BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
GOVERNMENT

Broj: 03-02-1555/2025
Sarajevo, 28.07.2026. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno:		23-07-2026	
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
01,02	-02-	2183	/25

PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

- Predstavnički dom -

- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa čl. 178. i 179. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH", br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i čl. 171. i 172. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH", br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i usvajanja, dostavljam Vam **PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE,** koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 71. sjednici, održanoj 16.07.2026. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

BOSNA I HERCEGOVINA · FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo 1

PREMIJER
Nermin Nikšić

Prilog:
- Prijedlog zakona na bosanskom jeziku (CD)
- Tekst odredbi Zakona koje se mijenjaju i dopunjuju
- Izvještaj sa javne rasprave
- Izjava o usklađenosti
- Obrazac broj 1a
- Obrazac broj 2
- Tabelarni pregled izmijenjenih i dopunjenih odredbi Zakona
- Zakon o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 19/17)

Co: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
gosp. Adnan Delić, ministar

Adresa: Hamdije Čemerlića 2, 71000 Sarajevo
Tel.: +387 33 66 44 49, Fax.: +387 33 21 24 11, +387 33 66 72 69
www.fbihvlada.gov.ba
e-mail: sekretar@fbihvlada.gov.ba

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

PRIJEDLOG

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, juli 2026. godine

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Zakonu o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/17 – u daljem tekstu: Zakon) u članu 1. stav (1) mijenja se i glasi:

"(1) Ovim zakonom uređuju se načela hraniteljstva, pojam i vrste hraniteljstva, uslovi za obavljanje hraniteljstva, vrste i broj hranjenika, podobnost za obavljanje hraniteljstva, ugovor o hraniteljstvu, hraniteljska naknada i naknada za izdržavanje hranjenika, obaveze, odgovornosti i prava hranitelja i centra za socijalni rad, odnosno opštinske ili gradske službe socijalne zaštite (u daljem tekstu: centar), prava i obaveze hranjenika, osposobljavanje i edukacija, usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, pružaoci usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, registar i evidencija podataka, upravni nadzor te druga pitanja iz oblasti hraniteljstva.".

Iza člana 1. dodaje se novi član 1a. koji glasi:

"Član 1a.
(Korisnici usluge hraniteljstva)

(1) Pravo na uslugu hraniteljstva pod uslovima utvrđenim ovim zakonom ostvaruje lice koje je državljanin Bosne i Hercegovine i koje ima prebivalište na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, stranom državljaninu kojem je odobren stalni boravak na teritoriji Federacije, pripada pravo na uslugu hraniteljstva pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i ukoliko je isto pravo regulisano sporazumom o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i zemlje porijekla, odnosno mjesta prebivališta stranog državljanina.

(3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, strani državljanin kojem je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini, pravo na uslugu hraniteljstva iz ovog zakona ostvaruje u skladu s odredbama Pravilnika o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć licima kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 43/17).

(4) Zabranjena je direktna i indirektna diskriminacija hranjenika u hraniteljskoj porodici.".

Član 2.

Član 2. mijenja se i glasi:

"Član 2.
(Značenje pojedinih izraza)

Pojedini izrazi, u smislu ovog zakona, imaju sljedeće značenje:

a) Dijete je lice do navršenih 18 godina života;
b) Mlađe punoljetno lice je lice koje je navršilo 18, a nije navršilo 21 godinu života;
c) Odraslo lice je lice koje je navršilo 18, a nije navršilo 65 godina života;

d) Starije lice je lice s navršenih 65 godina života ili više;
e) Hraniteljstvo je poseban oblik zaštite izvan vlastite porodice kojim se djetetu, mlađem punoljetnom licu, odraslom licu ili starijem licu osiguravaju porodični smještaj i zaštita u hraniteljskoj porodici;
f) Hranitelj je predstavnik hraniteljske porodice ili samac koji ima sklopljen ugovor o hraniteljstvu i hranjeniku pruža usluge zaštite u skladu s ovim zakonom;
g) Potencijalni hranitelj je lice za koje je centar utvrdio da ispunjava uslove za bavljenje hraniteljstvom i koje nema sklopljen ugovor o hraniteljstvu, u skladu s ovim zakonom;
h) Hranjenik je dijete, mlađe punoljetno lice, odraslo lice ili starije lice kojem se porodični smještaj i zaštita osiguravaju u hraniteljskoj porodici;
i) Hraniteljska porodica je porodica koju čine hranitelj, njegov bračni ili vanbračni partner i drugi srodnici s kojima hranitelj živi u zajedničkom domaćinstvu;
j) Zakonski zastupnik je roditelj djeteta, odnosno lice koje je, u skladu s odredbama propisa iz oblasti porodično-pravne zaštite, nadležni centar postavio za staratelja djeteta ili odraslog lica;
k) Zajedničko domaćinstvo je ekonomska zajednica jedne ili više porodica u kojoj se zajednički stiču i troše novčana i druga materijalna sredstva;
l) Naknada za izdržavanje hranjenika je naknada kojom se podmiruju troškovi smještaja i druge potrebe hranjenika;
m) Hraniteljska naknada je novčana naknada hranitelju za njegov rad i uloženi trud, te pružene usluge zaštite hranjeniku koji je upućen na smještaj na osnovu rješenja nadležnog centra i u skladu s individualnim planom podrške hranjeniku;
n) Individualni plan podrške hranjeniku (u daljem tekstu: individualni plan) je dokument koji izrađuju stručni radnici centra u saradnji s hranjenikom, njegovim zakonskim zastupnikom i članovima njegove porodice, hraniteljem, pružaocem usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva i drugim relevantnim subjektima, a koji sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, indikatore, rokove i nosioce izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje zaštita u najboljem interesu hranjenika, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana;
o) Ugovor o hraniteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obavezama koji sklapaju centar i potencijalni hranitelj, odnosno hranitelj, a nakon donošenja rješenja nadležnog centra kojim se hranjenik upućuje na smještaj u hraniteljsku porodicu;
p) Voditelj individualnog plana je stručni radnik centra koji planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć hranitelju, te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici;
r) Pružaoc usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva (u daljem tekstu: pružaoc usluge stručne podrške i savjetovanja) je licencirano pravno lice koje, u saradnji s nadležnim centrom, pruža uslugu stručne podrške i savjetovanja biološkim i hraniteljskim porodicama u skladu s odredbama ovog zakona;
s) Vođenje slučaja je metoda stručnog rada na osnovu koje, u saradnji s hranjenikom, nadležni centar vrši stručnu procjenu njegovih potreba, dogovara i koordinira usluge zaštite i smještaja u hraniteljskoj porodici te prati, evaluira i zastupa najbolji interes hranjenika radi poboljšanja njegove socijalne dobrobiti.".

Član 3.

U članu 17. stav (4) se briše.

Dosadašnji st. (5), (6), (7) i (8) postaju st. (4), (5), (6) i (7).

U stavu (6) koji je ovim izmjenama postao stav (5) procenat: "50%" zamjenjuje se procentom: "40%".

Član 4.

U članu 18. u stavu (1) tačka g) mijenja se i glasi: "g) u kojoj se protiv hranitelja ili drugog člana hraniteljske porodice vodi krivični postupak, odnosno u kojoj je hranitelju ili drugom članu hraniteljske porodice pravosnažnom sudskom presudom izrečena kazna zatvora, novčana kazna ili uslovna osuda za krivično djelo propisano krivičnim zakonodavstvom u Bosni i Hercegovini ili zaštitna mjera zbog počinjenog nasilja u porodici ili nasilja prema ženama, u skladu s propisima kojima je uređena zaštita od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine,".

Tačka h) mijenja se i glasi: "h) u kojoj hranitelj ima više od troje djece mlađe od 15 godina, izuzev ako se radi o srodničkoj hraniteljskoj porodici,".

Iza tačke h) dodaje se nova tačka i) koja glasi: "i) u kojoj je hranjenik ili član hraniteljske porodice imenovan za staratelja hranjeniku.".

Član 5.

U članu 21. u stavu (1) riječ: "petero" zamjenjuje se riječju: "šestero".

Član 6.

U članu 27. u stavu (3) iza tačke b) dodaju se nove tačke koje glase:

"c) hranitelj više ne ispunjava uslove za obavljanje hraniteljstva,
d) hranitelj ne ispunjava obaveze preuzete ugovorom o obavljanju hraniteljstva ili ometa praćenje provedbe ugovora o hraniteljstvu,
e) hranitelj odbija saradnju u procesu uspostavljanja kontakata ili reintegracije djeteta s njegovom porodicom porijekla ili odbija saradnju u procesu usvajanja djeteta,
f) hranitelj odbija saradnju s nadležnim centrom ili s pružaocem usluge stručne podrške i savjetovanja,".

Dosadašnje tač. c) i d) postaju tač. g) i h).

Iza stava (4) dodaju se novi st. (5) i (6) koji glase:

"(5) Na rješenje iz stava (3) ovog člana može se izjaviti žalba kantonalnom ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(6) Žalba iz stava (5) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.".

Član 7.

U članu 29. riječi: "federalno ministarstvo" zamjenjuju se riječima: "Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo)".

Član 8.

Član 30. mijenja se i glasi:

"Član 30.

(Upućivanje na smještaj u hraniteljsku porodicu)

(1) Za odlučivanje o upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, prestanku smještaja u hraniteljsku porodicu, kao i zaključivanju ugovora o hraniteljstvu, mjesno je nadležan centar prema mjestu prebivališta hranjenika.

(2) Rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu donosi se uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva u pogledu priznavanja prava na hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje hranjenika.

(3) Nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu, hranjenik se smješta u hraniteljsku porodicu.

(4) Izuzetno od odredbe stava (3) ovog člana, kod hitnog hraniteljstva nadležni centar može donijeti usmeno rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu i odrediti izvršenje usmenog rješenja bez odgode.

(5) U slučaju iz stava (4) ovog člana, nadležni centar će odmah obavijestiti kantonalno ministarstvo koje je dužno u roku ne dužem od tri dana dati ili uskratiti pisanu saglasnost na usmeno rješenje ukoliko se njime priznaje pravo na hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje hranjenika.

(6) U slučaju iz stava (5) ovog člana, nadležni centar je dužan, po dobijanju pisane saglasnosti kantonalnog ministarstva, donijeti rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu u pisanom obliku najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

(7) O žalbi protiv rješenja nadležnog centra kojim se odlučivalo o upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, kao i o prestanku smještaja u hraniteljsku porodicu po ovom zakonu odlučuje nadležno kantonalno ministarstvo.

(8) Žalba ne odgađa izvršenje prvostepenog rješenja.".

Iza člana 30. dodaje se novi član 30a. koji glasi:

"Član 30a.
(Prestanak smještaja u hraniteljskoj porodici)

Smještaj u hraniteljskoj porodici prestaje:

a) smrću hranjenika;
b) usvojenjem hranjenika;
c) povratkom u biološku porodicu;
d) kada hranjenik stekne uslove za samostalan život;
e) u drugim slučajevima kada prestanu postojati razlozi za smještaj u hraniteljsku porodicu.".

Član 9.

Član 31. mijenja se i glasi:

"Član 31.

(Ugovor o hraniteljstvu)

(1) Ugovor o hraniteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obavezama između nadležnog centra i hranitelja koji se sklapa u pisanom obliku za svakog hranjenika pojedinačno, a nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu.

(2) Ugovorom o hraniteljstvu uređuju se:

a) dan otpočinjanja smještaja;
b) uslovi i način zadovoljavanja specifičnih potreba podrške hranjeniku i hranitelju;
c) vrsta hraniteljstva za koju je ugovor sklopljen;
d) vrsta i obim usluga koje su hranitelj i hraniteljska porodica obavezni osigurati smještenom hranjeniku;
e) moguće dodatne usluge stručne i druge podrške hranjeniku;
f) prava i obaveze ugovornih strana;
g) kontaktiranje hranjenika s biološkim roditeljima i drugim srodnicima;
h) visina naknade za izdržavanje hranjenika i način plaćanja;
i) visina hraniteljske naknade i način njezine isplate;
j) uslovi za otkazivanje ugovora;
k) dužina otkaznog roka ugovora o hraniteljstvu;
l) druga prava i obaveze ugovornih strana.".

Član 10.

U članu 32. st. (3), (4) i (5) mijenjaju se i glase:

"(3) Hranitelju pripada pravo na mjesečnu naknadu po jednom hranjeniku u iznosu od najmanje 30% osnovice iz stava (2) ovog člana.

(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, hranitelju koji obavlja specijalizovano hraniteljstvo pripada pravo na mjesečnu naknadu po jednom hranjeniku u iznosu od najmanje 45% osnovice iz stava (2) ovog člana.

(5) U zavisnosti od svojih finansijskih mogućnosti, kantoni svojim propisima mogu utvrditi i veći iznos hraniteljske naknade od iznosa utvrđenih st. (3) i (4) ovog člana.".

Stav (6) briše se.

Član 11.

U članu 34. u stavu (3) procenat: "30%" zamjenjuje se procentom: "50%", procenat: "50%" zamjenjuje se procentom: "70%".

Iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

"(4) U zavisnosti od svojih finansijskih mogućnosti, kantoni svojim propisima mogu utvrditi i veći iznos mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika od iznosa utvrđenih stavom (3) ovog člana.".

Dosadašnji st. (4) i (5) postaju st. (5) i (6).

Član 12.

U članu 36. stav (5) mijenja se i glasi:

"(5) S ciljem očuvanja i jačanja porodičnih odnosa, odnosno stvaranja pretpostavki za povratak hranjenika u porodicu porijekla kada je to u njegovom najboljem interesu, hranitelj omogućava i potiče održavanje ličnih odnosa hranjenika s roditeljima, drugim srodnicima i drugim njemu bliskim licima u skladu s odlukama nadležnih tijela i individualnim planom podrške, te aktivno učestvuje u pripremi hranjenika za prelaz u drugi oblik zaštite, uključujući usvojenje, drugi oblik hraniteljstva, drugu hraniteljsku porodicu ili drugi odgovarajući oblik smještaja, u skladu s odlukama nadležnih tijela, individualnim planom podrške i najboljim interesom hranjenika."

Stav (7) mijenja se i glasi:

"(7) Hranitelj, kao i njegov bračni odnosno vanbračni partner, dužni su učestvovati u dodatnim edukacijama u skladu sa članom 50. ovoga zakona."

Iza stava (7) dodaju se novi st. (8), (9), (10) i (11) koji glase:

"(8) Tokom prvih šest mjeseci od dana smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu hranitelj omogućava održavanje najmanje dva lična stručna kontakta mjesečno između hranitelja, hranjenika i stručnog radnika pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, od kojih se najmanje četiri kontakta tokom navedenog perioda ostvaruju u stambenom prostoru hraniteljske porodice.

(9) Tokom drugih šest mjeseci od dana smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu hranitelj omogućava održavanje najmanje jednog ličnog stručnog kontakta mjesečno između hranitelja, hranjenika i stručnog radnika pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, od kojih se najmanje dva kontakta tokom navedenog perioda ostvaruju u stambenom prostoru hraniteljske porodice.

(10) Nakon isteka perioda iz stava (9) ovog člana hranitelj omogućava održavanje najmanje jednog ličnog stručnog kontakta svaka tri mjeseca između hranitelja, hranjenika i stručnog radnika pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, pri čemu se najmanje jedan kontakt tokom kalendarske godine ostvaruje u stambenom prostoru hraniteljske porodice.

(11) Ako to zahtijevaju potrebe hranjenika, okolnosti hraniteljske porodice ili provedba individualnog plana podrške, nadležni centar može, na osnovu vlastite stručne procjene, uzimajući u obzir obrazloženi prijedlog pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja ili zahtjev hranitelja, odrediti učestalije ostvarivanje stručnih kontakata iz st. (8), (9) i (10) ovog člana.".

Član 13.

U članu 38. u stavu (8) riječ: "centar" zamjenjuje se riječima: "nadležni centar ili pružaoc usluge stručne podrške i savjetovanja".

U stavu (9) riječi: "rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge" zamjenjuju se riječima: "stručne procjene nadležnog centra i rješenja kojim se priznaje pravo na budžetsko finansiranje takvih usluga.".

U stavu (10) riječ: "centra" zamjenjuje se riječima: "nadležnog centra ili pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja".

Član 14.

U članu 41. u stavu (1) i u članu 45. u stavu (1) riječ: "centar" zamjenjuje se riječima: "nadležni centar, pružaoc usluge stručne podrške i savjetovanja".

Član 15.

Član 43. mijenja se i glasi:

"Član 43.
(Obaveze nadležnog centra)

(1) Nadležni centar koji je uputio hranjenika na smještaj u hraniteljsku porodicu obavezan je:

a) u izradu individualnog plana podrške uključiti hranitelja, hranjenika, roditelja, staratelja, odabranog pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, a prema potrebi i druge članove porodice hranjenika, te druga stručna lica i institucije koje učestvuju u provedbi individualnog plana podrške;
b) tokom izrade individualnog plana podrške upoznati hraniteljsku porodicu i odabranog pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja s osobinama hranjenika, njegovim dotadašnjim životom, zdravstvenim stanjem, razvojnim potrebama, postojećim i očekivanim poteškoćama, te ciljevima koji se žele postići individualnim planom podrške;
c) pravovremeno osigurati hranitelju dokumentaciju potrebnu za prijavu boravišta, ostvarivanje prava iz zdravstvenog osiguranja i drugih prava hranjenika;
d) podupirati i pratiti ostvarivanje ličnih odnosa hranjenika s roditeljima, drugim srodnicima i drugim njemu bliskim licima, kada je to u skladu s individualnim planom podrške i u njegovom najboljem interesu;
e) pratiti izvršavanje obaveza hranitelja utvrđenih individualnim planom podrške i ugovorom o hraniteljstvu, redovno obilaziti hraniteljsku porodicu, ostvarivati neposredne kontakte s hranjenikom, te o utvrđenom stanju sačinjavati izvještaje koji se ulažu u spis predmeta hranjenika.

(2) Ako na području svoje mjesne nadležnosti centar ne može osigurati odgovarajuću hraniteljsku porodicu ili ako smještaj hranjenika na tom području nije u njegovom najboljem interesu, uputit će hranjenika na smještaj kod hranitelja na području drugog centra koji raspolaže odgovarajućom hraniteljskom porodicom, uz prethodno pribavljeno pisano mišljenje toga centra.

(3) Mjesna nadležnost centra ne mijenja se smještajem lica u hraniteljsku porodicu koja ima prebivalište na području drugog centra.

(4) Za dijete čiji roditelji žive odvojeno mjesna nadležnost određuje se prema prebivalištu roditelja kome je dijete povjereno odlukom suda ili nadležnog centra, a do donošenja takve odluke prema prebivalištu roditelja kod kojeg dijete živi.

(5) Nadležni centar je dužan bez odgode prijaviti nadležnim tijelima svaku indiciju ili saznanje o mogućem nasilju, zlostavljanju, seksualnom iskorištavanju ili uznemiravanju, diskriminaciji, zanemarivanju ili drugom obliku povrede prava hranjenika.".

Član 16.

Član 44. mijenja se i glasi:

"Član 44.
(Individualni plan podrške)

(1) Nadležni centar je dužan u svim postupcima i aktivnostima koje se odnose na hranjenika postupati tako da se u najvećoj mogućoj mjeri ostvaruju najbolji interes hranjenika i svrha hraniteljstva.

(2) Voditelj individualnog plana podrške, primjenom metode vođenja slučaja, planira, koordinira i predlaže odgovarajuće mjere, postupanja i stručnu pomoć hranjeniku, koordinira provedbu individualnog plana podrške, te usklađuje rad članova stručnog tima i drugih učesnika uključenih u njegovu provedbu.

(3) Individualni plan podrške izrađuje se u pisanom obliku primjenom metode vođenja slučaja i sadrži procjenu potreba hranjenika, planirane ciljeve, aktivnosti, rokove, nositelje provedbe pojedinih aktivnosti, način praćenja njihove provedbe, način međusobne saradnje svih učesnika uključenih u provedbu plana, te način i rokove njegovog preispitivanja, pri čemu se individualni plan podrške preispituje i prema potrebi mijenja najmanje jedanput godišnje.

(4) Nakon smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu voditelj individualnog plana podrške koordinira njegovu provedbu u saradnji s hranjenikom, njegovom porodicom, hraniteljem, odabranim pružaocem usluge stručne podrške i savjetovanja, a prema potrebi i drugim pravnim i fizičkim licima koja učestvuju u provedbi individualnog plana podrške.

(5) Lica iz stava (4) ovoga člana učestvuju u provedbi i praćenju individualnog plana podrške, razmjenjuju informacije od značaja za ostvarivanje njegovih ciljeva, prema potrebi zajednički preispituju ostvarene rezultate, utvrđuju nove ciljeve, te planiraju dalje aktivnosti radi ostvarivanja najboljeg interesa hranjenika.

(6) Nadležni centar prati provedbu individualnog plana podrške na osnovu neposrednih kontakata s hranjenikom i hraniteljem, izvještaja pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, drugih stručnih nalaza i saznanja, te vlastitih neposrednih uvida, a službene posjete hraniteljskoj porodici obavlja prema potrebi, odnosno kada je to nužno radi zaštite prava i interesa hranjenika, preispitivanja individualnog plana podrške ili poduzimanja mjera propisanih ovim zakonom.

(7) Ako nadležni centar, pružaoc usluge stručne podrške i savjetovanja ili drugo lice iz stava (4) ovoga člana utvrde okolnosti koje upućuju na to da hranitelj postupa protivno najboljem interesu hranjenika, nadležni centar je dužan po službenoj dužnosti bez odgode pokrenuti postupak utvrđivanja činjeničnog stanja te, zavisno od rezultata sprovedenog postupka, preduzeti mjere propisane ovim zakonom.

(8) Nadležni centar prati obavljanje hraniteljstva na području svoje mjesne nadležnosti u skladu s odredbama člana 43. ovog zakona.".

Član 17.

U članu 45. u stavu (2) iza riječi: "hraniteljem" dodaju se riječi: "i pružaocem usluge stručne podrške i savjetovanja".

U stavu (4) iza riječi: "zajedno sa" dodaju se riječi: "pružaocem usluge stručne podrške i savjetovanja,". Iza riječi: "pomoć" dodaju se riječi: "direktno ili preko pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja".

Član 18.

Iza člana 45. dodaju se novi čl. 45a., 45b., 45c., 45d. i 45e. koji glase:

"Član 45a.
(Usluga stručne podrške i savjetovanja)

(1) Usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva obuhvata skup stručnih metoda, mjera, postupaka i aktivnosti usmjerenih na preveniranje rizičnih faktora u životu hranjenika, kao i hraniteljske ili biološke porodice hranjenika, te stručni tretman kojim se pruža podrška i pomoć hranjeniku, kao i hraniteljskoj i biološkoj porodici hranjenika u savladavanju poteškoća, postizanju individualno i društveno poželjnih promjena, te unapređenju kvaliteta života hranjenika.

(2) Usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva pružaju se u obliku:

a) stručnog socijalnog rada koji obuhvata pripremu hranjenika za prihvatanje hraniteljstva i primjenu drugih potrebnih oblika socijalne zaštite, pomoć hraniteljskoj porodici za prihvat i rad s hranjenikom, saradnju s hraniteljskom porodicom i nadležnim institucijama, kao i drugim pravnim ili fizičkim licima čije je uključivanje neophodno zbog zadovoljavanja utvrđenih potreba hranjenika, praćenje provedbe individualnog plana, primjenu različitih metoda podrške s ciljem usmjeravanja i osposobljavanja hranitelja ili njegove biološke porodice za rješavanje njihovih životnih problema i slično;
b) stručnog savjetovanja koje obuhvata komunikacijski proces kojim stručni radnici pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja u neposrednom kontaktu potiču hranjenika ili njegovu biološku porodicu na sagledavanje njihove životne situacije s ciljem savladavanja poteškoća kojima su izloženi, stvaranja uslova za očuvanje i razvoj vlastitih kapaciteta i mogućnosti, te izgradnje odgovornog odnosa prema vlastitom životu i zajednici u kojoj žive;
c) psihosocijalne podrške koja obuhvata skup stručnih postupaka usmjerenih na sticanje, poticanje i razvijanje kognitivnih, funkcionalnih i socijalnih vještina hranjenika s ciljem pružanja stručne podrške u pogledu unapređenja ili održavanja njegovog stabilnog psihičkog stanja, razvijanja socijalnih kompetencija, lične prilagodljivosti i sposobnosti za što samostalniji i ispunjeniji život u okruženju po vlastitom izboru;
d) pomoći pri uključivanju u programe obrazovanja i osposobljavanja koja obuhvata proces u kojem stručni radnici pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja pružaju stručnu podršku socijalno isključenom hranjeniku pri njegovom uključivanju u redovne ili prilagođene obrazovne programe ili programe osposobljavanja s ciljem njegovog materijalnog osnaživanja i socijalne integracije u zajednicu u kojoj živi;

e) krizne intervencije koja obuhvata poseban stručni postupak u kojem stručni radnici pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja posebnim tehnikama i vještinama intervenišu u situacijama obilježenim neočekivanim događajima koji izazivaju iznenadnu i značajnu opasnost za dobrobit hranjenika, kao i hraniteljske ili biološke porodice, a u svrhu stabilizovanja okolnosti i procesa kod hranjenika, hraniteljske ili biološke porodice koji su izloženi kriznom događaju;
f) rane intervencije koja obuhvata postupak kojim stručni radnici pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja pružaju stručnu poticajnu pomoć djetetu s utvrđenim razvojnim rizikom ili razvojnom poteškoćom, te stručnu i savjetodavnu pomoć hraniteljskoj i biološkoj porodici ovakvog djeteta.

(3) Potreba za pružanjem usluge stručne podrške i savjetovanja preispituje se najmanje jedanput godišnje u okviru preispitivanja individualnog plana podrške.

(4) Ako se na osnovu stručne procjene nadležnog centra, uzimajući u obzir mišljenje pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja i iskazanu potrebu hranitelja, utvrdi da potreba za pružanjem usluge i dalje postoji, usluga se nastavlja pružati.

Član 45b.
(Pružaoci usluge stručne podrške i savjetovanja)

(1) Uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva mogu pružati ustanove socijalne zaštite, udruženja, vjerske zajednice i druga pravna lica koja ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

(2) Pravna lica iz stava (1) ovog člana mogu pružati uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva nezavisno o svom nazivu, ako ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom za pružanje te socijalne usluge.

(3) Minimalne uslove za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, koji se odnose na prostor, opremu, stručne radnike, organizaciju rada i druga pitanja od značaja za kvalitetno pružanje usluge, pravilnikom propisuje federalni ministar.

Član 45c.
(Postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uslova i izdavanja licence)

(1) Zahtjev za ocjenjivanje ispunjenosti minimalnih uslova za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva podnosi pravno lice koje namjerava pružati ovu uslugu.

(2) Postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uslova provodi stručno tijelo koje imenuje federalni ministar.

(3) Na prijedlog tijela iz stava (2) ovog člana federalni ministar donosi rješenje o ispunjenosti minimalnih uslova za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva.

(4) Rješenje iz stava (3) ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

(5) Na osnovu izvršnog rješenja iz stava (3) ovog člana federalni ministar izdaje licencu kojom se pružaocu usluge stručne podrške i savjetovanja odobrava pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva.

(6) Licenca iz stava (5) ovog člana izdaje se na period do pet godina.

(7) Federalni ministar pravilnikom propisuje postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uslova za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, način rada, sastav i nadležnosti tijela koje provodi ocjenjivanje, potrebnu dokumentaciju, sadržaj zapisnika i druga pitanja od značaja za provedbu postupka, kao i uslove za izdavanje, obnavljanje, ograničavanje, privremeno ukidanje i oduzimanje licence, postupak izdavanja licence, te sadržaj i način vođenja registra izdanih licenci.

Član 45d.
(Izbor i ugovaranje usluge stručne podrške i savjetovanja)

(1) Svaki hranitelj ima pravo slobodnog izbora pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja između licenciranih pružaoca ove socijalne usluge koji su zaključili okvirni ugovor s Federalnim ministarstvom, a djeluju na području mjesno nadležnog centra, kao i pravo promjene pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja najviše jednom u 12 mjeseci.

(2) Federalno ministarstvo zaključuje okvirni ugovor s licenciranim pružaocem usluge stručne podrške i savjetovanja kojim se uređuju međusobna prava i obaveze u pogledu pružanja, finansiranja, praćenja i nadzora nad pružanjem ove socijalne usluge.

(3) Nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu, te na osnovu izjave hranitelja o odabranom pružaocu usluge stručne podrške i savjetovanja, nadležni centar zaključuje pojedinačni ugovor s odabranim pružaocem usluge kojim se uređuje pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja za konkretnog hranjenika i hraniteljsku porodicu.

(4) Primjerak zaključenog pojedinačnog ugovora iz stava (3) ovog člana obavezno se dostavlja Federalnom ministarstvu u roku od tri dana od dana njegovog potpisivanja.

(5) Pojedinačni ugovor iz stava (3) ovog člana zaključuje se na period od 12 mjeseci.

(6) Po isteku roka iz stava (5) ovog člana nadležni centar može zaključiti novi pojedinačni ugovor ako, na osnovu procjene potreba hranjenika, te hraniteljske i biološke porodice hranjenika, utvrdi da i dalje postoji potreba za pružanjem usluge stručne podrške i savjetovanja.

Član 45e.
(Finansiranje i cijena usluge stručne podrške i savjetovanja)

(1) Pružaoc usluge stručne podrške i savjetovanja ima pravo na mjesečnu naknadu za pruženu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva u skladu s okvirnim ugovorom iz člana 45d. stava (2) ovog zakona i pojedinačnim ugovorom iz člana 45d. stava (3) ovog zakona.

(2) Osnovica za utvrđivanje iznosa mjesečne naknade iz stava (1) ovog člana je prosječna isplaćena neto plata u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

(3) Nadležni centar utvrđuje ispunjenost uslova za isplatu mjesečne naknade iz stava (1) ovog člana i Federalnom ministarstvu dostavlja obračun naknade za izvršenu uslugu.

(4) Mjesečnu naknadu iz stava (1) ovog člana isplaćuje Federalno ministarstvo iz sredstava osiguranih u budžetu Federacije.

(5) Federalni ministar podzakonskim aktom propisuje metodologiju za izračun mjesečne naknade za pruženu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, način obračuna i isplate naknade, način izvještavanja i druga pitanja od značaja za finansiranje usluge stručne podrške i savjetovanja.".

Član 19.

Član 48. mijenja se i glasi:

"Član 48.
(Edukacija hranitelja)

(1) Osposobljavanje i edukacija hranitelja u Federaciji provodi se u skladu s pravilnikom o edukaciji hranitelja koji donosi federalni ministar.

(2) Pravilnikom iz stava (1) ovog člana uređuju se sadržaj, trajanje i način provođenja osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja, način organizovanja edukacija, način stručnog vrednovanja provedenih edukacija, način angažovanja edukatora koji su stekli zvanje edukatora u oblasti hraniteljstva u skladu s odredbama ovog zakona, vođenje odgovarajućih evidencija, te druga pitanja od značaja za organizovanje i provođenje edukacija hranitelja.

(3) Osnovne edukacije organizuju se za lica koja žele biti hranitelji nakon što nadležni centar, na osnovu provedene stručne procjene podobnosti za obavljanje hraniteljstva, utvrdi ispunjenost pretpostavki za uključivanje u postupak osposobljavanja i Federalnom ministarstvu podnese zahtjev za organizovanje edukacije.

(4) Dodatne edukacije organizuju se za postojeće hranitelje u skladu s pravilnikom iz stava (1) ovog člana, te na osnovu zahtjeva nadležnog centra kojim se utvrđuju potrebe za organizovanjem dodatnih edukacija na području njegove mjesne nadležnosti.

(5) Federalno ministarstvo osigurava organizovanje obaveznog osposobljavanja i propisanih edukacija hranitelja u skladu s pravilnikom iz stava (1) ovog člana.

(6) Sredstva potrebna za edukaciju hranitelja osiguravaju se u budžetu Federacije.

(7) Edukacije hranitelja organizuju se na jednoj lokaciji za cijeli kanton ili za više kantona ako se u pojedinom kantonu ne može formirati edukativna grupa.

(8) Izuzetno od odredbi st. (5) i (6) ovog člana, obavezno osposobljavanje i propisane edukacije hranitelja mogu organizovati i provoditi pružaoci usluge stručne podrške i savjetovanja u skladu s pravilnikom iz stava (1) ovog člana, na prijedlog nadležnog centra zasnovanog na stručnoj procjeni potrebe za edukacijom, uz prethodnu saglasnost

Federalnog ministarstva, te uz angažovanje edukatora koji su stekli zvanje edukatora u oblasti hraniteljstva u skladu s odredbama ovog zakona.

(9) Sredstva za troškove obaveznog osposobljavanja i propisanih edukacija iz stava (8) ovog člana osiguravaju pružaoci usluge stručne podrške i savjetovanja.

(10) Federalno ministarstvo prati provedbu edukacija iz stava (8) ovog člana.".

Član 20.

Član 50. mijenja se i glasi:

"Član 50.
(Obaveza pohađanja edukacija)

(1) Lice koje želi obavljati nesrodničko hraniteljstvo dužno je prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva završiti osnovnu edukaciju u skladu s odredbama ovog zakona.

(2) Srodnički hranitelj dužan je završiti osnovnu edukaciju nakon izdavanja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva, na način propisan ovim zakonom i pravilnikom iz člana 48. stava (1) ovog zakona.

(3) Nesrodnički hranitelj dužan je najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće, sudjelovati u dodatnim edukacijama organizovanim u skladu s ovim zakonom i pravilnikom iz člana 48. stava (1) ovog zakona.

(4) Srodnički hranitelj sudjeluje u dodatnim edukacijama kada nadležni centar, na osnovu praćenja hraniteljstva, procjene potreba hranjenika ili hraniteljske porodice, preporuke pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja ili iskazane potrebe srodničkog hranitelja, ocijeni da je to potrebno.

(5) Hranitelji koji obavljaju specijalizovano hraniteljstvo dužni su, uz edukacije iz st. (1) do (4) ovog člana, sudjelovati i u dodatnim edukacijama kojima se stiču posebna znanja i vještine potrebne za brigu o korisnicima specijalizovanog hraniteljstva.".

Član 21.

Član 51. mijenja se i glasi:

"Član 51.
(Registar hranitelja i licenciranih pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja)

(1) Federalno ministarstvo vodi centralni registar potencijalnih hranitelja i hranitelja u Federaciji, a koji sadrži i evidenciju o korisnicima hraniteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u hraniteljsku porodicu.

(2) Registar iz stava (1) ovog člana Federalno ministarstvo vodi na osnovu podataka dostavljenih od strane nadležnog centra.

(3) U roku od osam dana od dana donošenja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva, odnosno zaključenja ugovora o hraniteljstvu u skladu s odredbama ovog

zakona nadležni centar dostavlja Federalnom ministarstvu i nadležnom kantonalnom ministarstvu podatke o donesenom rješenju i zaključenom ugovoru.

(4) Pored centralnog registra iz stava (1) ovog člana, Federalno ministarstvo vodi i centralni registar licenciranih pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, kao i registar fizičkih lica koja su stekle zvanje edukatora u oblasti hraniteljstva u skladu s odredbama člana 49. ovog zakona.

(5) Sadržaj i način vođenja registara iz st. (1) i (4) ovog člana propisuje federalni ministar.".

Član 22.

Član 52. mijenja se i glasi:

"Član 52.
(Nadzor nad provedbom Zakona)

(1) Nadzor nad provedbom ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrše kantonalna ministarstva.

(2) Nadzor nad zakonitošću rada pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja vrši Federalno ministarstvo.

(3) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite u okviru svoje mjesne nadležnosti utvrđene zakonom i podzakonskim aktima.

(4) Nadzor iz stava (3) ovog člana vrši se uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolaže nadležni centar.

(5) S ciljem zaštite najboljeg interesa hranjenika i osiguranja nadzora nad uslovima u kojima se pruža usluga hraniteljstva, nadležni inspektor može obaviti i posjetu hranitelju kod kojeg je izvršen smještaj u skladu sa odredbama ovog zakona.".

Član 23.

Čl. 53. i 54. brišu se.

Član 24.

Dosadašnji čl. 55., 56., 57., 58., 59., 60. i 61. postaju čl. 53., 54., 55., 56., 57., 58. i 59.

Član 25.

Član 58. koji je ovim izmjenama postao član 56. mijenja se i glasi:

"Član 56.
(Podzakonski akti)

(1) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti:

a) podzakonski akt iz člana 17. stava (1) tačke i) ovog zakona;
b) podzakonski akt iz člana 45b. stava (3) ovog zakona;
c) podzakonski akt iz člana 45c. stava (7) ovog zakona;
d) podzakonski akt iz člana 45e. stava (5) ovog zakona;
e) podzakonski akt iz člana 48. stava (1) ovog zakona;
f) podzakonski akt iz člana 51. stava (5) ovog zakona.

(2) Federalni ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti:

a) obrazac prijave za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. stava (1) ovog zakona;
b) obrazac za izvještavanje iz člana 36. stava (4) ovog zakona.".

Član 26.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a početak će se primjenjivati od 01. januara 2027. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine sadržan je u odredbama člana III. 2. e) kojim je propisano da su federalna vlast i kantoni nadležni za oblast socijalne politike, a u vezi s odredbama člana III. 3. (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da federalna vlast u ovoj oblasti ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone.

Prema odredbama člana III. 2. e) i člana III. 3. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, federalna vlast i kantoni su nadležni za socijalnu politiku. Tu nadležnost ostvaruju zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti. U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

Kantoni u ovoj oblasti imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone (član III. 3. (4)), kao i provoditi socijalnu politiku i uspostavljati službe socijalne zaštite (član III. 4. j)).

Prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, pored ostalih nadležnosti utvrđenih Ustavom, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Reforma sistema socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine temelji se na opredjeljenju za kontinuirano unapređenje zakonodavnog i institucionalnog okvira kojim se osigurava veća dostupnost, kvaliteta i održivost socijalnih usluga, jača zaštita prava korisnika, te potiče razvoj vaninstitucionalnih oblika zašite u skladu sa savremenim evropskim i međunarodnim standardima. Takav pristup proizlazi iz strateških opredjeljenja Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike usmjerenih na razvoj učinkovitog, dostupnog i na korisnika usmjerenog sistema socijalne zaštite koji će svim građanima osigurati jednake mogućnosti ostvarivanja prava i odgovarajuću razinu socijalne sigurnosti.

U tom je kontekstu 2017. godine donesen Zakon o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/17), kojim je po prvi put cjelovito i sistemski uređeno područje hraniteljstva kao jednog od osnovnih oblika vaninstitucionalne zaštite. Njegovim donošenjem prevladana su dotadašnja parcijalna zakonska rješenja sadržana u Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom, te su stvorene pravne pretpostavke za jedinstveno uređenje sistema hraniteljstva na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine.

Primjenom navedenoga Zakona ostvareni su značajni pozitivni pomaci u razvoju sistema hraniteljstva. Uspostavljen je jedinstven normativni okvir za procjenu ispunjenosti uslova za obavljanje hraniteljstva, uvedeni su standardizirani postupci odabira i edukacije hranitelja, uspostavljen je sistem praćenja njihova rada, te su definirani različiti oblici hraniteljstva (tradicionalno, specijalizovano, hitno i povremeno) čime je omogućeno prilagođavanje oblika zaštite stvarnim potrebama pojedinih korisničkih skupina. Istovremeno je hraniteljstvo postalo dostupno i u kantonima u kojima se prethodno nije razvijalo u značajnijoj mjeri, a osobe s invaliditetom i druge osobe s povećanim potrebama za podrškom prepoznate su

kao posebne skupine korisnika kojima je namijenjeno specijalizovano hraniteljstvo. Značajna novina bilo je i uvođenje obaveznog sistema edukacije hranitelja kao važnog preduslova za podizanje kvalitete zaštite.

Međutim, nakon osam godina primjene Zakona pokazalo se da su određena zakonska rješenja, iako su u vrijeme njihova donošenja predstavljala značajan iskorak u razvoju sistema, u međuvremenu postala nedostatna za dalji razvoj hraniteljstva i odgovor na potrebe korisnika i hraniteljskih porodica. Iskustva stečena u svakodnevnoj primjeni Zakona, kao i kontinuirana saradnja s tijelima starateljstva, kantonalnim ministarstvima, hraniteljskim porodicama, organizacijama civilnog društva i međunarodnim partnerima, ukazala su na potrebu dodatnog normativnog unapređenja pojedinih instituta kako bi sistem hraniteljstva postao učinkovitiji, održiviji i kvalitetnije usmjeren na potrebe korisnika.

Jedan od ključnih razloga za donošenje ovih izmjena odnosi se na postojeći sistem finansiranja hraniteljstva. Tokom provedbe Zakona pokazalo se da visina hraniteljskih naknada i naknada za izdržavanje hranjenika više ne odgovara stvarnim troškovima života niti nivou odgovornosti koju hranitelji svakodnevno preuzimaju. Posebno je izražen problem postojećeg modela obračuna hraniteljske naknade, prema kojem se za svakog sljedećeg hranjenika naknada povećava za unaprijed određeni procenat, bez obzira na stvarni opseg zaštite i individualne potrebe pojedinog hranjenika. Takav model u praksi nije osiguravao odgovarajuće vrednovanje rada hranitelja niti je predstavljao dovoljno snažan poticaj uključivanju novih hraniteljskih porodica.

Istovremeno, značajan rast životnih troškova tokom proteklih godina dodatno je umanjio realnu vrijednost naknada propisanih važećim Zakonom. Budući da naknada za izdržavanje hranjenika služi podmirivanju svakodnevnih životnih potreba korisnika, uključujući prehranu, odijevanje, stanovanje, obrazovanje, zdravstvenu zaštitu, prijevoz i druge potrebe koje proizlaze iz individualnog plana podrške, ocijenjeno je da postojeće zakonsko rješenje više ne osigurava odgovarajuću materijalnu osnovu za pružanje kvalitetne zaštite. Povećanjem minimalnih iznosa naknada nastoji se stvoriti poticajnije okruženje za razvoj hraniteljstva, osigurati kvalitetniji uslovi života hranjenika, te dodatno afirmirati hraniteljstvo kao društveno poželjan oblik zaštite koji je, uz to, i finansijski znatno racionalniji od institucionalnog smještaja.

Drugi važan razlog za donošenje ovih izmjena predstavlja potreba uspostavljanja organiziranog i kontinuiranog sistema stručne podrške hraniteljima i hranjenicima Dosadašnja praksa pokazala je da tijela starateljstva, uz sve druge poslove koje obavljaju, često nisu u mogućnosti osigurati intenzitet stručne pomoći koji zahtijevaju složeniji hraniteljski slučajevi, posebno kada je riječ o djeci s traumatskim iskustvima, osobama s invaliditetom ili korisnicima koji zahtijevaju dugotrajniju psihosocijalnu podršku.

Polazeći od navedenih iskustava, predloženim izmjenama uvodi se nova socijalna usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, koju će pružati licencirani pružaoci usluge stručne podrške i savjetovanja. Njihova će zadaća biti pružanje kontinuirane stručne, savjetodavne i psihosocijalne podrške hraniteljima, hranjenicima i, prema potrebi, članovima njihovih bioloških porodica tokom cijelog trajanja hraniteljstva. Ova usluga obuhvatat će stručni socijalni rad, psihosocijalnu podršku, savjetovanje, krizne intervencije, razvoj roditeljskih i životnih kompetencija, podršku tokom prilagodbe na hraniteljstvo, kao i druge stručne aktivnosti usmjerene na očuvanje stabilnosti hraniteljskog smještaja i ostvarivanje najboljeg interesa hranjenika. Istovremeno će se ovim modelom značajno rasteretiti tijela starateljstva, koja će i dalje zadržati svoje javne ovlasti i odgovornost za vođenje slučaja,

dok će specijalizovani pružaoci usluga preuzeti dio stručnih aktivnosti koje zahtijevaju kontinuiran i intenzivan rad s korisnicima.

Predložene izmjene obuhvataju i niz drugih unapređenja kojima se dodatno uređuju pojedini instituti hraniteljstva, preciznije razgraničavaju pravni i ugovorni odnosi, unapređuje sistem edukacije hranitelja, uspostavljaju registri novih učesnika sistema hraniteljstva, jača sistem stručnog i inspekcijskog nadzora, te osigurava veća pravna jasnoća i unutarnja usklađenost zakonskog teksta. Posebna pažnja posvećena je usklađivanju pojedinih odredbi sa savremenim konceptom individualizirane podrške korisnicima i jačanju međuinstitucionalne saradnje svih učesnika uključenih u sistem hraniteljstva.

Imajući u vidu sve navedeno, kao i iskustva stečena tokom višegodišnje primjene važećeg Zakona, rezultate konsultacija provedenih s kantonalnim ministarstvima, tijelima starateljstva, hraniteljskim porodicama, organizacijama civilnog društva i međunarodnim partnerima, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike ocijenilo je da postoje opravdani stručni, društveni i razvojni razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine. Predložena rješenja usmjerena su na dalje jačanje hraniteljstva kao prioritetnog oblika vaninstitucionalne zaštite, unapređenje kvalitete života hranjenika, povećanje dostupnosti stručne podrške hraniteljskim porodicama, te stvaranje održivijeg i učinkovitijeg sistema socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine.

III. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Metodološki posmatrano, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine sadrži ukupno 26 članova čijim se odredbama nastoje unaprijediti postojeća zakonska rješenja i otkloniti uočeni problemi u implementaciji ovoga propisa. Što se tiče samoga sadržaja pojedinih odredbi, odnosno obrazloženja predloženih izmjena i dopuna, oni su prikazani u nastavku.

Član 1: Predloženim izmjenama i dopunama člana 1. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se dodatnom normativnom preciziranju predmeta ovog Zakona, s ciljem njegova usklađivanja s potrebama daljeg razvoja sistema hraniteljstva, jačanja institucionalne podrške, te unapređenja pravne sigurnosti u njegovoj primjeni. Iako važeća odredba člana 1. uređuje osnovna pitanja koja su predmet ovoga Zakona, iskustva stečena tokom njegove primjene pokazala su potrebu da se pojedini instituti od posebnog značaja za funkcionisanje sistema hraniteljstva izričito uključe u odredbu kojom se određuje njegov predmet.

U tom smislu predlaže se dopuna stava (1) na način da se među pitanja koja uređuje ovaj Zakon izričito uvrste usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, kao i pružaoci te usluge. Time se normativno potvrđuje njihova važnost kao sastavnog dijela sistema hraniteljstva, te stvara odgovarajuća pravna osnova za njihovo detaljnije uređivanje u daljim odredbama Zakona. Na taj se način dodatno naglašava potreba osiguravanja kontinuirane stručne, savjetodavne i psihosocijalne podrške hraniteljima, hranjenicima i drugim učesnicima u postupku hraniteljstva, čime se jačaju kapaciteti hraniteljskih porodica i unapređuje kvaliteta zaštite.

Istovremeno se predloženom izmjenom vrši i terminološko usklađivanje koje proizlazi iz organizacijskih specifičnosti sistema socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine. Naime, u pojedinim jedinicama lokalne samouprave poslove socijalne zaštite ne obavljaju

centri za socijalni rad, nego opštinske ili gradske službe socijalne zaštite koje imaju iste nadležnosti u provedbi propisa iz područja socijalne zaštite i hraniteljstva. Stoga se predlaže da se već u odredbi o predmetu Zakona izričito obuhvate oba organizacijska oblika, čime se osigurava da se odredbe ovoga Zakona na jednak način primjenjuju na sva nadležna tijela, neovisno o njihovom organizacijskom ustroju.

Osim izmjene postojećeg člana, predlaže se i uvođenje novoga člana 1a., kojim se po prvi put sistemski uređuje krug korisnika usluge hraniteljstva i uslovi pod kojima se to pravo može ostvariti. Budući da važeći Zakon ne sadrži odredbe kojima se izričito određuje opseg njegove primjene u odnosu na korisnike usluge hraniteljstva, predloženim rješenjem otklanja se postojeća pravna praznina i osigurava veća pravna sigurnost u njegovoj primjeni. Kao opšte pravilo propisuje se da pravo na uslugu hraniteljstva ostvaruje osoba koja je državljanin Bosne i Hercegovine i ima prebivalište na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Istovremeno su predviđeni i izuzetci od navedenoga pravila, vodeći računa o međunarodnim obavezama Bosne i Hercegovine i posebnom pravnom položaju pojedinih kategorija stranih državljana. Tako se omogućuje ostvarivanje prava na uslugu hraniteljstva i stranim državljanima kojima je odobren stalni boravak na području Federacije Bosne i Hercegovine, pod uslovima utvrđenim ovim Zakonom i međunarodnim sporazumima o socijalnom osiguranju. Nadalje, za osobe kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini ostvarivanje prava na uslugu hraniteljstva uređuje se upućivanjem na poseban propis kojim je uređeno ostvarivanje prava na socijalnu pomoć za ovu kategoriju osoba, čime se osigurava usklađenost ovoga Zakona s postojećim pravnim okvirom.

Predloženim članom uvodi se i izričita zabrana direktne i indirektne diskriminacije hranjenika u hraniteljskoj porodici. Time se dodatno potvrđuje usklađenost ovoga Zakona s ustavnim načelom jednakosti, propisima kojima se uređuje zabrana diskriminacije, te međunarodnim standardima zaštite ljudskih prava, uz jasno normativno naglašavanje obaveze jednakog postupanja prema svim korisnicima usluge hraniteljstva, neovisno o njihovim ličnim svojstvima ili pravnom statusu.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene i dopune doprinose potpunijem definiranju predmeta ovoga Zakona, preciznijem uređivanju institucionalnog okvira za pružanje stručne podrške hraniteljstvu, jasnijem određivanju kruga korisnika usluge hraniteljstva, te dodatnom jačanju načela jednakosti i zabrane diskriminacije. Time se unapređuje pravna sigurnost, osigurava dosljednija primjena Zakona, te stvaraju pretpostavke za dalji razvoj kvalitetnog, dostupnog i učinkovitog sistema hraniteljstva u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 2: Predloženim izmjenama člana 2. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se cjelovitom preispitivanju, proširenju i terminološkom usklađivanju definicija osnovnih pojmova koji se koriste u ovome Zakonu. Budući da jasno, precizno i jednoznačno određivanje značenja pojedinih izraza predstavlja jedan od osnovnih preduslova za pravilnu, ujednačenu i pravno sigurnu primjenu zakonskih odredbi, ocijenjeno je potrebnim postojeći katalog definicija sadržajno dopuniti, terminološki uskladiti, te prilagoditi savremenim stručnim standardima u području socijalne zaštite i hraniteljstva.

U tom smislu, prije svega se uvode definicije pojmova dijete, mlađa punoljetna osoba, odrasla osoba i starija osoba, pri čemu se jasno određuju dobne granice za svaku od navedenih kategorija korisnika. Time se osigurava jednoznačna primjena zakonskih odredbi koje se odnose na pojedine skupine korisnika hraniteljstva, izbjegavaju različita tumačenja

njihovog statusa, te stvara jasniji normativni okvir za ostvarivanje prava i pružanje odgovarajućih oblika zaštite.

Istovremeno se redefinira pojam hraniteljstva kao posebnog oblika zaštite izvan vlastite porodice kojim se djeci, mlađim punoljetnim osobama, odraslim osobama i starijim osobama osiguravaju porodični smještaj i zaštita u hraniteljskoj porodici. Time se dodatno naglašava zaštitna i socijalna funkcija hraniteljstva kao jednog od osnovnih oblika vaninstitucionalne zaštite, te se njegova definicija usklađuje sa savremenim pristupima u području socijalne zaštite.

Predloženim izmjenama dodatno se preciziraju i definicije postojećih instituta, uključujući pojmove hranitelja, potencijalnog hranitelja, hranjenika, hraniteljske porodice, hraniteljske naknade, naknade za izdržavanje hranjenika, ugovora o hraniteljstvu i voditelja individualnog plana. Navedene izmjene imaju prvenstveno za cilj terminološko usklađivanje s ostalim odredbama Zakona, preciznije određivanje sadržaja pojedinih instituta, te uklanjanje mogućih dvojbi koje su uočene tokom njegove dosadašnje primjene.

Radi potpunijeg normativnog uređenja pojedinih pravnih instituta uvode se i definicije zakonskog zastupnika i zajedničkog domaćinstva. Time se osigurava usklađenost Zakona s propisima kojima je uređena porodično-pravna zaštita, odnosno jednoznačnije određivanje porodičnog okruženja u kojem se ostvaruje usluga hraniteljstva.

Posebna pažnja posvećena je redefiniranju individualnog plana podrške hranjeniku. Dosadašnji pojam "individualni plan zaštite hranjenika" zamjenjuje se pojmom "individualni plan podrške hranjeniku", čime se terminološki naglašava savremeni pristup socijalnom radu usmjeren na kontinuiranu podršku, razvoj potencijala i osnaživanje korisnika, uz istovremeno osiguravanje njegove zaštite i ostvarivanja najboljeg interesa. Istovremeno se proširuje sadržaj individualnog plana propisivanjem obaveze definiranja indikatora uspješnosti, preciznijim određivanjem učesnika u njegovoj izradi, te naglašavanjem međusobne koordinacije svih učesnika uključenih u njegovu provedbu, u skladu s metodom vođenja slučaja.

Slijedom novih koncepcijskih rješenja koja se uvode ovim Zakonom, među osnovne pojmove uvrštava se i pružaoc usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva kao licencirana pravna osoba koja, u saradnji s nadležnim centrom, pruža stručnu, savjetodavnu i psihosocijalnu podršku biološkim i hraniteljskim porodicama. Uvođenjem ove definicije normativno se potvrđuje važnost organizirane stručne podrške kao sastavnog dijela sistema hraniteljstva, te stvaraju pretpostavke za kvalitetnije praćenje, osnaživanje i profesionalnu podršku svim učesnicima hraniteljskog procesa.

Jednako tako, prvi put se uvodi i definicija vođenja slučaja kao metode stručnog rada u području socijalne zaštite. Time se normativno prepoznaje savremeni model rada koji obuhvata stručnu procjenu potreba korisnika, planiranje i koordinaciju usluga, praćenje njihove provedbe, evaluaciju postignutih rezultata, te zastupanje najboljeg interesa hranjenika tokom cijelog trajanja hraniteljskog smještata.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene člana 2. doprinose stvaranju jasnijeg, sadržajno potpunijeg i terminološki dosljednijeg pojmovnog okvira Zakona. Time se osigurava veća pravna sigurnost u njegovoj primjeni, usklađenost s drugim propisima iz sistema socijalne zaštite i porodično-pravne zaštite, afirmiraju savremeni stručni standardi u području hraniteljstva, te se stvaraju kvalitetnije pretpostavke za učinkovitu zaštitu prava i najboljeg interesa osoba kojima se pruža usluga hraniteljstva.

Član 3: Predloženim izmjenama člana 17. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se ciljanim normativnim prilagođavanjima kojima se nastoji unaprijediti učinkovitost postupka utvrđivanja uslova za obavljanje hraniteljstva, racionalizirati pojedini upravni postupci, te istovremeno osigurati primjereniji i realniji finansijski kriteriji za osobe koje žele obavljati hraniteljstvom. Predložena rješenja rezultat su iskustava stečenih tokom dosadašnje primjene Zakona i usmjerena su na uklanjanje administrativnih prepreka koje nisu nužne za ostvarivanje svrhe postupka, uz potpuno očuvanje standarda zaštite i najboljeg interesa hranjenika.

Prije svega, predlaže se brisanje dosadašnjeg stava (4) člana 17. kojim je propisana obaveza pribavljanja prethodne saglasnosti Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u slučajevima kada zahtjev za obavljanje hraniteljstva podnosi strani državljanin sa stalnim boravkom u Federaciji Bosne i Hercegovine. Dosadašnja primjena ove odredbe pokazala je da navedena saglasnost predstavlja dodatni administrativni korak koji produžava trajanje postupka, a pritom ne doprinosi kvaliteti niti zakonitosti odlučivanja.

Naime, sve relevantne činjenice za utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje hraniteljstva utvrđuje nadležni centar kroz stručnu procjenu, neposredni uvid u porodične, stambene i socijalne prilike, te prikupljanje propisane dokumentacije. Federalno ministarstvo u postupku davanja saglasnosti ne provodi vlastiti dokazni postupak niti raspolaže dodatnim činjenicama koje već nisu utvrđene u prvostepenom postupku, zbog čega njegova saglasnost u praksi nema odlučujući utjecaj na sadržaj konačne odluke. Budući da je zakonitost i pravilnost prvostepenog postupanja osigurana kroz sistem pravnih lijekova, upravnog nadzora i drugih mehanizama kontrole propisanih ovim Zakonom i opštim propisima o upravnom postupku, ocijenjeno je da dalje zadržavanje ove saglasnosti nije opravdano. Njezino brisanje doprinosi racionalizaciji upravnog postupka, jačanju odgovornosti nadležnog centra za sprovođenje stručne procjene, skraćivanju vremena odlučivanja, te učinkovitijem ostvarivanju prava stranaka, uz potpuno očuvanje pravne sigurnosti i zaštite interesa hranjenika.

Uz navedeno, predlaže se izmjena odredbe kojom se uređuje minimalni iznos mjesečnih prihoda koje mora ostvarivati osoba koja kao samac želi obavljati hraniteljstvo. Važećim zakonskim rješenjem propisano je da hranitelj samac mora ostvarivati mjesečne prihode u visini od najmanje 50% prosječne isplaćene neto plate u Federaciji Bosne i Hercegovine, dok se predloženim izmjenama taj prag smanjuje na 40%.

Potreba za ovom izmjenom proizlazi iz iskustava stečenih tokom provedbe Zakona, koja pokazuju da postojeći finansijski prag u pojedinim slučajevima predstavlja nerazmjerno ograničenje za osobe koje posjeduju odgovarajuće lične, porodične i stručne kompetencije za obavljanje hraniteljstva, ali zbog nešto nižih prihoda ne mogu ostvariti status hranitelja. Istovremeno, finansijska sposobnost predstavlja samo jedan od uslova za obavljanje hraniteljstva, te se uvijek procjenjuje zajedno s drugim zakonom propisanim uslovima, uključujući zdravstvenu sposobnost, stambene uslove, stručnu procjenu kompetencija i ukupnu prikladnost hraniteljske porodice za pružanje zaštite.

Smanjenjem propisanog finansijskog praga ne umanjuju se standardi zaštite hranjenika niti se dovodi u pitanje finansijska održivost hraniteljske porodice. Naprotiv, predloženim rješenjem uspostavlja se srazmjerni odnos između propisanih uslova i stvarnih društvenih i ekonomskih okolnosti, čime se uklanja neopravdana prepreka pristupu hraniteljstvu za određeni broj potencijalnih hranitelja samaca. Time se stvaraju pretpostavke za povećanje broja raspoloživih hraniteljskih porodica, što predstavlja jedan od važnih preduslova za

pravovremeno osiguravanje porodičnog smještaja djeci i drugim osobama kojima je potrebna zaštita izvan vlastite porodice.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene člana 17. doprinose racionalizaciji upravnih postupaka, jačanju odgovornosti nadležnih centara u sprovođenju stručnih procjena, te prilagodbi finansijskih kriterija stvarnim društvenim i ekonomskim okolnostima, uz potpuno očuvanje standarda zaštite i najboljeg interesa hranjenika. Istovremeno se stvaraju povoljniji uslovi za povećanje broja potencijalnih hranitelja i dalji razvoj hraniteljstva kao jednog od osnovnih oblika vaninstitucionalne zaštite, čime se dugoročno stvaraju pretpostavke za smanjenje potrebe za institucionalnim smještajem i jačanje porodičnih oblika zaštite.

Član 4: Predloženim izmjenama i dopunama člana 18. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se daljem unapređenju normativnog okvira kojim se uređuju smetnje za obavljanje hraniteljstva. Cilj predloženih izmjena je dodatno uskladiti pojedine odredbe Zakona s važećim pravnim okvirom, prilagoditi pojedine uslove iskustvima stečenim tokom njegove primjene, te dodatno osnažiti mehanizme zaštite najboljeg interesa hranjenika kroz jasnije razgraničenje pojedinih pravnih instituta i preciznije određivanje prepreka za obavljanje hraniteljstva.

Prije svega, predlaže se izmjena dosadašnje tačke g), kojom se odredba terminološki i nomotehnički usklađuje s važećim zakonodavstvom kojim je uređena zaštita od nasilja u porodici i nasilja prema ženama. Umjesto pozivanja na puni naziv pojedinog zakona, predlaže se upotreba generalnije formulacije kojom se upućuje na propise kojima je uređena navedena materija. Takvim se rješenjem izbjegava potreba naknadnog usklađivanja ovoga Zakona prilikom svake izmjene ili dopune posebnog propisa kojim se uređuje zaštita od nasilja u porodici i nasilja prema ženama, čime se postiže veća nomotehnička stabilnost i dugoročna održivost zakonskog teksta, bez bilo kakvih izmjena njegova materijalnopravnog sadržaja.

Nadalje, predlaže se izmjena dosadašnje tačke h) kojom se povećava dopušteni broj vlastite djece mlađe od 15 godina koju hranitelj može imati, s dosadašnje dvoje na troje, uz zadržavanje izuzetka koji se odnosi na srodničko hraniteljstvo. Potreba za ovom izmjenom proizašla je iz iskustava stečenih tokom provedbe Zakona, koja pokazuju da broj vlastite djece sam po sebi ne predstavlja odlučujući pokazatelj sposobnosti porodice za kvalitetno pružanje hraniteljske zaštite. U praksi postoje porodice koje, uprkos većem broju vlastite djece, raspolažu odgovarajućim stambenim, materijalnim i ličnim kapacitetima, te iskazuju visoku razinu roditeljskih i odgojnih kompetencija potrebnih za uspješno obavljanje hraniteljstva.

Predloženo povećanje ovoga praga ujedno je usklađeno s izmjenom članom 21. Zakona, kojom se povećava najveći dopušteni ukupan broj djece koja mogu živjeti u hraniteljskoj porodici. Time se osigurava međusobna usklađenost zakonskih odredbi i omogućuje njihova dosljedna primjena u praksi. Istovremeno se ne ukida postojeće ograničenje, nego se ono prilagođava stvarnim okolnostima i iskustvima iz prakse, uz zadržavanje svih ostalih zakonom propisanih uslova koje potencijalni hranitelj mora ispunjavati. Centar i dalje zadržava obavezu sprovođenja sveobuhvatne stručne procjene svake pojedine hraniteljske porodice, pri čemu broj vlastite djece predstavlja samo jedan od elemenata ukupne procjene njezine sposobnosti za pružanje odgovarajuće zaštite. Time se omogućuje veća fleksibilnost sistema, bez umanjenja standarda zaštite i sigurnosti hranjenika.

Predlaže se i dopuna člana 18. dodavanjem nove smetnje za obavljanje hraniteljstva kojom se propisuje da hranitelj ili član hraniteljske porodice ne može istovremeno biti imenovan za

staratelja hranjeniku. Potreba za ovim normativnim rješenjem proizašla je iz dvojbi koje su se pojavile u praksi u pogledu mogućnosti istovremenog obavljanja obje funkcije od strane iste osobe.

Naime, iako su obje funkcije usmjerene na zaštitu prava i dobrobiti hranjenika, one imaju različitu pravnu prirodu i različite odgovornosti. Hranitelj neposredno pruža svakodnevnu zaštitu, odgoj i podršku hranjeniku dok staratelj kao njegov zakonski zastupnik neovisno štiti njegova prava i interese, te nadzire ostvarivanje prava koja proizlaze iz smještaja u hraniteljskoj porodici. Istovremeno obavljanje obje funkcije od strane iste osobe moglo bi dovesti do sukoba interesa i umanjiti neovisnost starateljske funkcije, posebno u situacijama kada je potrebno objektivno ocijeniti kvalitetu zaštite koju hranitelj pruža ili poduzimati mjere radi zaštite prava hranjenika. Jasnim razdvajanjem ovih dviju funkcija dodatno se osiguravaju neovisnost zastupanja interesa hranjenika, transparentnost postupanja, te učinkovitiji sistem zaštite njegovih prava.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene člana 18. doprinose daljem unapređenju sistema hraniteljstva kroz nomotehničko usklađivanje Zakona s važećim zakonodavstvom, prilagođavanje pojedinih uslova stvarnim potrebama i iskustvima iz prakse, te dodatno jačanje mehanizama kojima se osigurava zaštita najboljeg interesa hranjenika. Time se istovremeno povećavaju pravna sigurnost i funkcionalnost sistema hraniteljstva, te stvaraju kvalitetnije pretpostavke za pružanje sigurne, stabilne i stručne zaštite osobama kojima je ona potrebna.

Član 5: Predloženom izmjenom člana 21. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se ograničenom, ali sadržajno značajnom prilagođavanju odredbe kojom se uređuje najveći dopušteni broj djece koja mogu živjeti u jednoj hraniteljskoj porodici. Cilj ove izmjene je osigurati međusobnu usklađenost zakonskih odredbi, prilagoditi postojeće normativno rješenje iskustvima stečenim tokom njegove primjene, te omogućiti veću fleksibilnost sistema hraniteljstva, uz potpuno očuvanje standarda zaštite i kvalitete zaštite o djeci smještenoj u hraniteljstvo.

Važećim zakonskim rješenjem propisano je da u hraniteljsku porodicu može biti smješteno najviše troje djece hranjenika, pri čemu ukupan broj djece koja žive u hraniteljskoj porodici, uključujući i vlastitu djecu hranitelja, ne može biti veći od petero. Predloženom izmjenom povećava se isključivo najveći dopušteni ukupan broj djece koja mogu živjeti u hraniteljskoj porodici, i to s dosadašnjih petero na šestero djece, dok ograničenje prema kojem u hraniteljskoj porodici mogu biti smještena najviše tri hranjenika ostaje nepromijenjeno.

Ova izmjena neposredno proizlazi iz predložene izmjene člana 18. ovoga Zakona, kojom se povećava dopušteni broj vlastite djece mlađe od 15 godina koju hranitelj može imati. Budući da bi zadržavanje dosadašnjeg ograničenja od ukupno petero djece dovelo do situacije u kojoj bi porodica sa troje vlastite djece mogla pružiti zaštitu za najviše dvoje hranjenika, bilo je potrebno odgovarajuće uskladiti i odredbu kojom se uređuje ukupan broj djece u hraniteljskoj porodici. Na taj se način osigurava međusobna usklađenost zakonskih rješenja i njihova dosljedna primjena.

Istovremeno, važno je naglasiti da se predloženom izmjenom ne povećava najveći dopušteni broj djece smještene u jednoj hraniteljskoj porodici, nego isključivo najveći dopušteni ukupan broj djece koja mogu živjeti u toj porodici. Time se ne mijenjaju osnovni standardi koji se odnose na opseg hraniteljske zaštite niti se povećava broj hranjenika o kojima jedan hranitelj može istovremeno brinuti. Zakonom se i dalje zadržava ograničenje prema kojem u hraniteljskoj porodici mogu biti smještena najviše tri hranjenika, kao i sva

druga ograničenja koja se odnose na smještaj djece s težim poteškoćama u razvoju, posebne oblike hraniteljstva, te stručnu procjenu ispunjenosti uslova za obavljanje hraniteljstva. Time se i nadalje osiguravaju individualizirani pristup svakom hranjeniku, primjerena razina zaštite i stabilno porodično okruženje.

Predloženim rješenjem ujedno se omogućuje da veći broj porodica koje već imaju vlastitu djecu bude uključen u sistem hraniteljstva, pod uslovima da ispunjavaju sve ostale zakonom propisane uslove i da stručna procjena potvrdi njihovu sposobnost za kvalitetno pružanje hraniteljske zaštite. Time se povećava krug potencijalnih hraniteljskih porodica, što predstavlja jedan od važnih preduslova za dalji razvoj hraniteljstva kao prioritetnog oblika vaninstitucionalne zaštite, te za postupno smanjivanje potrebe za institucionalnim smještajem djece i drugih osoba kojima je potrebna zaštita izvan vlastite porodice.

Sveukupno posmatrano, predložena izmjena člana 21. doprinosi međusobnoj usklađenosti zakonskih odredbi, većoj fleksibilnosti sistema hraniteljstva i racionalnijem korištenju postojećih porodičnih kapaciteta, uz potpuno očuvanje standarda zaštite, individualiziranog pristupa i najboljeg interesa hranjenika. Istovremeno se stvaraju dodatne pretpostavke za širenje mreže hraniteljskih porodica i dalje jačanje hraniteljstva kao osnovnog oblika vaninstitucionalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 6: Predloženim izmjenama i dopunama člana 27. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine dodatno se razrađuje normativni okvir kojim se uređuje prestanak važenja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstvom. Cilj predloženih izmjena je preciznije definirati okolnosti u kojima prestaju postojati pretpostavke za obavljanje hraniteljstva, osigurati učinkovitije postupanje nadležnih tijela u slučajevima kada dalje obavljanje hraniteljstva nije u skladu s najboljim interesom hranjenika, te jasnije urediti pitanja pravne zaštite protiv donesenih upravnih akata. Predložena rješenja rezultat su iskustava stečenih tokom dosadašnje primjene Zakona, tokom koje su uočene određene situacije koje važeći normativni okvir nije dovoljno jasno prepoznavao niti odgovarajuće uređivao.

U tom smislu predlaže se dopuna stava (3) člana 27. uvođenjem novih razloga zbog kojih nadležni centar može donijeti rješenje o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva. Time se dodatno preciziraju okolnosti u kojima se može zaključiti da više nisu ispunjene pretpostavke na osnovu kojih je hranitelju prethodno priznato pravo na obavljanje hraniteljstva.

Kao jedan od razloga propisuje se situacija u kojoj hranitelj više ne ispunjava zakonom propisane uslove za obavljanje hraniteljstva. Na taj se način omogućuje pravovremeno reagiranje nadležnog centra u slučaju naknadne promjene okolnosti koje su bile odlučujuće za utvrđivanje podobnosti hranitelja, poput promjene zdravstvenog stanja, poslovne sposobnosti, stambenih ili drugih uslova koji predstavljaju temelj za sigurno i kvalitetno pružanje hraniteljske zaštite.

Nadalje, predlaže se da razlog za prestanak važenja rješenja bude i neispunjavanje obaveza preuzetih ugovorom o hraniteljstvu, kao i onemogućavanje ili otežavanje praćenja njegove provedbe. Time se dodatno naglašava obavezujuća narav ugovora o hraniteljstvu, te odgovornost hranitelja za uredno izvršavanje preuzetih obaveza. Istovremeno se osigurava odgovarajuća pravna osnova za postupanje nadležnog centra u slučajevima kada nije moguće ostvariti djelotvoran stručni nadzor nad izvršavanjem ugovornih obaveza i uslovima u kojima hranjenik živi.

Posebna pažnja je posvećena i obavezi saradnje hranitelja sa svim učesnicima uključenim u implementaciju hraniteljstva. Stoga se kao dodatni razlozi za prestanak važenja rješenja propisuju slučajevi u kojima hranitelj odbija saradnju u procesu uspostavljanja i održavanja ličnih odnosa djeteta s njegovom porodicom porijekla, u postupku reintegracije djeteta u vlastitu porodicu ili u postupku usvojenja kada je ono utvrđeno kao najbolje rješenje za dijete. Također se propisuje mogućnost prestanka važenja rješenja ako hranitelj odbija saradnju s nadležnim centrom ili pružaocem usluge stručne podrške i savjetovanja. Predložena rješenja polaze od činjenice da je kvalitetno obavljanje hraniteljstva nezamislivo bez kontinuirane saradnje hranitelja sa nadležnim stručnim službama koje prate implementaciju individualnog plana podrške, pružaju stručnu pomoć i koordiniraju aktivnosti svih učesnika uključenih u zaštitu hranjenika. Takva saradnja predstavlja jedan od temeljnih uslova za ostvarivanje najboljeg interesa hranjenika i uspješnu realizaciju hraniteljstva.

Osim proširenja razloga za prestanak važenja rješenja, predloženim izmjenama dodatno se uređuje i pitanje pravne zaštite. Novim stavom (5) izričito se propisuje pravo na žalbu protiv rješenja o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva, pri čemu se kao drugostepeno tijelo određuje nadležno kantonalno ministarstvo. Time se dodatno jača pravna sigurnost stranaka i osigurava mogućnost preispitivanja zakonitosti i pravilnosti prvostepene odluke.

Istovremeno se novim stavom (6) propisuje da izjavljena žalba ne odgađa izvršenje rješenja. Ovakvo rješenje temelji se na potrebi osiguravanja hitnog postupanja u situacijama u kojima postoje okolnosti koje dovode u pitanje dalje ispunjavanje uslova za obavljanje hraniteljstva ili sigurnost i dobrobit hranjenika. Budući da zaštita prava, sigurnosti i najboljeg interesa hranjenika predstavlja temeljno načelo ovog Zakona, ocijenjeno je da u takvim slučajevima javni interes zahtijeva neposredno izvršenje rješenja, pri čemu pravo hranitelja na korištenje pravnih sredstava ostaje u cijelosti očuvano kroz provedbu žalbenog postupka.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene i dopune člana 27. doprinose preciznijem normativnom uređenju prestanka važenja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva, jačanju odgovornosti hranitelja i drugih učesnika sistema hraniteljstva, učinkovitijoj zaštiti prava i dobrobiti hranjenika, te većoj pravnoj sigurnosti u primjeni Zakona. Time se dodatno unapređuje kvaliteta nadzora nad obavljanjem hraniteljstva i osigurava pravovremeno poduzimanje mjera kada za to postoje zakonom propisani razlozi.

Član 7: Predloženom izmjenom člana 29. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine vrši se nomotehničko i terminološko usklađivanje zakonskog teksta u dijelu koji se odnosi na označavanje nadležnog federalnog tijela uprave. Cilj ove izmjene je osigurati terminološku dosljednost i kontinuitet primjene skraćenog naziva Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u daljem tekstu Zakona.

Naime, predloženim izmjenama i dopunama Zakona briše se dosadašnji član 17. stav (4), koji je sadržavao prvo navođenje punog naziva Federalnog ministarstva rada i socijalne politike uz određivanje njegova skraćenog naziva za dalju upotrebu u tekstu Zakona. Budući da nakon brisanja navedene odredbe više ne postoji mjesto na kojem je utvrđen skraćeni naziv Ministarstva, potrebno je osigurati novo mjesto u Zakonu na kojem će se, u skladu s pravilima nomotehnike, prvi put navesti puni naziv tijela uz određivanje njegova skraćenog naziva.

S obzirom na to da se Federalno ministarstvo prvi put nakon navedenih izmjena ponovno spominje upravo u članu 29. Zakona, predlaže se da se u toj odredbi puni naziv Federalno ministarstvo rada i socijalne politike dopuni određivanjem skraćenog naziva "Federalno

ministarstvo", koji će se koristiti u daljem tekstu Zakona. Time se osigurava dosljedna upotreba zakonske terminologije i izbjegava potreba za ponavljanjem punog naziva tijela u svim kasnijim odredbama Zakona.

Sveukupno posmatrano, predložena izmjena ima isključivo nomotehnički karakter, te doprinosi većoj preglednosti, terminološkoj ujednačenosti i pravnoj jasnoći Zakona, bez utjecaja na sadržaj prava, obaveza ili nadležnosti utvrđenih ovim Zakonom.

Član 8: Predloženim izmjenama člana 30. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se cjelovitom normativnom preuređenju odredbi kojima se uređuje postupak upućivanja na smještaj u hraniteljsku porodicu. Cilj predloženih izmjena je jasnije razgraničiti upravnopravna pitanja koja se odnose na priznavanje prava na smještaj i upućivanje u hraniteljsku porodicu od pitanja koja uređuju ugovorni odnos između centra i hranitelja, osigurati potpunije uređenje postupanja u slučajevima hitnog hraniteljstva, preciznije urediti pitanja pravne zaštite, te po prvi put sistemski urediti razloge prestanka smještaja u hraniteljskoj porodici. Predložena rješenja rezultat su iskustava stečenih tokom dosadašnje primjene Zakona i potrebe za većom preglednošću, pravnom sigurnošću i učinkovitijom primjenom njegovih odredbi.

Polazeći od toga, postojeći član 30. Zakona, koji je prvenstveno uređivao ugovor o hraniteljstvu, u cijelosti se zamjenjuje novim normativnim rješenjem kojim se uređuje postupak upućivanja na smještaj u hraniteljsku porodicu, dok se pitanja sklapanja, sadržaja i provedbe ugovora o hraniteljstvu sistemski uređuju u posebnoj odredbi Zakona. Time se postiže logičnija struktura Zakona i jasnije razgraničenje pojedinih pravnih instituta.

Novim zakonskim rješenjem preciznije se određuje mjesna nadležnost centra za odlučivanje o upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, prestanku smještaja u hraniteljskoj porodici, te zaključivanju ugovora o hraniteljstvu. Time se osigurava jednoznačno određivanje nadležnog tijela za vođenje postupka tokom cijelog trajanja hraniteljskog smještaja, od donošenja prvobitne odluke pa sve do njegova prestanka.

istovremeno se zadržava postojeći sistem prethodne saglasnosti nadležnog kantonalnog ministarstva u dijelu koji se odnosi na priznavanje prava na hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje hranjenika. Time se osigurava odgovarajući oblik finansijske kontrole nad ostvarivanjem prava koja proizlaze iz smještaja u hraniteljsku porodicu, uz zadržavanje nadležnosti centra za odlučivanje o samom priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu.

Posebno značajnu novinu predstavlja detaljnije normativno uređenje postupanja u slučajevima hitnog hraniteljstva. Budući da važeći Zakon ne sadržava posebna pravila za situacije u kojima zbog neposredne ugroženosti života, zdravlja ili sigurnosti korisnika nije moguće prethodno provesti redoviti upravni postupak, predlaže se mogućnost donošenja usmenog rješenja kojim se odmah priznaje pravo na smještaj i određuje njegovo izvršenje bez odgode. Time se omogućuje hitno poduzimanje mjera zaštite u situacijama u kojima bi odgađanje smještaja moglo prouzrokovati ozbiljne posljedice za hranjenika.

Radi očuvanja zakonitosti i pravne sigurnosti, predloženim odredbama istovremeno se uspostavljaju odgovarajući mehanizmi naknadne kontrole takvog postupanja. Propisuje se obaveza centra da bez odgode obavijesti nadležno kantonalno ministarstvo o donesenom usmenom rješenju, obaveza kantonalnog ministarstva da u propisanom roku odluči o davanju ili uskraćivanju saglasnosti u dijelu koji se odnosi na finasijska prava, te obaveza centra da, nakon pribavljene saglasnosti, donese pisano rješenje u zakonom propisanom

roku. Na taj se način uspostavlja primjerena ravnoteža između potrebe za hitnim postupanjem i zahtjeva za zakonitošću i pravnom sigurnošću upravnog postupka.

Predloženim izmjenama dodatno se uređuje i sistem pravne zaštite u postupcima koji se odnose na smještaj hranjenika. Propisuje se da o žalbi protiv rješenja centra kojim se odlučuje o upućivanju na smještaj ili prestanku smještaja odlučuje nadležno kantonalno ministarstvo kao drugostepeno tijelo. Istovremeno se određuje da žalba ne odgađa izvršenje prvostepenog rješenja. Takvo rješenje temelji se na potrebi osiguravanja pravovremene zaštite života, zdravlja, sigurnosti i dobrobiti hranjenika, budući da bi odgađanje izvršenja odluke do okončanja žalbenog postupka u pojedinim slučajevima moglo biti protivno njegovom najboljem interesu.

Uz izmjenu člana 30. predlaže se i uvođenje novoga člana 30a. kojim se po prvi put sistemski uređuju razlozi prestanka smještaja u hraniteljsku porodicu. Važeći Zakon ne sadržava jedinstvenu odredbu kojom bi bile uređene okolnosti u kojima prestaje potreba za ovim oblikom zaštite, niti jasno razgraničava institut prestanka smještaja od instituta prestanka ugovora o hraniteljstvu. Stoga se predlaže da se Zakonom izričito propiše kako smještaj u hraniteljskoj porodici prestaje smrću hranjenika, njegovim usvojenjem, povratkom u biološku porodicuj, sticanjem uslova za samostalan život ili u drugim slučajevima kada prestanu postojati razlozi zbog kojih je smještaj bio određen. Time se uspostavlja cjelovitije i sistemski normativno uređenje životnog ciklusa hraniteljskog smještaja, od njegova određivanja do njegova prestanka.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene člana 30. i uvođenje novoga člana 30a. predstavljaju značajno unapređenje normativnog okvira kojim se uređuje smještaj u hraniteljskoj porodici. Njima se jasnije razgraničavaju pojedini pravni instituti, preciznije uređuju nadležnosti i upravni postupci, uspostavlja poseban pravni režim za hitno hraniteljstvo, sistemski uređuje prestanak smještaja u hraniteljskoj porodici, te dodatno jačaju pravna sigurnost i zaštita najboljeg interesa hranjenika tokom cijelog trajanja hraniteljske zaštite.

Član 9: Predloženim izmjenama člana 31. Zakona o hraniteljstvu u u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se sistemskom preuređenju zakonskog teksta s ciljem jasnijeg razgraničenja upravnopravnih i ugovornih aspekata hraniteljstva. Predloženo rješenje neposredno je povezano s izmjenom člana 30. ovoga Zakona, kojim se postupak priznavanja prava na smještaj i upućivanja u hraniteljsku porodicu uređuje kao zasebna normativna cjelina. Slijedom toga, ocijenjeno je opravdanim da se pitanja koja se odnose na ugovor o hraniteljstvu izdvoje u poseban član, čime se postiže logičnija struktura Zakona, jasnije razgraničenje pojedinih pravnih instituta i veća preglednost zakonskog teksta.

Dosadašnji član 31. uređivao je prestanak ugovora o hraniteljstvu, dok su pitanja njegove pravne prirode, načina sklapanja i sadržaja bila uređena članom 30. Predloženim izmjenama uspostavlja se sistemski normativno rješenje prema kojem se članom 30. uređuje upravni postupak priznavanja prava na smještaj i upućivanja u hraniteljsku porodicu, dok se članom 31. uređuje ugovor o hraniteljstvu kao poseban pravni instrument kojim se detaljno uređuju međusobna prava i obaveze nadležnog centra i hranitelja tokom trajanja smještaja. Time se upravnopravni i ugovorni elementi hraniteljstva prvi put jasno razdvajaju u zasebne normativne cjeline.

Novim članom 31. propisuje se da se ugovor o hraniteljstvu sklapa u pisanom obliku između nadležnog centra i hranitelja za svakog hranjenika pojedinačno, nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu. Time se dodatno

potvrđuje da upravni akt kojim se odlučuje o priznavanju prava na smještaj predstavlja pravni temelj za zasnivanje ugovornog odnosa, dok se ugovorom detaljnije uređuje način ostvarivanja prava i izvršavanja obaveza koje proizlaze iz tog odnosa.

Istovremeno se preciznije uređuje obavezni sadržaj ugovora o hraniteljstvu. U odnosu na važeće zakonsko rješenje dodatno se naglašava potreba uređivanja specifičnih potreba podrške hranjeniku i hranitelju, mogućnosti pružanja dodatnih oblika stručne i druge podrške, načina ostvarivanja ličnih odnosa hranjenika sa roditeljima i drugim srodnicima, kao i preciznijeg uređivanja finansijskih prava, uključujući način isplate hraniteljskenaknade i naknade za izdržavanje hranjenika. Time se osigurava potpunije i transparentnije uređivanje svih pitanja koja su od značaja za provedbu hraniteljstva, te se smanjuje mogućnost različitog tumačenja međusobnih prava i obaveza ugovornih strana.

Predloženo normativno rješenje dodatno potvrđuje važnost ugovora o hraniteljstvu kao osnovnog instrumenta kojim se individualiziraju prava, obaveze i odgovornosti učesnika hraniteljskog odnosa, u skladu s potrebama konkretnog hranjenika i ciljevima utvrđenim individualnim planom podrške. Time se jača pravna sigurnost svih učesnika, osigurava veća predvidivost u provedbi hraniteljstva, te stvaraju pretpostavke za kvalitetnije praćenje izvršavanja ugovornih obaveza.

Istovremeno, budući da se ovim izmjenama pitanja prestanka smještaja u hraniteljskoj porodici sistemski uređuju novim članom 30.a, a prestanak ispunjavanja uslova za obavljanje hraniteljstva drugim odredbama ovoga Zakona, prestaje potreba za posebnim uređivanjem prestanka ugovora o hraniteljstvu. Naime, ugovor o hraniteljstvu predstavlja pravni instrument kojim se uređuju prava i obaveze tokom trajanja smještaja u hraniteljskoj porodici pa njegov pravni učinak prestaje prestankom pravnog odnosa na kojem se temelji. Time se izbjegava normativno preklapanje različitih pravnih instituta, uklanjaju nepotrebna ponavljanja i dodatno povećava unutarnja dosljednost zakonskog teksta.

Sveukupno posmatrano, predložena izmjena člana 31. predstavlja značajno unapređenje normativne strukture Zakona kojim se jasnije razgraničavaju upravnopravni i ugovorni elementi hraniteljstva, preciznije uređuje sadržaj ugovora o hraniteljstvu, te dodatno jačaju pravna sigurnost, transparentnost i učinkovitost provedbe hraniteljestva kao jednog od osnovnih oblika vaninstitucionalne zaštite.

Član 10: Predloženim izmjenama člana 32. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se unapređenju sistema finansijske podrške hraniteljima kroz povećanje minimalnih iznosa hraniteljske nakade i pojednostavljenje načina njezina utvrđivanja. Cilj predloženih izmjena je osigurati primjerenije materijalno vrednovanje rada, odgovornosti i svakodnevnog angažmana hranitelja, povećati motiviranost za uključivanje u sistem hraniteljstva, te uspostaviti jednostavniji, pregledniji i transparentniji model ostvarivanja prava na hraniteljsku naknadu.

Važećim zakonskim rješenjem propisano je da mjesečna hraniteljska naknada po jednom hranjeniku iznosi najmanje 15% osnovice utvrđene prema prosječnoj neto plati isplaćenoj u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu, dok za specijalizovano hraniteljstvo naknada iznosi najmanje 30% navedene osnovice. Istovremeno je važećim modelom propisano progresivno uvećanje naknade za svakog narednog hranjenika, ovisno o vrsti hraniteljstva. Iskustva stečena tokom provedbe Zakona pokazala su da ovakav model više ne odgovara stvarnim okolnostima u kojima se hraniteljstvo ostvaruje, niti u dovoljnoj mjeri odražava opseg odgovornosti, složenost i zahtjevnost zaštite koju hranitelji svakodnevno pružaju.

Hraniteljstvo predstavlja jedan od osnovnih oblika vaninstitucionalne zaštite koji od hranitelja zahtijeva trajnu ličnu angažiranost, emocionalnu stabilnost, odgojnu kompetentnost, spremnost na saradnju sa stručnim službama, te sposobnost odgovaranja na različite potrebe hranjenika. To je posebno izraženo u specijalizovanom hraniteljstvu, koje podrazumijeva pružanje zaštite osobama s povećanim potrebama za podrškom. Stoga je ocijenjeno opravdanim povećati minimalne iznose hraniteljske naknade kako bi oni primjerenije odražavali složenost i društvenu važnost hraniteljske uloge, te predstavljali dodatni poticaj razvoju hraniteljstva.

Slijedom toga predlaže se povećanje minimalne mjesečne hraniteljske naknade za tradicionalno hraniteljstvo s dosadašnjih 15% na najmanje 30% osnovice, odnosno povećanje minimalne naknade za specijalizovano hraniteljstvo s dosadašnjih 30% na najmanje 45% osnovice utvrđene prema prosječnoj neto plati isplaćenoj u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu.

Istovremeno se mijenja i način utvrđivanja hraniteljske naknade. Umjesto dosadašnjeg modela progresivnog uvećanja naknade za svakog narednog hranjenika, predlaže se jednostavniji sistem prema kojem se pravo na propisanu naknadu utvrđuje po svakom hranjeniku pojedinačno. Takvim rješenjem pojednostavljuje se primjena Zakona, olakšava obračun hraniteljskih naknada, te osigurava jasniji i transparentniji sistem ostvarivanja ovog prava.

Predloženom izmjenom stava (5) zadržava se mogućnost da kantoni, u skladu sa svojim finansijskim mogućnostima, svojim propisima utvrde i veće iznose hraniteljske naknade od minimalnih iznosa propisanih ovim Zakonom. Time se poštuje finansijska i normativna uloga kantona u području socijalne zaštite, uz istovremeno osiguravanje jedinstvenog minimalnog standarda hraniteljskih naknada na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Predlaže se i brisanje dosadašnjeg stava (6), kojim je pravo na hraniteljsku naknadu u slučaju srodničkog hraniteljstva bilo uslovljeno nepostojanjem zakonske obaveze izdržavanja između hranitelja i hranjenika. Ovim rješenjem pravo na hraniteljsku naknadu ujednačava se za sve hranitelje, nezavisno o tome obavljaju li tradicionalno, specijalizovano ili srodničko hraniteljstvo, čime se osigurava jednak pravni položaj svih hranitelja koji ispunjavaju zakonom propisane uslove i pružaju uslugu hraniteljstva.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene člana 32. doprinose pravednijem vrednovanju rada hranitelja, uspostavi jedinostavnijeg i transparentnijeg sistema utvrđivanja hraniteljskih nakanda, te jačanju materijalnih pretpostavki za dalji razvoj hraniteljstva. Time se stvaraju povoljniji uslovi za uključivanje novih hranitelja u sistem, povećava njegova održivost, te posredno unapređuje kvaliteta zaštite osoba kojima je potreban smještaj u hraniteljskoj porodici.

Član 11: Predloženim izmjenama člana 34. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se unapređenju normativnog okvira kojim se uređuje naknada za izdržavanje hranjenika, s ciljem osiguravanja primjerenijih materijalnih uslova za zadovoljavanje svakodnevnih potreba osoba smještenih u hraniteljskoj porodici, te jačanja održivosti i razvoja hraniteljstva kao jednog od osnovnih oblika vaninstitucionalne zaštite. Predložena rješenja rezultat su iskustava stečenih tokom dosadašnje primjene Zakona, kao i potrebe prilagodbe postojećih zakonskih rješenja aktualnim društvenim i privrednim okolnostima, posebno u uslovima kontinuiranog rasta troškova života.

Važećim zakonskim rješenjem propisano je da mjesečna naknada za izdržavanje hranjenika iznosi najmanje 30% osnovice u slučaju tradicionalnog hraniteljstva, odnosno najmanje 50% osnovice u slučaju specijalizovanog hraniteljstva. Dugogodišnja primjena ovih odredbi pokazala je da tako utvrđeni minimalni iznosi više ne odgovaraju stvarnim troškovima pružanja kvalitetne zaštite, posebno imajući u vidu znatno povećanje cijena osnovnih životnih dobara i usluga, te sve složenije potrebe korisnika hraniteljstva.

Naknada za izdržavanje hranjenika namijenjena je podmirivanju svih troškova koji proizlaze iz svakodnevnog života hranjenika, uključujući troškove prehrane, odijevanja, stanovanja, lične higijene, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prijevoza, sudjelovanja u kulturnim, sportskim i drugim društvenim aktivnostima, kao i drugih potreba koje proizlaze iz individualnog plana podrške. Stoga je ocijenjeno da postojeći minimalni iznosi više ne osiguravaju dostatnu finansijsku osnovu za ostvarivanje kvalitete skrbi koju ovaj oblik zaštite treba pružati.

Slijedom navedenoga predlaže se povećanje minimalnog iznosa naknade za izdržavanje hranjenika s dosadašnjih 30% na najmanje 50% osnovice u slučaju tradicionalnog hraniteljstva, odnosno s dosadašnjih 50% na najmanje 70% osnovice u slučaju specijalizovanog hraniteljstva. Time se nastoji uspostaviti primjereniji odnos između stvarnih troškova zaštite i sredstava koja se za tu namjenu osiguravaju, osobito kada je riječ o korisnicima kojima je zbog zdravstvenog stanja, invaliditeta ili drugih okolnosti potrebna intenzivnija svakodnevna podrška.

Predloženom dopunom člana 34. istovremeno se zadržava mogućnost da kantoni, u skladu sa svojim finansijskim mogućnostima, propišu i veće iznose naknade za izdržavanje hranjenika od minimalnih iznosa utvrđenih ovim Zakonom. Time se poštuje ustavni položaj kantona u području socijalne zaštite, uz istovremeno osiguravanje jedinstvenog minimalnog standarda materijalne zaštite hranjenika na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Povećanje naknade za izdržavanje hranjenika potrebno je promatrati i u širem kontekstu razvoja sistema socijalne zaštite. Hraniteljstvo predstavlja jedan od osnovnik oblika vaninstitucionalne zaštite kojem savremeni sistem socijalne zaštite daju prednost u odnosu na institucionalni smještaj, posebno kada je riječ o djeci i drugim osobama kojima porodično okruženje može osigurati kvalitetnije uslove za razvoj, veću socijalnu uključenost i individualiziraniji pristup. Stvaranje primjerenijih materijalnih uslova za obavljanje hraniteljstva jedan je od važnih preduslova za povećanje dostupnosti i održivosti ovog oblika zaštite, jer doprinosi većoj spremnosti porodice da se uključe u sistem hraniteljstva, te omogućuje kvalitetnije zadovoljavanje potreba hranjenika. Na taj se način istovremeno podupire razvoj usluga u zajednici i ostvarivanje strateškog cilja postupne deinstitucionalizacije sistema socijalne zaštite.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene člana 34. doprinose osiguravanju primjerenijih materijalnih uslova za život i razvoj hranjenika, jačanju kvalitete zaštite u hraniteljskim porodicama, te stvaranju povoljnijih pretpostavki za dalji razvoj hraniteljstva kao prioritetnog oblika vaninstitucionalne skrbi. Time se unapređuje položaj hranjenika i hraniteljskih porodica, jača održivost sistema hraniteljstva, te stvaraju dodatne pretpostavke za razvoj vaninstitucionalnih oblika zaštite, u skladu sa savremenim načelima socijalne zaštitei procesom deinstitucionalizacije.

Član 12: Predloženim izmjenama i dopunama člana 36. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine dodatno se razrađuju i preciziraju opšte obaveze hraniteljstva s ciljem unapređenja kvalitete hraniteljske zaštite, jačanja stručne podrške hraniteljskim porodicma,

te osiguravanja aktivnijeg učešće hranitelja u ostvarivanju najboljeg interesa hranjenika tokom cijelog trajanja smještaja. Predložena rješenja temelje se na savremenim stručnim pristupima koji hraniteljstvo posmatraju kao dinamičan proces u kojem se kvaliteta zaštite osigurava kontinuiranom saradnjom između hranitelja, nadležnog centra i pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja.

Jedna od značajnijih izmjena odnosi se na stav (5), kojim se dodatno razrađuje obaveza hranitelja u pogledu očuvanja i razvoja odnosa hranjenika sa njegovom porodicom porijekla i drugim njemu bliskim osobama. Predloženim rješenjem naglašava se da održavanje ličnih odnosa nije samo pravo hranjenika, nego i važan instrument očuvanja porodičnih veza, te stvaranja pretpostavki za njegov povratak u porodicu porijekla kada je to moguće i u njegovom najboljem interesu. Istovremeno se dodatno naglašava aktivna uloga hranitelja u pripremi hranjenika za prijelaz u drugi odgovarajući oblik zaštite, uključujući usvojenje, drugi oblik hraniteljstva, drugu hraniteljsku porodicu ili drugi odgovarajući oblik smještaja, kada je takva odluka donesena od strane nadležnih tijela i predviđena individualnim planom podrške. Time se potvrđuje da hraniteljstvo nije isključivo trajni oblik zaštite, nego prije svega oblik zaštite usmjeren ostvarivanju najboljeg interesa hranjenika i pronalaženju najprimjerenijeg dugoročnog rješenja za njegov život i razvoj.

Predloženom izmjenom stava (7) vrši se usklađivanje ove odredbe s novim konceptom edukacije hranitelja uređenim članom 50. ovoga Zakona. Umjesto posebnog uređivanja obaveze učestvovanja u dodatnim edukacijama u okviru člana kojim se uređuju prava i obaveze hranitelja, predlaže se jedinstveno upućivanje na član 50. kojim se na sveobuhvatan način uređuju vrste edukacija, obaveznici njihova pohađanja, te dinamika njihova provođenja zavisno od statusa i vrste hraniteljstva. Na taj se način izbjegava dupliciranje zakonskih odredbi, osigurava njihova međusobna usklađenost i postiže veća preglednost, te pravna sigurnost u primjeni Zakona.

Posebno značajnu novinu predstavljaju novi stavovi (8), (9), (10) i (11), kojima se uspostavlja minimalni standard kontinuirane stručne podrške hraniteljskim porodicama kroz redovne lične stručne kontakte između hranitelja, hranjenika i stručnog radnika pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja. Predloženo rješenje polazi od činjenice da su prvi mjeseci nakon smještaja razdoblje intenzivne prilagodbe hranjenika i hraniteljske porodice, tokom kojega se najčešće pojavljuju potrebe za stručnim savjetovanjem, jačanjem roditeljskih kompetencija hranitelja i pravovremenim pružanjem stručne pomoći.

Slijedom toga, tokom prvih šest mjeseci od smještaja propisuje se obaveza održavanja najmanje dva stručna kontakta mjesečno, pri čemu se značajan dio tih kontakata ostvaruje u domu hraniteljske porodice kako bi se stručna podrška pružala u prirodnom životnom okruženju hranjenika i hranitelja. Tokom drugih šest mjeseci intenzitet obaveznih kontakata postupno se smanjuje na najmanje jedan kontakt mjesečno, dok se nakon isteka prve godine uspostavlja trajni minimalni standard stručne podrške kroz obavezu održavanja najmanje jednog stručnog kontakta svaka tri mjeseca, uz najmanje jedan godišnji kontakt u domu hraniteljske porodice. Takvim se rješenjem osigurava kontinuirana dostupnost stručne podrške tokom cijelog trajanja hraniteljstva, uz postupno prilagođavanje njezina intenziteta stabilizaciji smještaja i potrebama korisnika.

Istovremeno se predviđa mogućnost učestalijeg ostvarivanja stručnih kontakata kada to zahtijevaju potrebe hranjenika, okolnosti hraniteljske porodice ili provedba individualnog plana podrške. Pri tome je zadržana jasna podjela nadležnosti između sudionika sistema. Pružalac usluge stručne podrške i savjetovanja može, na osnovu neposrednog rada s hraniteljem i hranjenikom, predložiti intenzivniju stručnu podršku ili takav prijedlog može

potaknuti sam hranitelj, dok odluku o povećanju učestalosti stručnih kontakata donosi nadležni centar na osnovu vlastite stručne procjene. Time se osigurava da stručna podrška ostane fleksibilna i prilagođena individualnim potrebama svakog hraniteljskog smještaja, uz očuvanje odgovornosti nadležnog centra za vođenje slučaja i zaštitu prava i interesa hranjenika.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene i dopune člana 36. doprinose daljoj profesionalizaciji sistema hraniteljstva, jačanju stručne podrške hraniteljskim porodicama, te jasnijem razgraničenju uloga nadležnog centra i pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja. Uspostavljanjem minimalnih standarda kontinuirane stručne podrške, uz mogućnost njihova prilagođavanja individualnim potrebama svakog hraniteljskog smještaja, stvaraju se pretpostavke za pravovremeno prepoznavanje poteškoća, kvalitetniju podršku hraniteljima i učinkovitiju zaštitu prava i dobrobiti hranjenika tokom cijelog trajanja smještaja.

Član 13: Predloženim izmjenama člana 38. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine dodatno se preciziraju pojedine odredbe kojima se uređuju posebnosti hraniteljstva za djecu, s ciljem usklađivanja Zakona s uvođenjem usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, jasnijeg razgraničenja uloga pojedinih sudionika sistema, te unapređenja stručne podrške djeci smještenoj u hraniteljskim porodicama.

U tom smislu predlaže se izmjena stava (8), kojom se mogućnost pružanja stručne pomoći djetetu ili mlađoj punoljetnoj osobi na redovitom školovanju proširuje i na pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja. Time se omogućuje da, uz nadležni centar, stručnu pomoć pruža i specijalizovani pružalac usluge koji raspolaže stručnim kapacitetima za kontinuirani savjetodavni i psihosocijalni rad s hranjenicima i hraniteljskim porodicama. Predloženim rješenjem ne mijenja se odgovornost nadležnog centra za vođenje slučaja i ostvarivanje prava korisnika, nego se stvaraju pretpostavke za učinkovitije korištenje stručnih kapaciteta pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja u provedbi individualnog plana podrške.

Predložena izmjena stava (9) ima za cilj preciznije razgraničiti stručnu procjenu potrebe za pružanjem specijalizovanih usluga od postupka priznavanja prava na njihovo finansiranje. Umjesto dosadašnjeg upućivanja na rješenje centra o priznavanju prava na takve usluge, predlaže se da se pružanje specijalizovanih usluga temelji na stručnoj procjeni nadležnog centra, dok se pravo na njihovo finansiranje ostvaruje posebnim rješenjem kojim se priznaje pravo na budžetsko finansiranje takvih usluga. Na taj se način jasnije razgraničuju stručna procjena potreba korisnika i upravni postupak odlučivanja o finansiranju usluga, čime se dodatno unapređuje pravna jasnoća i dosljednost primjene Zakona.

Odgovarajuća izmjena predlaže se i u stavu (10), kojim se uređuje planiranje odlaska djeteta iz hraniteljske porodice. Uključivanjem pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja među stručne sudionike ovoga procesa dodatno se jača multidisciplinarni pristup planiranju budućih životnih okolnosti djeteta. Time se omogućuje da, uz nadležni centar koji vodi slučaj i donosi potrebne odluke, u pripremi djeteta za povratak u porodicu porijekla, usvojenje, prelazak u drugu hraniteljsku porodicu, drugi oblik zaštite ili samostalan život aktivno sudjeluju i stručni radnici pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, koji tokom trajanja smještaja pružaju kontinuiranu stručnu podršku hranjeniku i hraniteljskoj porodici.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene člana 38. doprinose jasnijem razgraničenju uloga nadležnog centra i pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, jačanju multidisciplinarnog pristupa u radu s djecom smještenom u hraniteljskim porodicama, te kvalitetnijem povezivanju stručne procjene, pružanja stručne podrške i ostvarivanja prava korisnika. Time se dodatno unapređuje sistem stručne podrške hraniteljstvu, uz istovremeno

zadržavanje vodeće uloge nadležnog centra u vođenju slučaja i donošenju odluka koje se odnose na zaštitu prava i najboljeg interesa djeteta.

Član 14: Predloženim izmjenama članova 41. i 45. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine dodatno se usklađuju postojeće odredbe s novim rješenjima koja se uvode ovim Zakonom radi uspostave usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva. Cilj predloženih izmjena je osigurati da se pružalac ove usluge izričito prepozna kao jedan od sudionika sistema stručne podrške hraniteljskim porodicama i hranjenicima, uz zadržavanje postojećih nadležnosti centra za socijalni rad.

U tom se smislu predlaže izmjena člana 41. stava (1), kojim se uređuje pružanje stručne pomoći hraniteljskim porodicama i hranjenicima. Uz nadležni centar kao nosioca javnih ovlasti, među subjekte koji pružaju usluge stručne pomoći izričito se uključuje i pružalac usluge stručne podrške i savjetovanja. Time se normativno potvrđuje njegova uloga u pružanju kontinuirane stručne, savjetodavne i psihosocijalne podrške hraniteljima i hranjenicima, kao sastavnog dijela sistema hraniteljstva. Predloženim rješenjem ne mijenjaju se nadležnosti centra za socijalni rad u vođenju postupaka, donošenju odluka i zaštiti prava hranjenika, nego se proširuju raspoloživi oblici stručne podrške koji stoje na raspolaganju korisnicima hraniteljstva.

Odgovarajuća izmjena predlaže se i u članu 45. stavu (1), kojim se uređuje priprema hranjenika za povratak u vlastitu porodicu, prijelaz u drugi oblik zaštite ili za samostalan život. Budući da je riječ o postupcima koji zahtijevaju pažljivu stručnu pripremu i koordinirano djelovanje svih sudionika uključenih u provedbu individualnog plana podrške, predlaže se da u njima, uz nadležni centar i hraniteljsku porodicu, sudjeluje i pružalac usluge stručne podrške i savjetovanja. Time se omogućuje pružanje dodatne stručne i psihosocijalne podrške tokom razdoblja prilagodbe i tranzicije, čime se povećava vjerovatnoća uspješnog ostvarivanja planiranih ciljeva u najboljem interesu hranjenika.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene članova 41. i 45. imaju za cilj osnažiti sistem stručne podrške hraniteljstvu kroz izričito uključivanje pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja u aktivnosti pružanja stručne pomoći i pripreme hranjenika za važne životne promjene. Time se unapređuje međusobna saradnja svih sudionika sistema hraniteljstva, osigurava dostupnost specijalizovane stručne podrške, te dodatno jača zaštita najboljeg interesa hranjenika, uz potpuno zadržavanje zakonom propisanih nadležnosti centra za socijalni rad.

Član 15: Predloženom izmjenom člana 43. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se cjelovitom preuređenju odredbi kojima se uređuju obaveze nadležnog centra tokom planiranja, organiziranja i praćenja smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu. Cilj predloženih izmjena je uskladiti postojeće zakonsko rješenje s novim institutom pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, preciznije urediti pojedine obaveze nadležnog centra, osnažiti međuinstitucionalnu saradnju, te dodatno unaprijediti zaštitu prava i najboljeg interesa hranjenika.

U tom smislu član se nomotehnički i sadržajno uređuje kao jedinstvena cjelina, pri čemu se postojeće obaveze nadležnog centra dodatno razrađuju i prilagođavaju novim zakonskim rješenjima. Posebna se pažnja posvećuje izradi i provedbi individualnog plana podrške kao temeljnom stručnom instrumentu za planiranje i praćenje hraniteljskog smještaja. Propisuje se obaveza uključivanja svih relevantnih sudionika u njegovu izradu, uključujući hranitelja, hranjenika, roditelje, staratelja, odabranog pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja te, prema potrebi, druge članove porodice, stručne osobe i institucije koje sudjeluju u

provedbi individualnog plana podrške. Time se dodatno osigurava multidisciplinarni pristup, pravovremena razmjena informacija i koordinirano planiranje svih aktivnosti usmjerenih na ostvarivanje najboljeg interesa hranjenika.

Istovremeno se preciznije uređuje obaveza nadležnog centra da hraniteljsku porodicu i odabranog pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja pravovremeno upozna sa svim okolnostima značajnima za uspješnu provedbu smještaja, uključujući osobine hranjenika, njegovo zdravstveno stanje, razvojne potrebe, dosadašnje životne okolnosti, moguće teškoće i ciljeve individualnog plana podrške. Na taj se način stvaraju pretpostavke za kvalitetniju pripremu svih sudionika, pravovremeno planiranje potrebnih oblika stručne podrške, te uspješniju prilagodbu hranjenika na novo porodično okruženje.

Predloženim izmjenama dodatno se razrađuju i ostale obaveze nadležnog centra koje se odnose na pravovremeno osiguravanje dokumentacije potrebne za ostvarivanje prava hranjenika, poticanje i praćenje ostvarivanja ličnih odnosa s roditeljima, drugim srodnicima i drugim bliskim osobama kada je to u njegovom najboljem interesu, kao i kontinuirano praćenje izvršavanja obaveza hranitelja utvrđenih individualnim planom podrške i ugovorom o hraniteljstvu. Posebno se naglašava obaveza dokumentiranja utvrđenog stanja kroz izradu odgovarajućih izvještaja koja postaju sastavni dio spisa predmeta hranjenika, čime se dodatno jača stručna utemeljenost i transparentnost postupanja.

Radi veće pravne jasnoće preciznije se uređuje i postupanje u slučajevima kada na području mjesne nadležnosti centra nije moguće osigurati odgovarajuću hraniteljsku porodicu, kao i pitanja mjesne nadležnosti u situacijama kada je hranjenik smješten na području drugog centra. Time se osigurava dosljednija primjena Zakona i otklanjaju dvojbe koje su se pojavile u dosadašnjoj praksi.

Nadalje, odredba koja se odnosi na zaštitu prava hranjenika dodatno se proširuje i precizira na način da se izričito propisuje obaveza nadležnog centra da bez odgode prijavi svaku indiciju ili saznanje o mogućem nasilju, zlostavljanju, seksualnom iskorištavanju ili uznemiravanju, diskriminaciji, zanemarivanju ili drugom obliku povrede prava hranjenika. Time se dodatno osnažuje sistem zaštite djece i drugih hranjenika, te naglašava obaveza pravovremenog reagiranja u svim situacijama koje mogu ugroziti njihovu sigurnost, razvoj i dobrobit.

Sveukupno posmatrano, predložena izmjena člana 43. predstavlja sistemsko unapređenje normativnog okvira kojim se uređuju obaveze nadležnog centra u području hraniteljstva. Njome se jača međuinstitucionalna saradnja, preciznije uređuju pojedine stručne i organizacijske obaveze tokom planiranja i praćenja hraniteljskog smještaja, unapređuje koordinacija s pružaocem usluge stručne podrške i savjetovanja, te dodatno osigurava dosljedna zaštita prava i najboljeg interesa hranjenika tokom cijelog trajanja hraniteljskog smještaja.

Član 16: Predloženim izmjenama člana 44. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine dodatno se unapređuje normativni okvir kojim se uređuje izrada, provedba i praćenje individualnog plana podrške hranjeniku. Cilj predloženih izmjena je uspostaviti savremeniji i stručnije utemeljen model vođenja slučaja, unaprijediti koordinaciju svih sudionika uključenih u provedbu individualnog plana podrške, te osigurati kvalitetnije praćenje ostvarivanja prava i najboljeg interesa hranjenika tokom cijelog trajanja hraniteljskog smještaja.

Jedna od najznačajnijih izmjena odnosi se na uvođenje individualnog plana podrške kao temeljnog stručnog instrumenta za planiranje, koordiniranje i praćenje hraniteljskog smještaja. U tom se smislu propisuje da se individualni plan podrške izrađuje u pisanom obliku primjenom metode vođenja slučaja, koja se ovim Zakonom izričito utvrđuje kao standard stručnog rada u području hraniteljstva. Primjena metode vođenja slučaja omogućuje cjelovitu procjenu potreba hranjenika, planiranje odgovarajućih mjera i usluga, jasno određivanje ciljeva, aktivnosti i nosilaca njihove provedbe, koordinirano djelovanje svih uključenih stručnjaka, te kontinuirano praćenje ostvarenja planiranih ciljeva. Time se dodatno unapređuje kvaliteta stručnog rada i osigurava individualiziran pristup svakom hranjeniku, u skladu s njegovim potrebama i najboljim interesom.

Predloženim izmjenama dodatno se razrađuje uloga voditelja individualnog plana podrške kao nosioca koordinacije svih aktivnosti koje se provode tokom trajanja hraniteljskog smještaja. Propisuje se da voditelj koordinira provedbu individualnog plana podrške u saradnji s hranjenikom, hraniteljem, članovima njegove porodice, odabranim pružaocem usluge stručne podrške i savjetovanja, te drugim pravnim i fizičkim osobama koje sudjeluju u njegovoj provedbi. Time se dodatno jača međusobna saradnja svih sudionika uključenih u rad s hranjenikom, osigurava pravovremena razmjena stručnih informacija i omogućuje učinkovitija provedba planiranih aktivnosti.

Posebna pažnja posvećena je i načinu praćenja provedbe individualnog plana podrške. Umjesto propisivanja unaprijed određenog broja službenih posjeta hraniteljskoj porodici, predlaže se fleksibilniji model prema kojem nadležni centar provedbu individualnog plana prati na osnovu neposrednih kontakata s hranjenikom i hraniteljem, izvještaja pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, drugih stručnih nalaza i saznanja, te vlastitih neposrednih uvida. Službeni posjeti hraniteljskoj porodici obavljaju se prema potrebi, odnosno kada su nužni radi zaštite prava i interesa hranjenika, preispitivanja individualnog plana podrške ili poduzimanja mjera propisanih ovim Zakonom. Takvo rješenje omogućuje veću fleksibilnost u radu nadležnog centra, racionalnije korištenje stručnih resursa i izbjegavanje nepotrebnog preklapanja stručnih aktivnosti s pružaocem usluge stručne podrške i savjetovanja.

Istovremeno se dodatno uređuje postupanje u slučajevima kada postoje okolnosti koje upućuju na moguće postupanje hranitelja protivno najboljem interesu hranjenika. Propisuje se da svako takvo saznanje, nezavisno o tome potječe li od nadležnog centra, pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja ili druge osobe uključene u provedbu individualnog plana podrške, obavezuje nadležni centar da bez odgode pokrene postupak utvrđivanja činjeničnog stanja te, ovisno o rezultatima provedenog postupka, poduzme mjere propisane ovim Zakonom. Time se dodatno jača sistem zaštite prava hranjenika i osigurava pravovremeno reagiranje u svim situacijama koje mogu ugroziti njegovu sigurnost, razvoj i dobrobit.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene člana 44. predstavljaju jedno od ključnih sadržajnih unapređenja ovoga Zakona. Njima se uspostavlja savremeniji model vođenja slučaja u području hraniteljstva, jača koordinirani rad svih sudionika uključenih u provedbu individualnog plana podrške, unapređuje sistem stručnog praćenja hraniteljskog smještaja, te dodatno osigurava učinkovita zaštita prava i najboljeg interesa hranjenika tokom cijelog trajanja hraniteljstva.

Član 17: Predloženim izmjenama člana 45. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine dodatno se unapređuje sistem stručne podrške hranjenicima tokom prijelaznih razdoblja njihova života, osobito u situacijama promjene hraniteljskog smještaja, te pripreme

za samostalan život nakon izlaska iz sistema hraniteljstva. Cilj predloženih izmjena je osigurati kontinuiranu stručnu i psihosocijalnu podršku hranjeniku tokom procesa koji predstavljaju značajne životne promjene, kroz aktivnije uključivanje pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja u provedbu pojedinih aktivnosti.

Prva predložena dopuna odnosi se na stav (2), kojim se uređuje postupak pripreme hranjenika za smještaj u drugu hraniteljsku porodicu kada nadležni centar, na osnovu promjena u individualnom planu podrške, utvrdi da je takva promjena u njegovom najboljem interesu. Predlaže se da u tom procesu, uz nadležni centar i hranitelja, sudjeluje i pružalac usluge stručne podrške i savjetovanja. Time se osigurava da hranjenik tokom promjene životnog okruženja dobije odgovarajuću stručnu, savjetodavnu i psihosocijalnu podršku, čime se olakšava prilagodba na novu životnu sredinu, te doprinosi očuvanju kontinuiteta zaštite i zaštiti njegova najboljeg interesa.

Uključivanje pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja u ovaj proces omogućuje pravovremenu procjenu potreba hranjenika, pružanje podrške postojećoj i budućoj hraniteljskoj porodici, te koordinirano planiranje aktivnosti koje prethode promjeni smještaja. Na taj se način prijelaz iz jedne hraniteljske porodice u drugu promatra kao stručno vođen proces koji obuhvata sve sudionike uključene u provedbu individualnog plana podrške.

Dalja dopuna odnosi se na stav (4), kojim se uređuje pružanje pomoći mlađim punoljetnim osobama tokom pripreme za osamostaljivanje i samostalan život. Predloženim rješenjem propisuje se da nadležni centar ovu pomoć pruža zajedno s hraniteljem i pružaocem usluge stručne podrške i savjetovanja, pri čemu se ona može pružati neposredno ili putem pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja. Time se omogućuje učinkovitije korištenje stručnih kapaciteta u pružanju savjetodavne, psihosocijalne i druge stručne pomoći mladim osobama koje izlaze iz sistema hraniteljstva, uz zadržavanje odgovornosti nadležnog centra za planiranje, koordinaciju i praćenje provedbe individualnog plana podrške.

Ovakav model omogućuje pružanje sveobuhvatnije podrške mladim osobama tokom procesa osamostaljivanja, uključujući razvoj životnih i socijalnih vještina, psihosocijalnu podršku, pomoć pri nastavku obrazovanja, zapošljavanju, stanovanju, te uključivanju u lokalnu zajednicu. Time se povećavaju izgledi za njihovu uspješnu socijalnu integraciju i dugoročnu samostalnost, što predstavlja jedan od temeljnih ciljeva sistema hraniteljstva.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene člana 45. doprinose jačanju sistema stručne podrške hranjenicima tokom najosjetljivijih prijelaznih razdoblja njihova života kroz aktivnije uključivanje pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja u procese promjene smještaja i pripreme za samostalan život. Time se unapređuje koordinacija svih sudionika uključenih u provedbu individualnog plana podrške, osigurava kontinuitet stručne pomoći, te dodatno jača zaštita najboljeg interesa hranjenika.

Član 18: Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu uvodi se nova skupina odredbi (članovi 45a. do 45e.) kojima se po prvi put cjelovito uređuje usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva. Time se uspostavlja poseban normativni okvir kojim se uređuju sadržaj ove socijalne usluge, njezini pružaoci, minimalni uslovi za pružanje usluge, postupak ocjenjivanja ispunjenosti tih uslova i izdavanja licence, izbor i ugovaranje pružaoca usluge, te način njezina finansiranja. Na taj se način značajno unapređuje institucionalna podrška hraniteljskim porodicama, hranjenicima i njihovim biološkim porodicama, stvarajući pretpostavke za profesionalniji, dostupniji i kvalitetniji sistem stručne podrške hraniteljstvu.

Novim članom 45a. definira se pojam i sadržaj usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva. Ova socijalna usluga obuhvata skup stručnih metoda, mjera, postupaka i aktivnosti usmjerenih na prevenciju rizičnih čimbenika u životu hranjenika, te pružanje stručne pomoći hranjeniku, hraniteljskoj porodici i biološkoj porodici u savladavanju životnih poteškoća, jačanju njihovih kapaciteta i unapređenju kvalitete života. Istovremeno se detaljno razrađuju pojedini oblici pružanja ove usluge, uključujući stručni socijalni rad, stručno savjetovanje, psihosocijalnu podršku, pomoć pri uključivanju u programe obrazovanja i osposobljavanja, krizne intervencije te ranu intervenciju za djecu s razvojnim rizicima ili razvojnim teškoćama.

Nadalje, propisuje se obaveza da se potreba za pružanjem usluge stručne podrške i savjetovanja najmanje jedanput godišnje preispituje u okviru preispitivanja individualnog plana podrške. Ako se na osnovu stručne procjene nadležnog centra, uzimajući u obzir mišljenje pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja i iskazanu potrebu hranitelja, utvrdi da potreba za pružanjem usluge i dalje postoji, usluga se nastavlja pružati. Na taj se način uspostavlja ravnoteža između načela kontinuiteta stručne podrške i načela individualizacije socijalnih usluga, osiguravajući da se stručna podrška pruža onoliko dugo koliko to zahtijevaju stvarne potrebe korisnika, uz redovitu stručnu evaluaciju njezine opravdanosti.

Članom 45b. uređuje se pitanje pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja. Propisuje se da ovu socijalnu uslugu mogu pružati ustanove socijalne zaštite, udruge, vjerske zajednice i druge pravne osobe koje ispunjavaju uslove propisane ovim Zakonom i provedbenim propisima donesenim na osnovu njega. Time se omogućuje razvoj pluralnog sistema pružaoca socijalnih usluga, uz istovremeno osiguravanje jedinstvenih standarda kvalitete. Istovremeno se jasno propisuje da pružanje ove usluge nije uslovljeno nazivom pravne osobe, nego isključivo ispunjavanjem propisanih uslova, dok se federalni ministar ovlašćuje da pravilnikom propiše minimalne uslove koji se odnose na prostor, opremu, stručne radnike, organizaciju rada i druga pitanja od značaja za kvalitetno pružanje usluge.

Članom 45c. uređstavakuje se cjelokupan regulatorni postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uslova i izdavanja licence za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja. Propisuje se da postupak pokreće pravna osoba koja namjerava pružati ovu socijalnu uslugu, dok ocjenjivanje ispunjenosti minimalnih uslova provodi stručno tijelo koje imenuje federalni ministar. Na osnovu prijedloga toga tijela federalni ministar donosi rješenje o ispunjenosti minimalnih uslova, a nakon njegove izvršnosti izdaje licencu za pružanje usluge na razdoblje do pet godina. Istovremeno se federalni ministar ovlašćuje da jedinstvenim pravilnikom detaljnije uredi postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uslova, način rada, sastav i nadležnosti stručnog tijela, potrebnu dokumentaciju, sadržaj zapisnika i druga pitanja od značaja za provedbu postupka, kao i uslove za izdavanje, obnavljanje, ograničavanje, privremeno ukidanje i oduzimanje licence, postupak izdavanja licence, te sadržaj i način vođenja registra izdanih licenci. Takvim se rješenjem na jednom mjestu uređuje cjelokupan regulatorni ciklus koji prethodi pružanju ove socijalne usluge, čime se postiže veća pravna jasnoća, preglednost i nomotehnička dosljednost Zakona.

Članom 45d. uređuje se izbor i ugovaranje usluge stručne podrške i savjetovanja. Polazeći od načela slobodnog izbora i individualizacije socijalnih usluga, propisuje se pravo hranitelja da između licenciranih pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja koji su zaključili okvirni ugovor s Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike odabere pružaoca koji djeluje na području mjesno nadležnog centra, kao i pravo njegove promjene najviše jedanput u periodu od dvanaest mjeseci. Istovremeno se uvodi dvostepeni model ugovaranja ove socijalne usluge. Naime, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike

zaključuje okvirne ugovore s licenciranim pružaocima usluge stručne podrške i savjetovanja kojima se uređuju opšta pitanja od značaja za pružanje, finansiranje, praćenje i nadzor nad ovom socijalnom uslugom. Nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu, te na osnovu izjave hranitelja o odabranom pružaocu usluge, nadležni centar zaključuje pojedinačni ugovor kojim se uređuje pružanje usluge za konkretnog hranjenika i hraniteljsku porodicu. Pojedinačni ugovor zaključuje se na period od dvanaest mjeseci, uz mogućnost njegova ponovnog zaključivanja kada nadležni centar, na osnovu procjene potreba hranjenika, hraniteljske porodice i biološke porodice hranjenika, utvrdi da potreba za pružanjem usluge i dalje postoji. Ovakvim rješenjem jasno se razgraničavaju nadležnosti Federalnog ministarstva i nadležnih centara, pri čemu Federalno ministarstvo osigurava jedinstveni pravni i finansijski okvir za pružanje usluge, dok nadležni centri zadržavaju stručnu odgovornost za procjenu potreba korisnika i ugovaranje usluge u pojedinačnim slučajevima.

Članom 45e. uređuje se finansiranje usluge stručne podrške i savjetovanja. Propisuje se pravo pružaoca usluge na mjesečnu naknadu za pruženu uslugu, pri čemu ostvarivanje toga prava proizlazi iz okvirnog ugovora zaključenog s Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike i pojedinačnog ugovora zaključenog s nadležnim centrom. Zakonom se određuje osnovica za utvrđivanje visine mjesečne naknade, dok nadležni centar utvrđuje ispunjenost uslova za njezinu isplatu, te Federalnom ministarstvu dostavlja obračun izvršene usluge. Mjesečnu naknadu pružaocu usluge isplaćuje Federalno ministarstvo iz sredstava osiguranih u budžetu Federacije Bosne i Hercegovine, čime se osigurava jedinstven i transparentan sistem finansiranja ove socijalne usluge, te jednaka dostupnost stručne podrške i savjetovanja na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine, nezavisno od finansijskih mogućnosti pojedinih kantona. Istovremeno se federalni ministar ovlašćuje da podzakonskim aktom propiše metodologiju za izračun mjesečne naknade, te druga pitanja od značaja za finansiranje usluge stručne podrške i savjetovanja, čime se stvaraju pretpostavke za transparentno, ujednačeno i efikasno finansiranje ovoga novog oblika socijalne usluge.

Sveukupno posmatrano, uvođenjem novih članova 45a. do 45e. uspostavlja se cjelovit normativni okvir za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva. Time se sistemski uređuju svi ključni elementi ove socijalne usluge: od njezina sadržaja, pružaoca i standarda kvalitete, preko postupka ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uslova, licenciranja i ugovaranja, do načina finansiranja. Predložena rješenja doprinose profesionalizaciji sistema hraniteljstva, jačanju stručne podrške hraniteljima i hranjenicima, većoj dostupnosti specijalizovanih usluga na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine, te stvaranju stabilnijeg, kvalitetnijeg i održivijeg sistema zaštite osoba kojima je potrebna hraniteljska skrb.

Član 19: Predloženom izmjenom člana 48. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine cjelovito se uređuje sistem osposobljavanja i edukacije hranitelja s ciljem njegovog jasnijeg normativnog uređenja, bolje povezanosti s postupkom procjene podobnosti za obavljanje hraniteljstva, te usklađivanja s novim modelom stručne podrške hraniteljskim porodicama. Predložena rješenja polaze od potrebe jasnijeg razgraničenja osnovnih i dodatnih edukacija, preciznijeg definiranja nadležnosti pojedinih sudionika sistema, te osiguravanja jedinstvenih stručnih standarda u provedbi edukacija na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Polazeći od navedenih ciljeva, stavovima (1) i (2) uspostavlja se novi normativni okvir za provedbu edukacija hranitelja. Umjesto dosadašnjeg plana i programa osnovnih i dodatnih edukacija, predviđa se donošenje pravilnika o edukaciji hranitelja kojim će se detaljnije

urediti sadržaj, trajanje i način sprovođenja osnovnih i dodatnih edukacija, način njihove organizacije, stručnog vrednovanja, angažiranja edukatora koji su stekli zvanje edukatora u oblasti hraniteljstva u skladu s odredbama ovoga Zakona, vođenje odgovarajućih evidencija, kao i druga pitanja od značaja za organiziranje i sprovođenje edukacija. Takvim se rješenjem uspostavlja jedinstven i cjelovit provedbeni okvir kojim se omogućuje fleksibilnije uređivanje organizacijskih i stručnih pitanja bez potrebe za čestim izmjenama zakonskog teksta.

Stavom (3) uređuje se organiziranje osnovnih edukacija za osobe koje žele prvi put postati hranitelji. Propisuje se da se osnovne edukacije organizuju tek nakon što nadležni centar, na osnovu provedene stručne procjene podobnosti za obavljanje hraniteljstva, utvrdi da kandidat ispunjava pretpostavke za uključivanje u postupak osposobljavanja, te Federalnom ministarstvu podnese zahtjev za organiziranje edukacije. Time se osigurava da se edukacijski kapaciteti usmjeravaju isključivo na osobe koje ispunjavaju zakonom propisane uslove, čime se racionalizira organizacija edukacija i učinkovitije koriste raspoloživi stručni i finansijski resursi.

Stavom (4) uređuje se organiziranje dodatnih edukacija za postojeće hranitelje. Za razliku od dosadašnjeg zakonskog rješenja kojim je dinamika njihovog održavanja bila unaprijed određena, predloženo rješenje polazi od stvarnih potreba sistema hraniteljstva koje na području svoje mjesne nadležnosti utvrđuje nadležni centar i iskazuje ih Federalnom ministarstvu kroz zahtjev za organiziranje dodatnih edukacija. Time se organizacija edukacija usklađuje sa stvarnim potrebama u praksi, omogućuje racionalnije planiranje edukacijskih aktivnosti, te osigurava pravodobna stručna podrška postojećim hraniteljima.

Stavovima (5), (6) i (7) zadržavaju se temeljna rješenja koja se odnose na organizacijsku ulogu Federalnog ministarstva, finansiranje edukacija iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, te teritorijalnu organizaciju edukacijskih skupina. Istovremeno se precizira da Federalno ministarstvo osigurava organiziranje obaveznog osposobljavanja i propisanih edukacija hranitelja u skladu s pravilnikom iz stava (1) ovoga člana, dok se edukacije organizuju za jedan ili više kantona kada je to potrebno radi učinkovitijeg korištenja raspoloživih edukacijskih kapaciteta.

Posebno značajnu novinu predstavljaju stavovi (8), (9) i (10), kojima se omogućuje da, uz Federalno ministarstvo, obavezno osposobljavanje i propisane edukacije hranitelja izuzetno mogu organizirati i provoditi pružaoci usluge stručne podrške i savjetovanja. Takva mogućnost predviđena je isključivo na prijedlog nadležnog centra, uz prethodnu saglasnost Federalnog ministarstva, te uz angažiranje edukatora koji su stekli zvanje edukatora u oblasti hraniteljstva u skladu s odredbama ovoga Zakona. Time se omogućuje veća dostupnost edukacijskih programa, uz istovremeno očuvanje jedinstvenih stručnih standarda, odgovarajuće koordinacije sistema i kontrole kvalitete edukacija. Istovremeno se propisuje da troškove edukacija koje organizuju pružaoci usluge stručne podrške i savjetovanja snose sami pružaoci usluge, dok Federalno ministarstvo prati provedbu tih edukacija radi osiguravanja njihove usklađenosti s pravilnikom i zakonskim standardima.

Sveukupno posmatrano, predložena izmjena člana 48. uspostavlja savremeniji, funkcionalniji i sistematičniji model osposobljavanja i edukacije hranitelja, u kojem su jasno razgraničene nadležnosti Federalnog ministarstva, nadležnih centara, pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, te edukatora u oblasti hraniteljstva. Time se stvaraju kvalitetnije pretpostavke za kontinuirano unaprjeđenje stručnih kompetencija hranitelja, učinkovitije planiranje edukacijskih aktivnosti i dalji razvoj sistema hraniteljstva u Federaciji Bosne i Hercegovini.

Član 20: Predloženom izmjenom člana 50. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se cjelovitom preuređenju odredbi koje uređuju obavezu pohađanja edukacija hranitelja. Umjesto dosadašnjeg pristupa kojim su se u samom zakonskom tekstu detaljno propisivala područja edukacije, predloženim rješenjem jasno se razgraničuju obaveze pohađanja osnovnih i dodatnih edukacija ovisno o statusu i vrsti hraniteljstva, dok se sadržaj i način sprovođenja edukacija prepuštaju pravilniku o edukaciji hranitelja. Time se ostvaruje jasnije razgraničenje između zakonskog uređivanja temeljnih prava i obaveza, te provedbenog normiranja stručnih i organizacijskih pitanja.

Polazeći od navedenoga, stavom (1) propisuje se da je osoba koja želi obavljati nesrodničko hraniteljstvo dužna prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva završiti osnovnu edukaciju u skladu s odredbama ovoga Zakona. Time se potvrđuje načelo da kandidati za nesrodničko hraniteljstvo prije sticanja statusa hranitelja moraju steći temeljna znanja i kompetencije potrebne za kvalitetno pružanje hraniteljske skrbi.

Stavom (2) uređuje se poseban režim koji se odnosi na srodničke hranitelje. Za razliku od nesrodničkog hraniteljstva, propisuje se da srodnički hranitelj osnovnu edukaciju završava nakon izdavanja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva, na način propisan ovim Zakonom i pravilnikom iz člana 48. stava (1) ovoga Zakona. Ovakvim se rješenjem uvažavaju posebnosti srodničkog hraniteljstva, koje se u pravilu uspostavlja radi osiguravanja kontinuiteta skrbi za člana vlastite porodice i zahtijeva žurno postupanje, uz istovremeno zadržavanje obaveze sticanja potrebnih znanja kroz naknadno pohađanje osnovne edukacije. Time se ujedno otklanja kolizija između potrebe za pravodobnim zbrinjavanjem hranjenika i obaveze prethodnog završetka edukacije.

Stavovima (3) i (4) uređuje se sistem dodatnih edukacija. Za nesrodničke hranitelje propisuje se obaveza sudjelovanja u dodatnim edukacijama najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće, čime se osigurava kontinuirano stručno usavršavanje osoba koje trajno obavljaju hraniteljsku djelatnost. Nasuprot tome, za srodničke hranitelje predviđa se fleksibilniji pristup, prema kojem se dodatne edukacije organizuju kada nadležni centar, na osnovu praćenja hraniteljstva, procjene potreba hranjenika ili hraniteljske porodice, preporuke pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja ili iskazane potrebe samog srodničkog hranitelja, ocijeni da je njihovo pohađanje potrebno. Na taj se način uvažava činjenica da srodnički hranitelji u pravilu ne obavljaju hraniteljstvo kao trajnu djelatnost, nego prvenstveno radi skrbi o članu vlastite porodice, zbog čega se dodatne edukacije usmjeravaju na slučajeve u kojima za njima postoji stvarna stručna potreba.

Stavom (5) propisuje se dodatna obaveza za hranitelje koji obavljaju specijalizovano hraniteljstvo. Uz osnovne i dodatne edukacije propisane prethodnim stavovima, oni su dužni sudjelovati i u posebnim edukacijama kojima stječu dodatna znanja i vještine potrebne za pružanje skrbi korisnicima specijalizovanog hraniteljstva. Time se osigurava da hranitelji koji skrbe o osobama s kompleksnijim razvojnim, zdravstvenim ili psihosocijalnim potrebama raspolažu odgovarajućim stručnim kompetencijama koje nadilaze sadržaj redovitih edukacija.

Sveukupno posmatrano, predložena izmjena člana 50. uspostavlja jasniji i sistematičniji model obaveznog stručnog usavršavanja hranitelja, prilagođen različitim oblicima hraniteljstva i stvarnim potrebama sistema. Jasnim razgraničenjem obaveza nesrodničkih i srodničkih hranitelja, uvođenjem posebnih obaveza za specijalizovano hraniteljstvo, te prepuštanjem sadržaja edukacija provedbenom propisu, stvaraju se pretpostavke za

kvalitetnije osposobljavanje hranitelja, kontinuirano unaprjeđenje njihovih stručnih kompetencija i dalje jačanje sistema hraniteljstva u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 21: Predloženim izmjenama člana 51. Zakona o hraniteljstvu pristupa se unapređenju sistema evidencija koje se vode u oblasti hraniteljstva, s ciljem osiguravanja cjelovitijeg, preglednijeg i učinkovitijeg upravljanja podacima od značaja za provedbu ovoga Zakona. Predložena rješenja proizlaze iz potrebe usklađivanja postojećeg sistema registara s novim institutima koji se uvode ovim izmjenama i dopunama Zakona, osobito u dijelu koji se odnosi na pružaoce usluge stručne podrške i savjetovanja, te sistem edukacije hranitelja.

U tom smislu predlaže se izmjena naziva i sadržaja člana 51. na način da se, uz postojeći centralni registar potencijalnih hranitelja i hranitelja, uspostavljaju i dodatni registri koji će omogućiti sistematičnije praćenje svih ključnih sudionika uključenih u sistem hraniteljstva. Nadalje se propisuje da središnji registar potencijalnih hranitelja i hranitelja vodi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, te da on, uz podatke o potencijalnim hraniteljima i hraniteljima, sadrži i evidenciju o korisnicima hraniteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u hraniteljsku porodicu.

Istovremeno se terminološki i nomotehnički preciziraju odredbe kojima se uređuje način vođenja registra i dostavljanja podataka. Propisuje se da Federalno ministarstvo registar vodi na osnovu podataka koje dostavljaju nadležni centri, dok su nadležni centri obavezni u roku od osam dana od dana donošenja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva, odnosno zaključenja ugovora o hraniteljstvu, dostaviti odgovarajuće podatke Federalnom ministarstvu i nadležnom kantonalnom ministarstvu. Time se dodatno osigurava ažurnost registara i pravovremena razmjena podataka između tijela uključenih u provedbu ovoga Zakona.

Najznačajnija novina odnosi se na uspostavu centralnog registra licenciranih pružalaca usluge stručne podrške i savjetovanja. Uvođenjem ovoga registra osigurava se jedinstvena evidencija svih pravnih osoba koje su stekle licencu za pružanje ove socijalne usluge, čime se povećavaju transparentnost sistema, pravna sigurnost korisnika i učinkovitost upravnog nadzora nad pružanjem usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva.

Uz navedeno, predviđa se i vođenje registra fizičkih osoba koje su stekle zvanje edukatora u oblasti hraniteljstva u skladu sa odredbama člana 49. ovoga Zakona. Uspostavom ovoga registra osigurava se sistemska evidencija stručnih osoba ovlaštenih za sprovođenje osposobljavanja i edukacija hranitelja, čime se dodatno jačaju pretpostavke za osiguravanje kvalitete, ujednačenosti i kontinuiteta edukacijskih programa u cijeloj Federaciji Bosne i Hercegovine.

Na kraju se propisuje da sadržaj i način vođenja registara iz ovoga člana detaljnije uređuje federalni ministar. Takvim se rješenjem omogućuje da se tehnička, organizacijska i metodološka pitanja vođenja registara razrade podzakonskim propisom, uz mogućnost njihove prilagodbe budućem razvoju informacijskih sistema i potrebama provedbe Zakona.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene člana 51. doprinose modernizaciji i daljem razvoju sistema evidencija u oblasti hraniteljstva. Uspostavom dodatnih registara osigurava se potpunije praćenje hranitelja, korisnika hraniteljstva, licenciranih pružalaca usluge stručne podrške i savjetovanja, te edukatora u oblasti hraniteljstva, čime se unapređuju transparentnost, pravna sigurnost, kvaliteta upravljanja sistemom hraniteljstva i učinkovitost provedbe ovoga Zakona.

Član 22: Predloženim izmjenama člana 52. Zakona o hraniteljstvu pristupa se preciznijem i cjelovitijem uređenju sistema nadzora nad provedbom ovoga Zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu njega. Cilj predloženih izmjena je jasnije razgraničiti nadležnosti pojedinih tijela u postupku nadzora, uskladiti zakonski tekst s novim institutima koji se uvode ovim Zakonom, te dodatno osnažiti mehanizme kontrole zakonitosti i kvalitete pružanja usluge hraniteljstva.

U tom se smislu predlaže izmjena naziva člana, koji se umjesto dosadašnjeg naziva "Stručni i inspekcijski nadzor" mijenja u naziv "Nadzor nad provedbom Zakona". Takvo rješenje odražava cjelovitiji pristup nadzoru, budući da obuhvata različite oblike nadzornih ovlasti koje obavljaju nadležna tijela, bez potrebe njihovog zasebnog normativnog razdvajanja.

Predloženim stavom (1) zadržava se postojeće rješenje prema kojem nadzor nad provedbom ovoga Zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu njega obavljaju nadležna kantonalna ministarstva. Time se osigurava kontinuitet postojećeg sistema upravnog nadzora nad provedbom propisa iz oblasti hraniteljstva na području pojedinog kantona.

Istovremeno se novim stavom (2) uvodi nadležnost Federalnog ministarstva za nadzor nad zakonitošću rada pružalaca usluge stručne podrške i savjetovanja. Budući da se ovim Zakonom prvi put uređuje licenciranje pružalaca ove socijalne usluge na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, te da Federalno ministarstvo vodi njihov centralni registar i obavlja poslove vezane uz izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence, ocijenjeno je opravdanim da upravo ono bude nadležno i za nadzor nad zakonitošću njihovog rada. Time se osigurava jedinstvena primjena propisanih standarda, ujednačena praksa nadzora, te učinkovitija kontrola kvalitete pružanja usluge stručne podrške i savjetovanja.

Predloženim izmjenama dodatno se preciziraju i odredbe koje se odnose na inspekcijski nadzor. Zadržava se rješenje prema kojem inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i podzakonskih propisa provodi kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite u okviru svoje mjesne nadležnosti, dok se istovremeno precizira da se nadzor provodi uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolaže nadležni centar. Time se postiže veća nomotehnička preciznost, bez izmjene sadržaja postojećih nadležnosti.

Posebno značajnu novinu predstavlja novi stav (5), kojim se izričito propisuje mogućnost da nadležni inspektor, kada je to potrebno radi zaštite najboljeg interesa hranjenika i nadzora nad uslovima u kojima se pruža usluga hraniteljstva, obavi i neposredan posjet hraniteljskoj porodici u kojoj je izvršen smještaj. Time se inspekcijskim tijelima omogućuje neposredan uvid u uslove života i zaštite o hranjeniku, što može biti od osobite važnosti u slučajevima kada postoje indicije o mogućim nepravilnostima ili kada okolnosti konkretnog slučaja zahtijevaju provjeru činjenica koje nije moguće u potpunosti utvrditi samo uvidom u službenu dokumentaciju. Takvim se rješenjem dodatno jačaju mehanizmi zaštite prava i dobrobiti hranjenika, uz poštivanje načela razmjernosti i svrhovitosti u sprovođenju inspekcijskog nadzora.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene člana 52. doprinose jasnijem razgraničenju nadležnosti nadzornih tijela, usklađivanju sistema nadzora s novim institutima koje uvode ove izmjene i dopune Zakona, te jačanju mehanizama kojima se osiguravaju zakonitost, kvaliteta i sigurnost pružanja usluge hraniteljstva. Time se dodatno unapređuje transparentnost sistema, odgovornost svih sudionika i zaštita prava, te najboljeg interesa hranjenika.

Član 23: Predloženim izmjenama Zakona o hraniteljstvu predviđa se brisanje članova 53. i 54. važećega Zakona. Riječ je o odredbama koje uređuju praćenje primjene Zakona putem posebnog radnog tijela, te načelo rodne ravnopravnosti prilikom imenovanja članova toga radnog tijela i stručnih timova u centrima.

Prije svega, predlaže se brisanje člana 53. Zakona, kojim je bilo propisano osnivanje radnog tijela sastavljenog od predstavnika Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i kantonalnih ministarstava, zaduženog za prikupljanje i objedinjavanje podataka o provedbi Zakona, analizu prikupljenih informacija, te izradu periodičnih izvještaja o njegovoj provedbi. Razlog za brisanje ove odredbe proizlazi iz kasnijih izmjena zakonodavnog okvira Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, članom 49. Zakona o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 52/22 i 58/24) izričito je propisan prestanak primjene člana 53. Zakona o hraniteljstvu. Budući da navedena odredba više ne proizvodi pravne učinke, ocijenjeno je potrebnim njeno formalno brisanje iz teksta Zakona kako bi se osigurala usklađenost normativnog teksta s važećim pravnim stanjem.

Slijedom brisanja člana 53. predlaže se i brisanje člana 54. Zakona, kojim je bilo propisano da se prilikom formiranja stručnih timova u centrima i radnog tijela iz člana 53. vodi računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba spola. Budući da se radno tijelo iz člana 53. briše iz Zakona, prestaje potreba za zadržavanjem posebne odredbe koja se na njega direktno odnosi. Osim toga, načelo ravnopravnosti spolova predstavlja opšte načelo pravnog poretka Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine, te je uređeno posebnim propisima kojima se uređuje zabrana diskriminacije i ravnopravnost spolova, zbog čega njegovo izostavljanje iz ovoga Zakona ne dovodi u pitanje obavezu njegove primjene.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene imaju isključivo normativno-tehnički karakter, te su usmjerene na usklađivanje teksta Zakona s važećim zakonodavnim okvirom i uklanjanje odredbi koje više ne proizvode pravne učinke. Time se doprinosi većoj preglednosti, unutarnjoj dosljednosti i pravnoj sigurnosti u primjeni Zakona o hraniteljstvu.

Član 24: Predloženom odredbom člana 24. vrši se tehničko-normativno usklađivanje numeracije odredbi Zakona o hraniteljstvu, koje proizlazi iz prethodno predloženog brisanja članova 53. i 54. temeljnoga teksta Zakona. Budući da se navedenim izmjenama iz zakonskog teksta uklanjaju dvije odredbe, bilo je potrebno izvršiti odgovarajuću prilagodbu numeracije svih članova koji slijede nakon njih.

Slijedom toga predlaže se da dosadašnji članovi 55, 56, 57, 58, 59, 60. i 61. postanu članovima 53, 54, 55, 56, 57, 58. i 59. Na taj se način osigurava kontinuitet numeracije zakonskih odredbi, te izbjegava postojanje praznina u redoslijedu članova nakon brisanja navedenih odredbi.

Riječ je o standardnom nomotehničkom postupku koji se primjenjuje prilikom izmjena i dopuna zakona kada se pojedine odredbe brišu iz važećeg teksta propisa. Takvim se rješenjem zadržava logična struktura i preglednost zakona, olakšava njegovo korištenje u praksi, te osigurava veća jasnoća i unutarnja dosljednost normativnog teksta.

Sveukupno posmatrano, predložena odredba ima isključivo nomotehnički karakter i ne utječe na sadržaj materijalnopravnih odredbi Zakona, nego služi usklađivanju njegove strukture nakon izvršenih izmjena i dopuna, te doprinosi većoj preglednosti i pravnoj sigurnosti u njegovoj primjeni.

Član 25: Predloženim izmjenama člana 58. Zakona o hraniteljstvu pristupa se sadržajnom i nomotehničkom usklađivanju odredbi kojima se uređuje donošenje podzakonskih akata potrebnih za provedbu ovoga Zakona. Budući da se brisanjem članova 53. i 54. mijenja numeracija odredbi Zakona, dosadašnji član 58. postaje član 56. pri čemu se istovremeno vrši i njegovo sadržajno usklađivanje s novim zakonskim rješenjima uvedenim ovim izmjenama i dopunama Zakona.

Predloženim članom sistematičnije se uređuju obaveze federalnog ministra u pogledu donošenja podzakonskih akata, njihovih rokova i područja koja se njima uređuju. Umjesto pojedinačnog uređivanja rokova za donošenje svakog provedbenog propisa kroz različite odredbe Zakona, sve obaveze objedinjene su u jednoj završnoj odredbi, čime se postiže veća preglednost zakonskog teksta i olakšava praćenje rokova za donošenje podzakonskih akata.

Stavom (1) propisuje se obaveza federalnog ministra da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donese podzakonske akte za sva pitanja za koja je ovim Zakonom izričito propisano donošenje provedbenih propisa. To se, uz podzakonski akt kojim se uređuju minimalni stambeni i materijalni uslovi za obavljanje hraniteljstva, odnosi i na podzakonske akte kojima će se urediti minimalni uslovi za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, postupak ocjenjivanja ispunjenosti tih uslova, način rada tijela koje provodi postupak ocjenjivanja, metodologija utvrđivanja naknade za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja, edukacija hranitelja, te sadržaj i način vođenja registara u oblasti hraniteljstva. Time se stvaraju normativne pretpostavke za pravodobnu i ujednačenu provedbu novih instituta uvedenih ovim izmjenama i dopunama Zakona.

Stavom (2) zadržava se obaveza donošenja obrazaca koji su nužni za neposrednu provedbu Zakona, i to obrasca prijave za obavljanje hraniteljstva, te obrasca za izvještavanje iz člana 36. ovoga Zakona. Zadržavanjem roka od 60 dana osigurava se da navedeni obrasci budu pravodobno dostupni nadležnim centrima i drugim tijelima koja sudjeluju u provedbi Zakona, čime se omogućava neometana primjena zakonskih odredbi odmah nakon početka njihove primjene.

Sveukupno posmatrano, predložene izmjene člana 56. doprinose sistematičnijem uređenju pitanja donošenja podzakonskih akata, usklađivanju Zakona s novim institutima uvedenima ovim izmjenama i dopunama, te stvaranju jasnog i preglednog normativnog okvira za njihovu pravodobnu provedbu. Time se osiguravaju pretpostavke za učinkovitu, dosljednu i ujednačenu primjenu Zakona o hraniteljstvu na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 26: Predloženom odredbom člana 26. uređuje se pitanje stupanja na snagu i početka primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U tom smislu propisano je da ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH". Takvo je rješenje u skladu s opštim pravilima zakonodavne tehnike i uobičajenom zakonodavnom praksom u Federaciji Bosne i Hercegovine, prema kojoj zakoni, u pravilu, stupaju na snagu osmoga dana od dana objave u službenom glasilu, čime se osigurava primjereno razdoblje za upoznavanje nadležnih tijela i drugih subjekata s novim zakonskim rješenjima.

Istovremeno je predviđeno da će se odredbe ovoga Zakona početi primjenjivati od 01. siječnja 2027. godine. Odgođena primjena Zakona ocijenjena je nužnom kako bi se

osiguralo dovoljno vremena za provedbu svih organizacijskih, administrativnih i normativnih aktivnosti koje predstavljaju preduslov njegove pune primjene. To se osobito odnosi na donošenje provedbenih propisa, uspostavu sistema licenciranja pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, uspostavu novih registara, pripremu podzakonskog akta o edukaciji hranitelja, prilagodbu informacijskih i administrativnih sistema, kao i osiguravanje potrebnih finansijskih i organizacijskih pretpostavki za provedbu novih zakonskih rješenja.

Odgođeni početak primjene omogućit će i federalnim, kantonalnim i lokalnim tijelima, kao i svim drugim sudionicima sistema hraniteljstva, da pravodobno usklade svoje postupanje s novim zakonskim rješenjima, pripreme potrebne interne procedure, te osiguraju odgovarajuće kadrovske i organizacijske kapacitete za njihovu učinkovitu provedbu. Na taj će se način izbjeći poteškoće koje bi mogle nastati u slučaju neposredne primjene svih novih instituta odmah nakon stupanja Zakona na snagu.

Sveukupno posmatrano, predloženo razgraničenje između stupanja Zakona na snagu i početka njegove primjene predstavlja uravnoteženo normativno rješenje kojim se, s jedne strane, osigurava pravodobno stupanje Zakona u pravni poredak, a s druge strane ostavlja dovoljno vremena za stvaranje svih pretpostavki potrebnih za njegovu dosljednu, učinkovitu i ujednačenu provedbu na području Federacije Bosne i Hercegovine.

IV. USKLAĐENOST ZAKONA S PROPISIMA EU

U skladu sa odredbama Uredbe o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine s pravnom stečevinom Evropske unije, tokom izrade ovoga Zakona izvršena je analiza njegove usklađenosti s relevantnim propisima Evropske unije, te je sačinjena Izjava o usklađenosti, koja je dostavljena Uredu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije radi provedbe postupka propisanog navedenom Uredbom.

Provedenom analizom utvrđeno je da u području koje uređuju ove izmjene i dopune Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoji obavezujući propis Evropske unije kojim bi se neposredno uređivala pitanja hraniteljstva, uslova za obavljanje hraniteljstva, prava i obaveza hranitelja, organizacije sistema stručne podrške i savjetovanja ili drugih pitanja koja su predmet ovoga Zakona. Slijedom toga, za predmetnu materiju ne postoji pravna stečevina Evropske unije s kojom bi bilo potrebno izvršiti formalno usklađivanje.

Istovremeno, predložena zakonska rješenja utemeljena su na savremenim načelima razvoja vaninstitucionalnih oblika zaštite, zaštite najboljeg interesa djeteta i drugih korisnika socijalne zaštite, jačanja usluga u zajednici, te unapređenja kvalitete sistema socijalne zaštite, koja su u skladu s vrijednostima i ciljevima socijalne politike Evropske unije. Na taj se način, iako ne postoji obaveza formalnog usklađivanja s konkretnim propisom Evropske unije, predloženim izmjenama doprinosi daljem približavanju sistema hraniteljstva u Federaciji Bosne i Hercegovine savremenim evropskim standardima razvoja socijalnih usluga i procesa deinstitucionalizacije.

V. PROVJERA SPROVOĐENJA

Sprovođenje ovoga Zakona osigurava se kroz jasno razgraničene nadležnosti Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, kantonalnih ministarstava nadležnih za oblast socijalne

zaštite, centara za socijalni rad, odnosno opštinskih ili gradskih službi socijalne zaštite, pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, te nadležnih inspekcijskih organa.

Centar za socijalni rad, odnosno opštinska ili gradska služba socijalne zaštite mjesno nadležna prema prebivalištu hranjenika provodi postupke utvrđene ovim Zakonom, donosi rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnog kantonalnog ministarstva, a u hitnim slučajevima može donijeti i usmeno rješenje. Nadležni centar zaključuje ugovore o hraniteljstvu, koordinira provedbu hraniteljstva, prati prilike hranjenika u saradnji s voditeljem individualnog plana te, u skladu s procijenjenim potrebama hranjenika i hraniteljske porodice, sarađuje s pružaocem usluge stručne podrške i savjetovanja. Nakon izbora pružaoca usluge od strane hranitelja, nadležni centar zaključuje pojedinačni ugovor o pružanju usluge stručne podrške i savjetovanja, prati izvršavanje ugovornih obaveza, utvrđuje ispunjenost uslova za isplatu mjesečne naknade za pruženu uslugu, te Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike dostavlja obračun izvršene usluge.

Kantonalno ministarstvo nadležno za oblast socijalne zaštite daje saglasnost na rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu, odlučuje o žalbama protiv rješenja centra za socijalni rad, odnosno opštinske ili gradske službe socijalne zaštite te, u okviru svojih zakonskih ovlasti, vrši upravni nadzor nad provedbom ovoga zakona.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike donosi podzakonske akte propisane ovim Zakonom, propisuje minimalne uslove za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja, te pravilnikom uređuje pitanja od značaja za organizovanje i provođenje edukacija hranitelja, finansiranje usluge stručne podrške i savjetovanja, te druga pitanja za koja je ovim Zakonom ovlašteno. Ministarstvo provodi postupak utvrđivanja ispunjenosti minimalnih uslova za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja, izdaje licence pružaocima usluge, zaključuje okvirne ugovore s licenciranim pružaocima, vodi centralni registar potencijalnih hranitelja i hranitelja, centralni registar licenciranih pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, te registar fizičkih lica koja su stekla zvanje edukatora u oblasti hraniteljstva. Nadalje, Ministarstvo vrši isplatu mjesečnih naknada za pružene usluge stručne podrške i savjetovanja iz sredstava osiguranih u budžetu Federacije Bosne i Hercegovine, prati provedbu edukacija hranitelja, te obavlja nadzor nad zakonitošću rada pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja u skladu s ovim Zakonom.

Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga zakona i podzakonskih akata vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolažu centri za socijalni rad, odnosno opštinske ili gradske službe socijalne zaštite, uz mogućnost neposrednog uvida u način ostvarivanja hraniteljstva i pružanja usluga kod hranitelja i drugih sudionika sistema, u skladu sa zakonom.

Rokovi za donošenje podzakonskih akata određeni su tako da federalni ministar u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donese sve podzakonske akte propisane ovim Zakonom, uključujući pravilnik kojim se uređuje sistem edukacije hranitelja, dok se obrasci prijave za obavljanje hraniteljstva i obrasci za izvještavanje donose u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Praćenje provedbe Zakona osigurava se vođenjem centralnih registara na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, redovitim dostavljanjem podataka od strane nadležnih centara, koordinacijom provedbe individualnih planova zaštite i podrške, kontinuiranim praćenjem prilika hranjenika i hraniteljske porodice, te uključivanjem pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja u pružanje stručne pomoći, savjetovanja i drugih oblika podrške tokom

trajanja hraniteljstva. Na taj se način uspostavlja jedinstven sistem praćenja kvaliteta pružanja hraniteljstva i stručne podrške na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine.

Protiv rješenja centra za socijalni rad, odnosno opštinske ili gradske službe socijalne zaštite može se izjaviti žalba nadležnom kantonalnom ministarstvu u slučajevima i na način propisan ovim Zakonom, pri čemu žalba ne odgađa izvršenje prvostepenog rješenja kada je to ovim Zakonom izričito propisano.

VI. KONSULTACIJE I PRIBAVLJENA MIŠLJENJA

Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i hercegovine pripremljen je kroz participativan i međuinstitucionalan proces, s ciljem da predložena zakonska rješenja budu utemeljena na iskustvima stečenim tokom dosadašnje primjene Zakona, potrebama hraniteljstva, te prijedlozima stručne i zainteresirane javnosti.

U početnoj fazi pripreme Prednacrta Zakona Federalno ministarstvo rada i socijalne politike zatražilo je od svih kantonalnih ministarstava nadležnih za područje socijalne i dječje zaštite dostavljanje pisanih prijedloga, sugestija i zapažanja o pitanjima koja bi trebalo urediti izmjenama i dopunama Zakona. Istovremeno je, rješenjem Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, imenovana Radna skupina sastavljena od predstavnika Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Javne ustanove "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona, Ministarstva zdravstva, rada i socijalne zaštite Hercegovačko-neretvanskog kantona, SOS Dječijih sela Bosne i Hercegovine i UNICEF-a Bosne i Hercegovine, koja je kroz više radnih sastanaka razmatrala pristigle prijedloge i učestovala u izradi prednacrta zakonskog teksta.

Na dostavljeni Prednacrt Zakona pisana mišljenja dostavila su ministarstva nadležna za područje socijalne zaštite Posavskog, Srednjobosanskog, Unsko-sanskog, Zapadnohercegovačkog i Tuzlanskog kantona. Dostavljeni prijedlozi i komentari odnosili su se ponajprije na visinu hraniteljske naknada i procijenjene fiskalne učinke po kantonalne budžete, najveći dopušteni broj djece u hraniteljskoj porodici, razgraničenje nadležnosti između tijela starateljstva i pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, način organiziranja i finansiranja stručne podrške, kao i na pitanje početka primjene Zakona. Većina iznesenih prijedloga predstavljala je vrijednu stručnu osnovu za dalju doradu zakonskog teksta, te je u odgovarajućoj mjeri ugrađena u konačna predložena rješenja.

Prednacrt Zakona dostavljen je i Federalnom ministarstvu pravde, koje je dalo pozitivno mišljenje bez primjedbi iz okvira svoje nadležnosti. Mišljenja Federalnog ministarstva finansija i Ureda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije također su pribavljena tokom izrade Prednacrta Zakona, te su odgovarajuće razmotrena i ugrađena u konačni prijedlog zakonskog teksta.

U skladu sa zaduženjem iz Zaključka Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 01-02-1123/24 od 01.07.2024. godine, te Zaključka Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 02-02-1123/24 od 18.07.2024. godine, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je provelo javnu raspravu o Nacrtu Zakona u razdoblju od 08. maja do 08. juna 2026. godine. Cjelovit tekst Nacrta Zakona objavljen je na službenoj internet stranici Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, uz javni poziv svim zainteresiranim tijelima, institucijama, organizacijama i građanima da dostave svoje prijedloge, komentare i sugestije. Istovremeno je Nacrt zakona dostavljen svim nadležnim kantonalnim ministarstvima radi davanja mišljenja.

Tokom provedene javne rasprave komentare i prijedloge dostavili su Gender centar Federacije Bosne i Hercegovine, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite Hercegovačko-neretvanskog kantona, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljene osobe i izbjeglice Kantona Sarajevo, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županija Posavska, Javna ustanova "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, te SOS Dječija sela Bosne i Hercegovine. Dostavljeni komentari odnosili su se na dalje unapređenje pojedinih zakonskih rješenja, terminološko i nomotehničko usklađivanje teksta Zakona, organizaciju i finansiranje stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, prava i obaveze hranitelja, pitanja nadzora nad provedbom Zakona, edukaciju hranitelja, te druga pitanja od značaja za učinkovito funkcioniranje sistema hraniteljstva.

Svi zaprimljeni prijedlozi i komentari detaljno su analizirani, pri čemu je značajan broj njih prihvaćen ili djelomično prihvaćen. U konačnom tekstu Zakona dodatno su unaprijeđene odredbe koje uređuju djelovanje pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja, preciznije su razgraničene nadležnosti centra za socijalni rad, odnosno opštinske ili gradske službe socijalne zaštite i pružaoca navedene usluge, izvršena su potrebna terminološka i nomotehnička usklađivanja, unaprijeđene su odredbe koje se odnose na edukaciju hranitelja, kao i pojedina rješenja koja uređuju trajanje, sadržaj i način pružanja stručne podrške i savjetovanja. Posebna pažnja posvećena je uspostavljanju ravnoteže između potrebe za kontinuiranom stručnom podrškom hraniteljskim porodicama i hranjenicima, te potrebe za redovitom stručnom procjenom opravdanosti i opsega pojedinih oblika stručnih intervencija.

Istovremeno, pojedini prijedlozi nisu prihvaćeni jer su izlazili iz okvira predmeta ovih izmjena i dopuna Zakona ili su zahtijevali cjelovitije normativno uređenje koje nadilazi njihov opseg. To se osobito odnosi na prijedloge koji su se odnosili na uvođenje profesionalnog hraniteljstva kao zasebnog oblika hraniteljstva, izmjene sistema starateljstva, pojedina pitanja iz područja zdravstvenog osiguranja hranjenika, te druga pitanja koja zahtijevaju prethodnu stručnu analizu i šire zakonodavne zahvate.

Posebno se ističe da je prihvaćeno mišljenje Federalnog ministarstva finansija kojim je predloženo brisanje predloženog stava (7) člana 34. Nacrta Zakona, kojim je bilo propisano da se naknada za izdržavanje hranjenika ne smatra prihodom i da ima status neoporezive naknade. Navedeni prijedlog prihvaćen je imajući u vidu da je, u skladu sa članom 8. Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Službene novine Federacije BiH", br. 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 80/10 - Odluka Ustavnog suda i 48/11), Federalno ministarstvo finansija nadležno za pitanja poreznog sistema i porezne politike, zbog čega se pitanja poreznog statusa pojedinih primanja uređuju propisima iz njegove nadležnosti.

Sveukupno posmatrano, postupak pripreme ovoga Zakona obilježila je intenzivna saradnja federalnih i kantonalnih tijela, stručnih institucija, međunarodnih organizacija i organizacija civilnog društva koje djeluju u području hraniteljstva. Provedene konsultacije i javna rasprava značajno su doprinijeli unapređenju kvalitete predloženih zakonskih rješenja, njihovoj većoj pravnoj jasnoći i provedivosti u praksi, kao i usklađivanju Zakona sa stvarnim potrebama sistema hraniteljstva u Federaciji Bosne i Hercegovine.

VII. FINANSIJSKA SREDSTVA

Predložene izmjene i dopune Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine imaju određene finansijske efekte na budžete kantona i Federacije Bosne i Hercegovine. Najznačajniji finansijski efekti proizlaze iz povećanja minimalnih iznosa hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika, kao i iz uspostavljanja nove socijalne usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva. Predložena rješenja usmjerena su na stvaranje kvalitetnijih materijalnih i organizacijskih pretpostavki za dalji razvoj hraniteljstva kao prioritetnog oblika vaninstitucionalne brige, pri čemu su procjene potrebnih sredstava izrađene na osnovu podataka o prosječnoj neto plati u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2025. godinu, te aktualnog broja korisnika hraniteljstva.

U dijelu koji se odnosi na hraniteljsku naknadu, predloženim izmjenama Zakona povećava se minimalni iznos naknade koja pripada hranitelju za pružanje usluge hraniteljstva. Tako se minimalna mjesečna hraniteljska naknada za tradicionalno hraniteljstvo povećava s dosadašnjih 15% na najmanje 30% prosječne neto plate isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu, dok se za specijalizovano hraniteljstvo povećava s dosadašnjih 30% na najmanje 45% navedene osnovice.

Polazeći od činjenice da prosječna neto plata isplaćena u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2025. godinu iznosi 1.594,00 KM, minimalna mjesečna hraniteljska naknada iznosila bi 478,00 KM za tradicionalno hraniteljstvo, odnosno 717,00 KM za specijalizovano hraniteljstvo. Uzimajući u obzir da je u trenutku izrade ove procjene evidentirano ukupno 450 korisnika hraniteljstva, od kojih približno 85% (382 korisnika) koristi tradicionalno, a oko 15% (68 korisnika) specijalizovano hraniteljstvo, procjenjuje se da će za isplatu hraniteljskih naknada biti potrebno osigurati ukupno 2.776.224,00 KM godišnje iz budžeta kantona, od čega 2.191.152,00 KM za tradicionalno i 585.072,00 KM za specijalizovano hraniteljstvo.

Predloženim izmjenama povećava se i minimalni iznos naknade za izdržavanje hranjenika. Umjesto dosadašnjih najmanje 30% osnovice za tradicionalno i 50% za specijalizovano hraniteljstvo, predlaže se povećanje na najmanje 50%, odnosno 70% prosječne neto plate u Federaciji Bosne i Hercegovine. Primjenom iste osnovice od 1.594,00 KM proizlazi da bi minimalna mjesečna naknada za izdržavanje hranjenika iznosila 797,00 KM u tradicionalnom, odnosno 1.116,00 KM u specijalizovanom hraniteljstvu.

Na temelju postojećeg broja korisnika procjenjuje se da će za finansiranje naknade za izdržavanje hranjenika biti potrebno osigurati ukupno 4.564.104,00 KM godišnje iz budžeta kantona, od čega 3.653.448,00 KM za korisnike tradicionalnog i 910.656,00 KM za korisnike specijalizovanog hraniteljstva.

Posebnu finansijsku novinu predstavlja uspostavljanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, koja se ovim Zakonom uvodi kao nova socijalna usluga s ciljem pružanja kontinuirane stručne, savjetodavne i psihosocijalne podrške hraniteljima, hranjenicima i njihovim biološkim porodicama tokom cijelog trajanja hraniteljskog smještaja. Finansiranje ove usluge predviđeno je iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.

Polazeći od predložene metodologije obračuna, predviđeno je da mjesečna naknada za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja iznosi 15% prosječne neto plate po korisniku tradicionalnog hraniteljstva, odnosno 30% prosječne neto plate po korisniku specijalizovanog hraniteljstva. Primjenom navedene osnovice to odgovara iznosima od 239,00 KM za tradicionalno, odnosno 478,00 KM za specijalizovano hraniteljstvo. Na

temelju postojećeg broja korisnika procjenjuje se da će za finansiranje ove usluge biti potrebno osigurati dodatnih 1.485.624,00 KM godišnje iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, od čega 1.095.576,00 KM za korisnike tradicionalnog i 390.048,00 KM za korisnike specijalizovanog hraniteljstva.

Navedena sredstva planiraju se osigurati u okviru postojeće budžetske pozicije "Tekući transferi neprofitnim organizacijama - Podrška vaninstitucionalnim oblicima brige i zaštite", na kojoj su već planirana sredstva za finansiranje postojećih programa podrške vaninstitucionalnim oblicima brige i zaštite. Procijenjeni iznos od 1.485.624,00 KM predstavlja dodatna sredstva potrebna za provedbu novih zakonskih rješenja, koja bi se planirala uz sredstva već osigurana na navedenoj budžetskoj poziciji.

Radi preglednijeg prikaza procijenjenih finansijskih učinaka, u nastavku se daje rekapitulacija godišnjih izdvajanja prema vrstama naknada i oblicima hraniteljstva.

Tradicionalno hraniteljstvo	Hraniteljska naknada	Naknada za izdržavanje hranjenika	Naknada za uslugu stručne podrške i savjetovanja
Osnovica (KM)	1.594,00	1.594,00	1.594,00
Procenat od osnovice (%)	30	50	15
Mjesečna naknada (KM)	478,00	797,00	239,00
Broj korisnika	382	382	382
Mjesečno izdvajanje (KM)	182.596,00	304.454,00	91.298,00
Godišnje izdvajanje (KM)	2.191.152,00	3.653.448,00	1.095.576,00

Specijalizovano hraniteljstvo	Hraniteljska naknada	Naknada za izdržavanje hranjenika	Naknada za uslugu stručne podrške i savjetovanja
Osnovica (KM)	1.594,00	1.594,00	1.594,00
Procenat od osnovice (%)	45	70	30
Mjesečna naknada (KM)	717,00	1.116,00	478,00
Broj korisnika	68	68	68
Mjesečno izdvajanje (KM)	48.756,00	75.888,00	32.504,00
Godišnje izdvajanje (KM)	585.072,00	910.656,00	390.048,00

Rezimirajući navedene procjene, ukupni godišnji finansijski efekti predloženih izmjena i dopuna Zakona mogu se prikazati kako slijedi:

Vrsta naknade	Iznos (KM)	Izvor finansiranja
Hraniteljska naknada - tradicionalno hraniteljstvo	2.191.152,00	Budžeti kantona
Hraniteljska naknada - specijalizovano hraniteljstvo	585.072,00	Budžeti kantona
Naknada za izdržavanje hranjenika - tradicionalno hraniteljstvo	3.653.448,00	Budžeti kantona

Naknada za izdržavanje hranjenika - specijalizovano hraniteljstvo	910.656,00	Budžeti kantona
Naknada za uslugu stručne podrške i savjetovanja - tradicionalno hraniteljstvo	1.095.576,00	Budžet Federacije
Naknada za uslugu stručne podrške i savjetovanja - specijalizovano hraniteljstvo	390.048,00	Budžet Federacije
Ukupno	**8.825.952,00**	

Predložene izmjene i dopune Zakona predstavljaju ulaganje u dalji razvoj vaninstitucionalnih oblika brige i zaštite, te stvaraju finansijske i organizacijske pretpostavke za povećanje dostupnosti hraniteljstva, jačanje stručne podrške hraniteljskim porodicama i unapređenje kvaliteta brige o hranjenicima. Budući da su propisani iznosi vezani uz prosječnu neto platu u Federaciji Bosne i Hercegovine, potrebna finansijska sredstva mijenjat će se srazmjerno njezinu kretanju. Očekuje se da će povećanje materijalnih prava hranitelja, osiguravanje kontinuirane stručne podrške, te jačanje ukupnog sistema hraniteljstva dugoročno pridonijeti većem uključivanju novih hraniteljskih porodica, smanjenju potrebe za institucionalnim smještajem, kvalitetnijim razvojnim ishodima korisnika, te efikasnijem korištenju javnih sredstava u procesu razvoja savremenog sistema socijalne zaštite.

VIII. ZAKLJUČAK

Kako je obrazloženo u prethodnim poglavljima, predložene izmjene i dopune Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine rezultat su višegodišnjih iskustava stečenih u njegovoj primjeni, provedenih stručnih analiza, te konsultacija s nadležnim institucijama i drugim učesnicima uključenima u sistem hraniteljstva. Njima se nastoji odgovoriti na uočene izazove u provedbi važećeg Zakona kroz unapređenje finansijskog položaja hranitelja i hranjenika, uspostavu organizovanog sistema stručne podrške i savjetovanja, preciznije uređenje pojedinih upravnih postupaka i nadležnosti organa starateljstva, jačanje sistema edukacije, registara i nadzora, te dalje unapređenje pravne jasnoće i unutrašnje usklađenosti zakonskog teksta.

Predložena zakonska rješenja usmjerena su na stvaranje kvalitetnijih pretpostavki za razvoj hraniteljstva kao prioritetnog oblika vaninstitucionalne brige, povećanje dostupnosti i kvaliteta stručne podrške hraniteljskim porodicama, jačanje pravne sigurnosti svih učesnika sistema, te osiguravanje višeg stepena zaštite prava i najboljeg interesa hranjenika. Istovremeno se stvaraju pretpostavke za dalji razvoj usluga u zajednici i nastavak procesa deinstitucionalizacije, u skladu sa savremenim načelima socijalne zaštite i međunarodnim standardima u području zaštite djece i drugih lica bez odgovarajuće porodične brige.

Efekti provedbe ovoga Zakona pratit će se kroz sistem registara, izvještavanja, stručnog i inspekcijskog nadzora, te druge mehanizme praćenja propisane ovim Zakonom i provedbenim propisima donesenima na osnovu njega. Takav pristup omogućit će kontinuirano praćenje ostvarivanja ciljeva Zakona, pravovremeno prepoznavanje eventualnih poteškoća u njegovoj primjeni, te preduzimanje odgovarajućih mjera radi daljeg unapređenja sistema hraniteljstva u Federaciji Bosne i Hercegovine.

("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/17)

TEKST ODREDABA ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Član 1.

(Predmet Zakona)

(1) Ovim zakonom uređuju se: principi hraniteljstva, pojam i vrste hraniteljstva, uvjeti za obavljanje hraniteljstva, vrste i broj hranjenika, podobnost za obavljanje hraniteljstva, ugovor o hraniteljstvu, hraniteljska naknada i naknada za izdržavanje hranjenika, obaveze, odgovornosti i prava hranitelja i centra za socijalni rad (u daljnjem tekstu: centar), prava i obaveze hranjenika, osposobljavanje i edukacija, registar i evidencija podataka, upravni nadzor, te druga pitanja iz oblasti hraniteljstva.
(2) Djeci i odraslim licima koja su privremeno ili trajno bez roditeljskog, odnosno porodičnog staranja omogućit će se zaštita u porodičnom okruženju.
(3) Izrazi koji se koriste u ovom zakonu a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod.

Član 2.

(Značenje pojedinih izraza)

U smislu ovog zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

a) **hranitelj** je predstavnik hraniteljske porodice ili samac koji ima sklopljen ugovor o hraniteljstvu i pruža usluge zaštite hranjeniku u skladu sa ovim zakonom;
b) **hraniteljska naknada** je naknada hranitelju za njegov rad, pruženu zaštitu i uložen trud u zbrinjavanju hranjenika na smještaju u skladu sa rješenjem centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu i individualnim planom zaštite hranjenika;
c) **hraniteljska porodica** je porodica koju čine hranitelj, njegov bračni ili vanbračni partner i drugi srodnici sa kojima hranitelj živi u zajedničkom domaćinstvu;
d) **hraniteljstvo** je oblik zaštite izvan vlastite porodice kojom se djetetu ili odraslom licu osigurava odgovarajući porodični smještaj i zaštita u hraniteljskoj porodici;
e) **hranjenik** je dijete, mlađe punoljetno lice do završetka redovnog školovanja i najduže godinu dana nakon završetka redovnog školovanja ako se ne može zaposliti, a najduže do 26. godine i odraslo lice koje je ostvarilo pravo na usluge zaštite izvan vlastite porodice i smješteno je u hraniteljsku porodicu na osnovu rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu;
f) **individualni plan zaštite hranjenika** (u daljnjem tekstu: individualni plan) je dokument koji izrađuju stručni radnici centra u saradnji sa hranjenikom, članovima njegove porodice, starateljem ili zastupnikom, a koji sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje svrha smještaja u hraniteljsku porodicu, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana;

g) **naknada za izdržavanje hranjenika** je naknada kojom se podmiruju troškovi smještaja i druge potrebe hranjenika;
h) **potencijalni hranitelj** je lice za koje je centar utvrdio da ispunjava uvjete za bavljenje hraniteljstvom i nema sklopljen ugovor o hraniteljstvu u skladu sa ovim zakonom;
i) **ugovor o hraniteljstvu** je ugovor o međusobnim pravima i obavezama koji sklapaju centar i potencijalni hranitelj, odnosno hranitelj, a nakon donošenja rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu;
j) **voditelj individulanog plana** je stručni radnik centra koji planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć hranitelju, te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici.

Član 17.

(Uvjeti koje moraju ispunjavati hranitelj i hraniteljska porodica)

(1) Lice koje želi biti hranitelj mora:

a) biti državljanin Bosne i Hercegovine,
b) biti punoljetno,
c) imati prebivalište u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija),
d) imati poslovnu sposobnost,
e) imati zdravstvenu sposobnost,
f) imati završeno najmanje srednjoškolsko obrazovanje,
g) imati dokaz da članovi hraniteljske porodice nemaju neizmirenih poreskih obaveza,
h) imati kompetencije za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba prema stručnoj procjeni centra i
i) imati stambene i materijalne uvjete za obavljanje hraniteljstva koje će propisati federalni ministar rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

(2) Izuzetno od stava (1) tačka a) ovog člana, hranitelj može biti i strani državljanin sa stalnim boravkom u Federaciji koji ispunjava uvjete propisane ovim zakonom, ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.
(3) Izuzetno, hranitelj može biti i lice koje ima niži stepen obrazovanja od propisanog u stavu (1) tačka f) ovog člana, ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.
(4) U slučaju iz stava (2) ovog člana centar je dužan pribaviti saglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).
(5) Hranitelj i članovi hraniteljske porodice moraju ostvarivati mjesečne prihode za izdržavanje po članu domaćinstva u iznosu od najmanje 15% prosječne isplaćene neto-plaće u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.
(6) Izuzetno od stava (5) ovog člana, hranitelj samac mora ostvarivati mjesečne prihode u iznosu od najmanje 50% prosječne isplaćene neto-plaće u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

(7) U pogledu ispunjavanja uvjeta iz st. (5) i (6) ovog člana u obzir se uzimaju mjesečni prihodi ostvareni u posljednja tri mjeseca.
(8) Srodnički hranitelj, odnosno članovi srodničke hraniteljske porodice ne moraju ispunjavati uvjete iz st. (5) i (6) ovog člana ako centar procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.

Član 18.

(Smetnje za obavljanje hraniteljstva)

(1) Hraniteljstvo ne može obavljati porodica:

a) u kojoj su poremećeni porodični odnosi,
b) u kojoj je hranitelju ili drugom članu hraniteljske porodice izrečena mjera porodično-pravne zaštite u pogledu ličnih prava djeteta,
c) u kojoj su interesi hranitelja ili drugog člana hraniteljske porodice u suprotnosti sa interesima hranjenika,
d) u kojoj hranitelj ili član hraniteljske porodice ima zaključen ugovor o doživotnom izdržavanju sa hranjenikom,
e) u kojoj hranitelj ili drugi član hraniteljske porodice ispoljava društveno neprihvatljivo ponašanje u smislu važećeg zakona iz oblasti socijalne zaštite,
f) u kojoj bi zbog bolesti hranitelja ili člana hraniteljske porodice moglo biti ugroženo zdravlje ili drugi interesi hranjenika,
g) u kojoj se protiv hranitelja ili drugog člana hraniteljske porodice vodi krivični postupak, odnosno u kojoj je hranitelju ili drugom članu hraniteljske porodice pravomoćnom sudskom presudom izrečena kazna zatvora, novčana kazna ili određena uvjetna osuda za krivično djelo propisano Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine ili Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine, ili je izrečena neka od zaštitnih mjera prema učiniocu nasilja u porodici, koje su propisane Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici Federacije Bosne i Hercegovine,
h) u kojoj hranitelj ima više od dvoje djece mlađe od 15 godina, izuzev ako se radi o srodničkoj hraniteljskoj porodici.

(2) Centar po službenoj dužnosti prikuplja dokaze iz stava (1) tačka g) ovog člana za hranitelja i članove hraniteljske porodice.

Član 21.

(Broj djece hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)

(1) U hraniteljskoj porodici može biti smješteno najviše troje djece, s tim da ukupan broj djece koja žive u hraniteljskoj porodici, računajući i djecu hranitelja, ne može biti veći od petero.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u hraniteljskoj porodici može biti smješteno više od troje djece ako se radi o braći i sestrama ili o hranjenicima hitnog i povremenog hraniteljstva ili roditelju sa djetetom dobi do godinu dana starosti.
(3) Ako se hraniteljska porodica stara o djeci sa invaliditetom, samo jedno dijete može biti dijete sa težim tjelesnim, intelektualnim, senzoričkim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđen takav nivo funkcioniranja koji zahtijeva veću stručnu pomoć.
(4) Hranitelj samac može se starati o najviše dvoje djece, odnosno o jednom djetetu sa težim tjelesnim, intelektualnim, senzoričkim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđen takav nivo funkcioniranja koji zahtijeva veću stručnu pomoć.
(5) Izuzetno od stava (4) ovog člana, samac koji je srodnički hranitelj može se starati o većem broju djece, ako je to u njihovom najboljem interesu i ako za to ispunjava uvjete iz člana 17. ovog zakona.

Član 27.

(Prestanak važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva)

(1) Rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva prestaje važiti po sili zakona smrću hranitelja.
(2) Rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva prestaje važiti i danom pravomoćnosti rješenja o ne ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva.
(3) Centar donosi rješenje o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva ako:

a) hranitelj podnese zahtjev za prestanak obavljanja hraniteljstva,
b) hranitelj obavlja hraniteljstvo suprotno interesima hranjenika,
c) potencijalni hranitelj ili hranitelj bez opravdanih razloga ne primi na smještaj hranjenika kojeg mu je uputio centar, iako se saglasio sa njegovim smještajem,
d) prestane potreba za smještajem hranjenika u srodničku hraniteljsku porodicu, ako ta porodica obavlja samo srodničko hraniteljstvo.

(4) Centar može donijeti privremeno rješenje za obavljanje hraniteljstva odraslom članu hraniteljske porodice umrlog hranitelja iz stava (1) ovog člana na njegov zahtjev kojim se uređuju njegova prava i obaveze za obavljanje hraniteljstva do konačnog rješavanja po tom zahtjevu, a najduže šest mjeseci.

Član 29.

(Brisanje iz registra hranitelja)

U slučajevima donošenja rješenja o ne ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva, odnosno rješenja o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za bavljenje hraniteljstvom, centar po službenoj dužnosti obavještava kantonalno i federalno

ministarstvo, koji će u roku tri dana od dana prijema obavijesti izvršiti brisanje potencijalnog hranitelja ili hranitelja iz registra hranitelja.

Član 30.

(Ugovorni odnos)

(1) Ugovor o hraniteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obavezama između centra i potencijalnog hranitelja, odnosno hranitelja koji se sklapa u pisanom obliku za svakog hranjenika pojedinačno, a nakon donošenja rješenja centra o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu.
(2) Za rješavanje o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, kao i zaključivanje ugovora o hraniteljstvu mjesno je nadležan centar prebivališta hranjenika.
(3) Rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu donosi se uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva u pogledu hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika.
(4) O žalbi na rješenje kojim se rješava o pravu na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu odlučuje kantonalno ministarstvo.
(5) Ugovorom o hraniteljstvu uređuje se:

a) dan otpočinjanja smještaja,
b) uvjeti i način zadovoljavanja osnovnih i specifičnih potreba podrške hranjeniku i hranitelju,
c) vrsta hraniteljstva za koju je ugovor sklopljen,
d) vrsta i obim usluga koje su hranitelj i hraniteljska porodica obavezni osigurati smještenom hranjeniku,
e) moguće druge socijalne usluge podrške hranjeniku,
f) prava i obaveze ugovornih strana,
g) kontaktiranje hranjenika sa biološkim roditeljima i srodnicima,
h) visina naknade za izdržavanje hranjenika i način plaćanja,
i) hraniteljska naknada,
j) uvjeti za otkaz ugovora,
k) dužina otkaznog roka ugovora o hraniteljstvu i
l) druga prava i obaveze ugovornih strana.

Član 31.

(Prestanak ugovora o hraniteljstvu)

Ugovor o hraniteljstvu iz člana 30. ovog zakona prestaje:

a) smrću hranitelja ili smrću hranjenika,
b) usvojenjem hranjenika,
c) stupanjem u brak hranjenika,
d) istekom roka, ako je ugovor zaključen na određeno vrijeme,

e) otkazom ugovora,
f) zbog neizvršavanja zakonskih i ugovornih obaveza, te
g) drugih razloga zbog kojih se ugovorne obaveze više ne mogu izvršavati.

Član 32.

(Hraniteljska naknada)

(1) Visina hraniteljske naknade ovisi o broju i vrsti smještenih hranjenika.
(2) Osnovica za utvrđivanje iznosa hraniteljske naknade je prosječna neto-plaća isplaćena u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.
(3) Mjesečna naknada hranitelju po jednom hranjeniku iznosi najmanje 15% od osnovice iz stava (2) ovog člana i uvećava se za 15% za svakog narednog hranjenika.
(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, mjesečna naknada hranitelju koji obavlja specijalizovano hraniteljstvo iznosi najmanje 30% od osnovice iz stava (2) ovog člana i uvećava se za 20% za svakog narednog hranjenika.
(5) Mjesečna naknada za hranitelja koji istovremeno obavlja tradicionalno i specijalizovano hraniteljstvo utvrđuje se na način da se kao polazna osnovica uzima mjesečna naknada za specijalizovano hraniteljstvo iz stava (4) ovog člana i uvećava se za 15% za hranjenika korisnika tradicionalnog hraniteljstva, odnosno za 20% za hranjenika korisnika specijalizovanog hraniteljstva.
(6) Hranitelj koji obavlja srodničko hraniteljstvo ima pravo na hraniteljsku naknadu, pod uvjetom da između hranjenika i hranitelja ne postoji obaveza izdržavanja prema Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 34.

(Naknada za izdržavanje hranjenika)

(1) Naknada za izdržavanje hranjenika odnosi se na troškove smještaja i izdržavanje hranjenika, te njegove lične potrebe u skladu sa njegovim individualnim planom.
(2) Osnovica za utvrđivanje iznosa naknade za izdržavanje hranjenika je prosječna isplaćena neto-plaća u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.
(3) Iznos mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika za tradicionalno hraniteljstvo iznosi najmanje 30% a za specijalizovano najmanje 50% od osnovice iz stava (2) ovog člana.
(4) Naknadu za izdržavanje hranjenika obračunava centar koji je donio rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanje u hraniteljsku porodicu.
(5) Naknada za izdržavanje hranjenika obračunava se prvim danom smještaja i prestaje sa posljednjim danom smještaja hranjenika, a pri izračunu se smatra da mjesec ima 30 dana.

Član 36.

(Opće obaveze hranitelja)

(1) Hranitelj i hraniteljska porodica pružaju djetetu ili odraslom licu koje im je upućeno na smještaj usluge prihvata, stanovanja, prehrane, nabavke odjeće i obuće, održavanja lične higijene, brige o zdravlju i njege, čuvanja, odgoja, obrazovanja, organiziranja slobodnog vremena, prijevoza, te druge usluge ovisno od potreba djeteta ili odraslog lica.
(2) Hranitelj je obavezan:

a) pripremiti sebe i porodicu za prihvat hranjenika, u saradnji sa centrom,
b) učestvovati u izradi individualnog plana prije i za vrijeme smještaja hranjenika,
c) omogućiti da prilagođavanje hranjenika u porodici bude uspješno i što kraće, te da ponašanje svih članova hraniteljske porodice prema hranjeniku bude odgovarajuće i brižno,
d) pružati hranjeniku pomoć u prilagođavanju na novu zajednicu,
e) pružati hranjeniku sve vrste usluga u skladu sa ugovornim obavezama iz ugovora o hraniteljstvu,
f) hranjenika pravilno njegovati i pružati mu primjeren smještaj, prehranu, odjeću i obuću, te potrebne lične i druge potrepštine,
g) osigurati hranjeniku pristup obrazovnim, zdravstvenim, kulturnim i sportskim aktivnostima,
h) starati se za očuvanje i unapređenje zdravlja hranjenika, te mu osigurati odgovarajuću zdravstvenu zaštitu u okviru primarne i specijalističke zdravstvene zaštite, te prema potrebi i uputi stručnjaka omogućiti uključivanje u programe psihosocijalne rehabilitacije,
i) starati se da hranjenik stekne radne sposobnosti i razvije životne vještine za samostalno funkcioniranje, te mu pomoći u traženju odgovarajućeg zaposlenja,
j) pripremiti hranjenika za povratak u vlastitu porodicu ili za odlazak kod drugog pružaoca smještaja ili za samostalan život.

(3) Hranitelj postupa prema uputama staratelja, centra i drugih nadležnih pružaoca socijalnih i drugih usluga, te poduzima mjere utvrđene individualnim planom.
(4) Hranitelj vodi evidenciju i dokumentaciju o svim važnim životnim okolnostima hranjenika, te redovno i, po potrebi, izvještava centar najmanje dva puta godišnje, te, po potrebi, i druge pružaoce socijalnih usluga na način i u skladu sa obrascem čiji sadržaj propisuje federalni ministar.
(5) Hranitelj omogućava i potiče kontakte hranjenika sa vlastitom porodicom, drugim srodnicima te ostalim bliskim licima u skladu sa individualnim planom, odlukama nadležnih tijela i u skladu sa najboljim interesom hranjenika.
(6) Hranitelj osigurava zaštitu dostojanstva, lični integritet i tajnost podataka o hranjeniku.

(7) Hranitelj kao i njegov bračni, odnosno vanbračni partner najmanje jedanput godišnje, a na prijedlog centra po potrebi i češće učestvuje u edukacijama.

Član 38.

(Posebne odredbe o hraniteljstvu za djecu)

(1) Centar ili drugi pružalac socijalnih usluga priprema dijete za hraniteljstvo i njegovu porodicu za zaštitu izvan vlastite porodice, u skladu sa njegovim individualnim planom, osim u slučaju hitnog hraniteljstva kada utvrđuje plan najkasnije u roku osam dana od dana smještaja hranjenika.
(2) Dijete do treće godine smješta se u hraniteljsku porodicu.
(3) Dijete koje se izmješta iz biološke ili druge hraniteljske porodice smješta se u hraniteljsku porodicu.
(4) Izuzetno od st. (2) i (3) ovog člana, uz postojanje opravdanih razloga i ako je to u najboljem interesu djeteta, dijete se može smjestiti u ustanovu socijalne zaštite.
(5) Djetetu koje je smješteno u ustanovu socijalne zaštite nastoji se osigurati smještaj u hraniteljsku porodicu što je prije moguće, osim ako to nije u njegovom najboljem interesu.
(6) Izbor hraniteljske porodice mora odgovarati djetetovim potrebama i karakteristikama.
(7) Centar u saradnji sa roditeljima, odnosno starateljima i djetetom prvenstveno bira hranitelja iz kruga srodnika ili drugih osoba bliskih djetetu, u njegovom mjestu prebivališta uvijek kada je to moguće, osim ako to nije u najboljem interesu djeteta.
(8) Djetetu ili mlađem punoljetnom licu na redovnom školovanju centar, po potrebi, osigurava neophodnu stručnu pomoć u skladu sa utvrđenim potrebama u individualnom planu.
(9) Djetetu sa poteškoćama u razvoju ili problemima u ponašanju hranitelj osigurava potrebnu zaštitu i omogućava pružanje specijalizovanih usluga kod drugih pružaoca usluga na osnovu rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge.
(10) Stručni radnici centra i hranitelj zajedno planiraju i pripremaju odlazak djeteta iz hraniteljske porodice radi povratka u vlastitu porodicu radi usvojenja, za samostalan život, za smještaj u drugu hraniteljsku porodicu ili kod drugog pružaoca usluga smještaja radi postepenog prilagođavanja na nove uvjete života.

Član 41.

(Stručna podrška hraniteljstvu)

(1) Hraniteljskoj porodici i hranjeniku usluge stručne pomoći pružaju: centar, ustanove socijalne zaštite, odgojno-obrazovne i zdravstvene ustanova, organizacije civilnog društva, vjerske zajednice i druga pravna i fizička lica koja pružaju usluge stručne pomoći porodici.

(2) Pružaoci usluga stručne podrške hraniteljskim porodicama i hranjenicima po potrebi pohađaju edukaciju propisanu ovim zakonom.

Član 43.

(Obaveze centra)

(1) Centar koji je uputio na smještaj hranjenika obavezan je:

a) u izradu individualnog plana uključiti izabranog hranitelja te hranjenika, roditelja, staratelja, a, po potrebi, i druge članove porodice hranjenika,
b) upoznati hraniteljsku porodicu tokom izrade individualnog plana sa osobinama hranjenika koji će biti smješten, njegovim dotadašnjim životom, zdravstvenim stanjem i potrebama, problemima koji postoje i koji se mogu očekivati te sa ciljevima koji se žele postići individualnim planom,
c) pravovremeno osigurati hranitelju dokumente u vezi sa prijavom boravišta i ostvarivanja zdravstvene zaštite hranjenika,
d) podržavati kontakte hranjenika sa roditeljima i članovima biološke porodice,
e) pratiti ispunjavanje obaveza hranitelja utvrđenih individualnim planom i redovno obilaziti hraniteljsku porodicu i kontaktirati sa hranjenikom, uz obavezu izrade izvještaja o utvrđenom stanju na terenu koji se ulaže u spis predmeta hranjenika.

(2) Ako na području svoje mjesne nadležnosti centar ne može naći odgovarajućeg hranitelja ili ako smještaj hranjenika na tom području ne bi bio u njegovom interesu, centar će uputiti hranjenika na smještaj kod hranitelja na području najbližeg centra koji ima na raspolaganju odgovarajućeg hranitelja od kojeg će prethodno zatražiti pisano mišljenje o upućivanju hranjenika na smještaj.
(3) Mjesna nadležnost centra ne mijenja se smještajem lica u hraniteljsku porodicu čije je prebivalište na području druge općine. Za dijete čiji roditelji žive odvojeno mjesna nadležnost centra određuje se prema prebivalištu roditelja kojem je dijete povjereno odlukom suda ili organa starateljstva. Do donošenja odluke mjesno je nadležan centar prema prebivalištu roditelja kod kojeg dijete živi.
(4) Sve indicije ili dokaze zloupotrebe, nasilja, zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja, diskriminacije i drugih kršenja prava hranjenika centar je dužan prijaviti nadležnim organima.

Član 44.

(Individualni plan)

(1) Centar je obavezan postupati tako da se u svim slučajevima i na najbolji način ostvaruje najbolji interes hranjenika i svrha hraniteljstva.
(2) Voditelj individualnog plana planira i predlaže odgovarajuće postupanje i stručnu pomoć hranjeniku te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici, uz pomoć članova stručnog tima.

(3) Individualni plan sastavlja se u pisanom obliku i sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje svrha smještaja u hraniteljsku porodicu, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana na osnovu čega se dopunjava i po potrebi mijenja najmanje jedanput godišnje.
(4) Nakon smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu voditelj individualnog plana koordinira provođenje plana u saradnji sa hranjenikom i njegovom porodicom, a po potrebi i sa drugim pravnim i fizičkim licima.
(5) Lica iz stava (4) ovog člana učestvuju u provođenju i praćenju individualnog plana i po potrebi se sastaju, preispituju plan i utvrđuju nove ciljeve i buduće aktivnosti za smještenog hranjenika.
(6) Stručni radnik centra prati prilike smještenog djeteta putem posjeta najmanje jedanput sedmično u prvom mjesecu smještaja, zatim jedanput mjesečno u naredna tri mjeseca smještaja, te nadalje najmanje jedanput u tri mjeseca tokom smještaja, putem razgovora u centru i domu hranitelja, posjeta školi i saradnjom sa drugim pravnim, odnosno fizičkim licima koja učestvuju u ostvarivanju njegovog individualnog plana.
(7) Stručni radnik centra prati prilike smještenog odraslog lica putem posjeta najmanje jedanput u prvom mjesecu smještaja, te nadalje jedanput u četiri mjeseca tokom smještaja, a po potrebi i češće.
(8) Ako centar ili druga lica iz stava (4) ovog člana utvrde da hranitelj postupa u suprotnosti sa interesima smještenog hranjenika, centar je obavezan po službenoj dužnosti pokrenuti postupak utvrđivanja činjeničnog stanja, te na osnovu utvrđenog eventualno donijeti odluku o raskidu ugovora o hraniteljstvu.
(9) Centar prati obavljanje hraniteljstva na području svoje mjesne nadležnosti u skladu sa članom 43. stav (3) ovog zakona.

Član 45.

(Podrška hranjeniku)

(1) Centar i hraniteljska porodica zajednički pripremaju hranjenika za povratak u vlastitu porodicu, za drugi oblik zaštite ili za samostalan život.
(2) U slučaju da centar utvrdi da je hranjenika potrebno uputiti na smještaj u drugu hraniteljsku porodicu, u skladu sa promjenama u individualnom planu hranjenika, zajedno sa hraniteljem priprema hranjenika na odlazak iz porodice i prihvat u novoj hraniteljskoj porodici.
(3) Ako je hranjeniku nakon navršene 18. godine, radi školovanja i najduže godinu dana nakon završetka školovanja ako se ne može zaposliti, potrebno osigurati ostanak na smještaju u hraniteljskoj porodici, centar zajedno sa hraniteljem i hranjenikom preispituje planirane ciljeve te da li je daljnji ostanak u hraniteljskoj porodici u njegovom najboljem interesu.
(4) Mlađim punoljetnim licima na smještaju u hraniteljskim porodicama centar je obavezan, zajedno sa hraniteljem, pružiti pomoć za osamostaljivanje i samostalan život.
(5) Nakon prestanka smještaja u hraniteljskoj porodici mlađim punoljetnim licima centar će u roku godinu dana od dana prestanka smještaja u hraniteljsku porodicu

osigurati praćenje i pomoć, kao i kontakt sa hraniteljskom porodicom i pomoć za uključivanje u lokalnu zajednicu.

Član 48.

(Edukacija hranitelja)

(1) Osposobljavanje i edukacija hranitelja u Federaciji provodi se u skladu sa planom i programom osnovnih i dodatnih edukacija.
(2) Plan i program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar nakon izvršenih konsultacija sa kantonalnim ministarstvima.
(3) Osnovne edukacije za osobe koje žele biti hranitelji organizirat će se najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće.
(4) Dodatne edukacije hranitelja obavljat će se dva ili više puta godišnje u skladu sa potrebama.
(5) Federalno ministarstvo organizira i provodi obavezno osposobljavanje i propisane edukacije hranitelja.
(6) Sredstva potrebna za edukaciju hranitelja osiguravaju se u budžetu Federacije.
(7) Edukacija hranitelja vrši se na jednoj lokaciji za cijeli kanton ili za više kantona ako se u nekom kantonu ne može formirati edukativna grupa.

Član 50.

(Područja edukacije)

(1) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje hraniteljstva koje mora završiti hranitelj za djecu, izuzev srodničkog hranitelja, prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva obuhvata sljedeća područja:

a) pojam i značaj hraniteljstva,
b) uloga i odgovornost hranitelja,
c) odgojni postupci, načini odgoja i osnovne zadaće roditeljstva,
d) životne krize i načini funkcioniranja porodice,
e) razvojne potrebe djeteta, odvajanje djeteta iz primarne porodice i stvaranje bliskih veza,
f) prava, interesi i dobrobit djeteta,
g) emocionalna inteligencija kod djece,
h) zaštita djece od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika,
i) partnerski odnosi između pružaoca zaštite, pružaoca podrške hraniteljima i vlastite porodice i smještenog djeteta,
j) komunikacijske vještine u brizi za djecu i mlađa punoljetna lica i
k) samoprocjenu hranitelja.

(2) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje hraniteljstva koje mora završiti hranitelj za odrasla lica, izuzev srodničkog hranitelja, prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva obuhvata sljedeća područja:

a) pojam i značaj hraniteljstva,
b) uloga i odgovornost hranitelja,
c) životne krize i načini funkcioniranja porodice,
d) metode poticanja i podrške, sposobnosti i vještine za samostalnu brigu o sebi odraslog lica,
e) zaštita od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika,
f) zaštita od nasilja nad odraslim licima u stanju socijalne potrebe,
g) komunikacijske vještine u brizi za odraslo lice,
h) integracija odraslih smještenih lica u lokalnu sredinu,
i) prepoznavanje i praćenje promjena vezanih uz proces starenja,
j) partnerski odnosi između pružaoca zaštite, pružaoca podrške hraniteljima i vlastite porodice i smještenog odraslog lica.

(3) Nakon izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva centar će srodničkom hranitelju odrediti rok u kojem mora izvršiti osposobljavanje i učestvovanje u edukaciji, odnosno obuci za obavljanje hraniteljstva u područjima iz st. (1) i (2) ovog člana.
(4) Osim područja iz st. (1) i (2) ovog člana, program za osposobljavanje hranitelja za djecu sa poteškoćama u razvoju i lica sa invaliditetom sadrži i dodatna područja.
(5) Hranitelj mora najmanje jedanput godišnje učestvovati u propisanim edukacijama, a u skladu sa procjenom stručnog tima nadležnog centra.
(6) Obaveza osposobljavanja i učestvovanja u edukacijama iz stava (4) ovog člana odnosi se i na srodničkog hranitelja.

Član 51.

(Registar hranitelja)

(1) Ministarstvo vodi centralni registar potencijalnih hranitelja i hranitelja u Federaciji, a koji sadrži i evidenciju o korisnicima hraniteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u hraniteljsku porodicu.
(2) Registar iz stava (1) ovog člana Ministarstvo vodi na osnovu podataka koje dostavlja centar.
(3) Centar podatke o donošenju rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva, odnosno zaključivanju ugovora o hraniteljstvu za područje svoje mjesne nadležnosti dostavlja kantonalnom ministarstvu i Ministarstvu u roku osam dana od dana donošenja rješenja, odnosno zaključenja ugovora u skladu sa ovim zakonom.
(4) Sadržaj i način vođenja registra i evidencije iz stava (1) ovog člana propisuje federalni ministar.
(5) Podaci u registru i evidencijama iz ovog člana razvrstavaju se prema spolu.

Član 52.

(Stručni i inspekcijski nadzor)

(1) Stručni nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrše kantonalna ministarstva.
(2) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite u okviru svoje mjesne nadležnosti utvrđene zakonom i podzakonskim aktima.
(3) Nadzor iz stava (2) ovog člana vrši se u centru, a na osnovu uvida u dokumentaciju kojom raspolaže centar.

Član 53.

(Praćenje primjene)

(1) Za potrebe praćenja implementacije ovog zakona i provedbenih propisa donesenih u skladu sa ovim zakonom uspostavlja se radno tijelo u čiji sastav se imenuju predstavnici Ministarstva i kantonalnih ministarstava.
(2) Mandat, pitanje kvoruma za održavanje sastanaka, metode donošenja odluka i druga pitanja od značaja za rad radnog tijela iz stava (1) ovog člana definirat će se poslovnikom o radu radnog tijela, koji će se donijeti na konstituirajućem sastanku.
(3) Radno tijelo iz stava (1) ovog člana vrši objedinjavanje podataka i informacija prikupljenih putem pojedinačnih izvještaja resornih kantonalnih i općinskih organa, vrši njihovu analizu i sačinjava jedinstvene polugodišnje izvještaje o provedbi ovog zakona, koje dostavlja Ministarstvu i kantonalnim ministarstvima.

Član 54.

(Princip rodne ravnopravnosti)

Prilikom formiranja stručnih timova u centrima i radnog tijela iz člana 53. ovog zakona, vodit će se računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba spola.

Član 58.

(Provedbeni akti)

(1) Federalni ministar će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis iz člana 17. stav (1) tačka i) ovog zakona.

(2) Federalni ministar će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati obrazac prijave za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. stav (1) ovog zakona.
(3) Federalni ministar će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati obrazac za izvještavanje iz člana 36. stav (4) ovog zakona.
(4) Federalni ministar donijet će plan i program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz člana 48. stav (1) ovog zakona u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, a za svaku narednu godinu najkasnije do 1. marta tekuće godine.
(5) Federalni ministar u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijet će pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija iz člana 51. stav (4) ovog zakona.

IZVJEŠTAJNI OBRAZAC O PROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

Uvodne informacije

U svojstvu ovlaštenog obrađivača, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) je pripremilo Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine razmatrala na svojoj 61. redovna sjednica od 17.11.2025. godine, te ga u formi nacrta utvrdila i uputila u daljnju parlamentarnu proceduru po redovnom zakonodavnom postupku. U okviru navedene parlamentarne procedure, predmetni je Zakon razmatran na 29. redovnoj sjednici Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine od 12.03.2026. godine, te na 25. redovnoj sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine od 21.04.2026. godine.

U skladu sa zaključcima oba doma Parlamenta Federacije BiH, Ministarstvo je provelo javnu raspravu u trajanju od 30 dana, u razdoblju od 08.05.2026. godine do 08.06.2026. godine. Javna rasprava je provedena u skladu s uobičajenom procedurom, putem objave cjelovitog teksta Zakona na službenoj internetskoj stranici Ministarstva i poziva svim zainteresiranim subjektima da dostave svoje komentare, primjedbe i prijedloge.

Tijekom razdoblja trajanja javne rasprave, komentare su dostavljale pravne osobe, pri čemu su se bilježili naziv institucije ili organizacije koja dostavlja komentare, te sadržaj dostavljene primjedbe ili prijedloga. Sve zaprimljene primjedbe, prijedlozi i sugestije objedinjeni su, sistematizirani i analizirani radi ocjene njihove opravdanosti i mogućnosti ugradnje u tekst Zakona, a što je detaljno prikazano u tabelarnom pregledniku u nastavku ovoga Izvještajnog obrasca.

Uvodna metodološka napomena

U ovom se Izvještajnom obrascu nalaze obrađeni pisani komentari, primjedbe, prijedlozi i sugestije na predloženi propis, zaprimljeni od pravnih osoba koje su se uključile u proces javne rasprave o Nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine. Svi zaprimljeni komentari i prijedlozi objedinjeni su i prikazani na sistematičan način kroz sljedeći tabelarni preglednik. Radi lakšeg praćenja, treba obratiti pozornost na sljedeće elemente:

- U stupac "Referentna odredba" unesen je tekst odredbe iz propisa na koju se određeni prijedlog ili komentar odnosio.
- U stupac "Davatelj prijedloga ili komentara" upisan je naziv subjekta koji je podnio prijedlog ili komentar.
- U stupac "Sažetak komentara ili prijedloga" unesen je sažetak prijedloga ili komentara u vezi s odgovarajućom odredbom, uz obrazloženje razloga zbog kojih se smatra da ponuđeno rješenje nije primjereno, te s mogućim posljedicama koje bi mogle nastati ukoliko odredba ostane u predloženom obliku.
- U stupac "Stav obrađivača propisa" uneseno je očitovanje na dati prijedlog ili komentar, s naznačenom konstatacijom o njegovu eventualnom prihvaćanju ili neprihvaćanju, te uz obrazloženje odluke.

Pri razmatranju i ocjenjivanju zaprimljenih komentara, primjedbi i prijedloga primjenjivani su sljedeći kriteriji:

- Pravna utemeljenost u okviru koje je ocjenjivana usklađenost prijedloga sa zakonodavnim okvirom Federacije Bosne i Hercegovine, međunarodnim standardima i obvezama koje proizlaze iz važećih propisa.
- Provedivost u praksi u okviru koje je analizirano u kojoj se mjeri predloženo rješenje može primijeniti, uzimajući u obzir postojeće kapacitete, stručne resurse i institucionalne mogućnosti kojima raspolaže Federacija BiH,
- Finansijska održivost u okviru koje je razmatrano generira li prijedlog nerazmjerne ili neplanirane troškove u odnosu na raspoložive izvore finansiranja, odnosno je li provedba prijedloga realno izvediva s obzirom na postojeće budžetske i projektne okvire.

Na temelju ovih kriterija formirani su stavovi obrađivača propisa o prihvatljivosti pojedinih komentara i prijedloga.

Opća zapažanja u vezi predloženog propisa		
Davatelj prijedloga ili komentara	**Sažetak komentara ili prijedloga**	**Stav Obrađivača propisa**
Gender centar Federacije Bosne i Hercegovine	Gender centar Federacije Bosne i Hercegovine ističe značaj uvrštavanja odredbe o zabrani izravne i neizravne diskriminacije udomljenika u udomiteljskoj obitelji sadržane u članku 1a stavku (4) Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine. U komentaru se navodi da predmetna odredba predstavlja važan element zaštite prava korisnika udomiteljstva, te doprinosi jačanju načela jednakosti i nediskriminacije u sustavu udomiteljstva.	**Komentar je primljen na znanje.** Komentar ne sadrži prijedlog izmjene ili dopune teksta Nacrta Zakona, nego izražava podršku predloženom normativnom rješenju. Odredba o zabrani izravne i neizravne diskriminacije udomljenika u udomiteljskoj obitelji zadržana je u konačnom prijedlogu Zakona, budući da doprinosi jačanju zaštite prava korisnika udomiteljstva, te osigurava jasniju primjenu načela jednakosti i zabrane diskriminacije u području udomiteljstva.
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ-K	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ-K navodi da nema primjedbi na pojedinačna normativna rješenja sadržana u Nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine. Istodobno ističe stajalište da predložene izmjene i dopune ne predstavljaju dovoljno sveobuhvatan odgovor na izazove s kojima se suočava sustav udomiteljstva, te ne doprinose u dovoljnoj mjeri njegovom daljnjem razvoju i unapređenju. U tom kontekstu predlaže razmatranje izrade novog Zakona o udomiteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine, s posebnim naglaskom na normativno uređenje profesionalnog udomiteljstva kao jednog od ključnih instrumenata razvoja izvaninstitucionalnih oblika skrbi i procesa deinstitucionalizacije.	**Komentar je primljen na znanje.** Izneseni komentar ne odnosi se na konkretne odredbe Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine, nego ukazuje na potrebu šireg i cjelovitijeg normativnog preispitivanja sustava udomiteljstva. Predmetnim izmjenama i dopunama pristupilo se s ciljem rješavanja određenih pitanja uočenih tijekom primjene važećeg Zakona, te unapređenja pojedinih instituta od značaja za funkcioniranje sustava udomiteljstva. Pitanja koja se odnose na sveobuhvatnije redefiniranje sustava udomiteljstva, uključujući dodatno normativno uređenje profesionalnog udomiteljstva, po svojoj prirodi nadilaze opseg i predmet ovih izmjena i dopuna, te mogu predstavljati predmet razmatranja u okviru budućih aktivnosti na unapređenju zakonodavnog okvira u području udomiteljstva.
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice navodi da nema primjedbi na tekst Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine.	**Komentar je primljen na znanje.** U dostavljenom očitovanju nisu iznesene primjedbe, prijedlozi niti inicijative za izmjenu ili dopunu teksta Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine. Stoga nije bilo osnove za intervencije u predloženi tekst Nacrta Zakona po ovoj osnovi.
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona ocjenjuje da Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine sadrži rješenja koja	**Prijedlog se djelomično prihvaća.** Dio komentara koji se odnosi na ocjenu predloženih zakonskih rješenja i njihov očekivani doprinos unapređenju sustava udomiteljstva primljen je na znanje.

	mogu doprinijeti unapređenju sustava udomiteljstva, osobito kroz jačanje stručne i institucionalne podrške udomiteljskim obiteljima i udomljenicima. Posebno je pozitivno ocijenjeno uspostavljanje centra za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti udomiteljstva, odredbe koje se odnose na jačanje obiteljskih odnosa i održavanje kontakata udomljenika s vlastitom obitelji, kao i proširenje ovlasti kantonalnog inspektora u području nadzora nad pružanjem usluge udomiteljstva. Istaknuto je mišljenje da predložena rješenja mogu doprinijeti većoj dostupnosti udomiteljstva, smanjenju oslanjanja na institucionalne oblike skrbi, te unapređenju ishoda za korisnike. Istodobno je ukazano na potrebu dodatnog razmatranja financijskih učinaka predloženih rješenja, te su izneseni konkretni prijedlozi koji se odnose na sistematizaciju zakonskog teksta, usklađivanje pozivanja na važeći propis iz područja zaštite od nasilja u obitelji i nasilja prema ženama, te razmatranje uključivanja centra za stručnu podršku i savjetovanje u odredbu članka 46. stavka (3) Zakona.	Prijedlog koji se odnosi na usklađivanje članka 18. stavka (1) točke g) Zakona s važećim Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine prihvaća se, budući da je potrebno osigurati terminološku i pravnu usklađenost zakonskog teksta s važećim propisima. Prijedlog koji se odnosi na premještanje članka 1a. ispred članka 17. Zakona ne prihvaća se, budući da je predložena pozicija navedene odredbe uvjetovana sadržajem i strukturom važećeg Zakona, te se ocjenjuje da njezino trenutno mjesto osigurava odgovarajuću povezanost s drugim odredbama koje uređuju temeljna načela i prava korisnika udomiteljstva. Prijedlog za uključivanje centra za stručnu podršku i savjetovanje u odredbu članka 46. stavka (3) Zakona djelomično se prihvaća. Tijekom daljnje izrade prijedloga zakona dodatno je razrađena uloga pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja kroz više odredbi Zakona kojima se uređuju stručna podrška udomiteljima i udomljenicima, organiziranje edukacija, provedba individualnog plana podrške, ugovaranje usluge, te druga pitanja od značaja za funkcioniranje sustava udomiteljstva, vodeći računa o zadržavanju zakonom utvrđenih nadležnosti centara za socijalni rad.. Komentar koji se odnosi na potrebu dodatnog sagledavanja financijskih učinaka primljen je na znanje. Financijski učinci predloženih rješenja dodatno su analizirani tijekom izrade prijedloga zakona, te su ugrađeni u procjenu fiskalnih učinaka i normativna rješenja kojima se uređuje financiranje usluge stručne podrške i savjetovanja.
Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županija Posavska	Ministarstvo podržava predložene izmjene kojima se unapređuje sistem udomiteljstva, naročito uspostavljanje usluge stručne podrške i savjetovanja te preciznije definiranje nadležnosti kroz uvođenja pojma „tijelo skrbništva". Također smatra da je za manje kantone potrebno omogućiti organizaciju stručne podrške putem međukantonalne saradnje i mobilnih timova. Istovremeno upozorava da bi retroaktivno uvođenje finansijskih obaveza moglo izazvati poteškoće u izvršenju kantonalnih budžeta. Iako podržava koncept zakona, Ministarstvo ne prihvata predloženo značajno povećanje udomiteljskih naknada i naknada za izdržavanje udomljenika, te predlaže da se iznosi naknada umanje ili da Federacija BiH preuzme sufinansiranje dijela troškova.	Prijedlozi koji se odnose na unapređenje organizacije usluge stručne podrške i savjetovanja primljeni su na znanje i razmotreni prilikom izrade konačnog prijedloga Zakona. Prijedlozi koji se odnose na smanjenje udomiteljskih naknada i naknada za izdržavanje udomljenika, odnosno sufinansiranje tih troškova iz budžeta Federacije BiH, ne prihvataju se, budući da bi odstupali od ciljeva i koncepta predloženih zakonskih rješenja.
Analiza i očitovanje na primjedbe i prijedloge u pogledu pojedinačnih odredbi Zakona		
Davatelj prijedloga ili komentara	**Sažetak komentara ili prijedloga**	**Stav Obrađivača propisa**
Referentna odredba	**Članak 1.**	

	U Zakonu o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 19/17 - u daljnjem tekstu: Zakon) u članku 1. stavak (1) mijenja se i glasi: "(1) Ovim zakonom uređuju se načela udomiteljstva, pojam i vrste udomiteljstva, uvjeti za obavljanje udomiteljstva, vrste i broj udomljenika, podobnost za obavljanje udomiteljstva, ugovor o udomiteljstvu, udomiteljska naknada i naknada za izdržavanje udomljenika, obveze, odgovornosti i prava udomitelja i centra za socijalni rad, odnosno općinske ili gradske službe socijalne skrbi (u daljnjem tekstu: tijelo skrbništva), prava i obveze udomljenika, osposobljavanje i edukacija, usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva, centar za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti udomiteljstva, registar i evidencija podataka, upravni nadzor te druga pitanja iz oblasti udomiteljstva." Iza članka 1. dodaje se novi članak 1a. koji glasi: **"Članak 1a.** **(Korisnici usluge udomiteljstva)** (1) Pravo na uslugu udomiteljstva pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom ostvaruje osoba koja je državljanin Bosne i Hercegovine i koja ima prebivalište na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija). (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, stranom državljaninu kojemu je odobren stalni boravak na teritoriju Federacije, pripada pravo na uslugu udomiteljstva pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom i ukoliko je isto pravo regulirano sporazumom o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i zemlje porijekla, odnosno mjesta prebivališta stranog državljanina. (3) Iznimno od stavka (2) ovoga članka, strani državljanin kojemu je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini, pravo na uslugu udomiteljstva iz ovoga zakona ostvaruje sukladno odredbama Pravilnika o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osobama kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 43/17). (4) Zabranjena je izravna i neizravna diskriminacija udomljenika u udomiteljskoj obitelji."	
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ-K	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ-K smatra da bi zakonski okvir u području udomiteljstva trebao obuhvatiti i profesionalno udomiteljstvo kao poseban oblik udomiteljstva koji bi se obavljao kao zanimanje. U tom kontekstu ističe potrebu propisivanja posebnih uvjeta koje bi trebali ispunjavati profesionalni udomitelji, s ciljem profesionalizacije, jačanja kvalitete skrbi i daljnjeg razvoja sustava udomiteljstva. Slijedom navedenoga predlaže da se u članku 1. stavku (1), iza riječi: "vrste i broj udomljenika", dodaju riječi: "profesionalno udomiteljstvo".	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predložena dopuna članka 1. stavka (1) podrazumijevala bi prethodno normativno uređenje profesionalnog udomiteljstva kao posebnog instituta u okviru Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine. Budući da predložene izmjene i dopune Zakona ne sadrže odredbe kojima se uređuje pojam, status, uvjeti za obavljanje, prava i obveze profesionalnih udomitelja, predloženu dopunu nije moguće prihvatiti u okviru predmetnih izmjena i dopuna Zakona. Pitanje profesionalnog udomiteljstva predstavlja složeno i sadržajno opsežno područje koje zahtijeva sveobuhvatnu stručnu, financijsku i normativnu analizu, uključujući razmatranje njegovog položaja u sustavu socijalne i dječje zaštite, izvora financiranja, radnopravnog statusa profesionalnih udomitelja, te međusobnog odnosa s postojećim oblicima udomiteljstva. Navedena pitanja po svojoj prirodi nadilaze predmet i opseg ovoga zakonskog prijedloga, te mogu biti razmatrana u okviru budućih aktivnosti usmjerenih na daljnji razvoj zakonodavnog okvira u području udomiteljstva.
Referentna odredba	**Članak 2.** Članak 2. mijenja se i glasi:	

	"Članak 2. **(Značenje pojedinih izraza)** Pojedini izrazi, u smislu ovoga zakona, imaju sljedeće značenje: a) Dijete je osoba do navršenih 18 godina života; b) Mlađa punoljetna osoba je osoba koja je navršila 18, a nije navršila 21 godinu života; c) Odrasla osoba je osoba koja je navršila 18, a nije navršila 65 godina života; d) Starija osoba je osoba s navršenih 65 godina života ili više; e) Udomiteljstvo je poseban oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se djetetu ili odrasloj osobi osiguravaju obiteljski smještaj i zaštita u udomiteljskoj obitelji; f) Udomitelj je predstavnik udomiteljske obitelji ili samac koji ima sklopljen ugovor o udomiteljstvu i udomljeniku pruža usluge zaštite u skladu s ovim zakonom; g) Potencijalni udomitelj je osoba za koju je centar utvrdio da ispunjava uvjete za bavljenje udomiteljstvom i nema sklopljen ugovor o udomiteljstvu, u skladu s ovim zakonom; h) Udomljenik je dijete, mlada punoljetna osoba, odrasla osoba ili starija osoba kojoj se obiteljski smještaj i zaštita osiguravaju u udomiteljskoj obitelji; i) Udomiteljska obitelj je obitelj koju čine udomitelj, njegov bračni ili izvanbračni partner i drugi srodnici s kojima udomitelj živi u zajedničkom kućanstvu; j) Zakonski zastupnik je roditelj djeteta, odnosno osoba koju je, sukladno odredbama Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 35/2005, 41/2005 - ispravka, 31/2014 i 32/2019 - odluka Ustavnog suda), nadležno tijelo skrbništva postavilo za skrbnika djeteta ili odrasle osobe; k) Zajedničko kućanstvo je ekonomska zajednica jedne ili više obitelji u kojoj se zajednički stječu i troše novčana i druga materijalna sredstva; l) Naknada za uzdržavanje udomljenika je naknada kojom se podmiruju troškovi smještaja i druge potrebe udomljenika; m) Udomiteljska naknada je novčana naknada udomitelju za njegov rad i uloženi trud te pružene usluge zaštite udomljeniku koji je upućen na smještaj na temelju rješenja tijela skrbništva i u skladu s individualnim planom podrške udomljeniku; n) Individualni plan podrške udomljeniku (u daljnjem tekstu: individualni plan) je dokument koji izrađuju stručni djelatnici tijela skrbništva u suradnji s udomljenikom, njegovim zakonskim zastupnikom i članovima njegove obitelji, udomiteljem, centrom za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti udomiteljstva i drugim relevantnim subjektima, a koji sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, indikatore, rokove i nositelje izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje zaštita u najboljem interesu udomljenika te način praćenja i preispitivanja individualnog plana; o) Ugovor o udomiteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obvezama koji sklapaju tijelo skrbništva i potencijalni udomitelj, odnosno udomitelj, a nakon donošenja rješenja tijela skrbništva kojim se udomljenik upućuje na smještaj u udomiteljsku obitelj; p) Voditelj individualnog plana je stručni djelatnik tijela skrbništva koji planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć udomitelju te neposredno prati udomljenika u udomiteljskoj obitelji; q) Centar za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti udomiteljstva (u daljnjem tekstu: centar za stručnu podršku i savjetovanje) je licencirana pravna osoba koja, u suradnji s tijelom skrbništva, pruža uslugu stručne podrške i savjetovanja biološkim i udomiteljskim obiteljima u skladu s odredbama ovoga zakona; a) s) Vođenje slučaja je metoda stručnog rada na temelju koje, u suradnji s udomljenikom, nadležno tijelo skrbništva vrši stručnu procjenu njegovih potreba, dogovara i koordinira usluge zaštite i smještaja u udomiteljskoj obitelji te prati, evaluira i zastupa najbolji interes udomljenika radi poboljšanja njegove socijalne dobrobiti.".	
JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo smatra da je potrebno precizirati definiciju centra za stručnu podršku i savjetovanje iz člana 2. tačke q) Nacrta zakona na način da se formulacija "u suradnji s tijelom skrbništva" zamijeni formulacijom "u saradnji i na zahtjev Centra". U obrazloženju se navodi da postojeća formulacija nije dovoljno određena te da ostavlja mogućnost različitih tumačenja u pogledu opsega i načina uključivanja drugih subjekata	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predložena formulacija ne prihvaća se budući da bi mogla dovesti do zaključka da se usluga stručne podrške i savjetovanja pruža isključivo na temelju pojedinačnog zahtjeva tijela skrbništva, čime bi se nepotrebno ograničila svrha i način pružanja ove socijalne usluge. Predloženim izmjenama i dopunama Zakona zadržan je koncept prema kojem se stručna podrška i savjetovanje ostvaruju u suradnji s tijelom skrbništva, uz jasno razgraničenje njihovih međusobnih nadležnosti. Istodobno su tijekom izrade

	u postupke zaštite. Ističe se da organ skrbništva ima zakonom utvrđene nadležnosti u području zaštite djece i drugih korisnika, te da bi predložena dopuna doprinijela jasnijem definiranju odgovornosti, osiguravanju jedinstvenog postupanja i sprječavanju mogućih pravnih nejasnoća u praksi.	konačnog prijedloga Zakona dodatno razrađene ovlasti i uloga nadležnog centra u postupku organiziranja, ugovaranja, koordinacije i praćenja pružanja usluge stručne podrške i savjetovanja, čime je osigurana njegova središnja koordinirajuća uloga u sustavu udomiteljstva, bez potrebe da se pružanje usluge uvjetuje pojedinačnim zahtjevom centra.
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ-K	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ-K smatra da bi, radi stvaranja normativnih pretpostavki za razvoj profesionalnog udomiteljstva, u članku 2. Zakona trebalo definirati pojam "profesionalno udomiteljstvo". U obrazloženju se navodi da bi profesionalno udomiteljstvo trebalo biti prepoznato kao poseban oblik zaštite izvan vlastite obitelji u kojemu udomitelj pružanje skrbi i brige obavlja kao svoje glavno zanimanje. Predlaže se dodavanje nove definicije kojom bi se profesionalno udomiteljstvo normativno prepoznalo i uvelo u zakonski tekst.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predložena dopuna ne može se prihvatiti budući da ovim izmjenama i dopunama Zakona nije uređeno profesionalno udomiteljstvo kao poseban oblik udomiteljstva. Uvođenje njegove definicije bez istodobnog uređivanja pravnog statusa, uvjeta za obavljanje, prava i obveza profesionalnih udomitelja, načina financiranja, te drugih pitanja od značaja za njegovu primjenu dovelo bi do normativne nedorečenosti i pravne nesigurnosti. Normativno uređenje profesionalnog udomiteljstva zahtijeva cjelovit pristup i sustavno razmatranje organizacijskih, stručnih, financijskih i radnopravnih aspekata, zbog čega navedeno pitanje nadilazi predmet i opseg ovih izmjena i dopuna Zakona.
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona smatra da je radi osiguravanja terminološke dosljednosti i otklanjanja mogućih dvojbi u primjeni Zakona potrebno definiciju udomiteljstva dopuniti na način da se među korisnicima usluge udomiteljstva izričito navede i starija osoba. U obrazloženju se ističe da su u članku 2. zasebno definirani pojmovi "odrasla osoba" i "starija osoba", pri čemu starije osobe nisu obuhvaćene definicijom odrasle osobe, zbog čega bi njihovo izostavljanje iz definicije udomiteljstva moglo dovesti do različitih tumačenja u pogledu kruga korisnika ove usluge.	**Prijedlog se prihvaća.** Prijedlog se prihvaća radi osiguravanja terminološke usklađenosti i pravne jasnoće zakonskog teksta. Budući da su člankom 2. Zakona zasebno definirani pojmovi "odrasla osoba" i "starija osoba", opravdano je da obje kategorije korisnika budu izričito navedene i u definiciji udomiteljstva. Na taj se način otklanja mogućnost različitog tumačenja odredbe, te se nedvojbeno potvrđuje da su i starije osobe obuhvaćene krugom korisnika koji mogu ostvariti pravo na uslugu udomiteljstva pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.
	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona smatra da je radi osiguravanja terminološke usklađenosti i dosljedne primjene Zakona potrebno uskladiti definiciju potencijalnog udomitelja iz članka 2. točke g) s terminologijom koja se koristi u ostalim odredbama Nacrta zakona. U obrazloženju se navodi da se u predmetnoj odredbi koristi izraz "centar", iako je člankom 1. Nacrta zakona za centar za socijalni rad, odnosno općinsku ili gradsku službu socijalne zaštite propisan jedinstveni izraz "tijelo skrbništva". Predlaže se zamjena navedenog izraza radi postizanja terminološke dosljednosti i izbjegavanja mogućih nejasnoća u tumačenju zakonskog teksta.	**Prijedlog se prihvaća.** Radi osiguravanja terminološke dosljednosti i unutarnje usklađenosti zakonskog teksta izvršeno je dodatno nomotehničko usklađivanje odredbi Zakona. Tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona odustalo se od uvođenja jedinstvenog izraza "tijelo skrbništva", te je, sukladno terminologiji osnovnog teksta Zakona, dosljedno zadržan izraz "centar". Slijedom navedenoga, definicija potencijalnog udomitelja usklađena je s terminologijom koja se koristi u ostalim odredbama Zakona, čime se osigurava veća jasnoća, jednoznačnost i dosljednost zakonskog teksta, te izbjegavaju moguće nedoumice u njegovoj primjeni.
Referentna odredba	**Članak 4.** U članku 18. u stavku (1), točka h) mijenja se i glasi: "h) u kojoj udomitelj ima više od troje djece mlađe od 15 godina, izuzev ako se radi o srodničkoj udomiteljskoj obitelji,". Iza točke h) dodaje se nova točka i) koja glasi: "i) u kojoj je udomitelj ili član udomiteljske obitelji imenovan za skrbnika udomljeniku.".	

Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona smatra da predloženo povećanje dopuštenog broja djece mlađe od 15 godina u udomiteljskoj obitelji s dvoje na troje djece zahtijeva dodatno preispitivanje s aspekta kvalitete pružanja usluge udomiteljstva. U obrazloženju se navodi da veći broj djece može utjecati na mogućnost pružanje individualizirane skrbi, raspoloživost vremena i kapaciteta udomitelja, te ukupnu kvalitetu zaštite i podrške koju udomljenici ostvaruju u udomiteljskoj obitelji. Predlaže se zadržavanje postojećeg zakonskog rješenja ili propisivanje dodatnih uvjeta koji bi osigurali da povećanje broja djece ne utječe negativno na ostvarivanje najboljeg interesa udomljenika.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predložena izmjena kojom se dopušteni broj djece mlađe od 15 godina u udomiteljskoj obitelji povećava s dvoje na troje djece predložena je s ciljem unapređenja dostupnosti udomiteljstva i stvaranja dodatnih kapaciteta za smještaj djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi, uz istodobno očuvanje standarda kvalitete pružanja udomiteljske skrbi. Potrebno je naglasiti da povećanje dopuštenog broja djece ne znači automatsko smještanje troje djece u svaku udomiteljsku obitelj, nego predstavlja mogućnost koja se može primijeniti isključivo kada centar, na temelju provedene stručne procjene i svih okolnosti konkretnog slučaja, utvrdi da udomiteljska obitelj raspolaže odgovarajućim kapacitetima, kompetencijama, stambenim uvjetima i drugim pretpostavkama potrebnim za kvalitetnu skrb o udomljenicima. Istodobno, predloženim izmjenama i dopunama Zakona dodatno se jačaju mehanizmi stručne podrške, praćenja i nadzora nad udomiteljstvom, čime se osigurava kontinuirano praćenje kvalitete skrbi i pravodobno pružanje stručne pomoći udomiteljskim obiteljima kada je to potrebno. Slijedom navedenoga, ocijenjeno je da predloženo rješenje osigurava odgovarajuću ravnotežu između potrebe razvoja udomiteljskih kapaciteta i zaštite najboljeg interesa udomljenika te se zadržava u konačnom prijedlogu Zakona.
JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo smatra da predložena zabrana imenovanja udomljenika ili člana udomiteljske obitelji za staratelja udomljeniku predstavlja previše restriktivno rješenje koje ne uvažava specifičnosti pojedinih oblika udomiteljstva, osobito srodničkog udomiteljstva. U obrazloženju se navodi da u praksi postoje brojni slučajevi u kojima srodnički udomitelji već svakodnevno ostvaruju funkcije koje su sadržajno bliske poslovima skrbništva, te da bi mogućnost formalnog imenovanja za staratelja, uz prethodnu stručnu procjenu nadležnog tijela, mogla doprinijeti učinkovitijoj zaštiti prava i interesa udomljenika. Ističe se da bi takvo rješenje bilo usklađeno s načelom najboljeg interesa djeteta, individualiziranim pristupom svakom slučaju i pojedinim usporednopravnim rješenjima iz regije.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predložena odredba uvedena je s ciljem jasnog razgraničenja uloge udomitelja od uloge staratelja, te osiguravanja dodatnog mehanizma zaštite prava i interesa udomljenika kroz neovisno obavljanje poslova skrbništva. Iako se u praksi, osobito kod srodničkog udomiteljstva, mogu javiti situacije u kojima između udomitelja i udomljenika postoje stabilni i dugotrajni obiteljski odnosi, ocijenjeno je da funkcije udomitelja i staratelja trebaju ostati odvojene kako bi se osigurala odgovarajuća razina stručnog nadzora, objektivnosti i zaštite najboljeg interesa udomljenika. Uvođenje iznimke od predložene zabrane dovelo bi do odstupanja od osnovne svrhe predmetne odredbe, te bi moglo otvoriti prostor za različitu praksu i neujednačeno postupanje u pojedinim slučajevima. Pitanja koja se odnose na ostvarivanje pojedinih prava i zastupanje interesa udomljenika mogu se rješavati primjenom postojećih instituta propisanih zakonodavstvom iz područja obiteljskopravne i socijalne zaštite, bez potrebe za objedinjavanjem funkcije udomitelja i staratelja u istoj osobi. Slijedom navedenoga, predloženo rješenje zadržava se u tekstu Nacrta zakona.
Referentna odredba	**Članak 3.** U članku 17. stavak (4) se briše. Dosadašnji stavci (5), (6), (7) i (8) postaju stavcima (4), (5), (6) i (7). U stavku (6) koji je ovim izmjenama postao stavak (5) procenat: "50%" zamjenjuje se procentom: "40% (četrdeset posto)".	

Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona smatra da je potrebno dodatno uskladiti odredbe članka 17. Zakona koje uređuju uvjete za obavljanje udomiteljstva s novim odredbama kojima se uređuje ostvarivanje prava na uslugu udomiteljstva od strane stranih državljana kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini. U obrazloženju se navodi da važeći Zakon omogućava da udomitelj bude strani državljanin sa stalnim boravkom u Federaciji Bosne i Hercegovine, dok osobe kojima je priznata međunarodna zaštita nisu obuhvaćene navedenom iznimkom. Predlaže se proširivanje kruga osoba koje mogu obavljati udomiteljstvo i na strane državljane kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini, uz ispunjavanje zakonom propisanih uvjeta i prethodnu stručnu procjenu tijela skrbništva.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predložene izmjene i dopune Zakona ne obuhvaćaju pitanja vezana uz proširivanje kruga osoba koje mogu obavljati udomiteljstvo niti mijenjaju uvjete propisane člankom 17. Zakona koji uređuje podobnost za obavljanje udomiteljstva. Odredbe članka 1a. Nacrta zakona odnose se na korisnike prava iz sustava udomiteljstva, dok se predloženi komentar odnosi na status potencijalnih udomitelja, odnosno pružatelja usluge udomiteljstva. Pitanje mogućnosti obavljanja udomiteljstva od strane osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini zahtijeva zasebno razmatranje pravnih, socijalnih i drugih pretpostavki od značaja za obavljanje udomiteljstva, te nadilazi predmet i opseg ovih izmjena i dopuna Zakona. Slijedom navedenoga, predložena dopuna ne prihvaća se u okviru ovoga zakonskog prijedloga.
Referentna odredba	**Članak 5.** U članku 21. u stavku (1) riječ: "petero" zamjenjuje se riječju: "šestero".	
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona smatra da predloženo povećanje maksimalnog broja djece koja mogu živjeti u udomiteljskoj obitelji, uključujući i biološku djecu udomitelja, s petero na šestero djece zahtijeva dodatno preispitivanje. U obrazloženju se navodi da povećanje broja djece može utjecati na mogućnost pružanja individualizirane skrbi, raspoloživost vremena i kapaciteta udomitelja, te ukupnu kvalitetu zaštite i podrške koju ostvaruju udomljenici. Ističe se da se razlozi izneseni u komentaru na članak 18. stavak (1) točku h) Zakona, koji se odnose na kvalitetu pružanja usluge udomiteljstva i ostvarivanje najboljeg interesa udomljenika, u cijelosti mogu primijeniti i na predmetnu odredbu. Predlaže se zadržavanje postojećeg zakonskog ograničenja ili propisivanje dodatnih uvjeta za slučajeve u kojima bi bilo dopušteno odstupanje od tog ograničenja.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predložena izmjena kojom se povećava maksimalan broj djece koja mogu živjeti u udomiteljskoj obitelji predložena je s ciljem unapređenja dostupnosti udomiteljstva i stvaranja dodatnih kapaciteta za smještaj djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi, uz istodobno zadržavanje mehanizama stručne procjene i nadzora koji osiguravaju zaštitu najboljeg interesa udomljenika. Pri tome je potrebno naglasiti da zakonom propisani maksimalni broj djece predstavlja gornju granicu dopuštenog broja djece u kućanstvu udomitelja, a ne obvezu ili automatsko pravo na smještaj takvog broja djece. Odluka o smještaju svakog pojedinog udomljenika i dalje se donosi na temelju individualne stručne procjene tijela skrbništva, pri čemu se uzimaju u obzir kapaciteti udomiteljske obitelji, stambeni uvjeti, dob i potrebe djece, raspoloživi resursi obitelji, te druge okolnosti od značaja za kvalitetu skrbi. Također, i nakon predloženih izmjena ostaju na snazi svi mehanizmi stručnog praćenja, podrške i nadzora nad pružanjem usluge udomiteljstva, uključujući kontinuirano praćenje uvjeta života i razvoja udomljenika. Ocijenjeno je da predloženo povećanje ne dovodi samo po sebi do smanjenja kvalitete usluge udomiteljstva, te da omogućava fleksibilnije odgovaranje na potrebe sustava, posebno u okolnostima nedostatka raspoloživih udomiteljskih obitelji. Slijedom navedenoga, predloženo rješenje zadržava se u tekstu Nacrta zakona.
Referentna odredba	**Članak 6.** U članku 27. u stavku (3) iza točke b) dodaju se nove točke koje glase: "c) udomitelj više ne ispunjava uvjete za obavljanje udomiteljstva,	

	d) udomitelj ne ispunjava obveze preuzete ugovorom o obavljanju udomiteljstva ili ometa praćenje provedbe ugovora o udomiteljstvu, e) udomitelj odbija suradnju u procesu uspostavljanja kontakata ili reintegracije djeteta s njegovom obitelji podrijetla ili odbija suradnju u procesu usvajanja djeteta, f) udomitelj odbija suradnju s nadležnim tijelom skrbništva ili s centrom za stručnu podršku i savjetovanje,". Dosadašnje točke c) i d) postaju točke g) i h). Iza stavka (4) dodaju se novi stavci (5) i (6) koji glase: "(5) Na rješenje iz stavka (3) ovoga članka može se izjaviti žalba kantonalnom ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja. (6) Žalba iz stavka (5) ovoga članka ne odlaže izvršenje rješenja.".	
JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo smatra da nije opravdano propisati mogućnost prestanka statusa udomitelja zbog odbijanja suradnje s centrom za stručnu podršku i savjetovanje. U obrazloženju se navodi da takvo rješenje može predstavljati ograničenje prava korisnika budući da ne osigurava mogućnost izbora pružatelja usluge niti jamči dostupnost usluge stručne podrške na cijelom području Federacije Bosne i Hercegovine. Ističe se da bi se na taj način udomiteljima mogla nametnuti obveza čije ispunjenje ne ovisi isključivo o njihovoj volji, što može dovesti do poteškoća u provedbi zakona. Predlaže se da kao razlog za prestanak statusa udomitelja ostane samo odbijanje suradnje s nadležnim tijelom skrbništva.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predložena odredba zadržava se u konačnom prijedlogu Zakona budući da usluga stručne podrške i savjetovanja predstavlja sastavni dio sustava udomiteljstva, te jedan od ključnih mehanizama za osiguravanje kvalitete udomiteljske skrbi, stručnog praćenja i kontinuirane podrške udomiteljima i udomljenicima. Uspješna provedba individualnog plana podrške, praćenje razvoja i potreba udomljenika, te pravodobno prepoznavanje i otklanjanje mogućih rizika pretpostavljaju aktivnu suradnju svih sudionika uključenih u sustav udomiteljstva, uključujući i pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Istodobno, tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona dodatno je razrađen pravni okvir za pružanje ove socijalne usluge. Zakonom je propisano pravo udomitelja na slobodan izbor između licenciranih pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja koji djeluju na području mjesno nadležnog centra, kao i pravo promjene pružatelja usluge pod uvjetima propisanim Zakonom. Na taj način otklonjene su moguće dvojbe u pogledu dostupnosti i izbora pružatelja usluge, uz istodobno zadržavanje obveze suradnje udomitelja s odabranim pružateljem tijekom trajanja ugovorenog pružanja usluge. Predloženom odredbom ne zadire se u zakonom propisane nadležnosti centra, koji i dalje ostaje nositelj vođenja slučaja i koordinacije mjera zaštite, dok pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja pruža stručnu podršku u okviru poslova utvrđenih ovim Zakonom. Slijedom navedenoga, ocijenjeno je da je obveza suradnje udomitelja s pružateljem usluge stručne podrške i savjetovanja opravdana i nužna radi ostvarivanja svrhe zbog koje je ova socijalna usluga uspostavljena, te osiguravanja najboljeg interesa udomljenika.
Referentna odredba	**Članak 8.** Članak 30. mijenja se i glasi: **"Članak 30.** **(Upućivanje na smještaj u udomiteljsku obitelj)**	

	(1) Za odlučivanje o upućivanju na smještaj u udomiteljsku obitelj, prestanku smještaja u udomiteljsku obitelj, kao i zaključivanju ugovora o udomiteljstvu, mjesno je nadležno tijelo skrbništva prema mjestu prebivališta udomljenika. (2) Rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj donosi se uz prethodno pribavljenu suglasnost kantonalnog ministarstva glede priznavanja prava na udomiteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje udomljenika. (3) Nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj, udomljenik se smješta u udomiteljsku obitelj. (4) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, kod hitnog udomiteljstva tijelo skrbništva može donijeti usmeno rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj i odrediti izvršenje usmenog rješenja bez odgode. (5) U slučaju iz stavka (4) ovoga članka, tijelo skrbništva će odmah obavijestiti kantonalno ministarstvo koje je dužno u roku ne dužem od tri dana dati ili uskratiti pisanu suglasnost na usmeno rješenje ukoliko se njime priznaje pravo na udomiteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje udomljenika. (6) U slučaju iz stavka (5) ovoga članka, tijelo skrbništva je dužno, po dobijanju pisane suglasnosti kantonalnog ministarstva, donijeti rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj u pisanom obliku najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja. (7) O žalbi protiv rješenja nadležnog tijela skrbništva kojim se odlučivalo o upućivanju na smještaj u udomiteljsku obitelj, kao i o prestanku smještaja u udomiteljskoj obitelji po ovom zakonu odlučuje nadležno kantonalno ministarstvo. (8) Žalba ne odgađa izvršenje prvostupanjskog rješenja.". Iza članka 30. dodaje se novi članak 30a. koji glasi: **"Članak 30a.** **(Prestanak smještaja u udomiteljskoj obitelji)** Smještaj u udomiteljskoj obitelji prestaje: a) smrću udomljenika; b) usvojenjem udomljenika; c) povratkom u biološku obitelj; d) osamostaljivanjem udomljenika; e) u drugim slučajevima kada prestanu postojati razlozi za smještaj u udomiteljsku obitelj.".	
JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo predlaže izmjenu odredbi kojima se uređuje postupanje u slučajevima hitnog udomiteljstva. Smatra da nije potrebno posebno uređivati institut usmenog rješenja budući da je njegovo donošenje već uređeno Zakonom o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine. U obrazloženju se navodi da predloženo rješenje može dovesti do pravne nesigurnosti u slučajevima kada kantonalno ministarstvo naknadno uskrati suglasnost na već izvršen smještaj, osobito u pogledu financiranja smještaja, statusa donesenih odluka i kontinuiteta zaštite djeteta. Ističe se da hitno udomiteljstvo zahtijeva brzo i neodložno postupanje te da bi tijelu skrbništva trebalo omogućiti donošenje pisanog rješenja bez prethodno pribavljene	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predložena odredba zadržava se u tekstu Nacrta zakona budući da je njezin cilj osigurati neodložnu zaštitu korisnika u slučajevima hitnog udomiteljstva, uz istodobno očuvanje kontrolne uloge kantonalnog ministarstva u pogledu priznavanja prava na udomiteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje udomljenika. Propisivanje mogućnosti donošenja usmenog rješenja predstavlja iznimku koja je opravdana specifičnostima hitnog udomiteljstva i potrebom trenutnog poduzimanja mjera zaštite kada bi odgađanje postupanja moglo ugroziti sigurnost, razvoj ili dobrobit korisnika. Predloženo rješenje ne dovodi u pitanje primjenu odredaba Zakona o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, nego ih u dijelu hitnog udomiteljstva dodatno razrađuje i prilagođava specifičnostima postupaka koji se provode u

	suglasnosti kantonalnog ministarstva, uz naknadnu kontrolu zakonitosti i financijskih učinaka od strane kantonalnog ministarstva.	području socijalne i dječje zaštite. Istodobno, obveza pribavljanja suglasnosti kantonalnog ministarstva zadržana je radi osiguravanja zakonitosti postupanja i nadzora nad ostvarivanjem prava koja se financiraju iz javnih sredstava. Ocijenjeno je da predloženi rok i postupak omogućavaju uspostavljanje odgovarajuće ravnoteže između potrebe za hitnim postupanjem radi zaštite korisnika i potrebe za osiguravanjem zakonitog i financijski održivog ostvarivanja prava iz sustava udomiteljstva, zbog čega se predložena odredba zadržava u tekstu Nacrta zakona.
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona smatra da je među razlozima za prestanak smještaja u udomiteljskoj obitelji potrebno zadržati i smrt udomitelja kao poseban razlog prestanka smještaja. Također ukazuje da pojam "osamostaljivanje udomljenika" nije dovoljno precizan, te da ostavlja prostor za različita tumačenja u praksi. U tom smislu predlaže dodatno normativno preciziranje okolnosti i kriterija pod kojima se smatra da je udomljenik ostvario uvjete za samostalan život i prestanak smještaja u udomiteljskoj obitelji.	**Prijedlog se djelomično prihvaća.** Prihvaća se prijedlog koji se odnosi na potrebu preciznijeg definiranja razloga prestanka smještaja u slučaju osamostaljivanja udomljenika. Tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona izraz "osamostaljivanje udomljenika" zamijenjen je formulacijom "kada udomljenik stekne uvjete za samostalan život", čime se jasnije određuje okolnost koja predstavlja razlog prestanka smještaja u udomiteljskoj obitelji, te osigurava veća pravna sigurnost i ujednačenija primjena Zakona. Prijedlog da se smrt udomitelja izričito navede kao poseban razlog prestanka smještaja u udomiteljskoj obitelji ne prihvaća se. Ocijenjeno je da navedena okolnost predstavlja jedan od slučajeva u kojima prestaju postojati razlozi za daljnji smještaj u udomiteljskoj obitelji, te je stoga obuhvaćena općom odredbom članka 30.a točke e) Zakona. Zbog toga nije bilo potrebe za njezinim posebnim normiranjem.
Referentna odredba	**Članak 10.** U članku 32. stavci (3), (4) i (5) mijenjaju se i glase: "(3) Udomitelju pripada pravo na mjesečnu naknadu po jednom udomljeniku u iznosu od najmanje 30% (trideset posto) osnovice iz stavka (2) ovoga članka. (4) Iznuzetno od stavka (3) ovoga članka, udomitelju koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo pripada pravo na mjesečnu naknadu po jednom udomljeniku u iznosu od najmanje 45% (četrdeset pet posto) osnovice iz stavka (2) ovoga članka." (5) Ovisno o svojim financijskim mogućnostima, kantoni svojim propisima mogu utvrditi i veći iznos udomiteljske naknade od iznosa utvrđenih stavcima (3) i (4) ovoga članka.". Stavak (6) briše se.	
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona smatra da predloženo povećanje udomiteljske naknade zahtijeva dodatno sagledavanje fiskalnih učinaka i financijskih mogućnosti kantona koji sudjeluju u financiranju prava iz sustava udomiteljstva. U obrazloženju se navodi da je za uspješnu provedbu zakonskog rješenja potrebno osigurati stabilno, kontinuirano i dugoročno održivo financiranje udomiteljskih naknada. Posebno se	**Prijedlog se ne prihvaća.** Prilikom izrade Nacrta zakona izvršena je analiza primjene važećih zakonskih rješenja, te su razmotrene potrebe daljnjeg razvoja sustava udomiteljstva, uključujući potrebu jačanja motivacijskih i poticajnih mehanizama za uključivanje novih udomiteljskih obitelji u sustav udomiteljstva. Predloženo povećanje udomiteljske naknade usmjereno je na unapređenje položaja udomitelja i jačanje kapaciteta sustava za pružanje izvaninstitucionalnih oblika zaštite.

	ukazuje na činjenicu da je visina naknade vezana uz osnovicu koja prati kretanje prosječne neto plaće, zbog čega promjene u visini prosječne i minimalne plaće mogu imati značajan utjecaj na buduće proračunske obveze kantona. Predlaže se dodatno preispitivanje predloženih iznosa naknada uz prethodnu analizu financijskih mogućnosti kantona.	Prilikom pripreme zakonskog prijedloga uzeti su u obzir i njegovi financijski učinci, a odredbom stavka (5) dodatno je ostavljena mogućnost kantonima da, sukladno vlastitim financijskim mogućnostima, utvrde i veće iznose udomiteljskih naknada od zakonom propisanog minimuma. Ocijenjeno je da predloženi iznosi predstavljaju nužan minimum za ostvarivanje svrhe udomiteljstva i osiguravanje kvalitetne skrbi za udomljenike, zbog čega nema osnove za njihovo dodatno umanjenje ili odgađanje primjene predloženog rješenja.
	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona ukazuje na potrebu dodatnog preispitivanja predloženog brisanja članka 32. stavka (6) Zakona o udomiteljstvu. U obrazloženju se navodi da važeća odredba pravo na udomiteljsku naknadu u srodničkom udomiteljstvu veže uz nepostojanje obveze uzdržavanja između udomitelja i udomljenika prema odredbama Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine. Ističe se da bi brisanje navedene odredbe moglo dovesti do situacije u kojoj osobe koje su prema obiteljskopravnim propisima dužne uzdržavati udomljenika ostvaruju pravo na udomiteljsku naknadu, zbog čega je potrebno dodatno sagledati međusobni odnos propisa, moguće pravne posljedice takvog rješenja, te njegov utjecaj na financijske obveze i odgovornost osoba koje imaju zakonsku obvezu uzdržavanja.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Brisanje članka 32. stavka (6) predloženo je s ciljem unapređenja i dodatnog poticanja srodničkog udomiteljstva kao jednog od najprirodnijih oblika izvaninstitucionalne zaštite djece i drugih osoba kojima je potrebna skrb izvan vlastite obitelji. Dosadašnje zakonsko rješenje dovodilo je do različitog položaja srodničkih udomitelja ovisno o postojanju zakonske obveze uzdržavanja, iako su u praksi svi oni preuzimali usporedive obveze i odgovornosti koje proizlaze iz pružanja usluge udomiteljstva. Udomiteljska naknada ne predstavlja naknadu za troškove uzdržavanja niti zamjenjuje obvezu uzdržavanja uređenu Obiteljskim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine. Njezina je svrha priznati rad, angažman, odgovornost i specifične obveze koje proizlaze iz obavljanja udomiteljstva kao oblika socijalne zaštite. Stoga se pravo na udomiteljsku naknadu ne može poistovjećivati s obvezom uzdržavanja niti se njegovim priznavanjem oslobađa bilo koja osoba od obveza koje za nju proizlaze iz obiteljskopravnih propisa. Ocijenjeno je da postojeće ograničenje neopravdano destimulira pojedine oblike srodničkog udomiteljstva, te da njegovo brisanje može doprinijeti većoj dostupnosti udomiteljskih obitelji, jačanju obiteljskog okruženja za udomljenike i ostvarivanju ciljeva deinstitucionalizacije, zbog čega se predloženo rješenje zadržava u tekstu Nacrta zakona.
Referentna odredba	**Članak 11.** U članku 34. u stavku (3) procenat: "30%" zamjenjuje se procentom: "50% (pedeset posto)", procenat: "50%" zamjenjuje se procentom: "70% (sedamdeset posto)". Iza stavka (3) dodaje se novi stavak (4) koji glasi: "(4) Ovisno o svojim financijskim mogućnostima, kantoni svojim propisima mogu utvrditi i veći iznos mjesečne naknade za izdržavanje udomljenika od iznosa utvrđenih stavkom (3) ovoga članka." Dosadašnji stavci (4) i (5) postaju stavci (5) i (6). Iza stavka (5) koji je ovim izmjenama postao stavak (6) dodaje se novi stavak (7) koji glasi: "(7) Naknada za izdržavanje udomljenika ne može se tretirati kao prihod i smatra se neoporezivom naknadom."	

Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona smatra da predloženo povećanje naknade za izdržavanje udomljenika zahtjeva dodatno preispitivanje s aspekta financijskih mogućnosti kantona. U komentaru se ističe da kantoni u cijelosti ili djelomično snose troškove navedene naknade, zbog čega je potrebno osigurati uvjete za njezinu redovitu, stabilnu i dugoročno održivu isplatu. Posebno se ukazuje na činjenicu da je visina naknade vezana uz osnovicu koja prati kretanje prosječne neto plaće, što znači da rast prosječne plaće, povećanje minimalne plaće i primjena drugih propisa mogu dodatno utjecati na ukupne proračunske obveze kantona.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Prilikom izrade Nacrta zakona izvršena je procjena fiskalnih učinaka predloženih izmjena, uključujući i povećanje naknade za izdržavanje udomljenika. Provedene analize pokazale su da predloženo povećanje neće predstavljati značajno dodatno financijsko opterećenje za kantone, te da se potrebna sredstva mogu planirati i osigurati u okviru redovitih proračunskih procesa. Predloženo povećanje naknade za izdržavanje udomljenika temelji se na potrebi osiguravanja primjerenijih uvjeta za zadovoljavanje životnih, razvojnih, obrazovnih, zdravstvenih i drugih potreba udomljenika, imajući u vidu rast životnih troškova i promjene ekonomskih okolnosti koje su nastupile od donošenja važećih zakonskih rješenja. Pri tome je potrebno imati u vidu da udomiteljstvo predstavlja jedan od temeljnih izvaninstitucionalnih oblika zaštite, te da su troškovi smještaja u udomiteljskoj obitelji i nakon predloženog povećanja naknada i dalje značajno niži od troškova smještaja korisnika u ustanove socijalne zaštite. Jačanjem sustava udomiteljstva stvaraju se pretpostavke za daljnji razvoj izvaninstitucionalnih oblika skrbi, smanjenje potrebe za institucionalnim smještajem, te ostvarivanje boljih razvojnih i socijalnih ishoda za korisnike, što je u skladu sa strateškim opredjeljenjima u području socijalne i dječje zaštite. Slijedom navedenoga, predloženo povećanje naknade za izdržavanje udomljenika zadržava se u tekstu Nacrta zakona.
Referentna odredba	**Članak 12.** U članku 36. stavak (5) mijenja se i glasi: "(5) S ciljem jačanja obiteljskih odnosa ili povratka udomljenika u obitelj podrijetla, udomitelj omogućava i potiče kontakte udomljenika s vlastitom obitelji, drugim srodnicima i ostalim bliskim osobama te aktivno sudjeluje u pripremi udomljenika za drugi oblik skrbi kao što su usvojenje, drugi oblik udomiteljstva ili druga udomiteljska obitelj ili druga vrsta smještaja sukladno odlukama nadležnih tijela, individualnom planu i najboljem interesu udomljenika.". Stavak (7) mijenja se i glasi: "(7) Udomitelj kao i njegov bračni, odnosno izvanbračni partner sudjeluju u dodatnim edukacijama po potrebi, a na prijedlog stručnog tima tijela skrbništva.". Iza stavka (7) dodaje se novi stavak (8) koji glasi: "(8) Udomitelj omogućava da se najmanje dva puta tijekom kalendarskog mjeseca, a u slučaju potrebe i češće, održavaju osobni kontakti udomitelja i udomljenika sa stručnim djelatnikom centra za stručnu podršku i savjetovanje od čega najmanje jedan u stambenom prostoru udomitelja.".	
JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo smatra da je propisivanje najmanje dva obvezna mjesečna kontakta između udomitelja, udomljenika i stručnog djelatnika centra za stručnu podršku i savjetovanje prekomjerno, te da može stvoriti poteškoće u praktičnoj provedbi zakona. U obrazloženju se navodi da su udomitelji najčešće radno aktivne osobe koje uz obveze vezane uz udomiteljstvo imaju i druge profesionalne i obiteljske obveze, zbog čega bi učestali obvezni kontakti mogli predstavljati značajno organizacijsko opterećenje. Ističe se da se intenzitet stručnog	**Prijedlog se djelomično prihvaća.** Tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona dodatno je preispitan način normiranja stručnih kontakata između udomitelja, udomljenika i pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Pri tome je ocijenjeno da je potrebno osigurati kontinuiranu stručnu podršku i praćenje udomiteljskih obitelji, ali istodobno izbjeći pretjerano detaljno uređivanje dinamike pojedinih stručnih aktivnosti u samom Zakonu. Slijedom toga, konačnim prijedlogom Zakona pristupljeno je fleksibilnijem normativnom uređenju ovoga pitanja, uz zadržavanje obveze kontinuirane stručne podrške i praćenja udomiteljstva.

	praćenja treba prilagođavati stvarnim potrebama konkretnog slučaja, te da bi propisivanje najmanje jednog redovitog kontakta mjesečno, uz mogućnost češćih kontakata prema stručnoj procjeni, predstavljalo primjerenije i fleksibilnije rješenje. Predlaže se da se obveza kontakta u stambenom prostoru udomitelja realizira najmanje jednom tijekom dva uzastopna mjeseca.	Ne prihvaća se prijedlog u dijelu kojim se predlaže smanjenje razine stručne podrške i praćenja kao općeg načela sustava udomiteljstva. Predloženim izmjenama i dopunama Zakona usluga stručne podrške i savjetovanja uređena je kao sastavni dio sustava udomiteljstva, pri čemu se njezino pružanje temelji na procjeni potreba udomljenika i udomiteljske obitelji, individualnom planu podrške, te međusobnoj suradnji centra i pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Na taj se način osigurava da intenzitet stručnog rada bude prilagođen okolnostima svakog pojedinog slučaja, uz očuvanje visokih standarda zaštite i najboljeg interesa udomljenika.
Referentna odredba	**Članak 13.** U članku 38. u stavku (8) riječ: "centar" zamjenjuje se riječima: "tijelo skrbništva ili centar za stručnu podršku i savjetovanje". U stavku (9) riječi: "rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge" zamjenjuju se riječima: "stručne procjene tijela skrbništva i rješenja kojim se priznaje pravo na proračunsko financiranje takvih usluga.". U stavku (10) riječ: "centra" zamjenjuje se riječima: "tijela skrbništva ili centra za stručnu podršku i savjetovanje".	
JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo smatra da predložene izmjene članka 38. kojima se u pojedinim segmentima predviđa uključivanje centra za stručnu podršku i savjetovanje nisu u dovoljnoj mjeri usklađene s postojećim sustavom nadležnosti u području socijalne i dječje zaštite. U obrazloženju se navodi da tijelo skrbništva treba zadržati središnju ulogu u provođenju stručnih procjena, planiranju i koordiniranju mjera zaštite, dok bi centar za stručnu podršku i savjetovanje trebao imati pomoćnu i savjetodavnu funkciju. Ističe se da bi djelovanje centra za stručnu podršku i savjetovanje trebalo biti vezano uz zahtjev ili inicijativu tijela skrbništva kako bi se osigurala jasna odgovornost, jedinstveno postupanje i izbjegavanje paralelizma u radu različitih subjekata uključenih u zaštitu udomljenika.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predložena zakonska rješenja zadržana su u konačnom prijedlogu Zakona budući da su usmjerena na jasnije normativno uređenje uloge pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja kao posebnog pružatelja socijalne usluge u sustavu udomiteljstva. Njegovo uključivanje u pojedine aktivnosti uređene člankom 38. Zakona ne predstavlja prijenos nadležnosti centra niti zadiranje u njegove zakonom propisane ovlasti, nego osigurava pružanje kontinuirane stručne podrške udomiteljima, udomljenicima i udomiteljskim obiteljima. Centar i dalje ostaje isključivo nadležan za vođenje postupaka, donošenje upravnih akata, provođenje stručnih procjena koje proizvode pravne učinke, planiranje i koordinaciju mjera zaštite, vođenje slučaja, te ostvarivanje drugih zakonom propisanih nadležnosti. S druge strane, pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja obavlja stručne poslove savjetovanja, podrške i praćenja u okviru djelatnosti propisane ovim Zakonom, sudjeluje u provedbi individualnog plana podrške, te pruža stručnu pomoć udomiteljima i udomljenicima bez preuzimanja upravnih ili drugih javnih ovlasti centra. Ne prihvaća se prijedlog da se djelovanje pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja veže isključivo uz prethodni zahtjev centra. Konačnim prijedlogom Zakona uspostavljen je model suradnje u kojem centar zadržava središnju koordinirajuću ulogu u sustavu udomiteljstva, dok pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja svoju djelatnost obavlja u okviru zakonom utvrđenih poslova, na temelju ugovornog odnosa koji zaključuje centar i uz poštivanje njegovih zakonom propisanih nadležnosti. Time se osigurava koordinirano djelovanje svih sudionika sustava, uz jasno razgraničenje njihovih odgovornosti i očuvanje jedinstvenog vođenja slučaja od strane centra.

Referentna odredba	**Članak 16.** U članku 44. u stavku (3) riječi: "u pisanom obliku i sadrži" zamjenjuju se riječima: "u pisanom obliku i primjenom metode vođenja slučaja te sadrži". U stavku (4) iza riječi: "obitelji," dodaju se riječi: "te odabranim centrom za stručnu podršku i savjetovanje,". U stavku (6) riječ: "centra" zamjenjuje se riječima: "tijela skrbništva, samostalno ili u pratnji stručnog djelatnika centra za stručnu podršku i savjetovanje.".	
JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo smatra da je radi osiguravanja pravne sigurnosti, jasne raspodjele odgovornosti i kontrole kvalitete pružanja usluge potrebno precizirati da se suradnja u postupku izrade i provedbe individualnog plana ostvaruje s centrom za stručnu podršku i savjetovanje s kojim tijelo skrbništva ima zaključen ugovor. U obrazloženju se navodi da ugovorni odnos predstavlja temelj za zakonito i kontrolirano pružanje usluga, te omogućava jasno definiranje prava, obveza i odgovornosti uključenih subjekata. Smatra se da bi takvo preciziranje doprinijelo transparentnosti i dosljednijoj provedbi zakonskih odredbi.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predložena dopuna se ne prihvaća budući da pitanje ugovornog odnosa između centra i pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja nije predmet uređenja članka 44. stavka (4) Zakona. Svrha navedene odredbe jest utvrditi sudionike koji sudjeluju u izradi i provedbi individualnog plana podrške, dok se uvjeti pružanja usluge stručne podrške i savjetovanja, uključujući izbor pružatelja usluge i ugovaranje njezina pružanja, uređuju posebnim odredbama ovoga Zakona. Konačnim prijedlogom Zakona propisano je da Federalno ministarstvo zaključuje okvirni sporazum s licenciranim pružateljima usluge stručne podrške i savjetovanja, dok nadležni centar, na temelju izbora udomitelja i zaključenog okvirnog sporazuma, zaključuje pojedinačni ugovor kojim se uređuju međusobna prava i obveze u vezi s pružanjem usluge. Slijedom navedenoga, nema potrebe da se postojanje ugovornog odnosa dodatno naglašava u odredbi koja uređuje izradu i provedbu individualnog plana podrške. Ocijenjeno je da postojeća formulacija na jasan i dostatan način određuje krug sudionika uključenih u izradu i provedbu individualnog plana podrške, dok se pitanja ugovaranja i pravne osnove za pružanje usluge uređuju drugim odredbama Zakona, čime se izbjegava nepotrebno normativno ponavljanje i osigurava unutarnja sustavnost zakonskog teksta.
Referentna odredba	**Članak 18.** Iza članka 45. dodaju se novi članci 45a., 45b., 45c., 45d., 45e., 45f. koji glase: **"Članak 45a.** **(Usluga stručne podrške i savjetovanja)** (1) Usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva obuhvaća skup stručnih metoda, mjera, postupaka i aktivnosti usmjerenih na prevenciranje rizičnih faktora u životu udomljenika, kao i udomiteljske ili biološke obitelji, te stručni tretman kojim se pruža podrška i pomoć udomljeniku, udomiteljskoj obitelji i biološkoj obitelji udomljenika u svladavanju poteškoća, postizanju individualno i društveno poželjnih promjena te unapređenju kvalitete života udomljenika. (2) Usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva pružaju se u obliku: a) stručnog socijalnog rada koji obuhvaća pripremu udomljenika za prihvaćanje udomiteljstva i primjenu drugih potrebnih oblika socijalne skrbi, pomoć udomiteljskoj obitelji za prihvat i rad s udomljenikom, suradnju s udomiteljskom obitelji i nadležnim institucijama, kao i drugim pravnim ili fizičkim osobama čije je uključivanje neophodno zbog zadovoljavanja utvrđenih potreba udomljenika, praćenje provedbe individualnog plana, primjenu	

različitih metoda podrške s ciljem usmjeravanja i osposobljavanja udomitelja ili njegove biološke obitelji za rješavanje njihovih životnih problema i slično;

b) stručnog savjetovanja koje obuhvaća komunikacijski proces kojim stručni djelatnici pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja u izravnom kontaktu potiču udomljenika ili njegovu biološku obitelj na sagledavanje njihove životne situacije s ciljem savladavanja poteškoća kojima su izloženi, stvaranja uvjeta za očuvanje i razvoj vlastitih kapaciteta i mogućnosti te izgradnje odgovornog odnosa prema vlastitom životu i zajednici u kojoj žive;

c) psihosocijalne podrške koja obuhvaća skup stručnih postupaka usmjerenih na stjecanje, poticanje i razvijanje kognitivnih, funkcionalnih i socijalnih vještina udomljenika s ciljem pružanja stručne podrška glede unapređenja ili održavanja njegovog stabilnog psihičkog stanja, razvijanja socijalnih kompetencija, osobne prilagodljivosti i sposobnosti za što samostalniji i ispunjeniji život u okruženju po vlastitom izboru;

d) pomoći pri uključivanju u programe obrazovanja i osposobljavanja koja obuhvaća proces u kojemu stručni djelatnici pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja pružaju stručnu podršku socijalno isključenom udomljeniku pri njegovom uključivanju u redovne ili prilagođene obrazovne programe ili programe osposobljavanja s ciljem njegovog materijalnog osnaživanja i socijalne integracije u zajednicu u kojoj živi;

e) krizne intervencije koja obuhvaća poseban stručni postupak u kojemu stručni djelatnici pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja posebnim tehnikama i vještinama interveniraju u situacijama obilježenim neočekivanim događajima koji izazivaju iznenadnu i značajnu opasnost za dobrobit udomljenika, kao i udomiteljske ili biološke obitelji, a u svrhu stabiliziranja okolnosti i procesa kod udomljenika, udomiteljske ili biološke obitelji koji su izloženi kriznom događaju;

f) rane intervencije koja obuhvaća postupak kojim stručni djelatnici pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja pružaju stručnu poticajnu pomoć udomljenom djetetu s utvrđenim razvojnim rizikom ili razvojnom poteškoćom te stručnu i savjetodavnu pomoć udomiteljskoj i biološkoj obitelji ovakvog djeteta.

(3) Usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva u pravilu se pružaju u vremenski ograničenom razdoblju u trajanju do najviše 12 mjeseci s tim da se isto, u iznimnim slučajevima, može produljiti za još tri mjeseca.

Članak 45b.
(Centri za stručnu podršku i savjetovanje)

(1) Uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva pružaju centri za stručnu podršku i savjetovanje.

(2) Centri za stručnu podršku i savjetovanje mogu se osnovati i registrirati svoju djelatnost i pod drugim nazivima od naziva utvrđenog stavkom (1) ovoga članka pod uvjetom da ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom glede pružanja ove socijalne usluge.

(3) Minimalne uvjete za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva, a koji se tiču lokacije, prostora, opreme, organizacije, broja i stručne spreme angažiranog osoblja za pružanje ove socijalne usluge propisuje federalni ministar.

Članak 45c.
(Postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta)

(1) Zahtjev za ocjenjivanje ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva podnosi pružatelj ove usluge.

(2) Postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva provodi tijelo imenovano od strane federalnog ministra primjenom odredbi Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22) i ovoga zakona.

(3) Na prijedlog tijela iz stavka (2) ovoga članka federalni ministar donosi rješenje o ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva.

	(4) Rješenje iz stavka (3) ovoga članka je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom. (5) Način rada, sastav i nadležnosti, te ostala pitanja vezana za rad tijela iz stavka (2) ovoga članka propisuje federalni ministar. **Članak 45d.** **(Postupak izdavanja licence)** (1) Na temelju rješenja iz članka 45c. stavka (3) ovoga zakona federalni ministar izdaje licencu kojom se centru za stručnu podršku i savjetovanje odobrava pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva. (2) Licenca iz stavka (1) ovoga članka izdaje se na razdoblje do pet godina. (3) Glede uvjeta za izdavanje licence, ograničene licence, obnavljanja licence, privremenog ukidanja licence, oduzimanja licence, postupka za izdavanje, ograničavanje i oduzimanje licence, kao i registra o izdatim licencama primjenjuju se odredbe posebnog propisa o socijalnim uslugama kojim su ova pitanja uređena. **Članak 45e.** **(Izbor i ugovaranje usluge stručne podrške i savjetovanja)** (1) Svaki udomitelj ima pravo slobodnog izbora centra za stručnu podršku i savjetovanje između licenciranih pružatelja ove socijalne usluge koji djeluju na prostoru mjesno nadležnog tijela skrbništva, kao i pravo promjene centra za stručnu podršku i savjetovanje najviše jednom u 12 mjeseci. (2) Nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj i na temelju izjave udomitelja o odabranom centru za stručnu podršku i savjetovanje, nadležno tijelo skrbništva zaključuje ugovor s odabranim centrom za stručnu podršku i savjetovanje kojim se reguliraju međusobna prava i obveze. **Članak 45f.** **(Financiranje i cijena usluge stručne podrške i savjetovanja)** (1) Centar za stručnu podršku i savjetovanja ima pravo na mjesečnu naknadu za izvršenu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva sukladno zaključenom ugovoru iz članka 45e. stavka (2) ovoga zakona. (2) Osnovica za utvrđivanje iznosa mjesečne naknade iz stavka (1) ovoga članka je prosječna isplaćena neto plaća u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. (3) Mjesečnu naknadu iz stavka (1) ovoga članka obračunava i uplaćuje tijelo skrbništva koje je donijelo rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj. (4) Sredstva za financiranje naknade iz stavka (1) ovoga članka osiguravaju se u proračunu Federacije. (5) Metodologiju za izračun mjesečne naknade za pruženu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva propisuje federalni ministar.".	
Predstavništvo strane humanitarne organizacije "SOS-Kinderdorf	SOS Dječija sela u BiH smatra da predloženo vremensko ograničenje pružanja usluge stručne podrške i savjetovanja na najviše 12 mjeseci, uz mogućnost produljenja za dodatna tri mjeseca, nije u skladu sa svrhom i prirodom ove socijalne usluge. U obrazloženju se navodi da potrebe udomljenika i udomiteljskih obitelji	**Prijedlog se djelomično prihvaća.** Komentar osnovano ukazuje na potrebu osiguravanja kontinuiteta stručne podrške i savjetovanja tijekom trajanja udomiteljstva, osobito u slučajevima kada potrebe udomljenika i udomiteljske obitelji zahtijevaju dugotrajniju stručnu podršku i praćenje. Prihvaćena je primjedba da trajanje pružanja ove socijalne usluge ne bi trebalo biti ograničeno

International" sa sjedištem u Sarajevu (SOS Dječija sela u BiH)	nisu statične, nego se mijenjaju tijekom cijelog trajanja smještaja, osobito kada je riječ o djeci s traumatskim iskustvima, emocionalnim poteškoćama ili drugim složenim razvojnim potrebama. Ističe se da stručna podrška i savjetovanje trebaju predstavljati kontinuiran proces praćenja, podrške i intervencija koji traje onoliko dugo koliko postoji potreba za njim. Predlagatelj dodatno ukazuje na povezanost ove usluge s drugim odredbama Nacrta zakona koje predviđaju redovite kontakte centra za stručnu podršku i savjetovanje s udomiteljem i udomljenikom, sudjelovanje centra u izradi i praćenju individualnog plana podrške, mogućnost izbora pružatelja usluge tijekom trajanja udomiteljstva, te kontinuirano financiranje usluge. Smatra se da bi vremensko ograničenje trajanja usluge moglo dovesti do poteškoća u provedbi navedenih odredbi i narušavanja kontinuiteta stručne podrške. Iz navedenih razloga predlaže se brisanje članka 45a. stavka (3).	unaprijed određenim vremenskim razdobljem, nego vezano uz stvarne potrebe korisnika i svrhu pružanja usluge. Tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona odustalo se od rješenja kojim se trajanje usluge stručne podrške i savjetovanja vremenski ograničavalo. Istodobno je zadržan mehanizam periodičnog preispitivanja opravdanosti daljnjeg pružanja usluge kroz ugovorni odnos koji centar zaključuje s pružateljem usluge stručne podrške i savjetovanja, te kroz redovito praćenje potreba udomljenika i udomiteljske obitelji. Na taj se način osigurava kontinuitet stručne podrške sve dok za njom postoji potreba, uz istodobno omogućavanje redovitog stručnog vrednovanja njezine opravdanosti i učinkovitosti.
JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo smatra da je potrebno preciznije razgraničiti nadležnosti tijela skrbništva i centra za stručnu podršku i savjetovanje kako bi se izbjeglo preklapanje stručnih poslova i očuvala središnja uloga tijela skrbništva u sustavu udomiteljstva. U tom smislu predlaže brisanje pojedinih formulacija iz članka 45a. stavka (2) koje se odnose na ulogu pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja u određenim stručnim postupcima. Također se ukazuje da vremensko ograničenje iz članka 45a. stavka (3) treba biti vezano isključivo uz uslugu koju pruža centar za stručnu podršku i savjetovanje, a ne uz aktivnosti tijela skrbništva. Predlagatelj ističe da tijelo skrbništva mora zadržati kontinuiranu ulogu u praćenju, procjeni i pružanju podrške udomiteljskim obiteljima tijekom cijelog trajanja udomiteljstva, dok se pojedini oblici stručne podrške koje pruža centar za stručnu podršku i savjetovanje mogu vremenski ograničiti sukladno njihovoj svrsi i prirodi.	**Prijedlog se djelomično prihvaća.** Ne prihvaća se prijedlog za brisanje odredbi iz članka 45.a stavka (2) koje se odnose na poslove pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Ocijenjeno je da je radi učinkovitog funkcioniranja sustava udomiteljstva potrebno zakonom jasno definirati sadržaj ove socijalne usluge i poslove koje pružatelj usluge obavlja u okviru svoje djelatnosti. Navedeni poslovi ne predstavljaju prijenos javnih ovlasti centra niti zadiranje u njegove zakonom propisane nadležnosti, nego stručnu podršku koja se pruža udomiteljima, udomiteljskoj obitelji i biološkoj obitelji u cilju uspješnije provedbe udomiteljstva. Tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona dodatno je precizirano razgraničenje nadležnosti centra i pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja, pri čemu je centar zadržao središnju ulogu u vođenju slučaja, provođenju stručnih procjena, donošenju upravnih akata i koordinaciji zaštite. Prihvaća se prijedlog u dijelu koji se odnosi na potrebu jasnijeg razgraničenja kontinuiranih poslova centra od pružanja usluge stručne podrške i savjetovanja. Tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona odustalo se od unaprijed propisanog vremenskog ograničenja trajanja usluge stručne podrške i savjetovanja, čime je osigurano da se navedena usluga pruža za vrijeme postojanja potrebe za njom, uz redovito preispitivanje opravdanosti njezina daljnjeg pružanja. Time je dodatno potvrđeno da kontinuirano praćenje, vođenje slučaja i zaštita prava i interesa udomljenika ostaju trajna odgovornost centra, dok pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja obavlja poslove iz svoje djelatnosti u skladu s odredbama ovoga Zakona.
	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo smatra da je potrebno preciznije normativno i terminološki razgraničiti ulogu tijela skrbništva od uloge pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. U obrazloženju se navodi da centar za socijalni rad, odnosno drugo nadležno tijelo skrbništva, treba zadržati primarnu odgovornost za organiziranje, koordinaciju i nadzor nad provedbom mjera zaštite,	**Prijedlog se djelomično prihvaća.** Ne prihvaća se prijedlog da se pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja uvjetuje isključivo zahtjevom nadležnog centra. Konačnim prijedlogom Zakona zadržan je model prema kojem se pružanje ove socijalne usluge temelji na suradnji centra i pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja u okviru njihovih zakonom propisanih nadležnosti. Time se ne

	dok bi se uključivanje pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja trebalo vršiti na temelju zahtjeva nadležnog tijela skrbništva. Također se ukazuje da korištenje naziva "centar za stručnu podršku i savjetovanje" može izazvati terminološke nedoumice budući da se izraz "centar" u važećem sustavu socijalne i dječje zaštite tradicionalno povezuje s centrima za socijalni rad kao tijelima skrbništva. Predlaže se korištenje naziva "servis za stručnu podršku i savjetovanje", te usklađivanje terminologije kroz cijeli tekst zakona. Istodobno se predlaže da se izraz "tijelo skrbništva" zamijeni izrazom "centar" radi usklađivanja s terminologijom koja se koristi u važećim propisima.	dovodi u pitanje središnja uloga centra u vođenju slučaja, provođenju stručnih procjena, planiranju i koordinaciji mjera zaštite, te donošenju upravnih akata. Prihvaća se prijedlog u dijelu koji se odnosi na potrebu terminološkog usklađivanja zakonskog teksta. Tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona odustalo se od korištenja izraza "tijelo skrbništva" te je ponovno usvojen izraz "centar", čime je osigurana usklađenost s terminologijom važećeg Zakona o udomiteljstvu i drugih propisa iz područja socijalne zaštite. Istodobno je, radi izbjegavanja mogućih terminoloških nedoumica i jasnijeg razlikovanja od centara za socijalni rad, naziv "centar za stručnu podršku i savjetovanje" zamijenjen izrazom "pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja". Iako nije prihvaćen konkretan prijedlog korištenja naziva "servis za stručnu podršku i savjetovanje", prihvaćena je njegova osnovna intencija da se terminološki jasno razgraniče nadležni centar i subjekt koji pruža uslugu stručne podrške i savjetovanja.
	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo smatra da je potrebno precizirati formulaciju članka 45c. stavka (1) radi jasnijeg razlikovanja postupka podnošenja zahtjeva od statusa pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. U obrazloženju se navodi da pravna osoba svojstvo pružatelja usluge stječe tek nakon provedbe postupka ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i dobivanja odgovarajućeg odobrenja za pružanje usluge. Predlaže se da se umjesto izraza "pružatelj usluge" koristi formulacija "pravna osoba koja namjerava pružati uslugu", kako bi se osigurala veća pravna preciznost i terminološka dosljednost zakonskog teksta.	**Prijedlog se prihvaća.** Prijedlog se prihvaća radi postizanja veće pravne preciznosti i terminološke dosljednosti zakonskog teksta. Naime, pravna osoba koja podnosi zahtjev za ocjenjivanje ispunjenosti minimalnih uvjeta za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja još uvijek nema status pružatelja usluge u smislu ovoga Zakona, budući da taj status stječe tek nakon uspješno provedenog postupka ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta i izdavanja licence za pružanje usluge. Slijedom navedenoga, konačnim prijedlogom Zakona izvršeno je terminološko preciziranje predmetne odredbe na način da se jasno razlikuje pravna osoba koja podnosi zahtjev za izdavanje licence od pravne osobe koja je stekla status pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Time je dodatno unaprijeđena pravna jasnoća i nomotehnička ispravnost zakonskog teksta.
	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo smatra da postoji određena neusklađenost između odredbi koje uređuju trajanje usluge stručne podrške i savjetovanja, te prava udomitelja na promjenu odabranog centra za stručnu podršku i savjetovanje. U obrazloženju se navodi da se usluga stručne podrške prema predloženom tekstu Zakona može pružati u trajanju do 12 mjeseci, odnosno do najviše 15 mjeseci u iznimnim slučajevima, dok je pravo promjene centra ograničeno na jednu promjenu u razdoblju od 12 mjeseci. Predlagatelj smatra da bi omogućavanje promjene centra svakih šest mjeseci osiguralo veću fleksibilnost udomitelja, doprinijelo kvaliteti pružene podrške, te omogućilo lakše prilagođavanje usluge promjenjivim potrebama udomitelja i udomljenika.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predloženo ograničenje prema kojem udomitelj može promijeniti pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja najviše jedanput u razdoblju od 12 mjeseci zadržano je s ciljem osiguravanja kontinuiteta stručnog rada, stabilnosti pružene podrške, te izgradnje odnosa povjerenja između udomitelja, udomljenika i stručnih djelatnika pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Učestale promjene pružatelja usluge mogle bi otežati provedbu individualnog plana podrške, narušiti kontinuitet stručnog rada, te umanjiti učinkovitost pružene stručne podrške. Tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona odustalo se od unaprijed propisanog vremenskog ograničenja trajanja usluge stručne podrške i savjetovanja. Međutim, navedena izmjena ne utječe na opravdanost zadržavanja ograničenja koje se odnosi na promjenu pružatelja usluge. Pravo izbora pružatelja usluge nije usmjereno na omogućavanje čestih promjena tijekom pružanja usluge, nego na osiguravanje mogućnosti odabira pružatelja koji najbolje odgovara potrebama udomitelja i udomljenika, te njegove promjene kada za to postoje opravdani razlozi.

		Ocijenjeno je da mogućnost promjene pružatelja usluge najviše jedanput u razdoblju od 12 mjeseci predstavlja primjereno rješenje kojim se uspostavlja ravnoteža između prava udomitelja na izbor pružatelja usluge i potrebe očuvanja kontinuiteta stručne podrške i stabilnosti odnosa uspostavljenih tijekom njezina pružanja.
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ-K	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ-K smatra da bi radi jasnijeg razlikovanja između centara za socijalni rad i novoosnovanih pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja trebalo izmijeniti naziv "centar za stručnu podršku i savjetovanje" u naziv "centar za razvoj udomiteljstva". U obrazloženju se navodi da bi takvo terminološko rješenje doprinijelo jasnijem razlikovanju uloga pojedinih subjekata uključenih u sustav udomiteljstva, povećalo pravnu sigurnost, te smanjilo mogućnost različitih tumačenja i nedoumica u primjeni zakona.	**Prijedlog se djelomično prihvaća.** Ne prihvaća se prijedlog da se koristi naziv "centar za razvoj udomiteljstva", budući da navedeni naziv ne odražava dovoljno jasno djelatnost subjekta kojemu je ovim Zakonom povjereno pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva. Međutim, prihvaća se primjedba koja se odnosi na potrebu jasnijeg terminološkog razlikovanja između centara za socijalni rad i subjekta koji pruža uslugu stručne podrške i savjetovanja. Tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona odustalo se od naziva "centar za stručnu podršku i savjetovanje", te je umjesto njega usvojen naziv "pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja", čime je otklonjena mogućnost poistovjećivanja s centrima za socijalni rad i istodobno jasnije istaknuta činjenica da je riječ o pružatelju posebne socijalne usluge. Ocijenjeno je da navedeno terminološko rješenje u većoj mjeri doprinosi pravnoj jasnoći, dosljednosti zakonskog teksta i razgraničenju uloga pojedinih sudionika sustava udomiteljstva, uz istodobno zadržavanje jasne povezanosti naziva sa sadržajem i svrhom usluge koja se pruža.
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona ukazuje na potrebu da metodologija za izračun mjesečne naknade za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva bude zasnovana na jasno definiranim, objektivnim i mjerljivim kriterijima. U obrazloženju se navodi da različiti oblici stručne podrške i savjetovanja propisani člankom 45a. Zakona zahtijevaju različit opseg, intenzitet i razinu stručnog angažmana, zbog čega je potrebno osigurati transparentan, pravičan i praktično provediv model obračuna naknade. Predlaže se da se prilikom izrade metodologije posebna pozornost posveti financijskoj održivosti sustava, jasnom definiranju kriterija za obračun naknade, te odgovarajućem vrednovanju pojedinih vrsta usluga stručne podrške i savjetovanja.	**Komentar je primljen na znanje.** Komentar se odnosi na pitanja koja će biti predmet detaljnijeg uređenja podzakonskim aktom kojim će se, sukladno članku 45.e stavku (5) Zakona, urediti način utvrđivanja mjesečne naknade za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva, kao i druga pitanja od značaja za financiranje ove socijalne usluge. Prilikom izrade navedenog podzakonskog akta vodit će se računa o potrebi uspostavljanja transparentnog, objektivnog i praktično primjenjivog sustava utvrđivanja mjesečne naknade koji će uvažavati različit opseg, složenost i intenzitet pojedinih oblika stručne podrške i savjetovanja. Posebna pozornost posvetit će se utvrđivanju jasnih i mjerljivih kriterija, financijskoj održivosti sustava, te odgovarajućem vrednovanju pojedinih vrsta usluga, kako bi se osigurala ujednačena i pravična primjena zakonskih rješenja. Budući da se radi o pitanju koje se uređuje podzakonskim aktom, a ne samim zakonskim tekstom, navedeni komentar nije zahtijevao intervenciju u odredbe Zakona, ali će biti uzet u obzir prilikom izrade podzakonskog akta kojim će se detaljnije urediti financiranje usluge stručne podrške i savjetovanja.
Referentna odredba	**Članak 19.** U članku 48. u stavku (4) riječ: "dva" zamjenjuje se riječju: "jednom".	

	Iza stavka (7) dodaju se novi stavci (8), (9) i (10) koji glase: "(8) Iznimno od odredbi stavka (5) i (6) ovoga članka, obvezno osposobljavanje i propisane edukacije udomitelja mogu organizirati i provoditi i centri za stručnu podršku i savjetovanje sukladno propisanom planu i programu iz stavka (1) ovoga članka i putem angažiranja certificiranih edukatora te na temelju prijave i suglasnosti Federalnog ministarstva. (9) Sredstva za troškove obveznog osposobljavanja i propisanih edukacija iz stavka (8) ovoga članka osiguravaju centri za stručnu podršku i savjetovanje. (10) Praćenje nad provedenim edukacijama iz stavka (8) ovoga članka vrši Federalno ministarstvo.".	
JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo ukazuje na moguću neusklađenost između predloženih izmjena članka 48. stavka (4) i članka 36. stavka (7) Zakona o udomiteljstvu. U obrazloženju se navodi da jedna odredba predviđa obvezu sudjelovanja u edukacijama jednom godišnje, dok druga propisuje sudjelovanje u dodatnim edukacijama prema potrebi i na prijedlog stručnog tima tijela skrbništva. Predlagatelj smatra da je potrebno jasnije definirati međusobni odnos ovih odredbi kako bi se izbjegla pravna nesigurnost i osigurala dosljedna primjena zakona u praksi.	**Prijedlog se djelomično prihvaća.** Komentar osnovano ukazuje na potrebu jasnijeg normativnog razgraničenja različitih vrsta edukacija i njihovog međusobnog odnosa. Tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona izvršena je cjelovita revizija odredbi kojima se uređuje sustav edukacije udomitelja, pri čemu su jasnije razgraničena pitanja organiziranja edukacija od pitanja obveze njihova pohađanja. Konačnim prijedlogom Zakona članak 48. uređuje organiziranje osnovnih i dodatnih edukacija, način njihova provođenja, te druga pitanja koja se detaljnije uređuju podzakonskim aktom, dok se člankom 50. zasebno uređuje obveza pohađanja edukacija prema statusu udomitelja. Na taj je način jasno razgraničena obveza završavanja osnovne edukacije, redovitog sudjelovanja nesrodničkih udomitelja u dodatnim edukacijama, te mogućnost uključivanja srodničkih udomitelja u dodatne edukacije kada za tim postoji potreba. Slijedom navedenoga, iako nije prihvaćen prijedlog izmjene na način kako je predložen u komentaru, tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona izvršeno je sustavno preuređenje odredbi o edukaciji udomitelja radi otklanjanja mogućih dvojbi i osiguravanja jasnije i dosljednije primjene Zakona.
Referentna odredba	**Članak 21.** Članak 51. mijenja se i glasi: **"Članak 51.** **(Registar udomitelja i licenciranih centara za stručnu podršku i savjetovanje)** (1) Federalno ministarstvo vodi središnji registar potencijalnih udomitelja i udomitelja u Federaciji, a koji sadrži i evidenciju o korisnicima udomiteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u udomiteljsku obitelj. (2) Registar iz stavka (1) ovoga članka Federalno ministarstvo vodi temeljem podataka dostavljenih od strane tijela skrbništva. (3) U roku od osam dana od dana donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva, odnosno zaključenja ugovora o udomiteljstvu sukladno odredbama ovoga zakona nadležno tijelo skrbništva dostavlja Federalnom ministarstvu i nadležnom kantonalnom ministarstvu podatke o donesenom rješenju i zaključenom ugovoru.	

	(4) Pored središnjeg registra iz stavka (1) ovoga članka, Federalno ministarstvo vodi i središnji registar licenciranih centara za stručnu podršku i savjetovanje, kao i registar fizičkih osoba koje su stekle zvanje edukatora u oblasti udomiteljstva sukladno odredbama članka 49. ovoga zakona. (5) Sadržaj i način vođenja registara iz stavka (1) i (4) ovoga članka propisuje federalni ministar.".	
Gender centar Federacije Bosne i Hercegovine	Gender centar Federacije Bosne i Hercegovine ukazuje da je važeći članak 51. Zakona o udomiteljstvu sadržavao odredbu prema kojoj su se podaci u registrima i evidencijama razvrstavali prema spolu, dok takva odredba nije zadržana u predloženom novom tekstu članka 51. U obrazloženju se navodi da je razvrstavanje podataka prema spolu obveza koja proizlazi iz članka 22. Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, kojim je propisano da statistički podaci i informacije koje prikupljaju i obrađuju tijela vlasti, javne službe i druge institucije moraju biti prikazani prema spolu. Predlaže se dopuna članka 51. novim stavkom kojim bi se izričito propisalo da se podaci u registrima i evidencijama iz ovoga članka razvrstavaju prema spolu.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Obveza prikupljanja, evidentiranja, obrade i prikazivanja podataka razvrstanih prema spolu već je uređena Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, te se neposredno primjenjuje na sva tijela javne vlasti i druge subjekte na koje se navedeni zakon odnosi. Slijedom toga, ocijenjeno je da nije potrebno Zakonom o udomiteljstvu ponovno uređivati pitanje koje je već propisano posebnim sistemskim zakonom. Također, članak 51. Zakona uređuje uspostavu i vođenje registara, dok se sadržaj registara, način njihova vođenja, te podaci koji se u njima evidentiraju uređuju podzakonskim aktom koji donosi federalni ministar. Upravo je podzakonski akt primjereno mjesto za detaljnije uređivanje sadržaja registara i evidencija, uključujući i način iskazivanja podataka razvrstanih prema spolu, sukladno obvezama koje proizlaze iz Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini. Slijedom navedenoga, predložena dopuna nije unesena u tekst Zakona, pri čemu će se prilikom izrade podzakonskog akta voditi računa o obvezama koje proizlaze iz Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini.
Referentna odredba	**Članak 22.** Članak 52. mijenja se i glasi: **"Članak 52.** **(Nadzor nad provedbom Zakona)** (1) Nadzor nad provedbom ovoga zakona i podzakonskih akata donesenih temeljem ovoga zakona vrše kantonalna ministarstva. (2) Nadzor nad zakonitošću rada centara za stručnu podršku i savjetovanje vrši Federalno ministarstvo. (3) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga zakona i podzakonskih akata donesenih temeljem ovoga zakona vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne skrbi u okviru svoje mjesne nadležnosti utvrđene zakonom i podzakonskim aktima. (4) Nadzor iz stavka (3) ovoga članka vrši se uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolaže tijelo skrbništva. (5) S ciljem zaštite najboljeg interesa udomljenika i osiguranja nadzora nad uvjetima u kojima se pruža usluga udomiteljstva, nadležni inspektor može obaviti i posjet udomitelju kod kojega je izvršen smještaj sukladno odredbama ovoga zakona.".	
JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo smatra da nije potrebno propisivati mogućnost neposrednog inspekcijskog nadzora u udomiteljskoj obitelji. U obrazloženju se navodi da stručni radnici tijela skrbništva već kontinuirano prate rad udomiteljskih obitelji i	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predložena odredba zadržana je u konačnom prijedlogu Zakona budući da stručni nadzor koji provodi centar i inspekcijski nadzor predstavljaju dva različita oblika nadzora s različitim ciljevima, ovlastima i pravnim učincima. Kontinuirano praćenje udomiteljstva koje provode stručni

	raspolažu potrebnim stručnim znanjima i neposrednim uvidom u okolnosti života udomljenika. Ističe se da bi dodatni nadzor od strane inspektora mogao dovesti do preklapanja nadležnosti, narušavanja privatnosti obitelji, te mogućih poteškoća u primjeni zbog različitih uloga i kompetencija stručnih radnika i inspekcijskih tijela. Predlagatelj smatra da za svođenje ovakvog oblika nadzora ne postoji dovoljno opravdanje, te predlaže brisanje predmetne odredbe.	radnici centra ne može zamijeniti inspekcijski nadzor kao zakonom propisan mehanizam kontrole zakonitosti provedbe propisa i zaštite prava korisnika. Također, predložena odredba ne uspostavlja obvezu redovitih ili rutinskih inspekcijskih posjeta udomiteljskim obiteljima, nego nadležnom kantonalnom inspektoru daje mogućnost da, kada za to postoje opravdani razlozi i kada je to potrebno radi utvrđivanja činjenica odlučnih za obavljanje inspekcijskog nadzora, neposrednim uvidom provjeri uvjete u kojima se pruža usluga udomiteljstva i okolnosti od značaja za zaštitu prava i najboljeg interesa udomljenika. Ocijenjeno je da predloženo rješenje ne dovodi do preklapanja nadležnosti niti umanjuje ulogu centra u praćenju i pružanju stručne podrške udomiteljskim obiteljima, nego osigurava dodatni mehanizam kontrole zakonitosti i zaštite korisnika udomiteljstva. Slijedom navedenoga, predložena odredba zadržana je u konačnom prijedlogu Zakona.
Referentna odredba	**Članak 23.** Članak 53. se briše. **Članak 24.** Dosadašnji članci 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60. i 61. postaju članci 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59. i 60.	
Gender Centar Federacije Bosne i Hercegovine	Gender centar Federacije Bosne i Hercegovine ukazuje da se predloženim brisanjem članka 53. Zakona ukida radno tijelo za praćenje provedbe Zakona, dok postojeći članak 54. koji prema predloženoj renumeraciji postaje članak 53. i dalje sadrži pozivanje na "radno tijelo iz članka 53.". Predlagatelj smatra da je potrebno izvršiti odgovarajuće usklađivanje zakonskog teksta kako bi se izbjeglo pozivanje na odredbu koja više neće postojati. Istodobno predlaže da se umjesto pozivanja na radno tijelo iz brisanog članka 53. propiše obveza vođenja računa o ravnopravnoj zastupljenosti spolova prilikom imenovanja tijela iz članka 45c. stavka (2) Zakona.	**Prijedlog se djelomično prihvaća.** Prihvaća se prijedlog u dijelu koji se odnosi na potrebu nomotehničkog usklađivanja zakonskog teksta nakon brisanja članka 53. Zakona. Tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona izvršeno je odgovarajuće usklađivanje odredbi kako bi se otklonila pozivanja na radno tijelo koje se više ne uređuje ovim Zakonom, čime je osigurana unutarnja usklađenost i nomotehnička ispravnost zakonskog teksta. Ne prihvaća se prijedlog da se obveza vođenja računa o ravnopravnoj zastupljenosti spolova propiše u odnosu na povjerenstvo iz članka 45.c stavka (2) Zakona. Navedeno povjerenstvo imenuje se radi provođenja postupka ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja, pri čemu se njegov sastav određuje prvenstveno prema kriterijima stručnosti, kompetencija i iskustva potrebnih za obavljanje poslova iz njegove nadležnosti. Također, pitanja ravnopravnosti spolova i zabrane diskriminacije uređena su posebnim propisima koji se neposredno primjenjuju na postupke imenovanja i rad tijela javne vlasti, zbog čega nije ocijenjeno potrebnim dodatno uređivati navedeno pitanje odredbama ovoga Zakona.

	Gender centar Federacije Bosne i Hercegovine smatra da bi zabranu izravne i neizravne diskriminacije udomljenika u udomiteljskoj obitelji, propisanu člankom 1a. stavkom (4) Nacrta zakona, trebalo pratiti i odgovarajuće prekršajno sankcioniranje njezina kršenja. U obrazloženju se navodi da bi radi osiguravanja dosljedne primjene načela zabrane diskriminacije trebalo propisati prekršajnu odgovornost udomitelja koji diskriminira udomljenika. Predlaže se dopuna kaznenih odredbi Zakona novom prekršajnom odredbom kojom bi se novčanom kaznom sankcioniralo izravno ili neizravno diskriminiranje udomljenika.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Zabrana izravne i neizravne diskriminacije predstavlja jedno od temeljnih načela pravnog sustava, te je već uređena posebnim propisima kojima se uređuje zaštita od diskriminacije i osiguravaju odgovarajući meharizmi pravne zaštite osoba koje su izložene diskriminatornom postupanju. Istodobno, ovim Zakonom dodatno je ojačana zaštita udomljenika propisivanjem zabrane izravne i neizravne diskriminacije kao jedne od temeljnih obveza udomitelja, pri čemu diskriminatorno postupanje može predstavljati osnov za prestanak obavljanja udomiteljstva, uz primjenu drugih mjera zaštite predviđenih ovim Zakonom kada to zahtijeva zaštita prava i najboljeg interesa udomljenika. Ocijenjeno je da nije potrebno uvoditi posebnu prekršajnu odredbu za postupanje koja su već obuhvaćena općim sustavom zaštite od diskriminacije, niti dodatno širiti prekršajne odredbe ovoga Zakona izvan opsega koji je nužan za njegovo učinkovito provođenje. Slijedom navedenoga, predložena dopuna kaznenih odredbi nije prihvaćena.
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona ukazuje da je, zbog predloženog brisanja članka 53. Zakona, potrebno izvršiti odgovarajuće usklađivanje članka 54. Zakona koji se poziva na navedenu odredbu. U obrazloženju se navodi da bi zadržavanje pozivanja na članak koji više ne postoji moglo dovesti do poteškoća u primjeni i tumačenju Zakona. Predlaže se da se članak 54. iznijeri na način da se odnosi isključivo na stručne timove tijela skrbništva.	**Prijedlog se djelomično prihvaća.** Prihvaća se prijedlog u dijelu koji ukazuje na potrebu usklađivanja zakonskog teksta nakon brisanja članka 53. Zakona. Budući da bi zadržavanje upućivanja na odredbu koja više nije dio Zakona dovelo do nomotehničke nedosljednosti i moglo izazvati poteškoće u njegovoj primjeni, tijekom izrade konačnog prijedloga Zakona izvršeno je odgovarajuće usklađivanje predmetne odredbe. Ne prihvaća se prijedlog da se članak 54. izmijeni na način da se odnosi isključivo na stručne timove centra. Ocijenjeno je da predloženo rješenje nije potrebno budući da je odgovarajuće nomotehničko usklađivanje provedeno zadržavajući svrhu i sadržaj predmetne odredbe, uz istodobno osiguravanje njezine usklađenosti s ostalim odredbama Zakona. Slijedom navedenoga, prijedlog je prihvaćen u dijelu koji se odnosi na potrebu usklađivanja zakonskog teksta, dok predloženi način normativnog uređenja nije prihvaćen.
Ostali komentari i prijedlozi		
Davatelj prijedloga ili komentara	**Sažetak komentara ili prijedloga**	**Stav Obrađivača propisa**
JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo ukazuje na poteškoće u primjeni članka 35. važećeg Zakona o udomiteljstvu kojim je propisano da srodnici i druge osobe koje su prema propisima obvezne uzdržavati udomljenika sudjeluju u troškovima udomiteljske naknade i naknade za uzdržavanje udomljenika. U obrazloženju se navodi da u praksi ne postoje jasno propisani kriterij ni metodologija za utvrđivanje visine takvog sudjelovanja, što dovodi do neujednačenog postupanja i otežava provedbu zakonske odredbe.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predloženi komentar ne odnosi se na odredbe koje su obuhvaćene Nacrtom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, te kao takav nije predmet ovoga zakonodavnog postupka. Istodobno, ukazano je na određena pitanja koja se odnose na provedbu članka 35. važećeg Zakona o udomiteljstvu, osobito u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje visine sudjelovanja osobe obveznih na uzdržavanje u troškovima udomiteljstva.

	Predlagatelj smatra da bi navedeno pitanje trebalo urediti posebnim podzakonskim aktom kojim bi se na jedinstven način za područje Federacije Bosne i Hercegovine propisali kriteriji, način i postupak obračuna sudjelovanja osoba obveznih na uzdržavanje u troškovima udomiteljstva.	Budući da predmetna materija zahtijeva dodatnu stručnu, pravnu i financijsku analizu, ocijenjeno je da njezino uređivanje nadilazi opseg i predmet ovih izmjena i dopuna Zakona. Slijedom navedenoga, predložena dopuna neće biti ugrađena u tekst Nacrta zakona, ali će izneseni prijedlog biti uzet u razmatranje prilikom budućih aktivnosti na unapređenju normativnog okvira u području udomiteljstva.
	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo ukazuje na poteškoće u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu pojedinih kategorija udomljenika, osobito djece predškolske dobi koja nisu uključena u sustav predškolskog odgoja i obrazovanja, te odraslih osoba na udomiteljstvu koje ne mogu ostvariti zdravstveno osiguranje po drugoj osnovi. U obrazloženju se navodi da takve osobe u pojedinim slučajevima ostaju izvan sustava zdravstvenog osiguranja, dok korisnici smješteni u ustanove socijalne skrbi imaju osiguranu zdravstvenu zaštitu kroz postojeća zakonska rješenja. Predlagatelj smatra da bi radi osiguravanja jednakog položaja svih korisnika skrbi trebalo propisati pravo udomljenika na zdravstvenu zaštitu na teret javnih sredstava kada isto pravo ne mogu ostvariti po drugoj osnovi, te predlaže donošenje odgovarajućeg podzakonskog akta kojim bi se uredio način ostvarivanja tog prava.	**Prijedlog se ne prihvaća.** Predloženi komentar ne odnosi se na odredbe koje su obuhvaćene Nacrtom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, te kao takav nije predmet ovoga zakonodavnog postupka. Također, predložena dopuna zadire u područje zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja, te podrazumijeva uspostavljanje novih prava korisnika i novih financijskih obveza javnih tijela, što zahtijeva prethodnu analizu važećih propisa iz područja zdravstvene zaštite, zdravstvenog osiguranja i socijalne skrbi, kao i procjenu financijskih učinaka predloženog rješenja. Neovisno o navedenom, pitanje dostupnosti zdravstvene zaštite za pojedine kategorije udomljenika predstavlja važno pitanje socijalne politike koje zaslužuje dodatno razmatranje u suradnji s nadležnim tijelima iz područja zdravstva i zdravstvenog osiguranja. Slijedom navedenoga, predložena dopuna neće biti ugrađena u tekst Nacrta zakona, ali će se iznesena inicijativa uzeti u razmatranje prilikom budućih aktivnosti na unapređenju sustava zaštite udomljenika.

Obrazac i upute za popunjavanje izjave o usklađenosti

IZJAVA O USKLAĐENOSTI		
1. Podaci o obrađivaču propisa	Naziv federalnog organa uprave, odnosno federalne upravne organizacije	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
	Naziv organizacione jedinice	Sektor za socijalnu zaštitu i zaštitu obitelji i djece
2. Naziv propisa		Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine - Nacrt Law on amendments to the Law on foster care in the Federation of Bosnia and Herzegovina - Draft
3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju		
3.1.	Odredba Sporazuma	Glava VIII, Poglavlje: Politike suradnje, Članak 99. Suradnja u području socijalne politike
3.2.	Ocjena ispunjenosti iz navedene odredbe Sporazuma	Djelomično ispunjava
3.3.	Razlozi za djelomično ispunjavanje odnosno neispunjavanje obveze iz navedene odredbe Sporazuma i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	Predmet ovoga zakona odnosi se na uređenje sustava udomiteljstva kao jednog od oblika izvaninstitucionalne socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine. Predloženim zakonskim rješenjima unapređuje se postojeći normativni okvir kroz jačanje sustava udomiteljstva, razvoj usluga u zajednici, unapređenje stručne podrške udomiteljima i udomljenicima, te osiguravanje višeg stupnja zaštite prava osoba bez odgovarajuće obiteljske skrbi. Dio sadržaja članka 99. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji se odnosi na radno-pravne odnose, uvjete rada, socijalni dijalog, zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika, te druga pitanja iz područja radnog zakonodavstva nije predmet uređenja ovoga zakona, već je uređen drugim propisima Federacije Bosne i Hercegovine. S druge strane, odredbe koje se odnose na razvoj socijalne zaštite, jednak pristup socijalnim uslugama, zaštitu ranjivih skupina stanovništva i unapređenje socijalne uključenosti ovim se zakonom ostvaruju u okviru njegove predmetne materije. Može se stoga konstatirati djelomična usklađenost s člankom 99. Sporazuma, pri čemu se relevantne obveze ostvaruju kroz cjelokupni zakonodavni okvir Federacije Bosne i Hercegovine koji uređuje područje socijalne zaštite, obiteljske zaštite, rada, zabrane diskriminacije i ravnopravnosti spolova. Nisu potrebne dodatne zakonodavne mjere u okviru ovoga zakona radi postizanja potpune usklađenosti. Rok za usklađivanje propisan Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane ("Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori", br. 10/08, 1/17 i 8/17), istekao je 01. lipnja 2021. godine.
4. Veza propisa sa Programom integrisanja (PI)		
4.1.	PI za razdoblje	
4.2.	Poglavlje, potpoglavlje	
4.3.	Rok za donošenje propisa	
4.4.	Napomene	
5. Usklađenost propisa s pravnom tečevinom EU		
5.1.	Primarni izvori prava EU	
5.2.	Sekundarni izvori prava EU	
5.3.	Stupanj usklađenosti sa sekundarnim izvorima prava	
5.4.	Razlozi za djelomičnu usklađenost ili neusklađenost	
5.5.	Rok za potpuno usklađivanje	
5.6.	Ostali izvori prava EU	
6. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi EU sa kojima je potrebno izvršiti usklađivanje potrebno je to konstatirati		Ne postoji odgovarajući propis Europske unije s kojim je potrebno izvršiti usklađivanje
7. Da li je osiguran prijevod pravnih izvora na službene jezike u uporabi u Federaciji Bosne i Hercegovine		
8. Da li je propis preveden na engleski jezik?		
Ovlašteno lice obrađivača odnosno predlagatelj Potpis: Adnan Delić, ministar		Direktor Ureda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske unije Potpis Željko Šiadi, direktor
Datum i pečat: 03.07.2026. godine		Datum i pečat: 16.07.2026.

Obrazac broj 1a

OBRAZAC ZA PROVOĐENJE SKRAĆENE PROCJENE UTJECAJA PROPISA

Naziv aktivnosti	**Izrada Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine**
Naziv prednacrta/nacrta zakona	**Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine**
Datum	**03.07.2026**
Obrađivač	**Federalno ministarstvo rada i socijalne politike**

I - Usklađenost prednacrta/nacrta zakona sa strateškim dokumentima i Programom rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije

Je li prednacrt/nacrt zakona sukladan strateškim dokumentima i programu rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije?

Odgovor: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u skladu je sa Programom rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za 2026. godinu, u okviru kojeg je planirana izrada predmetnog zakona. Zakon je u potpunosti usklađen sa Strategijom razvoja sistema socijalne i dječije zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine za period 2024–2030. godine, i to kroz Strateški cilj 2: Osnažiti i ubrzati inkluziju marginalizovanih pojedinaca i grupa.

U okviru Prioriteta 2.1 - Prevenirati institucionalizaciju, Strategija prepoznaje udomiteljstvo kao ključni oblik zaštite a Mjera 2.1.3 – Podržati razvoj socijalnih usluga u zajednici predviđa stvaranje uslova za njegovo jačanje kroz uspostavu pravnog okvira, propisivanje standarda, sistemsku podršku pružateljima usluga, te formalizaciju međusektorske saradnje i uspostavu mehanizama kontrole kvalitete. Udomiteljstvo je, kao zakonski uređena i strateški prepoznata socijalna usluga u zajednici, sastavni dio ovog pristupa. Donošenjem izmjena i dopuna Zakona osigurava se njegova veća dostupnost, kvalitet i institucionalna održivost, što je ujedno i jedan od prioriteta navedenih u Strategiji – posebno u dijelu koji se odnosi na deinstitucionalizaciju.

Je li prednacrt/nacrt zakona povezan za druge važeće propise ili ima učinak na druge važeće propise? Ako DA, navedite koje:

Odgovor: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu povezan je s primjenom sljedećih važećih propisa:

- Zakon o osnovama socijalne skrbi, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 7/14 –rješenje US BiH, 45/16, 19/17 – dr. zakon, 40/18, 52/22 – dr. zakon, 16/23, 60/23 – dr. zakon i 13/25 – dr. zakon);
- Zakon o udruženjima i fondacijama ("Službene novine Federacije BiH", broj: 45/02, 85/07);
- Zakon o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18, 23/20 - Odluka US, 49/21 - dr. zakon, 103/21 - dr. Zakon, 44/22 i 39/24);
- Zakon o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 73/14 i 19/17 - Odluka US);
- Zakon o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22);
- Zakon o zaštiti osobnih podataka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11, 89/11 i 12/25);
- Zakon o obligacijskim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89 – odluka USJ i 57/89, "Službeni list RBiH", broj 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", broj 29/03 i 42/11);
- Zakon o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/01 i 48/11);
- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/25);
- Zakon o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u kaznenom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 7/14 i 74/20);

- Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 74/08 – odluka US, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22);
- Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 32/10 - Prečišćeni tekst).

II - Ocjena trenutnog stanja i ciljevi koji se žele postići prednacrtom/nacrtom zakona

1) Koji je osnovni problem? Zašto postojeće stanje nije zadovoljavajuće?

Odgovor: Nakon stupanja na snagu Zakona o udomiteljstvu i nakon početka njegove primjene od 2018. godine pa do sada utvrđeni su različiti razlozi za poboljšanje uspostavljenog zakonodavnog okvira s posebnim fokusom na visinu udomiteljske naknade i naknade za izdržavanje udomljenika, kao i na potrebu uvođenja servisa za podršku udomiteljskim obiteljima. Prema postojećem zakonodavnom rješenju, mjesečna naknada udomitelju po jednom udomljeniku iznosi najmanje 15% osnovice definirane stavkom (2) članka 32. Zakona o udomiteljstvu i ista se uvećava za 15% za svakog narednog udomljenika. Navedena odredba u praksi dovodi do neravnopravnog materijalnog položaja udomiteljskih obitelji s obzirom na to da su obitelji s jednim udomljenikom u povoljnijem položaju u odnosu na obitelji s dvoje ili više udomljenika jer navedene obitelji dobijaju veću novčanu naknadu za narednog udomljenika u iznosu od cca 20,00 KM, iako su potrebe drugog udomljenika iste kao i prvog. Također, angažman udomitelja može biti realno daleko veći za zadovoljavanje razvojnih potreba drugog udomljenika u odnosu na prvog pri čemu za navedenu uslugu dobija simbolično povećani iznos naknade. Nadalje, zbog povećanja troškova života i podrške razvoju udomiteljstva ocijenjeno je potrebnim povećati iznos naknade za izdržavanje udomljenika. Predloženim zakonskim rješenjima bi se potaknuo veći broj ljudi na bavljenje udomiteljstvom, a da taj teret ne padne na njihov proračun. S druge strane, za kantonalne proračune ovo je i dalje jeftiniji vid zbrinjavanja u odnosu na cijenu zbrinjavanja korisnika u ustanovu.

Dodatni argument za predložene izmjene i dopune Zakona o udomiteljstvu predstavlja identificirana potreba za uspostavljanjem kontinuirane podrške udomitelju i udomiteljskoj obitelji. U tom kontekstu, predloženim je zakonskim rješenjima predviđeno uspostavljanje dodatne usluge stručne podrške i savjetovanja namijenjene udomiteljskim obiteljima i udomljenicima u vidu posebnog servisa za ovu vrstu socijalne usluge. Servis za podršku udomiteljskim obiteljima pružao bi uslugu kontinuirane podrške i praćenja udomiteljskim obiteljima u vidu stručnog socijalnog rada, stručnog savjetovanja, psihosocijalne podrške i druge vidove podrške neophodne udomitelju, udomljeniku i udomiteljskoj obitelji za potrebe prijema, adaptacije, boravka, razvoja, zaštite, rehabilitacije, resocijalizacije i reintegracije udomljenika s posebnim fokusom na razvijanje i očuvanje kapaciteta i mogućnosti udomljenika individualno ili u korelaciji s udomiteljskom obitelji i zajednicom unutar koje živi s ciljem osiguravanja potpunog ili djelomičnog osposobljavanja udomljenika za samostalan život i rad. Imajući u vidu sve što je prethodno navedeno, te na temelju svakodnevne komunikacije s centrima za socijalni rad i općinskim ili gradskim službama socijalne skrbi, resornim kantonalnim ministarstvima, udomiteljskim obiteljima i drugim zainteresiranim subjektima, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je ocijenilo neophodnim sačiniti izmjene i dopune Zakona o udomiteljstvu.

2) Koji cilj se želi postići? U kojoj mjeri se očekuje da će prednacrt/nacrt zakona riješiti definirani problem i u kojem razdoblju?

Odgovor: Opći cilj donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu je unapređenje sistema udomiteljstva u Federaciji BiH kroz povećanje dostupnosti, kvalitete i održivosti udomiteljstva kao socijalne usluge u zajednici, u skladu sa stvarnim potrebama korisnika i strateškim opredjeljenjima.

U okviru općeg cilja definirana su dva specifična cilja:

Cilj 1: Utvrditi visinu udomiteljske naknade i naknade za izdržavanje udomljenika koja odgovara stvarnim učincima udomiteljstva, angažmanu udomitelja i potrebama udomljenika, s ciljem poticanja većeg broja osoba na bavljenje udomiteljstvom.

Očekivani rezultat:

- Usvajanje zakonodavnog okvira za povećanje naknada;
- Planiranje i osiguranje sredstava u kantonalnim proračunima za 2027. godinu i nadalje;
- Povećanje broja udomitelja i korisnika udomiteljstva počevši od 2027. godine;
- Usklađivanje iznosa naknada s rastom troškova života.

Zakon operacionalizira ovaj cilj kroz odredbe članaka 10. i 11. nacrta, koje uspostavljaju pravni okvir za redefiniranje visine naknada.

Cilj 2: Uspostaviti uslugu stručne podrške i savjetovanja namijenjene udomiteljskim obiteljima i udomljenicima u vidu servisa za kontinuiranu stručnu pomoć.

Očekivani rezultat:

- Donošenje podzakonskih akata o minimalnim uvjetima, licenciranju i cijeni usluge (pokazatelj: broj donesenih akata u rokovima iz zakona);
- Provođenje postupka licenciranja (pokazatelj: broj licenciranih pružatelja i korisnika usluge);
- Uspostava funkcionalnog registra pružatelja usluge.

Predmetni zakon predviđa:

- osnivanje servisa kao posebnog pružatelja socijalne usluge podrške udomiteljstvu;
- licenciranje pružatelja i definisanje minimalnih uvjeta;
- evidentiranje, kontrolu kvalitete i mogućnosti ukidanja ili obnavljanja licence.

Dodatno, kroz zakon su provedena i terminološka usklađivanja u cilju preciznijeg normiranja i harmonizacije sa savremenim pristupima u oblasti socijalne i dječje zaštite, što doprinosi jasnoći i dosljednosti u primjeni zakona.

Vremenski okvir

Implementacija oba cilja predviđena je nakon proteka šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona, u skladu s rokovima utvrđenim ovim zakonom, te je usklađena s razdobljem implementacije Strategije razvoja sistema socijalne i dječje zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine (2024–2030), u okviru Prioriteta 2.1: Prevenirati institucionalizaciju, kroz Mjeru 2.1.3 – Podržati razvoj socijalnih usluga u zajednici.

3) Navedite sve subjekte (ministarstva, uprave, upravne organizacije, organizacije civilnog društva, itd.) koji će izravno primjenjivati i na koje se izravno odnosi prednacrt/nacrt zakona.

Odgovor: Subjekti koji će izravno primjenjivati Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine su: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, kantonalna ministarstva nadležna za socijalnu i dječju zaštitu, jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi), centri za socijalni rad i općinske službe socijalne zaštite, pružatelji usluge stručne podrške i savjetovanja, udomitelji, udomljenici, biološke porodice udomljenika, edukatori u oblasti udomiteljstva, ostala pravna lica koje će pružati uslugu stručne podrške i savjetovanja udomiteljstvu (udruge, fondacije, vjerske zajednice i druge pravne osobe koje budu ispunjavale propisane uvjete).

III - Proces konzultacija

1) Navedite sve subjekte s kojima ste se konzultirali i način na koji ste vršili konzultacije (javna rasprava, pisani komentari, itd.)

Odgovor: S obzirom na to da se Zakon o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine implementira na kantonalnom nivou, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je u početnoj fazi pripreme propisa zatražilo od svih kantonalnih ministarstava nadležnih za socijalnu i dječju zaštitu dostavljanje prijedloga izmjena i dopuna Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine. Na osnovu dostavljenih sugestija pripremljen je Prednacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Radi izrade Prednacrta zakona formirana je Radna grupa imenovana od strane federalnog ministra rada i socijalne politike, koju su činili predstavnici Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, JU „Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona, SOS Dječijih sela Bosne i Hercegovine i UNICEF-a Bosne i Hercegovine.

U skladu sa članom 27. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH", br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), Prednacrt zakona dostavljen je na mišljenje svim kantonalnim ministarstvima nadležnim za socijalnu i dječju zaštitu. Pisana mišljenja dostavila su sljedeća ministarstva:

a) Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Posavskog kantona;
b) Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona;
c) Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona;
d) Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite Zapadnohercegovačkog kantona;
e) Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona.

Prednacrt zakona dostavljen je i Federalnom ministarstvu pravde, koje je dalo mišljenje bez primjedbi iz okvira svoje nadležnosti, dok je mišljenje Federalnog ministarstva finansija uzeto u obzir prilikom izrade Nacrta Zakona o izmjenama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Nakon usvajanja Nacrta zakona u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike provelo je javnu raspravu u periodu od 08.05.2026. do 08.06.2026. godine. U okviru javne rasprave cjelovit tekst Nacrta zakona objavljen je na službenoj internet stranici Ministarstva, uz poziv svim zainteresiranim subjektima da dostave komentare, prijedloge i sugestije. Istovremeno, Nacrt zakona dostavljen je i svim nadležnim kantonalnim ministarstvima. Tokom trajanja javne rasprave komentare i prijedloge dostavili su Gender centar Federacije Bosne i Hercegovine, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite Hercegovačko-neretvanskog kantona, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županija Posavska, JU „Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo te SOS Dječija sela Bosne i Hercegovine.

2) Koji su rezultati konzultacija i da li su utjecali na sadržaj novog zakona?

Odgovor: Provedene konzultacije i javna rasprava su utjecale na sadržaj konačnog teksta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine. U fazi izrade Prednacrta zakona zaprimljena mišljenja kantonalnih ministarstava odnosila su se prvenstveno na visinu naknada i fiskalne učinke po kantone, broj djece u udomiteljskoj porodici, nadležnosti i ulogu pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja u odnosu na organe starateljstva, kao i na rok početka primjene zakona.

Tokom javne rasprave dodatno su razmotrena pitanja unapređenja pojedinih zakonskih rješenja, terminološkog usklađivanja, jačanja sistema stručne podrške udomiteljskim porodicama, profesionalnog udomiteljstva, obima prava i obaveza udomitelja, nadzora nad provođenjem udomiteljstva te druga pitanja od značaja za funkcioniranje sistema udomiteljstva.

Nakon detaljne analize svih zaprimljenih komentara i prijedloga, značajan broj primjedbi je prihvaćen ili djelimično prihvaćen. Prihvaćeni su prijedlozi koji su doprinijeli većoj pravnoj jasnoći, terminološkoj usklađenosti i kvalitetnijoj primjeni zakona u praksi. Izvršeno je usklađivanje sa važećim Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine, precizirane su pojedine definicije i pojmovi, dodatno uređena pitanja vezana za djelovanje centara za stručnu podršku i savjetovanje, unaprijeđene odredbe koje se odnose na edukaciju udomitelja te su usklađene pojedine nomotehničke i upućujuće odredbe.

Dio prijedloga prihvaćen je djelimično, posebno oni koji su se odnosili na trajanje i organizaciju stručne podrške i savjetovanja udomiteljskim porodicama. U konačnom tekstu zakona dodatno su unaprijeđena rješenja koja omogućavaju kontinuiranu stručnu podršku udomiteljima i udomljenicima, uz zadržavanje mehanizama procjene potreba korisnika i odgovarajuće koordinacije sa organima starateljstva.

S druge strane, nisu prihvaćeni prijedlozi koji su podrazumijevali uvođenje potpuno novih instituta ili uređivanje pitanja koja nisu bila predmet ovih izmjena i dopuna zakona. To se prvenstveno odnosi na prijedloge vezane za profesionalno udomiteljstvo kao poseban oblik udomiteljstva, izmjene odnosa između udomiteljstva i starateljstva te izmjene u oblasti zdravstvenog osiguranja udomljenika. Ocijenjeno je da navedena pitanja zahtijevaju šire normativno uređenje i detaljnije analize koje prevazilaze predmet i obim ovih izmjena i dopuna zakona.

Posebno se ističe da je prihvaćeno mišljenje Federalnog ministarstva finansija kojim je predloženo brisanje odredbe kojom je bilo propisano da se naknada za izdržavanje udomljenika ne može tretirati kao prihod i da se smatra neoporezivom naknadom. Navedeni prijedlog prihvaćen je imajući u vidu nadležnosti Federalnog ministarstva finansija u oblasti poreznog sistema i porezne politike.

IV - Alternativna rješenja – identifikacija opcija

1) Navedite opcije koje ste razmatrali, a kojima se može riješiti definirani problem i ostvariti cilj. Kratko opišite rezultate analize svake od tih opcija.

Odgovor: Normativno rješenje koje se predlaže kroz izmjene i dopune Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine proizašlo je iz potrebe da se nakon višegodišnje primjene zakona u praksi odgovori na uočene nedostatke i osigura efikasniji i pravičniji sistem udomiteljstva. Postojeći zakon, koji se primjenjuje od 2018. godine, omogućio je sistemsko regulisanje udomiteljstva, stvaranje jedinstvenog pristupa i procedure, te unapređenje institucionalnog okvira u kantonima gdje udomiteljstvo do tada nije bilo razvijeno. Međutim, praksa je pokazala da postoje ključna pitanja koja nisu do kraja normativno riješena, posebno u pogledu visine naknada za udomitelje i udomljenike, kao i potrebe za dodatnim oblicima podrške.

Kao pozitivna strana normativne opcije ističe se stvaranje preduslova za ravnomjerniji i pravedniji pristup uslugama udomiteljstva na području cijele Federacije BiH. Preciznijim određivanjem visine naknada povezanih s realnim pokazateljima, predviđenim povećanjem naknade za udomitelje i za izdržavanje udomljenika te uvođenjem servisa za stručnu podršku, omogućava se unapređenje kvalitete usluge, motivacija građana da se uključe u sistem udomiteljstva, kao i efikasnije zbrinjavanje korisnika u zajednici. Negativna strana ove opcije može biti privremeno dodatno opterećenje kantonalnih budžeta, međutim, to se kompenzira uštedama kroz smanjenje institucionalnog zbrinjavanja i povoljnijim socijalnim ishodima korisnika.

Ekonomski utjecaj predložene izmjene je značajan, ali povoljan. Iako zahtijeva povećanje izdvajanja iz budžeta za naknade i nove servise, analiza pokazuje da je udomiteljstvo, čak i sa povećanim naknadama, i dalje jeftinije od institucionalnog zbrinjavanja. Trošak po korisniku ostaje niži, a dugoročno se jača održivost sistema socijalne zaštite. Istovremeno, kroz povećanje naknada za izdržavanje korisnika direktno se stimuliše i lokalna potrošnja.

Socijalni utjecaj izmjena je izuzetno snažan. Unaprjeđenje položaja udomiteljskih porodica i samih korisnika dovodi do bolje integracije, većeg nivoa socijalne uključenosti, humanijeg pristupa i jačanja porodičnog modela zbrinjavanja. Poseban značaj ima uspostavljanje servisa za stručnu podršku i savjetovanje, koji pored psihosocijalne pomoći, omogućavaju rehabilitaciju, resocijalizaciju i bolju prilagodbu korisnika.

Utjecaj na okoliš ovom intervencijom nije izravan jer se ne predviđa nikakva fizička infrastruktura niti građevinske aktivnosti, pa nema ekoloških posljedica.

U pogledu utjecaja na različite društvene i ekonomske skupine, izmjene doprinose smanjenju postojećih nejednakosti. Time što omogućavaju jednak pristup usluzi udomiteljstva u svim kantonima, što prepoznaju osobe sa invaliditetom, kao i djecu bez roditeljskog staranja, djecu s problemima u ponašanju, osobe pod međunarodnom zaštitom i druge ranjive grupe, zakon doprinosi inkluzivnijem društvu. Time se istovremeno smanjuju teritorijalne i socijalne razlike među korisnicima.

Predložena opcija direktno doprinosi postavljenim zakonodavnim i strateškim ciljevima u oblasti socijalne zaštite. Kroz precizne izmjene i jasno definisane parametre, omogućava se bolja dostupnost, veća jednakost i viši kvalitet usluga socijalne zaštite, uz istovremeno povećanje profesionalizacije i kapaciteta ustanova koje pružaju podršku udomiteljima. U okviru razmatranih nenormativnih opcija, analizirane su dvije mogućnosti. Prva je promocija udomiteljstva putem kampanja koje bi imale za cilj podizanje svijesti, međutim ovakva mjera, bez oslonca na konkretne mehanizme podrške i sistemskih izmjena, ne bi mogla ostvariti željene rezultate. Kampanja treba biti opcija koja će dopunjavati odabrano normativno rješenje, a sve u cilju razvoja udomiteljstva u FBiH. Osim toga razmatrana je i opcija profesionalizacije udomiteljstva na način da se uspostavi sustav u kojem bi u Federaciji Bosne i Hercegovine određen broj udomitelja bio u statusu udomitelja u radnom odnosu. Međutim, procijenjeno je postojanje više ograničavajućih faktora za uspješnu provedbu ovog rješenja. Prije svega Odlukom o klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine udomiteljstvo nije prepoznato kao zanimanje niti kao djelatnost a shodno ovom i nepripremljenost drugih sustava za profesionalizaciju

udomiteljstva kao što su (obrazovanje, zdravstvo koje udomitelje ne prepoznaje kao osiguranike, poreske evidencije koje također udomitelje ne prepoznaju kao osiguranike iz radnog odnosa, kao ni mirovinski sustav koji udomitelje ne prepoznaju kao korisnike prava na mirovinu). Ovo rješenje bi podrazumjevalo izmjene mnogih propisa kojima su regulirani gore navedeni sustavi, koji nisu svi ni u nadležnosti ovog ministarstva. Ocijenjeno je da će se u budućnosti raditi na stvaranju pretpostavki za realiziranjem ove opcije. Na osnovu svega navedenog, normativna opcija je ocijenjena kao najprikladnija i najizvodivija, sa jasnim i višestrukim pozitivnim efektima, kako za korisnike tako i za sistem socijalne zaštite u cjelini.

2) Objasnite zašto je izabrana opcija najpovoljnija za rješenje problema.

Odgovor: Nakon analize dostupnih opcija, odabrano je **normativno rješenje** kao najpovoljnije. Usporednom analizom pokazalo se da:

- **Nenormativno rješenje** koje je razmatrano ne bi dalo očekivane rezultate zbog trenutno zakonom definirane visine naknada koja ne odgovara stvarnim potrebama udomljenika niti odgovaraju razini odgovornosti i brige koju preuzimaju udomitelji kada korisnika prime u udomiteljstvo kao i nedovoljne podrške koju udomitelji dobivaju od sustava zbog čega je ta opcija ocijenjena **neprikladnom**.
- **Normativno rješenje**, koje podrazumijeva donošenje Zakona o izmjena i dopuna Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, omogućava:

- zakonodavni osnov za povećanje naknada,
- usklađivanje naknada s povećanjem troškova života
- povećan broj udomitelja koji se žele baviti udomiteljstvom
- uspostavu usluge stručne podršku i savjetovanja udomiteljstvu
- sistem licenciranja pružatelja navedene usluge,
- preciznu standardizaciju usluge
- povećan broj korisnika udomiteljstva.

Ova opcija direktno odgovara na identificirani problem – neadekvatnost trenutne visine udomiteljskih naknada i nepostajanje usluge stručne podrške i savjetovanja udomiteljstvu – te je jedina koja osigurava trajno, sistemsko i zakonski utemeljeno rješenje. U skladu s tim, Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine (2024–2030) također prepoznaje važnost donošenja odgovarajućeg zakonodavnog rješenja kroz Prioritet 2.1, gdje se kao konkretna mjera navodi uspostava standardiziranog modela pružanja usluga kroz definisanje pravnog okvira i minimalnih standard.

V - Utjecaj odabranog rješenja problema na gospodarstvo, društvo i okoliš

1a) Utječe li prednacrt/nacrt zakona na poslovno okruženje? Kreira li dodatna administrativna opterećenja? Utječe li na rad malih i srednjih poduzeća i obrtnika? Hoće li imati utjecaja na funkcioniranje tržišta i konkurenciju?

Odgovor: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine predviđa jasnu normativnu regulaciju uslova pod kojima se može obavljati udomiteljstvo, ali ne uvodi dodatna administrativna opterećenja, već uređuje sistem kroz uvođenje licenciranja, propisivanje minimalnih uvjeta i uspostavljanje registra pružalaca usluge stručne podrške i savjetovanja udomiteljstvu. U pogledu poslovnog okruženja, zakon otvara mogućnost da udruge, fondacije, vjerske zajednice, gospodarska poduzeća i druge pravne osobe pružaju navedenu uslugu, ukoliko budu registrirane za istu i budu ispunjavale uvjete utvrđene zakonom. Time se omogućava uključivanje različitih pravnih subjekata u pružanje socijalnih usluga, čime se djelimično proširuje tržište pružatelja socijalnih usluga. Zakon ne sadrži specifične odredbe koje se odnose na mala i srednja preduzeća i obrtnike, niti ih eksplicitno prepoznaje kao ciljnu grupu, ali njihovo učešće nije isključeno ukoliko djeluju u formi pravne osobe i ispune uslove predviđene zakonom. Što se tiče funkcionisanja tržišta i konkurencije, zakon može imati ograničen i indirektan utjecaj, budući da uvodi normirane kriterije za licenciranje i standardizaciju pružalaca usluga, čime doprinosi **ujednačavanju uvjeta tržišne utakmice** među potencijalnim pružateljima usluga stručne podrške. Time se ojačava transparentnost i profesionalizacija sektora, ali se istovremeno uvode minimalni standardi koji mogu djelovati kao selektivni mehanizam, što je u skladu s interesom korisnika i kvalitetom javne usluge. Dakle, iako zakon ne utiče direktno na komercijalne tržišne sektore, on oblikuje okvir u kojem se odvija dio usluga koje mogu pružati i pravna lica koja djeluju po tržišnim principima.

1b) Koji su financijski učinci prednacrta/nacrta zakona? Utječe li na operativne troškove i obavljanje poslovanja? Utječe li na priliv sredstava u javne proračune?

Odgovor: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ima značajne, ali precizno procijenjene rashodovne učinke na javne proračune, dok ne proizvodi direktne prihode niti utječe na priliv sredstava u proračune.

U pogledu kantonalnih budžeta, predviđena su povećanja iznosa udomiteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika. Uzimajući u obzir da je trenutno evidentirano ukupno 450 korisnika (od kojih 382 u tradicionalnom i 68 u specijaliziranom udomiteljstvu), ukupni godišnji izdaci na kantonalnoj razini iznosili bi:

- 2.776.224,00 KM za udomiteljsku naknadu (2.191.152,00 KM tradicionalno + 585.072,00 KM specijalizirano),
- 4.564.104,00 KM za naknadu za izdržavanje hranjenika (3.653.448,00 KM tradicionalno + 910.656,00 KM specijalizirano).

Što se tiče federalnog budžeta, nova obaveza odnosi se na uspostavljanje i finansiranje usluge stručne podrške i savjetovanja za udomiteljske porodice. Na osnovu procijenjene mjesečne naknade od 239 KM (15%) za tradicionalno i 478 KM (30%) za specijalizirano udomiteljstvo, ukupni godišnji izdaci iznosili bi:

- 1.485.624,00 KM (1.095.576,00 KM za tradicionalno i 390.048,00 KM za specijalizirano udomiteljstvo).

Ukupan godišnji rashod za sve predložene intervencije iznosio bi 8.825.952,00 KM, od čega se 7.340.328,00 KM odnosi na kantonalne budžete, a 1.485.624,00 KM na federalni budžet.

U pogledu utjecaja na operativne troškove, zakon ne zahtijeva nova institucionalna tijela, već preraspodjelu funkcija postojećih struktura. Implementacija usluge stručne podrške vrši se kroz angažman licenciranih pružatelja usluga, bez dodatnog administrativnog aparata, čime se minimizira potreba za dodatnim tehničko-operativnim sredstvima.

Kada je riječ o obavljanju poslovanja, zakon ne donosi negativne efekte. Naprotiv, otvara prostor za uključivanje nevladinih i drugih pravnih subjekata (udruga, fondacija, vjerskih zajednica i gospodarskih društava) u pružanje podrške, čime može stimulirati razvoj tržišta socijalnih usluga, ali bez nametanja obaveza ili barijera za poslovne subjekte koji ne djeluju u ovoj oblasti.

Zakon ne utječe na priliv sredstava u javne proračune, međutim, posredno može generisati dugoročne uštede kroz smanjenje potrebe za institucionalnim smještajem, koji je višestruko skuplji u odnosu na troškove udomiteljstva.

Dodatno, svi rashodi vezani su uz prosječnu neto plaću, pa se indeksiraju s ekonomskim pokazateljima, čime je sistem automatski usklađen sa realnim mogućnostima budžeta. Očekivani efekti predložene zakonske intervencije uključuju povećanje broja udomiteljskih mjesta, skraćeno vrijeme čekanja na smještaj, bolje razvojne ishode za korisnike i dugoročno smanjenje javnih rashoda kroz deinstitucionalizaciju i veće oslanjanje na porodične modele brige.

2a) Utječe li na prednacrt/nacrt zakona na mogućnost zapošljavanja i tržište rada?

Odgovor: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine uvodi standardiziranu uslugu stručne podrške i savjetovanja udomiteljstvu tako da se očekuju efekti u smislu potrebe za dodatnim zapošljavanjem osoba određenih stručnih profila kod pružatelja ove usluge.

2b) Tretira li prednacrt/nacrt zakona pitanje ravnopravnosti spolova? Je li osigurana socijalna uključenost i zaštita posebnih skupina? Daje li mogućnost pristupa zdravstvenoj i socijalnoj skrbi i obrazovanju?

Odgovor: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ne tretira pitanje ravnopravnosti spolova kao zasebnu normativnu cjelinu, ali ga afirmira kroz niz odredbi koje podrazumijevaju jednak pristup pravima i uslugama bez diskriminacije. Naime, u novopredloženom članu 1a stav (4) eksplicitno se propisuje zabrana izravne i neizravne diskriminacije udomljenika u udomiteljskoj obitelji, čime se potvrđuje opredijeljenost ka principima jednakosti i ravnopravnosti.

Socijalna uključenost i zaštita posebnih skupina dodatno su osnažene uvođenjem člana 1a, kojim se proširuje krug korisnika udomiteljstva. Pored državljana BiH s prebivalištem u Federaciji, pravo na uslugu udomiteljstva priznaje se i stranim državljanima sa stalnim boravkom, kao i osobama kojima je priznata međunarodna zaštita. Ovim proširenjem zakonodavac omogućava pristup uslugama ranjivim kategorijama, što predstavlja značajan iskorak u pogledu jednakog pristupa i inkluzivnosti.

Nadalje, predložene izmjene i dopune zakona uključuju i jačanje socijalnih servisa, konkretno kroz uvođenje pružatelja usluga stručne podrške i savjetovanja. Ove institucije imaju zadatak pružati psihosocijalnu i edukativnu podršku kako udomiteljima, tako i udomljenicima i njihovim biološkim porodicama, čime se doprinosi boljoj integraciji korisnika u društvenu zajednicu. Time se u praksi osigurava pristup psihosocijalnoj podršci i indirektno zdravstvenoj skrbi, posebno u dijelu koji se odnosi na mentalno zdravlje i rehabilitaciju.

Kroz definicije korisnika udomiteljstva (član 2. – „dijete", „mlada punoljetna osoba", „odrasla osoba", „starija osoba") potvrđuje se da zakon uključuje širok spektar dobnih skupina, a time i specifične potrebe različitih korisnika u pogledu obrazovanja i zdravstvene zaštite, iako nisu direktno normirani. Zaključno, iako se pojedini aspekti kao što je ravnopravan pristup obrazovanju i zdravstvenim uslugama ne tretiraju direktno kroz nove članove, predložene izmjene doprinose ukupnom jačanju socijalne uključenosti, osnaživanju zaštite osjetljivih skupina i afirmaciji temeljnih principa jednakosti i nediskriminacije koji su već sadržani u važećem zakonu.

3) Hoće li prednacrt/nacrt zakona imati utjecaje na okoliš?

a) DA b) NE

Objasnite: Prednacrt Zakona o socijalnim uslugama nema utjecaja na okoliš.

VI - Provođenje zakona

1) Precizira li prednacrt/nacrt zakona tko je odgovoran za njegovu primjenu i na koji način? Koja razina vlasti je mjerodavna za primjenu? Tko vrši nadzor?

Odgovor: U pogledu primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ista je definirana u nadležnosti resornih kantonalnih ministarstava i općinkih organa socijalnog staranja.

U nadležnosti Federalnog ministarstva rada i socijalne politike je izbor i licenciranje pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja udomiteljstvu kao i finansiranje rada navedenih servisa.

Također, članom 25. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine predložene su izmjene i dopune naslova i teksta postojećeg članka 52. temeljnog teksta Zakona o udomiteljstvu u smislu jasnijeg definiranja nadzora nad primjenom ovoga propisa. U tom je kontekstu utvrđeno je da nadzor nad provedbom ovoga zakona i pratećih podzakonskih akata vrše kantonalna ministarstva, dok nadzor nad zakonitošću rada centara za stručnu podršku i savjetovanje vrši Federalno ministarstvo rada i socijalne politike. Također je u određenoj mjeri proširen i opseg inspekcijskog nadzora koji vrše kantonalni inspektori za oblast socijalne skrbi pri čemu je propisano da se isti provodi uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolaže tijelo skrbništva uz mogućnost posjet udomitelju kod kojega je izvršen smještaj što do sada nije bio slučaj.

Je li prednacrt/nacrt zakona povezan za druge važeće propise ili ima učinak na druge važeće propise? Ako DA, navedite koje:

Odgovor: Zakon o o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine povezan je s primjenom sljedećih važećih propisa:

- Zakon o osnovama socijalne skrbi, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 7/14 –rješenje US BiH, 45/16, 19/17 – dr. zakon, 40/18, 52/22 – dr. zakon, 16/23, 60/23 – dr. zakon i 13/25 – dr. zakon);
- Zakon o udruženjima i fondacijama ("Službene novine Federacije BiH", broj: 45/02, 85/07);
- Zakon o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18, 23/20 - Odluka US, 49/21 - dr. zakon, 103/21 - dr. Zakon, 44/22 i 39/24);

- Zakon o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 73/14 i 19/17 - Odluka US);
- Zakon o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22);
- Zakon o zaštiti osobnih podataka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11, 89/11 i 12/25);
- Zakon o obligacijskim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89 – odluka USJ i 57/89, "Službeni list RBiH", broj 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", broj 29/03 i 42/11);
- Zakon o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/01 i 48/11);
- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/25);
- Zakon o zaštiti i postupanju s djecom i malodobnicima u kaznenom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 7/14 i 74/20);
- Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 74/08 – odluka US, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22);
- Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 32/10 - Prečišćeni tekst).

3) Je li prijelazno razdoblje s postojećeg rješenja na novi prednacrt/nacrt zakona jasno definirano?

Odgovor: Zakon propisuje obavezu donošenja podzakonskih akata jer se uvode nova zakonska ili drugačija rješenja koja su predviđena predloženim izmjenama i dopunama, te je ocijenjeno neophodnim revidirati i prateće podzakonske akte kako bi se osigurala dosljednost u primjeni ovoga zakona. Propisan je rok od 6 mjeseci za donošenje preciziranih podzakonskih akata. Također, a kako bi se ostavilo prostora za planiranje sredstava koja su neophodna za implementaciju ovog propisa, primjena zakona je planirana od 1.1.2027.

KONTROLNA IZJAVA O PROVEDENOJ PROCJENI UTJECAJA PROPISA

Kontrolna izjava o provedenoj procjeni utjecaja propisa			
Naziv prednacrta/nacrta zakona	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine		
Datum	10.07.2026. godine		
Kontrolno područje		DA	Obrazloženje Ureda
AKTIVNOST			
Naziv prednacrta/nacrta zakona je naveden i razumljiv		DA	
Naveden je naziv i kontakti obrađivača		DA	
Naveden je datum		DA	
DEFINIRANJE PROBLEMA			
Problem je jasno i sažeto objašnjen		DA	
Ciljevi su jasno i sažeto objašnjeni		DA	
Očekivani rezultati su jasno i sažeto objašnjeni		DA	
KONZULTACIJE			
Zainteresirane strane su jasno definirane			
Proces konzultacija je jasno i sažeto objašnjen			
PREDLOŽENA RJEŠENJA			
Predložena su normativna i nenormativna rješenja		DA	
Definirani su rizici predloženog rješenja		DA	
Definiran je utjecaj rješenja na proračun		DA	
Definiran je utjecaj rješenja na gospodarstvo, društvo, okoliš, te održivi razvoj i zdravlje ljudi		DA	
Definiran je način primjene i usuglašenost s ostalim propisima		DA	
Definirano je prijelazno razdoblje		DA	
PROCJENA PROVEDENA SUKLADNO UREDBI		DA	

UREDVLADE FBIH ZA ZAKONODAVSTVO I USKLADENOST SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE

P.O. VLADE FEDERACIJE BIH

POMOĆNIK DIREKTORA

Ljiljana Tadić

Datum i potpis: 10.07.2026. godine

OVLAŠTENA OSOBA

USPOREDNI PREGLED TRENUTNIH ODREDBI PROPISA I PRIJEDLOGA NJIHOVIH IZMJENA I DOPUNA

Trenutna važeća odredba	Predložena izmjena i/ili dopuna	Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune
Članak 1. **(Predmet Zakona)** (1) Ovim zakonom uređuju se načela udomiteljstva, pojam i vrste udomiteljstva, uvjeti za obavljanje udomiteljstva, vrste i broj udomljenika, podobnost za obavljanje udomiteljstva, ugovor o udomiteljstvu, udomiteljska naknada i naknada za izdržavanje udomljenika, obveze, odgovornosti i prava udomitelja i centra za socijalni rad (u daljnjem tekstu: centar), prava i obveze udomljenika, osposobljavanje i edukacija, registar i evidencija podataka, upravni nadzor, te druga pitanja iz oblasti udomiteljstva. (2) Djeci i odraslim osobama koje su privremeno ili trajno bez roditeljske odnosno obiteljske skrbi, omogućit će se zaštita u obiteljskom okruženju. (3) Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.	**Članak 1.** U Zakonu o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/17 - u daljnjem tekstu: Zakon) u članku 1. stavak (1) mijenja se i glasi: "(1) Ovim zakonom uređuju se načela udomiteljstva, pojam i vrste udomiteljstva, uvjeti za obavljanje udomiteljstva, vrste i broj udomljenika, podobnost za obavljanje udomiteljstva, ugovor o udomiteljstvu, udomiteljska naknada i naknada za izdržavanje udomljenika, obveze, odgovornosti i prava udomitelja i centra za socijalni rad, odnosno općinske ili gradske službe socijalne skrbi (u daljnjem tekstu: centar), prava i obveze udomljenika, osposobljavanje i edukacija, usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva, pružatelji usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva, registar i evidencija podataka, upravni nadzor te druga pitanja iz oblasti udomiteljstva.". Iza članka 1. dodaje se novi članak 1a. koji glasi: "Članak 1a. (Korisnici usluge udomiteljstva) (1) Pravo na uslugu udomiteljstva pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom ostvaruje osoba koja je državljanin Bosne i Hercegovine i koja ima prebivalište na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija). (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, stranom državljaninu kojemu je odobren stalni boravak na teritoriju Federacije, pripada pravo na uslugu udomiteljstva pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom i ukoliko je isto pravo regulirano sporazumom o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i zemlje porijekla, odnosno mjesta prebivališta stranog državljanina. (3) Iznimno od stavka (2) ovoga članka, strani državljanin kojemu je priznata međunarodna zaštita u Bosni i	Predloženim izmjenama i dopunama članka 1. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se dodatnom normativnom preciziranju predmeta ovoga Zakona, s ciljem njegova usklađivanja s potrebama daljnjeg razvoja sustava udomiteljstva, jačanja institucionalne podrške, te unapređenja pravne sigurnosti u njegovoj primjeni. Iako važeća odredba članka 1. uređuje temeljna pitanja koja su predmet ovoga Zakona, iskustva stečena tijekom njegove primjene pokazala su potrebu da se pojedini instituti od posebnog značaja za funkcioniranje sustava udomiteljstva izričito uključe u odredbu kojom se određuje njegov predmet. U tom smislu predlaže se dopuna stavka (1) na način da se među pitanja koja uređuje ovaj Zakon izričito uvrste usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva, kao i pružatelji te usluge. Time se normativno potvrđuje njihova važnost kao sastavnog dijela sustava udomiteljstva, te stvara odgovarajuća pravna osnova za njihovo detaljnije uređivanje u daljnjim odredbama Zakona. Na taj se način dodatno naglašava potreba osiguravanja kontinuirane stručne, savjetodavne i psihosocijalne podrške udomiteljima, udomljenicima i drugim sudionicima u postupku udomiteljstva, čime se jačaju kapaciteti udomiteljskih obitelji i unapređuje kvaliteta skrbi. Istodobno se predloženom izmjenom vrši i terminološko usklađivanje koje proizlazi iz organizacijskih specifičnosti sustava socijalne skrbi u Federaciji Bosne i Hercegovine. Naime, u pojedinim jedinicama lokalne samouprave poslove socijalne skrbi ne obavljaju centri za socijalni rad, nego općinske ili gradske službe socijalne skrbi koje imaju iste nadležnosti u provedbi propisa iz područja socijalne skrbi i udomiteljstva. Stoga se predlaže da se već u odredbi o predmetu Zakona izričito obuhvate oba organizacijska oblika, čime se osigurava da se odredbe ovoga Zakona na jednak način primjenjuju na sva nadležna tijela, neovisno o njihovom organizacijskom ustroju.

	Hercegovini, pravo na uslugu udomiteljstva iz ovoga zakona ostvaruje sukladno odredbama Pravilnika o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osobama kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 43/17). (4) Zabranjena je izravna i neizravna diskriminacija udomljenika u udomiteljskoj obitelji.".	Osim izmjene postojećeg članka, predlaže se i uvođenje novoga članka 1a., kojim se po prvi put sustavno uređuje krug korisnika usluge udomiteljstva i uvjeti pod kojima se to pravo može ostvariti. Budući da važeći Zakon ne sadrži odredbe kojima se izričito određuje opseg njegove primjene u odnosu na korisnike usluge udomiteljstva, predloženim rješenjem otklanja se postojeća pravna praznina i osigurava veća pravna sigurnost u njegovoj primjeni. Kao opće pravilo propisuje se da pravo na uslugu udomiteljstva ostvaruje osoba koja je državljanin Bosne i Hercegovine i ima prebivalište na području Federacije Bosne i Hercegovine. Istodobno su predviđene i iznimke od navedenoga pravila, vodeći računa o međunarodnim obvezama Bosne i Hercegovine i posebnom pravnom položaju pojedinih kategorija stranih državljana. Tako se omogućuje ostvarivanje prava na uslugu udomiteljsiva i stranim državljanima kojima je odobren stalni boravak na području Federacije Bosne i Hercegovine, pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom i međunarodnim sporazumima o socijalnom osiguranju. Nadalje, za osobe kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini ostvarivanje prava na uslugu udomiteljstva uređuje se upućivanjem na poseban propis kojim je uređeno ostvarivanje prava na socijalnu pomoć za ovu kategoriju osoba, čime se osigurava usklađenost ovoga Zakona s postojećim pravnim okvirom. Predloženim člankom uvodi se i izričita zabrana izravne i neizravne diskriminacije udomljenika u udomiteljskoj obitelji. Time se dodatno potvrđuje usklađenost ovoga Zakona s ustavnim načelom jednakosti, propisima kojima se uređuje zabrana diskriminacije, te međunarodnim standardima zaštite ljudskih prava, uz jasno normativno naglašavanje obveze jednakog postupanja prema svim korisnicima usluge udomiteljstva, neovisno o njihovim osobnim svojstvima ili pravnom statusu. Sveukupno promatrano, predložene izmjene i dopune doprinose potpunijem definiranju predmeta ovoga Zakona, preciznijem uređivanju institucionalnog okvira za pružanje stručne podrške udomiteljstvu, jasnijem određivanju kruga korisnika usluge udomiteljstva, te dodatnom jačanju načela jednakosti i zabrane diskriminacije. Time se unapređuje pravna sigurnost, osigurava dosljednija primjena Zakona, te stvaraju pretpostavke za daljnji razvoj kvalitetnog,

		dostupnog i učinkovitog sustava udomiteljstva u Federaciji Bosne i Hercegovine.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 2. **(Značenje pojedinih izraza)** U smislu ovoga zakona pojedini izrazi imaju sljedeće značenje: a) Udomitelj je predstavnik udomiteljske obitelji ili samac koji ima sklopljen ugovor o udomiteljstvu i pruža usluge zaštite udomjeniku u skladu s ovim zakonom; b) Udomiteljska naknada je naknada udomitelju za njegov rad, pruženu zaštitu i uloženi trud u zbrinjavanju udomljenika na smještaju u skladu s rješenjem centra o priznavanju prava na smještaj u udomiteljsku obitelj i individualnim planom zaštite udomljenika; c) Udomiteljska obitelj je obitelj koju čine udomitelj, njegov bračni ili izvanbračni partner i drugi srodnici s kojima udomitelj živi u zajedničkom kućanstvu; d) Udomiteljstvo je oblik zaštite izvan vlastite obitelji kojim se djetetu ili odrasloj osobi osigurava odgovarajući obiteljski smještaj i zaštita u udomiteljskoj obitelji; e) Udomljenik je dijete, mlađa punoljetna osoba do završetka redovnog školovanja i najduže godinu dana nakon završetka redovnog školovanja ako se ne može zaposliti, a najdulje do 26. godine, i odrasla osoba koja je ostvarila pravo na usluge zaštite izvan vlastite obitelji i smještena je u udomiteljsku obitelj temeljem rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u udomiteljsku obitelj; f) Individualni plan zaštite udomljenika (u daljnjem tekstu: individualni plan) je dokument koji izrađuju stručni uposlenici centra u suradnji s udomljenikom, članovima njegove obitelji, skrbnikom ili zastupnikom, a koji sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, rokove i nositelje provođenja aktivnosti kojima se ostvaruje svrha smještaja u udomiteljsku obitelj, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana; g) Naknada za izdržavanje udomljenika je naknada kojom se podmiruju troškovi smještaja i druge potrebe udomljenika;	**Članak 2.** Članak 2. mijenja se i glasi: "Članak 2. (Značenje pojedinih izraza) Pojedini izrazi, u smislu ovoga zakona, imaju sljedeće značenje: a) Dijete je osoba do navršenih 18 godina života; b) Mlađa punoljetna osoba je osoba koja je navršila 18, a nije navršila 21 godinu života; c) Odrasla osoba je osoba koja je navršila 18, a nije navršila 65 godina života; d) Starija osoba je osoba s navršenih 65 godina života ili više; e) Udomiteljstvo je poseban oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se djetetu, mlađoj punoljetnoj osobi, odrasloj osobi ili starijoj osobi osiguravaju obiteljski smještaj i zaštita u udomiteljskoj obitelji; f) Udomitelj je predstavnik udomiteljske obitelji ili samac koji ima sklopljen ugovor o udomiteljstvu i udomljeniku pruža usluge zaštite sukladno ovom zakonu; g) Potencijalni udomitelj je osoba za koju je centar utvrdio da ispunjava uvjete za bavljenje udomiteljstvom i koja nema sklopljen ugovor o udomiteljstvu, sukladno ovom zakonu; h) Udomljenik je dijete, mlađa punoljetna osoba, odrasla osoba ili starija osoba kojoj se obiteljski smještaj i zaštita osiguravaju u udomiteljskoj obitelji; i) Udomiteljska obitelj je obitelj koju čine udomitelj, njegov bračni ili izvanbračni partner i drugi srodnici s kojima udomitelj živi u zajedničkom kućanstvu; j) Zakonski zastupnik je roditelj djeteta, odnosno osoba koju je, sukladno odredbama propisa iz oblasti obiteljsko-pravne zaštite, nadležni centar postavio za skrbnika djeteta ili odrasle osobe; k) Zajedničko kućanstvo je ekonomska zajednica jedne ili više obitelji u kojoj se zajednički sjeću i troše novčana i druga materijalna sredstva;	Predloženim izmjenama članka 2. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se cjelovitom preispitivanju, proširenju i terminološkom usklađivanju definicija temeljnih pojmova koji se koriste u ovome Zakonu. Budući da jasno, precizno i jednoznačno određivanje značenja pojedinih izraza predstavlja jedan od temeljnih preduvjeta za pravilnu, ujednačenu i pravno sigurnu primjenu zakonskih odredbi, ocijenjeno je potrebnim postojeći katalog definicija sadržajno dopuniti, terminološki uskladiti, te prilagoditi suvremenim stručnim standardima u području socijalne skrbi i udomiteljstva. U tom smislu, prije svega se uvode definicije pojmova dijete, mlađa punoljetna osoba, odrasla osoba i starija osoba, pri čemu se jasno određuju dobne granice za svaku od navedenih kategorija korisnika. Time se osigurava jednoznačna primjena zakonskih odredbi koje se odnose na pojedine skupine korisnika udomiteljstva, izbjegavaju različita tumačenja njihovog statusa, te stvara jasniji normativni okvir za ostvarivanje prava i pružanje odgovarajućih oblika zaštite. Istodobno se redefinira pojam udomiteljstva kao posebnog oblika skrbi izvan vlastite obitelji kojim se djeci, mlađim punoljetnim osobama, odraslim osobama i starijim osobama osiguravaju obiteljski smještaj i zaštita u udomiteljskoj obitelji. Time se dodatno naglašava zaštitna i socijalna funkcija udomiteljstva kao jednog od temeljnih oblika izvaninstitucionalne skrbi, te se njegova definicija usklađuje sa suvremenim pristupima u području socijalne skrbi. Predloženim izmjenama dodatno se preciziraju i definicije postojećih instituta, uključujući pojmove udomitelja, potencijalnog udomitelja, udomljenika, udomiteljske obitelji, udomiteljske naknade, naknade za izdržavanje udomljenika, ugovora o udomiteljstvu i voditelja individualnog plana. Navedene izmjene imaju prvenstveno za cilj terminološko usklađivanje s ostalim odredbama Zakona, preciznije određivanje sadržaja pojedinih instituta, te uklanjanje mogućih dvojbi koje su uočene tijekom njegove dosadašnje primjene.

h) Potencijalni udomitelj je osoba za koju je centar utvrdio da ispunjava uvjete za bavljenje udomiteljstvom i nema sklopljen ugovor o udomiteljstvu, u skladu s ovim zakonom; i) Ugovor o udomiteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obvezama koji sklapaju centar i potencijalni udomitelj odnosno udomitelj, a nakon donošenja rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u udomiteljsku obitelj; j)) Voditelj individualnog plana je stručni uposlenik centra koji planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć udomitelju, te neposredno prati udomljenika u udomiteljskoj obitelji.	l) Naknada za izdržavanje udomljenika je naknada kojom se podmiruju troškovi smještaja i druge potrebe udomljenika; m) Udomiteljska naknada je novčana naknada udomitelju za njegov rad i uloženi trud, te pružene usluge zaštite udomljeniku koji je upućen na smještaj na temelju rješenja nadležnog centra i sukladno individualnom planu podrške udomljeniku; n) Individualni plan podrške udomljeniku (u daljnjem tekstu: individualni plan) je dokument koji izrađuju stručni djelatnici centra u suradnji s udomljenikom, njegovim zakonskim zastupnikom i članovima njegove obitelji, udomiteljem, pružateljem usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva i drugim relevantnim subjektima, a koji sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, indikatore, rokove i nositelje izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje zaštita u najboljem interesu udomljenika, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana; o) Ugovor o udomiteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obvezama koji sklapaju centar i potencijalni udomitelj, odnosno udomitelj, a nakon donošenja rješenja nadležnog centra kojim se udomljenik upućuje na smještaj u udomiteljsku obitelj; p) Voditelj individualnog plana je stručni djelatnik centra koji planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć udomitelju, te neposredno prati udomljenika u udomiteljskoj obitelji; q) Pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva (u daljnjem tekstu: pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja) je licencirana pravna osoba koja, u suradnji s nadležnim centrom, pruža uslugu stručne podrške i savjetovanja biološkim i udomiteljskim obiteljima sukladno odredbama ovoga zakona; r) Vođenje slučaja je metoda stručnog rada na temelju koje, u suradnji s udomljenikom, nadležni centar vrši stručnu procjenu njegovih potreba, dogovara i koordinira usluge zaštite i smještaja u udomiteljskoj obitelji te prati, evaluira i zastupa najbolji interes udomljenika radi poboljšanja njegove socijalne dobrobiti.".	Radi potpunijeg normativnog uređenja pojedinih pravnih instituta uvode se i definicije zakonskog zastupnika i zajedničkog kućanstva. Time se osigurava usklađenost Zakona s propisima kojima je uređena obiteljsko-pravna zaštita, odnosno jednoznačnije određivanje obiteljskog okruženja u kojem se ostvaruje usluga udomiteljstva. Posebna pozornost posvećena je redefiniranju individualnog plana podrške udomljeniku. Dosadašnji pojam "individualni plan zaštite udomljenika" zamjenjuje se pojmom "individualni plan podrške udomljeniku", čime se terminološki naglašava suvremeni pristup socijalnom radu usmjeren na kontinuiranu podršku, razvoj potencijala i osnaživanje korisnika, uz istodobno osiguravanje njegove zaštite i ostvarivanja najboljeg interesa. Istodobno se proširuje sadržaj individualnog plana propisivanjem obveze definiranja indikatora uspješnosti, preciznijim određivanjem sudionika u njegovoj izradi, te naglašavanjem međusobne koordinacije svih sudionika uključenih u njegovu provedbu, sukladno metodi vođenja slučaja. Slijedom novih koncepcijskih rješenja koja se uvode ovim Zakonom, među temeljne pojmove uvrštava se i pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva kao licencirana pravna osoba koja, u suradnji s nadležnim centrom, pruža stručnu, savjetodavnu i psihosocijalnu podršku biološkim i udomiteljskim obiteljima. Uvođenjem ove definicije normativno se potvrđuje važnost organizirane stručne podrške kao sastavnog dijela sustava udomiteljstva, te stvaraju pretpostavke za kvalitetnije praćenje, osnaživanje i profesionalnu podršku svim sudionicima udomiteljskog procesa. Jednako tako, prvi put se uvodi i definicija vođenja slučaja kao metode stručnog rada u području socijalne skrbi. Time se normativno prepoznaje suvremeni model rada koji obuhvaća stručnu procjenu potreba korisnika, planiranje i koordinaciju usluga, praćenje njihove provedbe, evaluaciju postignutih rezultata, te zastupanje najboljeg interesa udomljenika tijekom cijelog trajanja udomiteljskog smještaja. Sveukupno promatrano, predložene izmjene članka 2. doprinose stvaranju jasnijeg, sadržajno potpunijeg i terminološki dosljednijeg pojmovnog okvira Zakona. Time se osigurava veća pravna sigurnost u njegovoj primjeni,

		usklađenost s drugim propisima iz sustava socijalne skrbi i obiteljsko-pravne zaštite, afirmiraju suvremeni stručni standardi u području udomiteljstva, te se stvaraju kvalitetnije pretpostavke za učinkovitu zaštitu prava i najboljeg interesa osobe kojima se pruža usluga udomiteljstva.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 17. **(Uvjeti koje moraju ispunjavati udomitelj i udomiteljska obitelj)** (1) Osoba koja želi biti udomitelj mora: a) biti državljanin Bosne i Hercegovine, b) biti punoljetna, c) imati prebivalište u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), d) imati poslovnu sposobnost, e) imati zdravstvenu sposobnost, f) imati završeno najmanje srednjoškolsko obrazovanje, g) imati dokaz da članovi udomiteljske obitelji nemaju neizmirenih poreskih obveza, h) imati kompetencije za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba, prema stručnoj procjeni centra, i i) imati stambene i materijalne uvjete za obavljanje udomiteljstva koje će propisati federalni ministar rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: federalni ministar). (2) Iznimno od stavka (1) točka a) ovoga članka, udomitelj može biti i strani državljanin sa stalnim boravkom u Federaciji koji ispunjava uvjete propisane ovim zakonom, ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu udomljenika. (3) Iznimno, udomitelj može biti i osoba koja ima niži stupanj obrazovanja od propisanog stavkom (1) točkom f) ovoga članka, ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu udomljenika. (4) U slučaju iz stavka (2) ovoga članka centar je dužan pribaviti suglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).	**Članak 3.** U članku 17. stavak (4) se briše. Dosadašnji stavci (5), (6), (7) i (8) postaju stavcima (4), (5), (6) i (7). U stavku (6) koji je ovim izmjenama postao stavak (5) postotak: "50%" zamjenjuje se postotkom: "40%".	Predloženim izmjenama članka 17. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se ciljanim normativnim prilagodbama kojima se nastoji unaprijediti učinkovitost postupka utvrđivanja uvjeta za obavljanje udomiteljstva, racionalizirati pojedini upravni postupci, te istodobno osigurati primjereniji i realniji financijski kriteriji za osobe koje žele obavljati udomiteljstvo. Predložena rješenja rezultat su iskustava stečenih tijekom dosadašnje primjene Zakona i usmjerena su na uklanjanje administrativnih prepreka koje nisu nužne za ostvarivanje svrhe postupka, uz potpuno očuvanje standarda zaštite i najboljeg interesa udomljenika. Prije svega, predlaže se brisanje dosadašnjeg stavka (4) članka 17. kojim je propisana obveza pribavljanja prethodne suglasnosti Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u slučajevima kada zahtjev za obavljanje udomiteljstva podnosi strani državljanin sa stalnim boravkom u Federaciji Bosne i Hercegovine. Dosadašnja primjena ove odredbe pokazala je da navedena suglasnost predstavlja dodatni administrativni korak koji produljuje trajanje postupka, a pritom ne doprinosi kvaliteti niti zakonitosti odlučivanja. Naime, sve relevantne činjenice za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za obavljanje udomiteljstva utvrđuje nadležni centar kroz stručnu procjenu, neposredni uvid u obiteljske, stambene i socijalne prilike, te prikupljanje propisane dokumentacije. Federalno ministarstvo u postupku davanja suglasnosti ne provodi vlastiti dokazni postupak niti raspolaže dodatnim činjenicama koje već nisu utvrđene u prvostupanjskom postupku, zbog čega njegova suglasnost u praksi nema odlučujući utjecaj na sadržaj konačne odluke. Budući da je zakonitost i pravilnost prvostupanjskog postupanja osigurana kroz sustav pravnih lijekova, upravnog nadzora i drugih mehanizama kontrole propisanih ovim Zakonom i općim propisima o upravnom postupku, ocijenjeno je da daljnje zadržavanje ove suglasnosti nije opravdano. Njezino brisanje doprinosi racionalizaciji

(5) Udomitelj i članovi udomiteljske obitelji moraju ostvarivati mjesečne prihode za izdržavanje po članu kućanstva u iznosu od najmanje 15% od prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. (6) Iznimno od stavka (5) ovoga članka, udomitelj samac mora ostvarivati mjesečne prihode u iznosu od najmanje 50% od prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. (7) U pogledu ispunjavanja uvjeta iz st. (5) i (6) ovoga članka u obzir se uzimaju mjesečni prihodi ostvareni u posljednja tri mjeseca. (8) Srodnički udomitelj odnosno članovi srodničke udomiteljske obitelji ne moraju ispuniti uvjete iz st. (5) i (6) ovoga članka ukoliko centar procijeni da je to u najboljem interesu udomljenika.		upravnog postupka, jačanju odgovornosti nadležnog centra za provedbu stručne procjene, skraćivanju vremena odlučivanja, te učinkovitijem ostvarivanju prava stranaka, uz potpuno očuvanje pravne sigurnosti i zaštite interesa udomljenika. Uz navedeno, predlaže se izmjena odredbe kojom se uređuje minimalni iznos mjesečnih prihoda koje mora ostvarivati osoba koja kao samac želi obavljati udomiteljstvo. Važećim zakonskim rješenjem propisano je da udomitelj samac mora ostvarivati mjesečne prihode u visini od najmanje 50% prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine, dok se predloženim izmjenama taj prag smanjuje na 40%. Potreba za ovom izmjenom proizlazi iz iskustava stečenih tijekom provedbe Zakona, koja pokazuju da postojeći financijski prag u pojedinim slučajevima predstavlja nerazmjerno ograničenje za osobe koje posjeduju odgovarajuće osobne, obiteljske i stručne kompetencije za obavljanje udomiteljstva, ali zbog nešto nižih prihoda ne mogu ostvariti status udomitelja. Istodobno, financijska sposobnost predstavlja samo jedan od uvjeta za obavljanje udomiteljstva, te se uvijek procjenjuje zajedno s drugim zakonom propisanim uvjetima, uključujući zdravstvenu sposobnost, stambene uvjete, stručnu procjenu kompetencija i ukupnu prikladnost udomiteljske obitelji za pružanje skrbi. Smanjenjem propisanog financijskog praga ne umanjuju se standardi zaštite udomljenika niti se dovodi u pitanje financijska održivost udomiteljske obitelji. Naprotiv, predloženim rješenjem uspostavlja se razmjerniji odnos između propisanih uvjeta i stvarnih društvenih i ekonomskih okolnosti, čime se uklanja neopravdana prepreka pristupu udomiteljstvu za određeni broj potencijalnih udomitelja samaca. Time se stvaraju pretpostavke za povećanje broja raspoloživih udomiteljskih obitelji, što predstavlja jedan od važnih preduvjeta za pravodobno osiguravanje obiteljskog smještaja djeci i drugim osobama kojima je potrebna zaštita izvan vlastite obitelji. Sveukupno promatrano, predložene izmjene članka 17. doprinose racionalizaciji upravnih postupaka, jačanju odgovornosti nadležnih centara u provedbi stručnih procjena, te prilagodbi financijskih kriterija stvarnim društvenim i ekonomskim okolnostima, uz potpuno

		očuvanje standarda zaštite i najboljeg interesa udomljenika. Istodobno se stvaraju povoljniji uvjeti za povećanje broja potencijalnih udomitelja i daljnji razvoj udomiteljstva kao jednog od temeljnih oblika izvaninstitucionalne skrbi, čime se dugoročno stvaraju pretpostavke za smanjenje potrebe za institucionalnim smještajem i jačanje obiteljskih oblika skrbi.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 18. **(Smetnje za obavljanje udomiteljstva)** (1) Udomiteljstvo ne može obavljati obitelj: a) u kojoj su poremećeni obiteljski odnosi, b) u kojoj je udomitelju ili drugom članu udomiteljske obitelji izrečena mjera obiteljsko-pravne zaštite u pogledu osobnih prava djeteta, c) u kojoj su interesi udomitelja ili drugog člana udomiteljske obitelji u suprotnosti s interesima udomljenika, d) u kojoj udomitelj ili član udomiteljske obitelji ima zaključen ugovor o doživotnom izdržavanju s udomljenikom, e) u kojoj udomitelj ili drugi član udomiteljske obitelji ispoljava društveno neprihvatljivo ponašanje u smislu važećeg zakona iz oblasti socijalne skrbi, f) u kojoj bi zbog bolesti udomitelja ili člana udomiteljske obitelji moglo biti ugroženo zdravlje ili drugi interesi udomljenika, g) u kojoj se protiv udomitelja ili drugog člana udomiteljske obitelji vodi kazneni postupak, odnosno u kojoj je udomitelju ili drugom članu udomiteljske obitelji pravomoćnom sudskom presudom izrečena kazna zatvora, novčana kazna ili određena uvjetna osuda za kazneno djelo propisano Kaznenim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine ili Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine, ili je izrečena neka od zaštitnih mjera prema počinitelju nasilja u obitelji, koje su propisane Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji Federacije Bosne i Hercegovine, h) u kojoj udomitelj ima više od dvoje djece mlađe od 15 godina izuzev ako se radi o srodničkoj udomiteljskoj obitelji.	**Članak 4.** U članku 18. u stavku (1) točka g) mijenja se i glasi: "g) u kojoj se protiv udomitelja ili drugog člana udomiteljske obitelji vodi kazneni postupak, odnosno u kojoj je udomitelju ili drugom članu udomiteljske obitelji pravomoćnom sudskom presudom izrečena kazna zatvora, novčana kazna ili uvjetna osuda za kazneno djelo propisano kaznenim zakonodavstvom u Bosni i Hercegovini ili zaštitna mjera zbog počinjenog nasilja u obitelji ili nasilja prema ženama, sukladno propisima kojima je uređena zaštita od nasilja u obitelji i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine,". Točka h) mijenja se i glasi: "h) u kojoj udomitelj ima više od troje djece mlađe od 15 godina, izuzev ako se radi o srodničkoj udomiteljskoj obitelji,". Iza točke h) dodaje se nova točka i) koja glasi: "i) u kojoj je udomitelj ili član udomiteljske obitelji imenovan za skrbnika udomljeniku.".	Predloženim izmjenama i dopunama članka 18. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se daljnjem unapređenju normativnog okvira kojim se uređuju smetnje za obavljanje udomiteljstva. Cilj predloženih izmjena je dodatno uskladiti pojedine odredbe Zakona s važećim pravnim okvirom, prilagoditi pojedine uvjete iskustvima stečenim tijekom njegove primjene, te dodatno osnažiti mehanizme zaštite najboljeg interesa udomljenika kroz jasnije razgraničenje pojedinih pravnih instituta i preciznije određivanje zapreka za obavljanje udomiteljstva. Prije svega, predlaže se izmjena dosadašnje točke g), kojom se odredba terminološki i nomotehnički usklađuje s važećim zakonodavstvom kojim je uređena zaštita od nasilja u obitelji i nasilja prema ženama. Umjesto pozivanja na puni naziv pojedinog zakona, predlaže se uporaba općenitije formulacije kojom se upućuje na propise kojima je uređena navedena materija. Takvim se rješenjem izbjegava potreba naknadnog usklađivanja ovoga Zakona prilikom svake izmjene ili dopune posebnog propisa kojim se uređuje zaštita od nasilja u obitelji i nasilja prema ženama, čime se postiže veća nomotehnička stabilnost i dugoročna održivost zakonskog teksta, bez bilo kakvih izmjena njegova materijalnopravnog sadržaja. Nadalje, predlaže se izmjena dosadašnje točke h) kojom se povećava dopušteni broj vlastite djece mlađe od 15 godina koju udomitelj može imati, s dosadašnje dvoje na troje, uz zadržavanje iznimke koja se odnosi na srodničko udomiteljstvo. Potreba za ovom izmjenom proizašla je iz iskustava stečenih tijekom provedbe Zakona, koja pokazuju da broj vlastite djece sam po sebi ne predstavlja odlučujući pokazatelj sposobnosti obitelji za kvalitetno pružanje udomiteljske skrbi. U praksi postoje obitelji koje, unatoč većem broju vlastite djece, raspolažu odgovarajućim stambenim, materijalnim i osobnim kapacitetima, te

(2) Centar po službenoj dužnosti prikuplja dokaze iz stavka (1) točka g) ovoga članka za udomitelja i članove udomiteljske obitelji.		iskazuju visoku razinu roditeljskih i odgojnih kompetencija potrebnih za uspješno obavljanje udomiteljstva. Predloženo povećanje ovoga praga ujedno je usklađeno s izmjenom članka 21. Zakona, kojom se povećava najveći dopušteni ukupan broj djece koja mogu živjeti u udomiteljskoj obitelji. Time se osigurava međusobna usklađenost zakonskih odredbi i omogućuje njihova dosljedna primjena u praksi. Istodobno se ne ukida postojeće ograničenje, nego se ono prilagođava stvarnim okolnostima i iskustvima iz prakse, uz zadržavanje svih ostalih zakonom propisanih uvjeta koje potencijalni udomitelj mora ispunjavati. Centar i dalje zadržava obvezu provođenja sveobuhvatne stručne procjene svake pojedine udomiteljske obitelji, pri čemu broj vlastite djece predstavlja samo jedan od elemenata ukupne procjene njezine sposobnosti za pružanje odgovarajuće skrbi. Time se omogućuje veća fleksibilnost sustava, bez umanjenja standarda zaštite i sigurnosti udomljenika. Predlaže se i dopuna članka 18. dodavanjem nove smetnje za obavljanje udomiteljstva kojom se propisuje da udomitelj ili član udomiteljske obitelji ne može istodobno biti imenovan skrbnikom udomljeniku. Potreba za ovim normativnim rješenjem proizašla je iz dvojbi koje su se pojavile u praksi glede mogućnosti istodobnog obavljanja obje funkcije od strane iste osobe. Naime, iako su obje funkcije usmjerene na zaštitu prava i dobrobiti udomljenika, one imaju različitu pravnu prirodu i različite odgovornosti. Udomitelj neposredno pruža svakodnevnu skrb, odgoj i podršku udomljeniku, dok skrbnik kao njegov zakonski zastupnik neovisno štiti njegova prava i interese, te nadzire ostvarivanje prava koja proizlaze iz smještaja u udomiteljsku obitelj. Istodobno obavljanje obje funkcije od strane iste osobe moglo bi dovesti do sukoba interesa i umanjiti neovisnost skrbničke funkcije, osobito u situacijama kada je potrebno objektivno ocijeniti kvalitetu skrbi koju udomitelj pruža ili poduzimati mjere radi zaštite prava udomljenika. Jasnim razdvajanjem ovih dviju funkcija dodatno se osiguravaju neovisnost zastupanja interesa udomljenika, transparentnost postupanja, te učinkovitiji sustav zaštite njegovih prava. Sveukupno promatrano, predložene izmjene članka 18. doprinose daljnjem unapređenju sustava udomiteljstva kroz nomotehničko usklađivanje Zakona s važećim

		zakonodavstvom, prilagodbu pojedinih uvjeta stvarnim potrebama i iskustvima iz prakse, te dodatno jačanje mehanizama kojima se osigurava zaštita najboljeg interesa udomljenika. Time se istodobno povećavaju pravna sigurnost i funkcionalnost sustava udomiteljstva, te stvaraju kvalitetnije pretpostavke za pružanje sigurne, stabilne i stručne skrbi osobama kojima je ona potrebna.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 21. **(Broj djece udomljenika u jednoj udomiteljskoj obitelji)** (1) U udomiteljskoj obitelji može biti smješteno najviše troje djece, s tim da ukupan broj djece koja žive u udomiteljskoj obitelji, računajući i djecu udomitelja, ne može biti veći od petero. (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka u udomiteljskoj obitelji može biti smješteno više od troje djece ako se radi o braći i sestrama ili o udomljenicima hitnog i povremenog udomiteljstva ili roditelju s djetetom dobi do godinu dana starosti. (3) Ako udomiteljska obitelj skrbi o djeci s invaliditetom, samo jedno dijete može biti dijete s težim tjelesnim, intelektualnim, osjetilnim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđena takva razina funkcioniranja koja zahtijeva veću stručnu pomoć. (4) Udomitelj samac, može skrbiti o najviše dvoje djece, odnosno o jednom djetetu s težim tjelesnim, intelektualnim, osjetilnim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđena takva razina funkcioniranja koja zahtijeva veću stručnu pomoć. (5) Iznimno od stavka (4) ovoga članka, samac koji je srodnički udomitelj može skrbiti o većem broju djece ako je to u njihovom najboljem interesu i ako za to ispunjava uvjete iz članka 17. ovoga zakona.	**Članak 5.** U članku 21. u stavku (1) riječ: "petero" zamjenjuje se riječju: "šestero".	Predloženom izmjenom članka 21. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se ograničenoj, ali sadržajno značajnoj prilagodbi odredbe kojom se uređuje najveći dopušteni broj djece koja mogu živjeti u jednoj udomiteljskoj obitelji. Cilj ove izmjene je osigurati međusobnu usklađenost zakonskih odredbi, prilagoditi postojeće normativno rješenje iskustvima stečenim tijekom njegove primjene, te omogućiti veću fleksibilnost sustava udomiteljstva, uz potpuno očuvanje standarda zaštite i kvalitete skrbi o udomljenoj djeci. Važećim zakonskim rješenjem propisano je da u udomiteljskoj obitelji može biti smješteno najviše troje djece udomljenika, pri čemu ukupan broj djece koja žive u udomiteljskoj obitelji, uključujući i vlastitu djecu udomitelja, ne može biti veći od petero. Predloženom izmjenom povećava se isključivo najveći dopušteni ukupan broj djece koja mogu živjeti u udomiteljskoj obitelji, i to s dosadašnjih petero na šestero djece, dok ograničenje prema kojem u udomiteljskoj obitelji mogu biti smještena najviše tri udomljenika ostaje nepromijenjeno. Ova izmjena neposredno proizlazi iz predložene izmjene članka 18. ovoga Zakona, kojom se povećava dopušteni broj vlastite djece mlađe od 15 godina koju udomitelj može imati. Budući da bi zadržavanje dosadašnjeg ograničenja od ukupno petero djece dovelo do situacije u kojoj bi obitelj s troje vlastite djece mogla pružiti skrb za najviše dvoje udomljenika, bilo je potrebno odgovarajuće uskladiti i odredbu kojom se uređuje ukupan broj djece u udomiteljskoj obitelji. Na taj se način osigurava međusobna usklađenost zakonskih rješenja i njihova dosljedna primjena. Istodobno, važno je naglasiti da se predloženom izmjenom ne povećava najveći dopušteni broj udomljene djece u jednoj udomiteljskoj obitelji, nego isključivo najveći

		dopušteni ukupan broj djece koja mogu živjeti u toj obitelji. Time se ne mijenjaju temeljni standardi koji se odnose na opseg udomiteljske skrbi niti se povećava broj udomljenika o kojima jedan udomitelj može istodobno skrbiti. Zakonom se i dalje zadržava ograničenje prema kojem u udomiteljskoj obitelji mogu biti smještena najviše tri udomljenika, kao i sva druga ograničenja koja se odnose na smještaj djece s težim teškoćama u razvoju, posebne oblike udomiteljstva, te stručnu procjenu ispunjenosti uvjeta za obavljanje udomiteljstva. Time se i nadalje osiguravaju individualizirani pristup svakom udomljeniku, primjerena razina skrbi i stabilno obiteljsko okruženje. Predloženim rješenjem ujedno se omogućuje da veći broj obitelji koje već imaju vlastitu djecu bude uključen u sustav udomiteljstva, pod uvjetom da ispunjavaju sve ostale zakonom propisane uvjete i da stručna procjena potvrdi njihovu sposobnost za kvalitetno pružanje udomiteljske skrbi. Time se povećava krug potencijalnih udomiteljskih obitelji, što predstavlja jedan od važnih preduvjeta za daljnji razvoj udomiteljstva kao prioritetnog oblika izvaninstitucionalne skrbi, te za postupno smanjivanje potrebe za institucionalnim smještajem djece i drugih osoba kojima je potrebna zaštita izvan vlastite obitelji. Sveukupno promatrano, predložena izmjena članka 21. doprinosi međusobnoj usklađenosti zakonskih odredbi, većoj fleksibilnosti sustava udomiteljstva i racionalnijem korištenju postojećih obiteljskih kapaciteta, uz potpuno očuvanje standarda zaštite, individualiziranog pristupa i najboljeg interesa udomljenika. Istodobno se stvaraju dodatne pretpostavke za širenje mreže udomiteljskih obitelji i daljnje jačanje udomiteljstva kao temeljnog oblika izvaninstitucionalne skrbi u Federaciji Bosne i Hercegovine.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene ili dopune**
Članak 27. **(Prestanak važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva)** (1) Rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva prestaje važiti silom zakona smrću udomitelja. (2) Rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva prestaje važiti i s danom pravomoćnosti	**Članak 6.** U članku 27. u stavku (3) iza točke b) dodaju se nove točke koje glase: "c) udomitelj više ne ispunjava uvjete za obavljanje udomiteljstva, d) udomitelj ne ispunjava obveze preuzete ugovorom o obavljanju udomiteljstva ili ometa praćenje provedbe ugovora o udomiteljstvu,	Predloženim izmjenama i dopunama članka 27. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine dodatno se razrađuje normativni okvir kojim se uređuje prestanak važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva. Cilj predloženih izmjena je preciznije definirati okolnosti u kojima prestaju postojati pretpostavke za obavljanje udomiteljstva, osigurati učinkovitije postupanje nadležnih tijela u slučajevima kada daljnje obavljanje udomiteljstva nije u skladu s najboljim interesom udomljenika, te jasnije urediti pitanja pravne zaštite protiv

rješenja o neispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva. (3) Centar donosi rješenje o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva ako: a) udomitelj podnese zahtjev za prestanak obavljanja udomiteljstva, b) udomitelj obavlja udomiteljstvo protivno interesima udomljenika, c) potencijalni udomitelj ili udomitelj bez opravdanih razloga ne primi na smještaj udomljenika kojeg mu je uputio centar iako se suglasio s njegovim smještajem, d) prestane potreba za smještajem udomljenika u srodničku udomiteljsku obitelj, ako ta obitelj obavlja samo srodničko udomiteljstvo. (4) Centar može donijeti privremeno rješenje za obavljanje udomiteljstva odraslom članu udomiteljske obitelji umrlog udomitelja iz stavka (1) ovoga članka na njegov zahtjev kojim se uređuju njegova prava i obveze za obavljanje udomiteljstva do konačnog rješavanja po tom zahtjevu, a najdulje šest mjesci.	e) udomitelj odbija suradnju u procesu uspostavljanja kontakata ili reintegracije djeteta s njegovom obitelji podrijetla ili odbija suradnju u procesu usvajanja djeteta, f) udomitelj odbija suradnju s nadležnim centrom ili s pružateljem usluge stručne podrške i savjetovanja,". Dosadašnje točke c) i d) postaju točke g) i h). Iza stavka (4) dodaju se novi stavci (5) i (6) koji glase: "(5) Na rješenje iz stavka (3) ovoga članka može se izjaviti žalba kantonalnom ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja. (6) Žalba iz stavka (5) ovoga članka ne odlaže izvršenje rješenja.".	donesenih upravnih akata. Predložena rješenja rezultat su iskustava stečenih tijekom dosadašnje primjene Zakona, tijekom koje su uočene određene situacije koje važeći normativni okvir nije dovoljno jasno prepoznavao niti odgovarajuće uređivao. U tom smislu predlaže se dopuna stavka (3) članka 27. uvođenjem novih razloga zbog kojih nadležni centar može donijeti rješenje o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva. Time se dodatno preciziraju okolnosti u kojima se može zaključiti da više nisu ispunjene pretpostavke na temelju kojih je udomitelju prethodno priznato pravo na obavljanje udomiteljstva. Kao jedan od razloga propisuje se situacija u kojoj udomitelj više ne ispunjava zakonom propisane uvjete za obavljanje udomiteljstva. Na taj se način omogućuje pravodobno reagiranje nadležnog centra u slučaju naknadne promjene okolnosti koje su bile odlučujuće za utvrđivanje podobnosti udomitelja, poput promjene zdravstvenog stanja, poslovne sposobnosti, stambenih ili drugih uvjeta koji predstavljaju temelj za sigurno i kvalitetno pružanje udomiteljske skrbi. Nadalje, predlaže se da razlog za prestanak važenja rješenja bude i neispunjavanje obveza preuzetih ugovorom o udomiteljstvu, kao i onemogućavanje ili otežavanje praćenja njegove provedbe. Time se dodatno naglašava obvezujuća narav ugovora o udomiteljstvu, te odgovornost udomitelja za uredno izvršavanje preuzetih obveza. Istodobno se osigurava odgovarajuća pravna osnova za postupanje nadležnog centra u slučajevima kada nije moguće ostvariti djelotvoran stručni nadzor nad izvršavanjem ugovornih obveza i uvjetima u kojima udomljenik živi. Posebna je pozornost posvećena i obvezi suradnje udomitelja sa svim sudionicima uključenim u provedbu udomiteljstva. Stoga se kao dodatni razlozi za prestanak važenja rješenja propisuju slučajevi u kojima udomitelj odbija suradnju u procesu uspostavljanja i održavanja osobnih odnosa djeteta s njegovom obitelji podrijetla, u postupku reintegracije djeteta u vlastitu obitelj ili u postupku posvojenja kada je ono utvrđeno kao najbolje rješenje za dijete. Također se propisuje mogućnost prestanka važenja rješenja ako udomitelj odbija suradnju s nadležnim centrom ili pružateljem usluge stručne podrške i savjetovanja.

		Predložena rješenja polaze od činjenice da je kvalitetno obavljanje udomiteljstva nezamislivo bez kontinuirane suradnje udomitelja s nadležnim stručnim službama koje prate provedbu individualnog plana podrške, pružaju stručnu pomoć i koordiniraju aktivnosti svih sudionika uključenih u zaštitu udomljenika. Takva suradnja predstavlja jedan od temeljnih preduvjeta za ostvarivanje najboljeg interesa udomljenika i uspješnu provedbu udomiteljstva. Osim proširenja razloga za prestanak važenja rješenja, predloženim izmjenama dodatno se uređuje i pitanje pravne zaštite. Novim stavkom (5) izričito se propisuje pravo na žalbu protiv rješenja o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva, pri čemu se kao drugostupanjsko tijelo određuje nadležno kantonalno ministarstvo. Time se dodatno jača pravna sigurnost stranaka i osigurava mogućnost preispitivanja zakonitosti i pravilnosti prvostupanjske odluke. Istodobno se novim stavkom (6) propisuje da izjavljena žalba ne odgađa izvršenje rješenja. Ovakvo rješenje temelji se na potrebi osiguravanja žurnog postupanja u situacijama u kojima postoje okolnosti koje dovode u pitanje dalnje ispunjavanje uvjeta za obavljanje udomiteljstva ili sigurnost i dobrobit udomljenika. Budući da zaštita prava, sigurnosti i najboljeg interesa udomljenika predstavlja temeljno načelo ovoga Zakona, ocijenjeno je da u takvim slučajevima javni interes zahtijeva neposredno izvršenje rješenja, pri čemu pravo udomitelja na korištenje pravnih sredstava ostaje u cijelosti očuvano kroz provedbu žalbenog postupka. Sveukupno promatrano, predložene izmjene i dopune članka 27. doprinose preciznijem normativnom uređenju prestanka važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva, jačanju odgovornosti udomitelja i drugih sudionika sustava udomiteljstva, učinkovitijoj zaštiti prava i dobrobiti udomljenika, te većoj pravnoj sigurnosti u primjeni Zakona. Time se dodatno unapređuje kvaliteta nadzora nad obavljanjem udomiteljstva i osigurava pravodobno poduzimanje mjera kada za to postoje zakonom propisani razlozi.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena ili/i dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene ili/i dopune**
Članak 29. **(Brisanje iz registra udomitelja)**	**Članak 7.**	Predloženom izmjenom članka 29. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine vrši se nomotehničko i

U slučajevima donošenja rješenja o neispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva odnosno rješenja o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za bavljanje udomiteljstvom, centar po službenoj dužnosti obavještava kantonalno i federalno ministarstvo, koji će u roku od tri dana od dana prijema obavijesti izvršiti brisanje potencijalnog udomitelja ili udomitelja iz registra udomitelja.	U članku 29. riječi: "federalno ministarstvo" zamjenjuju se riječima: "Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo)".	terminološko usklađivanje zakonskog teksta u dijelu koji se odnosi na označavanje nadležnog federalnog tijela uprave. Cilj ove izmjene je osigurati terminološku dosljednost i kontinuitet primjene skraćenog naziva Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u daljnjem tekstu Zakona. Naime, predloženim izmjenama i dopunama Zakona briše se dosadašnji članak 17. stavak (4), koji je sadržavao prvo navođenje punog naziva Federalnog ministarstva rada i socijalne politike uz određivanje njegova skraćenog naziva za daljnju uporabu u tekstu Zakona. Budući da nakon brisanja navedene odredbe više ne postoji mjesto na kojem je utvrđen skraćeni naziv Ministarstva, potrebno je osigurati novo mjesto u Zakonu na kojem će se, sukladno pravilima nomotehnike, prvi put navesti puni naziv tijela uz određivanje njegova skraćenog naziva. S obzirom na to da se Federalno ministarstvo prvi put nakon navedenih izmjena ponovno spominje upravo u članku 29. Zakona, predlaže se da se u toj odredbi puni naziv Federalno ministarstvo rada i socijalne politike dopuni određivanjem skraćenog naziva "Federalno ministarstvo", koji će se koristiti u daljnjem tekstu Zakona. Time se osigurava dosljedna uporaba zakonske terminologije i izbjegava potreba za ponavljanjem punog naziva tijela u svim kasnijim odredbama Zakona. Sveukupno promatrano, predložena izmjena ima isključivo nomotehnički karakter, te doprinosi većoj preglednosti, terminološkoj ujednačenosti i pravnoj jasnoći Zakona, bez utjecaja na sadržaj prava, obveza ili nadležnosti utvrđenih ovim Zakonom.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene ili dopuna**
Članak 30. **(Ugovorni odnos)** (1) Ugovor o udomiteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obvezama između centra i potencijalnog udomitelja odnosno udomitelja koji se sklapa u pisanom obliku za svakog udomljenika pojedinačno, a nakon donošenja rješenja centra o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u udomiteljsku obitelj.	**Članak 8.** Članak 30. mijenja se i glasi: "Članak 30. (Upućivanje na smještaj u udomiteljsku obitelj) (1) Za odlučivanje o upućivanju na smještaj u udomiteljsku obitelj, prestanku smještaja u udomiteljsku obitelj, kao i zaključivanju ugovora o udomiteljstvu, mjesno je nadležan centar prema mjestu prebivališta udomljenika.	Predloženim izmjenama članka 30. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se cjelovitom normativnom preuređenju odredbi kojima se uređuje postupak upućivanja na smještaj u udomiteljsku obitelj. Cilj predloženih izmjena je jasnije razgraničiti upravnopravna pitanja koja se odnose na priznavanje prava na smještaj i upućivanje u udomiteljsku obitelj od pitanja koja uređuju ugovorni odnos između centra i udomitelja, osigurati potpunije uređenje postupanja u slučajevima hitnog udomiteljstva, preciznije urediti pitanja pravne zaštite, te po prvi put sustavno urediti razloge prestanka smještaja u

(2) Za rješavanje o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u udomiteljsku obitelj, kao i zaključivanje ugovora o udomiteljstvu mjesno je nadležan centar prebivališta udomljenika. (3) Rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj donosi se uz prethodno pribavljenu suglasnost kantonalnog ministarstva u pogledu udomiteljske naknade i naknade za izdržavanje udomljenika. (4) O žalbi na rješenje kojim se rješava o pravu na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj odlučuje kantonalno ministarstvo. (5) Ugovorom o udomiteljstvu uređuje se: a) dan otpočinjanja smještaja, b) uvjeti i način zadovoljavanja temeljnih i specifičnih potreba podrške udomljeniku i udomitelju, c) vrsta udomiteljstva za koju je ugovor sklopljen, d) vrsta i opseg usluga koje su udomitelj i udomiteljska obitelj obvezni osigurati smještenom udomljeniku, e) moguće druge socijalne usluge podrške udomljeniku, f) prava i obveze ugovornih strana, g) kontaktiranje udomljenika s biološkim roditeljima i srodnicima, h) visina naknade za izdržavanje udomljenika i način plaćanja, i) udomiteljska naknada, j) uvjeti za otkaz ugovora, k) dužina otkaznog roka ugovora o udomiteljstvu i l) l) druga prava i obveze ugovornih strana.	(2) Rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj donosi se uz prethodno pribavljenu suglasnost kantonalnog ministarstva glede priznavanja prava na udomiteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje udomljenika. (3) Nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj, udomljenik se smješta u udomiteljsku obitelj. (4) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, kod hitnog udomiteljstva nadležni centar može donijeti usmeno rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj i odrediti izvršenje usmenog rješenja bez odgode. (5) U slučaju iz stavka (4) ovoga članka, nadležni centar će odmah obavijestiti kantonalno ministarstvo koje je dužno u roku ne duljem od tri dana dati ili uskratiti pisanu suglasnost na usmeno rješenje ukoliko se njime priznaje pravo na udomiteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje udomljenika. (6) U slučaju iz stavka (5) ovoga članka, nadležni centar je dužan, po dobijanju pisane suglasnosti kantonalnog ministarstva, donijeti rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj u pisanom obliku najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja. (7) O žalbi protiv rješenja nadležnog centra kojim se odlučivalo o upućivanju na smještaj u udomiteljsku obitelj, kao i o prestanku smještaja u udomiteljskoj obitelji po ovom zakonu odlučuje nadležno kantonalno ministarstvo. (8) Žalba ne odgađa izvršenje prvostupanjskog rješenja.". Iza članka 30. dodaje se novi članak 30a. koji glasi: "Članak 30a. (Prestanak smještaja u udomiteljskoj obitelji) Smještaj u udomiteljskoj obitelji prestaje: a) smrću udomljenika; b) usvojenjem udomljenika;	udomiteljskoj obitelji. Predložena rješenja rezultat su iskustava stečenih tijekom dosadašnje primjene Zakona i potrebe za većom preglednošću, pravnom sigurnošću i učinkovitijom primjenom njegovih odredbi. Polazeći od toga, postojeći članak 30. Zakona, koji je prvenstveno uređivao ugovor o udomiteljstvu, u cijelosti se zamjenjuje novim normativnim rješenjem kojim se uređuje postupak upućivanja na smještaj u udomiteljsku obitelj, dok se pitanja sklapanja, sadržaja i provedbe ugovora o udomiteljstvu sustavno uređuju u zasebnoj odredbi Zakona. Time se postiže logičnija struktura Zakona i jasnije razgraničenje pojedinih pravnih instituta. Novim zakonskim rješenjem precizira se određuje mjesna nadležnost centra za odlučivanje o upućivanju na smještaj u udomiteljsku obitelj, prestanku smještaja u udomiteljskoj obitelji, te zaključivanju ugovora o udomiteljstvu. Time se osigurava jednoznačno određivanje nadležnog tijela za vođenje postupka tijekom cijelog trajanja udomiteljskog smještaja, od donošenja prvotne odluke pa sve do njegova prestanka. Istodobno se zadržava postojeći sustav prethodne suglasnosti nadležnog kantonalnog ministarstva u dijelu koji se odnosi na priznavanje prava na udomiteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje udomljenika. Time se osigurava odgovarajući oblik financijske kontrole nad ostvarivanjem prava koja proizlaze iz smještaja u udomiteljsku obitelj, uz zadržavanje nadležnosti centra za odlučivanje o samom priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj. Posebno značajnu novinu predstavlja detaljnije normativno uređenje postupanja u slučajevima hitnog udomiteljstva. Budući da važeći Zakon ne sadržava posebna pravila za situacije u kojima zbog neposredne ugroženosti života, zdravlja ili sigurnosti korisnika nije moguće prethodno provesti redoviti upravni postupak, predlaže se mogućnost donošenja usmenog rješenja kojim se odmah priznaje pravo na smještaj i određuje njegovo izvršenje bez odgode. Time se omogućuje žurno poduzimanje mjera zaštite u situacijama u kojima bi odgađanje smještaja moglo prouzročiti ozbiljne posljedice za udomljenika. Radi očuvanja zakonitosti i pravne sigurnosti, predloženim odredbama istodobno se uspostavljaju odgovarajući

	c) povratkom u biološku obitelj; d) kada udomljenik stekne uvjete za samostalan život; e) u drugim slučajevima kada prestanu postojati razlozi za smještaj u udomiteljsku obitelj.".	mehanizmi naknadne kontrole takvog postupanja. Propisuje se obveza centra da bez odgode obavijesti nadležno kantonalno ministarstvo o donesenom usmenom rješenju, obveza kantonalnog ministarstva da u propisanom roku odluči o davanju ili uskraćivanju suglasnosti u dijelu koji se odnosi na financijska prava, te obveza centra da, nakon pribavljene suglasnosti, donese pisano rješenje u zakonom propisanom roku. Na taj se način uspostavlja primjerena ravnoteža između potrebe za hitnim postupanjem i zahtjeva za zakonitošću i pravnom sigurnošću upravnog postupka. Predloženim izmjenama dodatno se uređuje i sustav pravne zaštite u postupcima koji se odnose na smještaj udomljenika. Propisuje se da o žalbi protiv rješenja centra kojim se odlučuje o upućivanju na smještaj ili prestanku smještaja odlučuje nadležno kantonalno ministarstvo kao drugostupanjsko tijelo. Istodobno se određuje da žalba ne odgađa izvršenje prvostupanjskog rješenja. Takvo rješenje temelji se na potrebi osiguravanja pravodobne zaštite života, zdravlja, sigurnosti i dobrobiti udomljenika, budući da bi odgađanje izvršenja odluke do okončanja žalbenog postupka u pojedinim slučajevima moglo biti protivno njegovom najboljem interesu. Uz izmjenu članka 30. predlaže se i uvođenje novoga članka 30a. kojim se po prvi put sustavno uređuju razlozi prestanka smještaja u udomiteljskoj obitelji. Važeći Zakon ne sadržava jedinstvenu odredbu kojom bi bile uređene okolnosti u kojima prestaje potreba za ovim oblikom zaštite, niti jasno razgraničava institut prestanka smještaja od instituta prestanka ugovora o udomiteljstvu. Stoga se predlaže da se Zakonom izričito propiše kako smještaj u udomiteljskoj obitelji prestaje smrću udomljenika, njegovim posvojenjem, povratkom u biološku obitelj, stjecanjem uvjeta za samostalan život ili u drugim slučajevima kada prestanu postojati razlozi zbog kojih je smještaj bio određen. Time se uspostavlja cjelovitije i sustavnije normativno uređenje životnog ciklusa udomiteljskog smještaja, od njegova određivanja do njegova prestanka. Sveukupno promatrano, predložene izmjene članka 30. i uvođenje novoga članka 30a. predstavljaju značajno unapređenje normativnog okvira kojim se uređuje smještaj u udomiteljsku obitelj. Njima se jasnije razgraničavaju pojedini pravni instituti, preciznije uređuju nadležnosti i upravni postupci, uspostavlja poseban pravni režim za hitno

		udomiteljstvo, sustavno uređuje prestanak smještaja u udomiteljskoj obitelji, te dodatno jačaju pravna sigurnost i zaštita najboljeg interesa udomljenika tijekom cijelog trajanja udomiteljske skrbi.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene ili dopune**
Članak 31. **(Prestanak Ugovora o udomiteljstvu)** Ugovor o udomiteljstvu iz članka 30. ovoga zakona prestaje: a) smrću udomitelja ili smrću udomljenika, b) usvojenjem udomljenika, c) stupanjem u brak udomljenika, d) istekom roka ukoliko je ugovor zaključen na određeno vrijeme, e) otkazom ugovora, f) zbog neizvršavanja zakonskih i ugovornih obveza, te g) g) drugih razloga zbog kojih se ugovorne obveze više ne mogu izvršavati.	**Članak 9.** Članak 31. mijenja se i glasi: "Članak 31. (Ugovor o udomiteljstvu) (1) Ugovor o udomiteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obvezama između nadležnog centra i udomitelja koji se sklapa u pisanom obliku za svakog udomljenika pojedinačno, a nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj. (2) Ugovorom o udomiteljstvu uređuju se: a) dan otpočinjanja smještaja; b) uvjeti i način zadovoljavanja specifičnih potreba podrške udomljeniku i udomitelju; c) vrsta udomiteljstva za koju je ugovor sklopljen; d) vrsta i opseg usluga koje su udomitelj i udomiteljska obitelj obvezni osigurati smještenom udomljeniku; e) moguće dodatne usluge stručne i druge podrške udomljeniku; f) prava i obveze ugovornih strana; g) kontaktiranje udomljenika s biološkim roditeljima i drugim srodnicima; h) visina naknade za izdržavanje udomljenika i način plaćanja; i) visina udomiteljske naknade i način njezine isplate; j) uvjeti za otkazivanje ugovora; k) duljina otkaznog roka ugovora o udomiteljstvu; l) druga prava i obveze ugovornih strana.".	Predloženim izmjenama članka 31. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se sustavnom preuređenju zakonskog teksta s ciljem jasnijeg razgraničenja upravnopravnih i ugovornih aspekata udomiteljstva. Predloženo rješenje neposredno je povezano s izmjenom članka 30. ovoga Zakona, kojim se postupak priznavanja prava na smještaj i upućivanja u udomiteljsku obitelj uređuje kao zasebna normativna cjelina. Slijedom toga, ocijenjeno je opravdanim da se pitanja koja se odnose na ugovor o udomiteljstvu izdvoje u poseban članak, čime se postiže logičnija struktura Zakona, jasnije razgraničenje pojedinih pravnih instituta i veća preglednost zakonskog teksta. Dosadašnji članak 31. uređivao je prestanak ugovora o udomiteljstvu, dok su pitanja njegove pravne prirode, načina sklapanja i sadržaja bila uređena člankom 30. Predloženim izmjenama uspostavlja se sustavnije normativno rješenje prema kojem se člankom 30. uređuje upravni postupak priznavanja prava na smještaj i upućivanja u udomiteljsku obitelj, dok se člankom 31. uređuje ugovor o udomiteljstvu kao poseban pravni instrument kojim se detaljno uređuju međusobna prava i obveze nadležnog centra i udomitelja tijekom trajanja smještaja. Time se upravnopravni i ugovorni elementi udomiteljstva prvi put jasno razdvajaju u zasebne normativne cjeline. Novim člankom 31. propisuje se da se ugovor o udomiteljstvu sklapa u pisanom obliku između nadležnog centra i udomitelja za svakog udomljenika pojedinačno, nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj. Time se dodatno potvrđuje da upravni akt kojim se odlučuje o priznavanju prava na smještaj predstavlja pravni temelj za zasnivanje ugovornog odnosa, dok se ugovorom detaljnije uređuje način ostvarivanja prava i izvršavanja obveza koje proizlaze iz tog odnosa.

		Istodobno se preciznije uređuje obvezni sadržaj ugovora o udomiteljstvu. U odnosu na važeće zakonsko rješenje dodatno se naglašava potreba uređivanja specifičnih potreba podrške udomljeniku i udomitelju, mogućnosti pružanja dodatnih oblika stručne i druge podrške, načina ostvarivanja osobnih odnosa udomljenika s roditeljima i drugim srodnicima, kao i preciznijeg uređivanja financijskih prava, uključujući način isplate udomiteljske naknade i naknade za izdržavanje udomljenika. Time se osigurava potpunije i transparentnije uređivanje svih pitanja koja su od značaja za provedbu udomiteljstva, te se smanjuje mogućnost različitog tumačenja međusobnih prava i obveza ugovornih strana. Predloženo normativno rješenje dodatno potvrđuje važnost ugovora o udomiteljstvu kao temeljnog instrumenta kojim se individualiziraju prava, obveze i odgovornosti sudionika udomiteljskog odnosa, u skladu s potrebama konkretnog udomljenika i ciljevima utvrđenim individualnim planom podrške. Time se jača pravna sigurnost svih sudionika, osigurava veća predvidivost u provedbi udomiteljstva, te stvaraju pretpostavke za kvalitetnije praćenje izvršavanja ugovornih obveza. Istodobno, budući da se ovim izmjenama pitanja prestanka smještaja u udomiteljskoj obitelji sustavno uređuju novim člankom 30.a, a prestanak ispunjavanja uvjeta za obavljanje udomiteljstva drugim odredbama ovoga Zakona, prestaje potreba za posebnim uređivanjem prestanka ugovora o udomiteljstvu. Naime, ugovor o udomiteljstvu predstavlja pravni instrument kojim se uređuju prava i obveze tijekom trajanja smještaja u udomiteljskoj obitelji, pa njegov pravni učinak prestaje prestankom pravnog odnosa na kojem se temelji. Time se izbjegava normativno preklapanje različitih pravnih instituta, uklanjaju nepotrebna ponavljanja i dodatno povećava unutarnja dosljednost zakonskog teksta. Sveukupno promatrano, predložena izmjena članka 31. predstavlja značajno unapređenje normativne strukture Zakona kojim se jasnije razgraničavaju upravnopravni i ugovorni elementi udomiteljstva, preciznije uređuje sadržaj ugovora o udomiteljstvu, te dodatno jačaju pravna sigurnost, transparentnost i učinkovitost provedbe udomiteljstva kao jednog od temeljnih oblika izvaninstitucionalne skrbi.

Trenutna važeća odredba	Predložena izmjena ili dopuna	Svrha i cilj predložene izmjene ili dopune
Članak 32. **(Udomiteljska naknada)** (1) Visina udomiteljske naknade ovisi o broju i vrsti smještenih udomljenika. (2) Osnovica za utvrđivanje iznosa udomiteljske naknade je prosječna neto plaća isplaćena u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. (3) Mjesečna naknada udomitelju po jednom udomljeniku iznosi najmanje 15% od osnovice iz stavka (2) ovoga članka i ista se uvećava za 15% za svakog narednog udomljenika. (4) Iznimno od stavka (3) ovoga članka mjesečna naknada udomitelju koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo iznosi najmanje 30% od osnovice iz stavka (2) ovoga članka i ista se uvećava za 20% za svakog narednog udomljenika. (5) Mjesečna naknada za udomitelja koji istodobno obavlja tradicionalno i specijalizirano udomiteljstvo utvrđuje se na način da se kao polazna osnovica uzima mjesečna naknada za specijalizirano udomiteljstvo iz stavka (4) ovoga članka i ista se uvećava za 15% za udomljenika korisnika tradicionalnog udomiteljstva, odnosno za 20% za udomljenika korisnika specijaliziranog udomiteljstva. (6) Udomitelj koji obavlja srodničko udomiteljstvo ima pravo na udomiteljsku naknadu, pod uvjetom da između udomljenika i udomitelja ne postoji obveza izdržavanja prema Obiteljskom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine.	**Članak 10.** U članku 32. stavci (3), (4) i (5) mijenjaju se i glase: "(3) Udomitelju pripada pravo na mjesečnu naknadu po jednom udomljeniku u iznosu od najmanje 30% osnovice iz stavka (2) ovoga članka. (4) Iznuzetno od stavka (3) ovoga članka, udomitelju koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo pripada pravo na mjesečnu naknadu po jednom udomljeniku u iznosu od najmanje 45% osnovice iz stavka (2) ovoga članka." (5) Ovisno o svojim financijskim mogućnostima, kantoni svojim propisima mogu utvrditi i veći iznos udomiteljske naknade od iznosa utvrđenih stavcima (3) i (4) ovoga članka.". Stavak (6) briše se.	Predloženim izmjenama članka 32. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se unapređenju sustava financijske potpore udomiteljima kroz povećanje minimalnih iznosa udomiteljske naknade i pojednostavljenje načina njezina utvrđivanja. Cilj predloženih izmjena je osigurati primjerenije materijalno vrednovanje rada, odgovornosti i svakodnevnog angažmana udomitelja, povećati motiviranost za uključivanje u sustav udomiteljstva, te uspostaviti jednostavniji, pregledniji i transparentniji model ostvarivanja prava na udomiteljsku naknadu. Važećim zakonskim rješenjem propisano je da mjesečna udomiteljska naknada po jednom udomljeniku iznosi najmanje 15% osnovice utvrđene prema prosječnoj neto plaći isplaćenoj u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu, dok za specijalizirano udomiteljstvo ta naknada iznosi najmanje 30% navedene osnovice. Istodobno je važećim modelom propisano progresivno uvećanje naknade za svakog narednog udomljenika, ovisno o vrsti udomiteljstva. Iskustva stečena tijekom provedbe Zakona pokazala su da ovakav model više ne odgovara stvarnim okolnostima u kojima se udomiteljstvo ostvaruje, niti u dovoljnoj mjeri odražava opseg odgovornosti, složenost i zahtjevnost skrbi koju udomitelji svakodnevno pružaju. Udomiteljstvo predstavlja jedan od temeljnih oblika izvaninstitucionalne skrbi koji od udomitelja zahtijeva trajnu osobnu angažiranost, emocionalnu stabilnost, odgojnu kompetentnost, spremnost na suradnju sa stručnim službama, te sposobnost odgovaranja na različite potrebe udomljenika. To je osobito izraženo u specijaliziranom udomiteljstvu, koje podrazumijeva pružanje skrbi osobama s povećanim potrebama za podrškom. Stoga je ocijenjeno opravdanim povećati minimalne iznose udomiteljske naknade kako bi oni primjerenije odražavali složenost i društvenu važnost udomiteljske uloge, te predstavljali dodatni poticaj razvoju udomiteljstva. Slijedom toga predlaže se povećanje minimalne mjesečne udomiteljske naknade za tradicionalno udomiteljstvo s dosadašnjih 15% na najmanje 30% osnovice, odnosno povećanje minimalne naknade za specijalizirano udomiteljstvo s dosadašnjih 30% na najmanje 45%

		osnovice utvrđene prema prosječnoj neto plaći isplaćenoj u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu. Istodobno se mijenja i način utvrđivanja udomiteljske naknade. Umjesto dosadašnjeg modela progresivnog uvećanja naknade za svakog narednog udomljenika, predlaže se jednostavniji sustav prema kojem se pravo na propisanu naknadu utvrđuje po svakom udomljeniku pojedinačno. Takvim rješenjem pojednostavljuje se primjena Zakona, olakšava obračun udomiteljskih naknada, te osigurava jasniji i transparentniji sustav ostvarivanja ovoga prava. Predloženom izmjenom stavka (5) zadržava se mogućnost da kantoni, sukladno svojim financijskim mogućnostima, svojim propisima utvrde i veće iznose udomiteljske naknade od minimalnih iznosa propisanih ovim Zakonom. Time se poštuje financijska i normativna uloga kantona u području socijalne skrbi, uz istodobno osiguravanje jedinstvenog minimalnog standarda udomiteljskih naknada na području Federacije Bosne i Hercegovine. Predlaže se i brisanje dosadašnjeg stavka (6), kojim je pravo na udomiteljsku naknadu u slučaju srodničkog udomiteljstva bilo uvjetovano nepostojanjem zakonske obveze uzdržavanja između udomitelja i udomljenika. Ovim rješenjem pravo na udomiteljsku naknadu ujednačava se za sve udomitelje, neovisno o tome obavljaju li tradicionalno, specijalizirano ili srodničko udomiteljstvo, čime se osigurava jednak pravni položaj svih udomitelja koji ispunjavaju zakonom propisane uvjete i pružaju uslugu udomiteljstva. Sveukupno promatrano, predložene izmjene članka 32. doprinose pravednijem vrednovanju rada udomitelja, uspostavi jednostavnijeg i transparentnijeg sustava utvrđivanja udomiteljskih naknada, te jačanju materijalnih pretpostavki za daljnji razvoj udomiteljstva. Time se stvaraju povoljniji uvjeti za uključivanje novih udomitelja u sustav, povećava njegova održivost, te posredno unapređuje kvaliteta skrbi i zaštite osoba kojima je potreban smještaj u udomiteljskoj obitelji.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 34. **(Naknada za izdržavanje udomljenika)**	**Članak 11.**	Predloženim izmjenama članka 34. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se unapređenju

(1) Naknada za izdržavanje udomljenika odnosi se na troškove smještaja i izdržavanje udomljenika, te njegove osobne potrebe u skladu s njegovim individualnim planom. (2) Osnovica za utvrđivanje iznosa naknade za izdržavanje udomljenika je prosječna isplaćena neto plaća u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. (3) Iznos mjesečne naknade za izdržavanje udomljenika za tradicionalno udomiteljstvo iznosi najmanje 30%, a za specijalizirano najmanje 50% od osnovice iz stavka (2) ovoga članka. (4) Naknadu za izdržavanje udomljenika obračunava centar koji je donio rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanje u udomiteljsku obitelj. (5) Naknada za izdržavanje udomljenika se obračunava s prvim danom smještaja i prestaje s posljednjim danom smještaja udomljenika, a pri izračunu se smatra da mjesec ima 30 dana.	U članku 34. u stavku (3) postotak: "30%" zamjenjuje se postotkom: "50%", postotak: "50%" zamjenjuje se postotkom: "70%". Iza stavka (3) dodaje se novi stavak (4) koji glasi: "(4) Ovisno o svojim financijskim mogućnostima, kantoni svojim propisima mogu utvrditi i veći iznos mjesečne naknade za izdržavanje udomljenika od iznosa utvrđenih stavkom (3) ovoga članka.". Dosadašnji stavci (4) i (5) postaju stavci (5) i (6).	normativnog okvira kojim se uređuje naknada za izdržavanje udomljenika, s ciljem osiguravanja primjerenijih materijalnih uvjeta za zadovoljavanje svakodnevnih potreba osoba smještenih u udomiteljske obitelji, te jačanja održivosti i razvoja udomiteljstva kao jednog od temeljnih oblika izvaninstitucionalne skrbi. Predložena rješenja rezultat su iskustava stečenih tijekom dosadašnje primjene Zakona, kao i potrebe prilagodbe postojećih zakonskih rješenja aktualnim društvenim i gospodarskim okolnostima, osobito u uvjetima kontinuiranog rasta troškova života. Važećim zakonskim rješenjem propisano je da mjesečna naknada za izdržavanje udomljenika iznosi najmanje 30% osnovice u slučaju tradicionalnog udomiteljstva, odnosno najmanje 50% osnovice u slučaju specijaliziranog udomiteljstva. Dugogodišnja primjena ovih odredbi pokazala je da tako utvrđeni minimalni iznosi više ne odgovaraju stvarnim troškovima pružanja kvalitetne skrbi, osobito imajući u vidu znatno povećanje cijena osnovnih životnih dobara i usluga, te sve složenije potrebe korisnika udomiteljstva. Naknada za izdržavanje udomljenika namijenjena je podmirivanju svih troškova koji proizlaze iz svakodnevnog života udomljenika, uključujući troškove prehrane, odijevanja, stanovanja, osobne higijene, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prijevoza, sudjelovanja u kulturnim, sportskim i drugim društvenim aktivnostima, kao i drugih potreba koje proizlaze iz individualnog plana podrške. Stoga je ocijenjeno da postojeći minimalni iznosi više ne osiguravaju dostatnu financijsku osnovu za ostvarivanje kvalitete skrbi koju ovaj oblik zaštite treba pružati. Slijedom navedenoga predlaže se povećanje minimalnog iznosa naknade za izdržavanje udomljenika s dosadašnjih 30% na najmanje 50% osnovice u slučaju tradicionalnog udomiteljstva, odnosno s dosadašnjih 50% na najmanje 70% osnovice u slučaju specijaliziranog udomiteljstva. Time se nastoji uspostaviti primjereniji odnos između stvarnih troškova skrbi i sredstava koja se za tu namjenu osiguravaju, osobito kada je riječ o korisnicima kojima je zbog zdravstvenog stanja, invaliditeta ili drugih okolnosti potrebna intenzivnija svakodnevna podrška. Predloženom dopunom članka 34. istodobno se zadržava mogućnost da kantoni, sukladno svojim financijskim mogućnostima, propišu i veće iznose naknade za

		izdržavanje udomljenika od minimalnih iznosa utvrđenih ovim Zakonom. Time se poštuje ustavni položaj kantona u području socijalne skrbi, uz istodobno osiguravanje jedinstvenog minimalnog standarda materijalne zaštite udomljenika na području Federacije Bosne i Hercegovine. Povećanje naknade za izdržavanje udomljenika potrebno je promatrati i u širem kontekstu razvoja sustava socijalne skrbi. Udomiteljstvo predstavlja jedan od temeljnih oblika izvaninstitucionalne skrbi kojem suvremeni sustavi socijalne zaštite daju prednost u odnosu na institucionalni smještaj, osobito kada je riječ o djeci i drugim osobama kojima obiteljsko okruženje može osigurati kvalitetnije uvjete za razvoj, veću socijalnu uključenost i individualiziraniji pristup. Stvaranje primjerenijih materijalnih uvjeta za obavljanje udomiteljstva jedan je od važnih preduvjeta za povećanje dostupnosti i održivosti ovog oblika skrbi, jer doprinosi većoj spremnosti obitelji da se uključe u sustav udomiteljstva, te omogućuje kvalitetnije zadovoljavanje potreba udomljenika. Na taj se način istodobno podupire razvoj usluga u zajednici i ostvarivanje strateškog cilja postupne deinstitucionalizacije sustava socijalne skrbi. Sveukupno promatrano, predložene izmjene članka 34. doprinose osiguravanju primjerenijih materijalnih uvjeta za život i razvoj udomljenika, jačanju kvalitete skrbi u udomiteljskim obiteljima, te stvaranju povoljnijih pretpostavki za daljnji razvoj udomiteljstva kao prioritetnog oblika izvaninstitucionalne skrbi. Time se unapređuje položaj udomljenika i udomiteljskih obitelji, jača održivost sustava udomiteljstva, te stvaraju dodatne pretpostavke za razvoj izvaninstitucionalnih oblika skrbi, u skladu sa suvremenim načelima socijalne skrbi i procesom deinstitucionalizacije.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 36. **(Opće obveze udomitelja)** (1) Udomitelj i udomiteljska obitelj pružaju djetetu ili odrasloj osobi koja im je upućena na smještaj usluge prihvata, stanovanja, prehrane, nabave odjeće i obuće, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju i njege, čuvanja, odgoja, obrazovanja, organiziranja slobodnog vremena, prijevoza,	**Članak 12.** U članku 36. stavak (5) mijenja se i glasi: "(5) S ciljem očuvanja i jačanja obiteljskih odnosa, odnosno stvaranja pretpostavki za povratak udomljenika u obitelj podrijetla kada je to u njegovom najboljem interesu, udomitelj omogućava i potiče održavanje osobnih odnosa udomljenika s roditeljima, drugim srodnicima i drugim njemu	Predloženim izmjenama i dopunama članka 36. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine dodatno se razrađuju i preciziraju opće obveze udomitelja s ciljem unapređenja kvalitete udomiteljske skrbi, jačanja stručne podrške udomiteljskim obiteljima, te osiguravanja aktivnijeg sudjelovanja udomitelja u ostvarivanju najboljeg interesa udomljenika tijekom cijelog trajanja smještaja. Predložena rješenja temelje se na suvremenim stručnim pristupima koji udomiteljstvo promatraju kao dinamičan proces u kojem se

te druge usluge ovisno o potrebama djeteta ili odrasle osobe. (2) Udomitelj je obvezan: a) pripremiti sebe i obitelj za prihvat udomljenika, u suradnji sa centrom, b) sudjelovati u izradi individualnog plana prije i za vrijeme smještaja udomljenika, c) omogućiti da prilagodba udomljenika u obitelji bude uspješna i što kraća, te da ponašanje svih članova udomiteljske obitelji prema udomljeniku bude odgovarajuće i brižno, d) pružati udomljeniku pomoć u prilagodbi na novu zajednicu, e) pružati udomljeniku sve vrste usluga u skladu s ugovornim obvezama iz ugovora o udomiteljstvu, f) udomljenika pravilno njegovati i pružati mu primjeren smještaj, prehranu, odjeću i obuću, te potrebne osobne i druge potrepštine, g) osigurati udomljeniku pristup obrazovnim, zdravstvenim, kulturnim i sportskim aktivnostima, h) brinuti za očuvanje i unapređenje zdravlja udomljenika, te mu osigurati odgovarajuću zdravstvenu zaštitu u okviru primarne i specijalističke zdravstvene zaštite, te prema potrebi i uputi stručnjaka omogućiti uključivanje u programe psihosocijalne rehabilitacije, i) brinuti se da udomljenik stekne radne sposobnosti i razvije životne vještine za samostalno funkcioniranje, te mu pomoći u traženju odgovarajućeg zaposlenja, j) pripremiti udomljenika za povratak u vlastitu obitelj ili za odlazak kod drugog pružatelja smještaja ili za samostalan život. (3) Udomitelj postupa po uputama skrbnika, centra i drugih nadležnih pružatelja socijalnih i drugih usluga, te poduzima mjere utvrđene individualnim planom. (4) Udomitelj vodi evidenciju i dokumentaciju o svim važnim životnim okolnostima udomljenika, te redovno i po potrebi izvještava centar najmanje dva puta godišnje, te po potrebi i druge pružatelje socijalnih usluga, na način i u skladu s obrascem čiji sadržaj propisuje federalni ministar. (5) Udomitelj omogućava i potiče kontakte udomljenika s vlastitom obitelji, drugim srodnicima te ostalim bliskim	bliskim osobama sukladno odlukama nadležnih tijela i individualnom planu podrške, te aktivno sudjeluje u pripremi udomljenika za prijelaz u drugi oblik skrbi, uključujući posvojenje, drugi oblik udomiteljstva, drugu udomiteljsku obitelj ili drugi odgovarajući oblik smještaja, sukladno odlukama nadležnih tijela, individualnom planu podrške i najboljem interesu udomljenika." Stavak (7) mijenja se i glasi: "(7) Udomitelj, kao i njegov bračni odnosno izvanbračni partner, dužni su sudjelovati u dodatnim edukacijama sukladno članku 50. ovoga Zakona." Iza stavka (7) dodaju se novi stavci (8), (9), (10) i (11) koji glase: "(8) Tijekom prvih šest mjeseci od dana smještaja udomljenika u udomiteljsku obitelj udomitelj omogućava održavanje najmanje dva osobna stručna kontakta mjesečno između udomitelja, udomljenika i stručnog djelatnika pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja, od kojih se najmanje četiri kontakta tijekom navedenog razdoblja ostvaruju u stambenom prostoru udomiteljske obitelji. (9) Tijekom drugih šest mjeseci od dana smještaja udomljenika u udomiteljsku obitelj udomitelj omogućava održavanje najmanje jednog osobnog stručnog kontakta mjesečno između udomitelja, udomljenika i stručnog djelatnika pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja, od kojih se najmanje dva kontakta tijekom navedenog razdoblja ostvaruju u stambenom prostoru udomiteljske obitelji. (10) Nakon isteka razdoblja iz stavka (9) ovoga članka udomitelj omogućava održavanje najmanje jednog osobnog stručnog kontakta svaka tri mjeseca između udomitelja, udomljenika i stručnog djelatnika pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja, pri čemu se najmanje jedan kontakt tijekom kalendarske godine ostvaruje u stambenom prostoru udomiteljske obitelji. (11) Ako to zahtijevaju potrebe udomljenika, okolnosti udomiteljske obitelji ili provedba individualnog plana podrške, nadležni centar može, na temelju vlastite stručne procjene, uzimajući u obzir obrazloženi prijedlog pružatelja	kvaliteta skrbi osigurava kontinuiranom suradnjom između udomitelja, nadležnog centra i pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Jedna od značajnijih izmjena odnosi se na stavak (5), kojim se dodatno razrađuje obveza udomitelja u pogledu očuvanja i razvoja odnosa udomljenika s njegovom obitelji podrijetla i drugim njemu bliskim osobama. Predloženim rješenjem naglašava se da održavanje osobnih odnosa nije samo pravo udomljenika, nego i važan instrument očuvanja obiteljskih veza, te stvaranja pretpostavki za njegov povratak u obitelj podrijetla kada je to moguće i u njegovom najboljem interesu. Istodobno se dodatno naglašava aktivna uloga udomitelja u pripremi udomljenika za prijelaz u drugi odgovarajući oblik skrbi, uključujući posvojenje, drugi oblik udomiteljstva, drugu udomiteljsku obitelj ili drugi odgovarajući oblik smještaja, kada je takva odluka donesena od strane nadležnih tijela i predviđena individualnim planom podrške. Time se potvrđuje da udomiteljstvo nije isključivo trajni oblik skrbi, nego prije svega oblik zaštite usmjeren ostvarivanju najboljeg interesa udomljenika i pronalaženju najprimjerenijeg dugoročnog rješenja za njegov život i razvoj. Predloženom izmjenom stavka (7) vrši se usklađivanje ove odredbe s novim konceptom edukacije udomitelja uređenim člankom 50. ovoga Zakona. Umjesto zasebnog uređivanja obveze sudjelovanja u dodatnim edukacijama u okviru članka kojim se uređuju prava i obveze udomitelja, predlaže se jedinstveno upućivanje na članak 50. kojim se na cjelovit način uređuju vrste edukacija, obveznici njihova pohađanja, te dinamika njihova provođenja ovisno o statusu i vrsti udomiteljstva. Na taj se način izbjegava dupliciranje zakonskih odredbi, osigurava njihova međusobna usklađenost i postiže veća preglednost, te pravna sigurnost u primjeni Zakona. Posebno značajnu novinu predstavljaju novi stavci (8), (9), (10) i (11), kojima se uspostavlja minimalni standard kontinuirane stručne podrške udomiteljskim obiteljima kroz redovite osobne stručne kontakte između udomitelja, udomljenika i stručnog djelatnika pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Predloženo rješenje polazi od činjenice da su prvi mjeseci nakon smještaja razdoblje intenzivne prilagodbe udomljenika i udomiteljske obitelji, tijekom kojega se najčešće pojavljuju potrebe za stručnim

osobama u skladu s individualnim planom, odlukama nadležnih tijela i u skladu s najboljim interesom udomljenika. (6) Udomitelj osigurava zaštitu dostojanstva, osobni integritet i tajnost podataka o udomljeniku. (7) Udomitelj, kao i njegov bračni odnosno izvanbračni partner najmanje jedanput godišnje, a na prijedlog centra po potrebi i češće, sudjeluje u edukacijama.	usluge stručne podrške i savjetovanja ili zahtjev udomitelja, odrediti učestalije ostvarivanje stručnih kontakata iz st. (8), (9) i (10) ovoga članka.".	savjetovanjem, jačanjem roditeljskih kompetencija udomitelja i pravodobnim pružanjem stručne pomoći. Slijedom toga, tijekom prvih šest mjeseci od smještaja propisuje se obveza održavanja najmanje dva stručna kontakta mjesečno, pri čemu se značajan dio tih kontakata ostvaruje u domu udomiteljske obitelji kako bi se stručna podrška pružala u prirodnom životnom okruženju udomljenika i udomitelja. Tijekom drugih šest mjeseci intenzitet obveznih kontakata postupno se smanjuje na najmanje jedan kontakt mjesečno, dok se nakon isteka prve godine uspostavlja trajni minimalni standard stručne podrške kroz obvezu održavanja najmanje jednog stručnog kontakta svaka tri mjeseca, uz najmanje jedan godišnji kontakt u domu udomiteljske obitelji. Takvim se rješenjem osigurava kontinuirana dostupnost stručne podrške tijekom cijelog trajanja udomiteljstva, uz postupno prilagođavanje njezina intenziteta stabilizaciji smještaja i potrebama korisnika. Istodobno se predviđa mogućnost učestalijeg ostvarivanja stručnih kontakata kada to zahtijevaju potrebe udomljenika, okolnosti udomiteljske obitelji ili provedba individualnog plana podrške. Pri tome je zadržana jasna podjela nadležnosti između sudionika sustava. Pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja može, na temelju neposrednog rada s udomiteljem i udomljenikom, predložiti intenzivniju stručnu podršku ili takav prijedlog može potaknuti sam udomitelj, dok odluku o povećanju učestalosti stručnih kontakata donosi nadležni centar na temelju vlastite stručne procjene. Time se osigurava da stručna podrška ostane fleksibilna i prilagođena individualnim potrebama svakog udomiteljskog smještaja, uz očuvanje odgovornosti nadležnog centra za vođenje slučaja i zaštitu prava i interesa udomljenika. Sveukupno promatrano, predložene izmjene i dopune članka 36. doprinose daljnjoj profesionalizaciji sustava udomiteljstva, jačanju stručne podrške udomiteljskim obiteljima, te jasnijem razgraničenju uloga nadležnog centra i pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Uspostavljanjem minimalnih standarda kontinuirane stručne podrške, uz mogućnost njihova prilagođavanja individualnim potrebama svakog udomiteljskog smještaja, stvaraju se pretpostavke za pravodobno prepoznavanje poteškoća, kvalitetniju podršku udomiteljima i učinkovitiju

		zaštitu prava i dobrobiti udomljenika tijekom cijelog trajanja smještaja.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 38. **(Posebne odredbe o udomiteljstvu za djecu)** (1) Centar ili drugi pružatelj socijalnih usluga priprema dijete za udomiteljstvo i njegovu obitelj za zaštitu izvan vlastite obitelji, u skladu s njegovim individualnim planom, osim u slučaju hitnog udomiteljstva, kada utvrđuje plan najkasnije u roku od osam dana od dana smještaja udomljenika. (2) Dijete do treće godine života smješta se u udomiteljsku obitelj. (3) Dijete koje se izmješta iz biološke ili druge udomiteljske obitelji smješta se u udomiteljsku obitelj. (4) Iznimno od st. (2) i (3) ovoga članka uz postojanje opravdanih razloga i ukoliko je to u najboljem interesu djeteta, dijete se može smjestiti u ustanovu socijalne skrbi. (5) Djetetu koje je smješteno u ustanovu socijalne skrbi, nastoji se osigurati smještaj u udomiteljsku obitelj što je prije moguće, osim ukoliko to nije u njegovom najboljem interesu. (6) Izbor udomiteljske obitelji mora odgovarati djetetovim potrebama i karakteristikama. (7) Centar u suradnji s roditeljima odnosno skrbnicima i djetetom prvenstveno bira udomitelja iz kruga srodnika ili drugih osoba bliskih djetetu, u njegovom mjestu prebivališta, uvijek kada je to moguće, osim ako to nije u najboljem interesu djeteta. (8) Djetetu ili mlađoj punoljetnoj osobi na redovnom školovanju centar po potrebi osigurava neophodnu stručnu pomoć, u skladu s utvrđenim potrebama u individualnom planu. (9) Djetetu s poteškoćama u razvoju ili problemima u ponašanju udomitelj osigurava potrebnu skrb i omogućava pružanje specijaliziranih usluga kod drugih pružatelja	**Članak 13.** U članku 38. u stavku (8) riječ: "centar" zamjenjuje se riječima: "nadležni centar ili pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja". U stavku (9) riječi: "rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge" zamjenjuju se riječima: "stručne procjene nadležnog centra i rješenja kojim se priznaje pravo na proračunsko financiranje takvih usluga.". U stavku (10) riječ: "centra" zamjenjuje se riječima: "nadležnog centra ili pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja".	Predloženim izmjenama članka 38. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine dodatno se preciziraju pojedine odredbe kojima se uređuju posebnosti udomiteljstva za djecu, s ciljem usklađivanja Zakona s uvođenjem usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva, jasnijeg razgraničenja uloga pojedinih sudionika sustava, te unapređenja stručne podrške djeci smještenoj u udomiteljskim obiteljima. U tom smislu predlaže se izmjena stavka (8), kojom se mogućnost pružanja stručne pomoći djetetu ili mlađoj punoljetnoj osobi na redovitom školovanju proširuje i na pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Time se omogućuje da, uz nadležni centar, stručnu pomoć pruža i specijalizirani pružatelj usluge koji raspolaže stručnim kapacitetima za kontinuirani savjetodavni i psihosocijalni rad s udomljenicima i udomiteljskim obiteljima. Predloženim rješenjem ne mijenja se odgovornost nadležnog centra za vođenje slučaja i ostvarivanje prava korisnika, nego se stvaraju pretpostavke za učinkovitije korištenje stručnih kapaciteta pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja u provedbi individualnog plana podrške. Predložena izmjena stavka (9) ima za cilj preciznije razgraničiti stručnu procjenu potrebe za pružanjem specijaliziranih usluga od postupka priznavanja prava na njihovo financiranje. Umjesto dosadašnjeg upućivanja na rješenje centra o priznavanju prava na takve usluge, predlaže se da se pružanje specijaliziranih usluga temelji na stručnoj procjeni nadležnog centra, dok se pravo na njihovo financiranje ostvaruje posebnim rješenjem kojim se priznaje pravo na proračunsko financiranje takvih usluga. Na taj se način jasnije razgraničuju stručna procjena potreba korisnika i upravni postupak odlučivanja o financiranju usluga, čime se dodatno unapređuje pravna jasnoća i dosljednost primjene Zakona. Odgovarajuća izmjena predlaže se i u stavku (10), kojim se uređuje planiranje odlaska djeteta iz udomiteljske obitelji. Uključivanjem pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja među stručne sudionike ovoga procesa dodatno se jača multidisciplinarni pristup planiranju budućih

usluga lemeljem rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge. (10) Stručni uposlenici centra i udomitelj zajedno planiraju i pripremaju odlazak djeteta iz udomiteljske obitelji radi povratka u vlastitu obitelj, radi usvojenja, za samostalan život, za smještaj u drugu udomiteljsku obitelj ili kod drugog pružatelja usluga smještaja, radi postupnog prilagođavanja na nove uvjete života.		životnih okolnosti djeteta. Time se omogućuje da, uz nadležni centar koji vodi slučaj i donosi potrebne odluke, u pripremi djeteta za povratak u obitelj podrijetla, posvojenje, prelazak u drugu udomiteljsku obitelj, drugi oblik skrbi ili samostalan život aktivno sudjeluju i stručni djelatnici pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja, koji tijekom trajanja smještaja pružaju kontinuiranu stručnu podršku udomljeniku i udomiteljskoj obitelji. Sveukupno promatrano, predložene izmjene članka 38. doprinose jasnijem razgraničenju uloga nadležnog centra i pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja, jačanju multidisciplinarnog pristupa u radu s djecom smještenom u udomiteljskim obiteljima, te kvalitetnijem povezivanju stručne procjene, pružanja stručne podrške i ostvarivanja prava korisnika. Time se dodatno unapređuje sustav stručne podrške udomiteljstvu, uz istodobno zadržavanje vodeće uloge nadležnog centra u vođenju slučaja i donošenju odluka koje se odnose na zaštitu prava i najboljeg interesa djeteta.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 41. **(Stručna podrška udomiteljstvu)** (1) Udomiteljskoj obitelji i udomljeniku usluge stručne pomoći pružaju: centar, ustanove socijalne skrbi, odgojno-obrazovne i zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva, vjerske zajednice i druge pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge stručne pomoći obitelji. (2) Pružatelji usluga stručne podrške udomiteljskim obiteljima i udomljenicima po potrebi pohađaju edukaciju propisanu ovim zakonom. **Članak 45.** **(Podrška udomljeniku)** (1) Centar i udomiteljska obitelj zajednički pripremaju udomljenika za povratak u vlastitu obitelj, za drugi oblik skrbi ili za samostalan život. (2) U slučaju da centar utvrdi da je udomljenika potrebno uputiti na smještaj u drugu udomiteljsku obitelj, u skladu s promjenama u individualnom planu udomljenika, zajedno s	**Članak 14.** U članku 41. u stavku (1) i u članku 45. u stavku (1) riječ: "centar" zamjenjuje se riječima: "nadležni centar, pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja".	Predloženim izmjenama članaka 41. i 45. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine dodatno se usklađuju postojeće odredbe s novim rješenjima koja se uvode ovim Zakonom radi uspostave usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva. Cilj predloženih izmjena je osigurati da se pružatelj ove usluge izričito prepozna kao jedan od sudionika sustava stručne podrške udomiteljskim obiteljima i udomljenicima, uz zadržavanje postojećih nadležnosti centra za socijalni rad. U tom se smislu predlaže izmjena članka 41. stavka (1), kojim se uređuje pružanje stručne pomoći udomiteljskim obiteljima i udomljenicima. Uz nadležni centar kao nositelja javnih ovlasti, među subjekte koji pružaju usluge stručne pomoći izričito se uključuje i pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja. Time se normativno potvrđuje njegova uloga u pružanju kontinuirane stručne, savjetodavne i psihosocijalne podrške udomiteljima i udomljenicima, kao sastavnog dijela sustava udomiteljstva. Predloženim rješenjem ne mijenjaju se nadležnosti centra za socijalni rad u vođenju postupaka, donošenju odluka i zaštiti prava udomljenika, nego se proširuju raspoloživi oblici stručne podrške koji stoje na raspolaganju korisnicima udomiteljstva.

udomiteljem priprema udomljenika na odlazak iz obitelji i prihvat u novoj udomiteljskoj obitelji. (3) Ako je udomljeniku nakon navršene 18. godine, zbog školovanja i najduže godinu dana nakon završetka školovanja ako se ne može zaposliti, potrebno osigurati ostanak na smještaju u udomiteljskoj obitelji, centar zajedno s udomiteljem i udomljenikom preispituje planirane ciljeve te je li daljnji ostanak u udomiteljskoj obitelji u njegovom najboljem interesu. (4) Mladim punoljetnim osobama na smještaju u udomiteljskim obiteljima centar je obvezan, zajedno s udomiteljem, pružiti pomoć za osamostaljivanje i samostalan život. (5) Nakon prestanka smještaja u udomiteljskoj obitelji mladim punoljetnim osobama centar će u roku od godinu dana od dana prestanka smještaja u udomiteljsku obitelj osigurati praćenje i pomoć, kao i kontakt s udomiteljskom obitelji i pomoć za uključivanje u lokalnu zajednicu.		Odgovarajuća izmjena predlaže se i u članku 45. stavku (1), kojim se uređuje priprema udomljenika za povratak u vlastitu obitelj, prijelaz u drugi oblik skrbi ili za samostalan život. Budući da je riječ o postupcima koji zahtijevaju pažljivu stručnu pripremu i koordinirano djelovanje svih sudionika uključenih u provedbu individualnog plana podrške, predlaže se da u njima, uz nadležni centar i udomiteljsku obitelj, sudjeluje i pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja. Time se omogućuje pružanje dodatne stručne i psihosocijalne podrške tijekom razdoblja prilagodbe i tranzicije, čime se povećava vjerojatnost uspješnog ostvarivanja planiranih ciljeva u najboljem interesu udomljenika. Sveukupno promatrano, predložene izmjere članaka 41. i 45. imaju za cilj osnažiti sustav stručne podrške udomiteljstvu kroz izričito uključivanje pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja u aktivnosti pružanja stručne pomoći i pripreme udomljenika za važne životne promjene. Time se unapređuje međusobna suradnja svih sudionika sustava udomiteljstva, osigurava dostupnost specijalizirane stručne podrške, te dodatno jača zaštita najboljeg interesa udomljenika, uz potpuno zadržavanje zakonom propisanih nadležnosti centra za socijalni rad.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 43. **(Obveze centra)** (1) Centar koji je uputio na smještaj udomljenika obvezan je: a) u izradu individualnog plana uključiti izabranog udomitelja te udomljenika, roditelja, skrbnika, a po potrebi i druge članove obitelji udomljenika, b) upoznati udomiteljsku obitelj tijekom izrade individualnog plana s osobinama udomljenika koji će biti smješten, njegovim dotadašnjim životom, zdravstvenim stanjem i potrebama, problemima koji postoje i koji se mogu očekivati te s ciljevima koji se žele postići individualnim planom, c) pravovremeno osigurati udomitelju dokumente u vezi s prijavom boravišta i ostvarivanja zdravstvene zaštite udomljenika,	**Članak 15.** Članak 43. mijenja se i glasi: "Članak 43. (Obveze nadležnog centra) (1) Nadležni centar koji je uputio udomljenika na smještaj u udomiteljsku obitelj obvezan je: a) u izradu individualnog plana podrške uključiti udomitelja, udomljenika, roditelja, skrbnika, odabrani pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja, a prema potrebi i druge članove obitelji udomljenika, te druge stručne osobe i institucije koje sudjeluju u provedbi individualnog plana podrške; b) tijekom izrade individualnog plana podrške upoznati udomiteljsku obitelj i odabrani pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja s osobinama udomljenika,	Predloženom izmjenom članka 43. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se cjelovitom preuređenju odredbi kojima se uređuju obveze nadležnog centra tijekom planiranja, organiziranja i praćenja smještaja udomljenika u udomiteljsku obitelj. Cilj predloženih izmjena je uskladiti postojeće zakonsko rješenje s novim institutom pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva, preciznije urediti pojedine obveze nadležnog centra, osnažiti međuinstitucionalnu suradnju, te dodatno unaprijediti zaštitu prava i najboljeg interesa udomljenika. U tom smislu članak se normotehnički i sadržajno uređuje kao jedinstvena cjelina, pri čemu se postojeće obveze nadležnog centra dodatno razrađuju i prilagođavaju novim zakonskim rješenjima. Posebna se pozornost posvećuje izradi i provedbi individualnog plana podrške kao temeljnom stručnom instrumentu za planiranje i praćenje udomiteljskog smještaja. Propisuje se obveza uključivanja svih relevantnih sudionika u njegovu izradu, uključujući

d) podržavati kontakte udomljenika s roditeljima i članovima biološke obitelji, e) pratiti ispunjavanje obveza udomitelja utvrđenih individualnim planom i redovno obilaziti udomiteljsku obitelj i kontaktirati s udomljenikom uz obvezu izrade izvještaja o utvrđenom stanju na terenu koji se ulaže u spis predmeta udomljenika. (2) Ako na području svoje mjesne nadležnosti centar ne može naći odgovarajućeg udomitelja ili ako smještaj udomljenika na tom području ne bi bio u njegovom interesu, centar će uputiti udomljenika na smještaj kod udomitelja na području najbližeg centra koji ima na raspolaganju odgovarajućeg udomitelja, od kojeg će prethodno zatražiti pisano mišljenje o upućivanju udomljenika na smještaj. (3) Mjesna nadležnost centra ne mijenja se smještajem osoba u udomiteljsku obitelj čije je prebivalište na području druge općine. Za dijete čiji roditelji žive odvojeno, mjesna nadležnost centra određuje se prema prebivalištu roditelja kome je dijete povjereno odlukom suda ili tijela skrbništva. Do donošenja odluke mjesno je nadležan centar prema prebivalištu roditelja kod kojeg dijete živi. (4) Sve indicije ili dokaze zloupotrebe, nasilja, zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja, diskriminacije i drugih kršenja prava udomljenika centar je dužan prijaviti nadležnim tijelima.	njegovim dotadašnjim životom, zdravstvenim stanjem, razvojnim potrebama, postojećim i očekivanim teškoćama, te ciljevima koji se žele postići individualnim planom podrške; c) pravodobno osigurati udomitelju dokumentaciju potrebnu za prijavu boravišta, ostvarivanje prava iz zdravstvenog osiguranja i drugih prava udomljenika; d) podupirati i pratiti ostvarivanje osobnih odnosa udomljenika s roditeljima, drugim srodnicima i drugim njemu bliskim osobama, kada je to sukladno individualnom planu podrške i u njegovom najboljem interesu; e) pratiti izvršavanje obveza udomitelja utvrđenih individualnim planom podrške i ugovorom o udomiteljstvu, redovito obilaziti udomiteljsku obitelj, ostvarivati neposredne kontakte s udomljenikom, te o utvrđenom stanju sačinjavati izvješća koja se ulažu u spis predmeta udomljenika. (2) Ako na području svoje mjesne nadležnosti centar ne može osigurati odgovarajuću udomiteljsku obitelj ili ako smještaj udomljenika na tom području nije u njegovom najboljem interesu, uputit će udomljenika na smještaj kod udomitelja na području drugog centra koji raspolaže odgovarajućom udomiteljskom obitelji, uz prethodno pribavljeno pisano mišljenje toga centra. (3) Mjesna nadležnost centra ne mijenja se smještajem osobe u udomiteljsku obitelj koja ima prebivalište na području drugog centra. (4) Za dijete čiji roditelji žive odvojeno mjesna nadležnost određuje se prema prebivalištu roditelja kojemu je dijete povjereno odlukom suda ili nadležnog centra, a do donošenja takve odluke prema prebivalištu roditelja kod kojega dijete živi. (5) Nadležni centar je dužan bez odgode prijaviti nadležnim tijelima svaku indiciju ili saznanje o mogućem nasilju, zlostavljanju, seksualnom iskorištavanju ili uznemiravanju, diskriminaciji, zanemarivanju ili drugom obliku povrede prava udomljenika.".	udomitelja, udomljenika, roditelje, skrbnika, odabranog pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja te, prema potrebi, druge članove obitelji, stručne osobe i institucije koje sudjeluju u provedbi individualnog plana podrške. Time se dodatno osigurava multidisciplinarni pristup, pravodobna razmjena informacija i koordinirano planiranje svih aktivnosti usmjerenih na ostvarivanje najboljeg interesa udomljenika. Istodobno se preciznije uređuje obveza nadležnog centra da udomiteljsku obitelj i odabranog pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja pravodobno upozna sa svim okolnostima značajnima za uspješnu provedbu smještaja, uključujući osobine udomljenika, njegovo zdravstveno stanje, razvojne potrebe, dosadašnje životne okolnosti, moguće teškoće i ciljeve individualnog plana podrške. Na taj se način stvaraju pretpostavke za kvalitetniju pripremu svih sudionika, pravodobno planiranje potrebnih oblika stručne podrške, te uspješniju prilagodbu udomljenika na novo obiteljsko okruženje. Predloženim izmjenama dodatno se razrađuju i ostale obveze nadležnog centra koje se odnose na pravodobno osiguravanje dokumentacije potrebne za ostvarivanje prava udomljenika, poticanje i praćenje ostvarivanja osobnih odnosa s roditeljima, drugim srodnicima i drugim bliskim osobama kada je to u njegovom najboljem interesu, kao i kontinuirano praćenje izvršavanja obveza udomitelja utvrđenih individualnim planom podrške i ugovorom o udomiteljstvu. Posebno se naglašava obveza dokumentiranja utvrđenog stanja kroz izradu odgovarajućih izvješća koja postaju sastavni dio spisa predmeta udomljenika, čime se dodatno jača stručna utemeljenost i transparentnost postupanja. Radi veće pravne jasnoće preciznije se uređuje i postupanje u slučajevima kada na području mjesne nadležnosti centra nije moguće osigurati odgovarajuću udomiteljsku obitelj, kao i pitanja mjesne nadležnosti u situacijama kada je udomljenik smješten na području drugog centra. Time se osigurava dosljednija primjena Zakona i otklanjaju dvojbe koje su se pojavile u dosadašnjoj praksi. Nadalje, odredba koja se odnosi na zaštitu prava udomljenika dodatno se proširuje i precizira na način da se izričito propisuje obveza nadležnog centra da bez odgode

		prijavi svaku indiciju ili saznanje o mogućem nasilju, zlostavljanju, seksualnom iskorištavanju ili uznemiravanju, diskriminaciji, zanemarivanju ili drugom obliku povrede prava udomljenika. Time se dodatno osnažuje sustav zaštite djece i drugih udomljenika, te naglašava obveza pravodobnog reagiranja u svim situacijama koje mogu ugroziti njihovu sigurnost, razvoj i dobrobit. Sveukupno promatrano, predložena izmjena članka 43. predstavlja sustavno unapređenje normativnog okvira kojim se uređuju obveze nadležnog centra u području udomiteljstva. Njome se jača međuinstitucionalna suradnja, preciznije uređuju pojedine stručne i organizacijske obveze tijekom planiranja i praćenja udomiteljskog smještaja, unapređuje koordinacija s pružateljem usluge stručne podrške i savjetovanja, te dodatno osigurava dosljedna zaštita prava i najboljeg interesa udomljenika tijekom cijelog trajanja udomiteljskog smještaja.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 44. **(Individualni plan)** (1) Centar je obvezan postupati tako da se u svim slučajevima i na najbolji način ostvaruje najbolji interes udomljenika i svrha udomiteljstva. (2) Voditelj individualnog plana planira i predlaže odgovarajuće postupanje i stručnu pomoć udomljeniku te neposredno prati udomljenika u udomiteljskoj obitelji, uz pomoć članova stručnog tima. (3) Individualni plan sastavlja se u pisanom obliku i sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, rokove i nositelje provođenja aktivnosti kojima se ostvaruje svrha smještaja u udomiteljsku obitelj, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana temeljem čega se dopunjava i po potrebi mijenja najmanje jedanput godišnje. (4) Nakon smještaja udomljenika u udomiteljsku obitelj voditelj individualnog plana koordinira provođenje plana u suradnji s udomljenikom i njegovom obitelji, a po potrebi i s drugim pravnim i fizičkim osobama. (5) Osobe iz stavka (4) ovoga članka sudjeluju u provođenju i praćenju individualnog plana i po potrebi se sastaju,	**Članak 16.** Članak 44. mijenja se i glasi: "Članak 44. (Individualni plan podrške) (1) Nadležni centar je dužan u svim postupcima i aktivnostima koje se odnose na udomljenika postupati tako da se u najvećoj mogućoj mjeri ostvaruju najbolji interes udomljenika i svrha udomiteljstva. (2) Voditelj individualnog plana podrške, primjenom metode vođenja slučaja, planira, koordinira i predlaže odgovarajuće mjere, postupanja i stručnu pomoć udomljeniku, koordinira provedbu individualnog plana podrške, te usklađuje rad članova stručnog tima i drugih sudionika uključenih u njegovu provedbu. (3) Individualni plan podrške izrađuje se u pisanom obliku primjenom metode vođenja slučaja i sadrži procjenu potreba udomljenika, planirane ciljeve, aktivnosti, rokove, nositelje provedbe pojedinih aktivnosti, način praćenja njihove provedbe, način međusobne suradnje svih sudionika uključenih u provedbu plana, te način i rokove njegova preispitivanja, pri čemu se individualni plan	Predloženim izmjenama članka 44. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine dodatno se unapređuje normativni okvir kojim se uređuje izrada, provedba i praćenje individualnog plana podrške udomljeniku. Cilj predloženih izmjena je uspostaviti suvremeniji i stručnije utemeljen model vođenja slučaja, unaprijediti koordinaciju svih sudionika uključenih u provedbu individualnog plana podrške, te osigurati kvalitetnije praćenje ostvarivanja prava i najboljeg interesa udomljenika tijekom cijelog trajanja udomiteljskog smještaja. Jedna od najznačajnijih izmjena odnosi se na uvođenje individualnog plana podrške kao temeljnog stručnog instrumenta za planiranje, koordiniranje i praćenje udomiteljskog smještaja. U tom se smislu propisuje da se individualni plan podrške izrađuje u pisanom obliku primjenom metode vođenja slučaja, koja se ovim Zakonom izričito utvrđuje kao standard stručnog rada u području udomiteljstva. Primjena metode vođenja slučaja omogućuje cjelovitu procjenu potreba udomljenika, planiranje odgovarajućih mjera i usluga, jasno određivanje ciljeva, aktivnosti i nositelja njihove provedbe, koordinirano djelovanje svih uključenih stručnjaka, te kontinuirano praćenje ostvarenja planiranih ciljeva. Time se dodatno unapređuje kvaliteta stručnog rada i osigurava

preispituju plan i utvrđuju nove ciljeve i buduće aktivnosti za smještenog udomljenika. (6) Stručni uposlenik centra prati prilike smještenog djeteta putem posjeta najmanje jedanput tjedno u prvom mjesecu smještaja, zatim jedanput mjesečno u naredna tri mjeseca smještaja, te nadalje najmanje jedanput u tri mjeseca tijekom smještaja, putem razgovora u centru i domu udomitelja, posjeta školi i suradnjom s drugim pravnim odnosno fizičkim osobama koje sudjeluju u ostvarivanju njegovog individualnog plana. (7) Stručni uposlenik centra prati prilike smještene odrasle osobe putem posjeta najmanje jedanput u prvom mjesecu smještaja, te nadalje jedanput u četiri mjeseca tijekom smještaja, a po potrebi i češće. (8) Ako centar ili druga osoba iz stavka (4) ovoga članka utvrde da udomitelj postupa u suprotnosti s interesima smještenog udomljenika, centar je obvezan pokrenuti po službenoj dužnosti postupak utvrđivanja činjeničnog stanja, te temeljem utvrđenog eventualno donijeti odluku o raskidu ugovora o udomiteljstvu. (9) Centar prati obavljanje udomiteljstva na području svoje mjesne nadležnosti u skladu sa člankom 43. stavak (3) ovoga zakona.	podrške preispituje i prema potrebi mijenja najmanje jedanput godišnje. (4) Nakon smještaja udomljenika u udomiteljsku obitelj voditelj individualnog plana podrške koordinira njegovu provedbu u suradnji s udomljenikom, njegovom obitelji, udomiteljem, odabranim pružateljem usluge stručne podrške i savjetovanja, a prema potrebi i drugim pravnim i fizičkim osobama koje sudjeluju u provedbi individualnog plana podrške. (5) Osobe iz stavka (4) ovoga članka sudjeluju u provedbi i praćenju individualnog plana podrške, razmjenjuju informacije od značaja za ostvarivanje njegovih ciljeva, prema potrebi zajednički preispituju ostvarene rezultate, utvrđuju nove ciljeve, te planiraju daljnje aktivnosti radi ostvarivanja najboljeg interesa udomljenika. (6) Nadležni centar prati provedbu individualnog plana podrške na temelju neposrednih kontakata s udomljenikom i udomiteljem, izvješća pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja, drugih stručnih nalaza i saznanja, te vlastitih neposrednih uvida, a službene posjete udomiteljskoj obitelji obavlja prema potrebi, odnosno kada je to nužno radi zaštite prava i interesa udomljenika, preispitivanja individualnog plana podrške ili poduzimanja mjera propisanih ovim Zakonom. (7) Ako nadležni centar, pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja ili druga osoba iz stavka (4) ovoga članka utvrde okolnosti koje upućuju na to da udomitelj postupa protivno najboljem interesu udomljenika, nadležni centar je dužan po službenoj dužnosti bez odgode pokrenuti postupak utvrđivanje činjeničnog stanja te, ovisno o rezultatima provedenog postupka, poduzeti mjere propisane ovim Zakonom. (8) Nadležni centar prati obavljanje udomiteljstva na području svoje mjesne nadležnosti sukladno odredbama članka 43. ovoga Zakona.".	individualiziran pristup svakom udomljeniku, u skladu s njegovim potrebama i najboljim interesom. Predloženim izmjenama dodatno se razrađuje uloga voditelja individualnog plana podrške kao nositelja koordinacije svih aktivnosti koje se provode tijekom trajanja udomiteljskog smještaja. Propisuje se da voditelj koordinira provedbu individualnog plana podrške u suradnji s udomljenikom, udomiteljem, članovima njegove obitelji, odabranim pružateljem usluge stručne podrške i savjetovanja, te drugim pravnim i fizičkim osobama koje sudjeluju u njegovoj provedbi. Time se dodatno jača međusobna suradnja svih sudionika uključenih u rad s udomljenikom, osigurava pravodobna razmjena stručnih informacija i omogućuje učinkovitija provedba planiranih aktivnosti. Posebna pozornost posvećena je i načinu praćenja provedbe individualnog plana podrške. Umjesto propisivanja unaprijed određenog broja službenih posjeta udomiteljskoj obitelji, predlaže se fleksibilniji model prema kojem nadležni centar provedbu individualnog plana prati na temelju neposrednih kontakata s udomljenikom i udomiteljem, izvješća pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja, drugih stručnih nalaza i saznanja, te vlastitih neposrednih uvida. Službeni posjeti udomiteljskoj obitelji obavljaju se prema potrebi, odnosno kada su nužni radi zaštite prava i interesa udomljenika, preispitivanja individualnog plana podrške ili poduzimanja mjera propisanih ovim Zakonom. Takvo rješenje omogućuje veću fleksibilnost u radu nadležnog centra, racionalnije korištenje stručnih resursa i izbjegavanje nepotrebnog preklapanja stručnih aktivnosti s pružateljem usluge stručne podrške i savjetovanja. Istodobno se dodatno uređuje postupanje u slučajevima kada postoje okolnosti koje upućuju na moguće postupanje udomitelja protivno najboljem interesu udomljenika. Propisuje se da svako takvo saznanje, neovisno o tome potječe li od nadležnog centra, pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja ili druge osobe uključene u provedbu individualnog plana podrške, obvezuje nadležni centar da bez odgode pokrene postupak utvrđivanja činjeničnog stanja te, ovisno o rezultatima provedenog postupka, poduzme mjere propisane ovim Zakonom. Time se dodatno jača sustav zaštite prava udomljenika i osigurava

		pravodobno reagiranje u svim situacijama koje mogu ugroziti njegovu sigurnost, razvoj i dobrobit. Sveukupno promatrano, predložene izmjene članka 44. predstavljaju jedno od ključnih sadržajnih unapređenja ovoga Zakona. Njima se uspostavlja suvremeniji model vođenja slučaja u području udomiteljstva, jača koordinirani rad svih sudionika uključenih u provedbu individualnog plana podrške, unapređuje sustav stručnog praćenja udomiteljskog smještaja, te dodatno osigurava učinkovita zaštita prava i najboljeg interesa udomljenika tijekom cijelog trajanja udomiteljstva.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 45. **(Podrška udomljeniku)** (1) Centar i udomiteljska obitelj zajednički pripremaju udomljenika za povratak u vlastitu obitelj, za drugi oblik skrbi ili za samostalan život. (2) U slučaju da centar utvrdi da je udomljenika potrebno uputiti na smještaj u drugu udomiteljsku obitelj, u skladu s promjenama u individualnom planu udomljenika, zajedno s udomiteljem priprema udomljenika na odlazak iz obitelji i prihvat u novoj udomiteljskoj obitelji. (3) Ako je udomljeniku nakon navršene 18. godine, zbog školovanja i najduže godinu dana nakon završetka školovanja ako se ne može zaposliti, potrebno osigurati ostanak na smještaju u udomiteljskoj obitelji, centar zajedno s udomiteljem i udomljenikom preispituje planirane ciljeve te je li dalnji ostanak u udomiteljskoj obitelji u njegovom najboljem interesu. (4) Mladim punoljetnim osobama na smještaju u udomiteljskim obiteljima centar je obvezan, zajedno s udomiteljem, pružiti pomoć za osamostaljivanje i samostalan život. (5) Nakon prestanka smještaja u udomiteljskoj obitelji mladim punoljetnim osobama centar će u roku od godinu dana od dana prestanka smještaja u udomiteljsku obitelj osigurati praćenje i pomoć, kao i kontakt s udomiteljskom obitelji i pomoć za uključivanje u lokalnu zajednicu.	**Članak 17.** U članku 45. u stavku (2) iza riječi: "udomiteljem" dodaju se riječi: "i pružateljem usluge stručne podrške i savjetovanja". U stavku (4) iza riječi: "zajedno s" dodaju se riječi: "pružateljem usluge stručne podrške i savjetovanja.". Iza riječi: "pomoć" dodaju se riječi: "izravno ili preko pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja".	Predloženim izmjenama članka 45. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine dodatno se unapređuje sustav stručne podrške udomljenicima tijekom prijelaznih razdoblja njihova života, osobito u situacijama promjene udomiteljskog smještaja, te pripreme za samostalan život nakon izlaska iz sustava udomiteljstva. Cilj predloženih izmjena je osigurati kontinuiranu stručnu i psihosocijalnu podršku udomljeniku tijekom procesa koji predstavljaju značajne životne promjene, kroz aktivnije uključivanje pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja u provedbu pojedinih aktivnosti. Prva predložena dopuna odnosi se na stavak (2), kojim se uređuje postupak pripreme udomljenika za smještaj u drugu udomiteljsku obitelj kada nadležni centar, na temelju promjena u individualnom planu podrške, utvrdi da je takva promjena u njegovom najboljem interesu. Predlaže se da u tom procesu, uz nadležni centar i udomitelja, sudjeluje i pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja. Time se osigurava da udomljenik tijekom promjene životnog okruženja dobije odgovarajuću stručnu, savjetodavnu i psihosocijalnu podršku, čime se olakšava prilagodba na novu životnu sredinu, te doprinosi očuvanju kontinuiteta skrbi i zaštiti njegova najboljeg interesa. Uključivanje pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja u ovaj proces omogućuje pravodobnu procjenu potreba udomljenika, pružanje podrške postojećoj i budućoj udomiteljskoj obitelji, te koordinirano planiranje aktivnosti koje prethode promjeni smještaja. Na taj se način prijelaz iz jedne udomiteljske obitelji u drugu promatra kao

		stručno vođen proces koji obuhvaća sve sudionike uključene u provedbu individualnog plana podrške. Daljnja dopuna odnosi se na stavak (4), kojim se uređuje pružanje pomoći mladim punoljetnim osobama tijekom pripreme za osamostaljivanje i samostalan život. Predloženim rješenjem propisuje se da nadležni centar ovu pomoć pruža zajedno s udomiteljem i pružateljem usluge stručne podrške i savjetovanja, pri čemu se ona može pružati neposredno ili putem pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Time se omogućuje učinkovitije korištenje stručnih kapaciteta u pružanju savjetodavne, psihosocijalne i druge stručne pomoći mladim osobama koje izlaze iz sustava udomiteljstva, uz zadržavanje odgovornosti nadležnog centra za planiranje, koordinaciju i praćenje provedbe individualnog plana podrške. Ovakav model omogućuje pružanje sveobuhvatnije podrške mladim osobama tijekom procesa osamostaljivanja, uključujući razvoj životnih i socijalnih vještina, psihosocijalnu podršku, pomoć pri nastavku obrazovanja, zapošljavanju, stanovanju, te uključivanju u lokalnu zajednicu. Time se povećavaju izgledi za njihovu uspješnu socijalnu integraciju i dugoročnu samostalnost, što predstavlja jedan od temeljnih ciljeva sustava udomiteljstva. Sveukupno promatrano, predložene izmjene članka 45. doprinose jačanju sustava stručne podrške udomljenicima tijekom najosjetljivijih prijelaznih razdoblja njihova života kroz aktivnije uključivanje pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja u procese promjene smještaja i pripreme za samostalan život. Time se unapređuje koordinacija svih sudionika uključenih u provedbu individualnog plana podrške, osigurava kontinuitet stručne pomoći, te dodatno jača zaštita najboljeg interesa udomljenika.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
	Članak 18. Iza članka 45. dodaju se novi članci 45a., 45b., 45c., 45d. i 45e. koji glase: "Članak 45a. (Usluga stručne podrške i savjetovanja)	Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu uvodi se nova skupina odredbi (članci 45a. do 45e.) kojima se po prvi put cjelovito uređuje usluga stručne podrške i savjetovanja u području udomiteljstva. Time se uspostavlja poseban normativni okvir kojim se uređuju sadržaj ove socijalne usluge, njezini pružatelji, minimalni uvjeti za pružanje usluge, postupak ocjenjivanja

	(1) Usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva obuhvaća skup stručnih metoda, mjera, postupaka i aktivnosti usmjerenih na preveniranje rizičnih faktora u životu udomljenika, kao i udomiteljske ili biološke obitelji, te stručni tretman kojim se pruža podrška i pomoć udomljeniku, udomiteljskoj obitelji i biološkoj obitelji udomljenika u svladavanju poteškoća, postizanju individualno i društveno poželjnih promjena te unapređenju kvalitete života udomljenika. (2) Usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva pružaju se u obliku: a) stručnog socijalnog rada koji obuhvaća pripremu udomljenika za prihvaćanje udomiteljstva i primjenu drugih potrebnih oblika socijalne skrbi, pomoć udomiteljskoj obitelji za prihvat i rad s udomljenikom, suradnju s udomiteljskom obitelji i nadležnim institucijama, kao i drugim pravnim ili fizičkim osobama čije je uključivanje neophodno zbog zadovoljavanja utvrđenih potreba udomljenika, praćenje provedbe individualnog plana, primjenu različitih metoda podrške s ciljem usmjeravanja i osposobljavanja udomitelja ili njegove biološke obitelji za rješavanje njihovih životnih problema i slično; b) stručnog savjetovanja koje obuhvaća komunikacijski proces kojim stručni djelatnici pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja u izravnom kontaktu pošću udomljenika ili njegovu biološku obitelj na sagledavanje njihove životne situacije s ciljem savladavanja poteškoća kojima su izloženi, stvaranja uvjeta za očuvanje i razvoj vlastitih kapaciteta i mogućnosti te izgradnje odgovornog odnosa prema vlastitom životu i zajednici u kojoj žive; c) psihosocijalne podrške koja obuhvaća skup stručnih postupaka usmjerenih na stjecanje, poticanje i razvijanje kognitivnih, funkcionalnih i socijalnih vještina udomljenika s ciljem pružanja stručne podrške glede unapređenja ili održavanja njegovog stabilnog psihičkog stanja, razvijanja socijalnih kompetencija, osobne prilagodljivosti i sposobnosti za što samostalniji i ispunjeniji život u okruženju po vlastitom izboru; d) pomoći pri uključivanju u programe obrazovanja i osposobljavanja koja obuhvaća proces u kojemu stručni djelatnici pružatelja usluge stručne podrške i	ispunjenosti tih uvjeta i izdavanja licence, izbor i ugovaranje pružatelja usluge, te način njezina financiranja. Na taj se način značajno unapređuje institucionalna podrška udomiteljskim obiteljima, udomljenicima i njihovim biološkim obiteljima, stvarajući pretpostavke za profesionalniji, dostupniji i kvalitetniji sustav stručne podrške udomiteljstvu. Novim člankom 45a. definira se pojam i sadržaj usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva. Ova socijalna usluga obuhvaća skup stručnih metoda, mjera, postupaka i aktivnosti usmjerenih na prevenciju rizičnih čimbenika u životu udomljenika, te pružanje stručne pomoći udomljeniku, udomiteljskoj obitelji i biološkoj obitelji u svladavanju životnih poteškoća, jačanju njihovih kapaciteta i unapređenju kvalitete života. Istodobno se detaljno razrađuju pojedini oblici pružanja ove usluge, uključujući stručni socijalni rad, stručno savjetovanje, psihosocijalnu podršku, pomoć pri uključivanju u programe obrazovanja i osposobljavanja, krizne intervencije te ranu intervenciju za djecu s razvojnim rizicima ili razvojnim teškoćama. Nadalje, propisuje se obveza da se potreba za pružanjem usluge stručne podrške i savjetovanja najmanje jedanput godišnje preispituje u okviru preispitivanja individualnog plana podrške. Ako se na temelju stručne procjene nadležnog centra, uzimajući u obzir mišljenje pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja i iskazanu potrebu udomitelja, utvrdi da potreba za pružanjem usluge i dalje postoji, usluga se nastavlja pružati. Na taj se način uspostavlja ravnoteža između načela kontinuiteta stručne podrške i načela individualizacije socijalnih usluga, osiguravajući da se stručna podrška pruža onoliko dugo koliko to zahtijevaju stvarne potrebe korisnika, uz redovitu stručnu evaluaciju njezine opravdanosti. Člankom 45b. uređuje se pitanje pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Propisuje se da ovu socijalnu uslugu mogu pružati ustanove socijalne zaštite, udruge, vjerske zajednice i druge pravne osobe koje ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom i provedbenim propisima donesanim na temelju njega. Time se omogućuje razvoj pluralnog sustava pružatelja socijalnih usluga, uz istodobno osiguravanje jedinstvenih standarda kvalitete. Istodobno se jasno propisuje da pružanje ove usluge nije uvjetovano nazivom pravne osobe, nego isključivo ispunjavanjem propisanih uvjeta, dok se federalni ministar ovlašćuje da

	savjetovanja pružaju stručnu podršku socijalno isključenom udomljeniku pri njegovom uključivanju u redovne ili prilagođene obrazovne programe ili programe osposobljavanja s ciljem njegovog materijalnog osnaživanja i socijalne integracije u zajednicu u kojoj živi; e) krizne intervencije koja obuhvaća poseban stručni postupak u kojemu stručni djelatnici pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja posebnim tehnikama i vještinama interveniraju u situacijama obilježenim neočekivanim događajima koji izazivaju iznenadnu i značajnu opasnost za dobrobit udomljenika, kao i udomiteljske ili biološke obitelji, a u svrhu stabiliziranja okolnosti i procesa kod udomljenika, udomiteljske ili biološke obitelji koji su izloženi kriznom događaju; f) rane intervencije koja obuhvaća postupak kojim stručni djelatnici pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja pružaju stručnu poticajnu pomoć udomljenom djetetu s utvrđenim razvojnim rizikom ili razvojnom poteškoćom te stručnu i savjetodavnu pomoć udomiteljskoj i biološkoj obitelji ovakvog djeteta. (3) Potreba za pružanjem usluge stručne podrške i savjetovanja preispituje se najmanje jedanput godišnje u okviru preispitivanja individualnog plana podrške. (4) Ako se na temelju stručne procjene nadležnog centra, uzimajući u obzir mišljenje pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja i iskazanu potrebu udomitelja, utvrdi da potreba za pružanjem usluge i dalje postoji, usluga se nastavlja pružati. Članak 45b. (Pružatelji usluge stručne podrške i savjetovanja) (1) Uslugu stručne podrške i savjetovanja u području udomiteljstva mogu pružati ustanove socijalne zaštite, udruge, vjerske zajednice i druge pravne osobe koje ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona. (2) Pravne osobe iz stavka (1) ovoga članka mogu pružati uslugu stručne podrške i savjetovanja u području udomiteljstva neovisno o svom nazivu, ako ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom za pružanje te socijalne usluge.	pravilnikom propiše minimalne uvjete koji se odnose na prostor, opremu, stručne radnike, organizaciju rada i druga pitanja od značaja za kvalitetno pružanje usluge. Člankom 45c. uređuje se cjelokupan regulatorni postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta i izdavanja licence za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja. Propisuje se da postupak pokreće pravna osoba koja namjerava pružati ovu socijalnu uslugu, dok ocjenjivanje ispunjenosti minimalnih uvjeta provodi stručno tijelo koje imenuje federalni ministar. Na temelju prijedloga toga tijela federalni ministar donosi rješenje o ispunjenosti minimalnih uvjeta, a nakon njegove izvršnosti izdaje licencu za pružanje usluge na razdoblje do pet godina. Istodobno se federalni ministar ovlašćuje da jedinstvenim pravilnikom detaljnije uredi postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta, način rada, sastav i nadležnosti stručnog tijela, potrebnu dokumentaciju, sadržaj zapisnika i druga pitanja od značaja za provedbu postupka, kao i uvjete za izdavanje, obnavljanje, ograničavanje, privremeno ukidanje i oduzimanje licence, postupak izdavanja licence, te sadržaj i način vođenja registra izdanih licenci. Takvim se rješenjem na jednom mjestu uređuje cjelokupan regulatorni ciklus koji prethodi pružanju ove socijalne usluge, čime se postiže veća pravna jasnoća, preglednost i nomotehnička dosljednost Zakona. Člankom 45d. uređuje se izbor i ugovaranje usluge stručne podrške i savjetovanja. Polazeći od načela slobodnog izbora i individualizacije socijalnih usluga, propisuje se pravo udomitelja da između licenciranih pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja koji su zaključili okvirni ugovor s Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike odaberе pružatelja koji djeluje na području mjesno nadležnog centra, kao i pravo njegove promjene najviše jedanput u razdoblju od dvanaest mjeseci. Istodobno se uvodi dvostupanjski model ugovaranja ove socijalne usluge. Naime, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike zaključuje okvirne ugovore s licenciranim pružateljima usluge stručne podrške i savjetovanja kojima se uređuju opća pitanja od značaja za pružanje, financiranje, praćenje i nadzor nad ovom socijalnom uslugom. Nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj, te na temelju izjave udomitelja o odabranom pružatelju usluge, nadležni centar zaključuje pojedinačni ugovor kojim se uređuje pružanje usluge za konkretnog udomljenika i udomiteljsku

	(3) Minimalne uvjete za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva, koji se odnose na prostor, opremu, stručne radnike, organizaciju rada i druga pitanja od značaja za kvalitetno pružanje usluge, pravilnikom propisuje federalni ministar. Članak 45c. (Postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta i izdavanja licence) (1) Zahtjev za ocjenjivanje ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva podnosi pravna osoba koja namjerava pružati ovu uslugu. (2) Postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta provodi stručno tijelo koje imenuje federalni ministar. (3) Na prijedlog tijela iz stavka (2) ovoga članka federalni ministar donosi rješenje o ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva. (4) Rješenje iz stavka (3) ovoga članka je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom. (5) Na temelju izvršnog rješenja iz stavka (3) ovoga članka federalni ministar izdaje licencu kojom se pružatelju usluge stručne podrške i savjetovanja odobrava pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva. (6) Licenca iz stavka (5) ovoga članka izdaje se na razdoblje do pet godina. (7) Federalni ministar pravilnikom propisuje postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva, način rada, sastav i nadležnosti tijela koje provodi ocjenjivanje, potrebnu dokumentaciju, sadržaj zapisnika i druga pitanja od značaja za provedbu postupka, kao i uvjete za izdavanje, obnavljanje, ograničavanje, privremeno ukidanje i oduzimanje licence, postupak izdavanja licence, te sadržaj i način vođenja registra izdanih licenci.	obitelj. Pojedinačni ugovor zaključuje se na razdoblje od dvanaest mjeseci, uz mogućnost njegova ponovnog zaključivanja kada nadležni centar, na temelju procjene potreba udomjenika, udomiteljske obitelji i biološke obitelji udomjenika, utvrdi da potreba za pružanjem usluge i dalje postoji. Ovakvim rješenjem jasno se razgraničavaju nadležnosti Federalnog ministarstva i nadležnih centara, pri čemu Federalno ministarstvo osigurava jedinstveni pravni i financijski okvir za pružanje usluge, dok nadležni centri zadržavaju stručnu odgovornost za procjenu potreba korisnika i ugovaranje usluge u pojedinačnim slučajevima. Člankom 45e. uređuje se financiranje usluge stručne podrške i savjetovanja. Propisuje se pravo pružatelja usluge na mjesečnu naknadu za pruženu uslugu, pri čemu ostvarivanje toga prava proizlazi iz okvirnog ugovora zaključenog s Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike i pojedinačnog ugovora zaključenog s nadležnim centrom. Zakonom se određuje osnovica za utvrđivanje visine mjesečne naknade, dok nadležni centar utvrđuje ispunjenost uvjeta za njezinu isplatu, te Federalnom ministarstvu dostavlja obračun izvršene usluge. Mjesečnu naknadu pružatelju usluge isplaćuje Federalno ministarstvo iz sredstava osiguranih u proračunu Federacije Bosne i Hercegovine, čime se osigurava jedinstven i transparentan sustav financiranja ove socijalne usluge, te jednaka dostupnost stručne podrške i savjetovanja na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine, neovisno o financijskim mogućnostima pojedinih kantona. Istodobno se federalni ministar ovlašćuje da podzakonskim aktom propiše metodologiju za izračun mjesečne naknade, te druga pitanja od značaja za financiranje usluge stručne podrške i savjetovanja, čime se stvaraju pretpostavke za transparentno, ujednačeno i učinkovito financiranje ovoga novog oblika socijalne usluge. Sveukupno promatrano, uvođenjem novih članaka 45a. do 45e. uspostavlja se cjelovit normativni okvir za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva. Time se sustavno uređuju svi ključni elementi ove socijalne usluge: od njezina sadržaja, pružatelja i standarda kvalitete, preko postupka ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta, licenciranja i ugovaranja, do načina financiranja. Predložena rješenja doprinose profesionalizaciji sustava udomiteljstva, jačanju stručne podrške udomiteljima i udomjenicima, većoj dostupnosti specijaliziranih usluga na području cijele Federacije Bosne

	Članak 45d. (Izbor i ugovaranje usluge stručne podrške i savjetovanja) (1) Svaki udomitelj ima pravo slobodnog izbora pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja između licenciranih pružatelja ove socijalne usluge koji su zaključili okvirni ugovor s Federalnim ministarstvom, a djeluju na području mjesno nadležnog centra, kao i pravo promjene pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja najviše jednom u 12 mjeseci. (2) Federalno ministarstvo zaključuje okvirni ugovor s licenciranim pružateljem usluge stručne podrške i savjetovanja kojim se uređuju međusobna prava i obveze u pogledu pružanja, financiranja, praćenja i nadzora nad pružanjem ove socijalne usluge. (3) Nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u udomiteljsku obitelj, te na temelju izjave udomitelja o odabranom pružatelju usluge stručne podrške i savjetovanja, nadležni centar zaključuje pojedinačni ugovor s odabranim pružateljem usluge kojim se uređuje pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja za konkretnog udomljenika i udomiteljsku obitelj. (4) Pojedinačni ugovor iz stavka (3) ovoga članka zaključuje se na razdoblje od 12 mjeseci. (5) Po isteku ugovora iz stavka (4) ovoga članka nadležni centar može zaključiti novi pojedinačni ugovor ako, na temelju procjene potreba udomljenika, te udomiteljske i biološke obitelji udomljenika, utvrdi da i dalje postoji potreba za pružanjem usluge stručne podrške i savjetovanja. Članak 45e. (Financiranje i cijena usluge stručne podrške i savjetovanja) (1) Pružatelj usluge stručne podrške i savjetovanja ima pravo na mjesečnu naknadu za pruženu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva sukladno okvirnom ugovoru iz članka 45d. stavka (2) ovoga Zakona i pojedinačnom ugovoru iz članka 45d. stavka (3) ovoga Zakona. (2) Osnovica za utvrđivanje iznosa mjesečne naknade iz stavka (1) ovoga članka je prosječna isplaćena neto plaća	i Hercegovine, te stvaranju stabilnijeg, kvalitetnijeg i održivijeg sustava zaštite osoba kojima je potrebna udomiteljska skrb.

	u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. (3) Nadležni centar utvrđuje ispunjenost uvjeta za isplatu mjesečne naknade iz stavka (1) ovoga članka i Federalnom ministarstvu dostavlja obračun naknade za izvršenu uslugu. (4) Mjesečnu naknadu iz stavka (1) ovoga članka isplaćuje Federalno ministarstvo iz sredstava osiguranih u proračunu Federacije. (5) Federalni ministar podzakonskim aktom propisuje metodologiju za izračun mjesečne naknade za pruženu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva, način obračuna i isplate naknade, način izvještavanja i druga pitanja od značaja za financiranje usluge stručne podrške i savjetovanja.".	
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene ili dopune**
Članak 48. **(Edukacija udomitelja)** (1) Osposobljavanje i edukacija udomitelja u Federaciji provodi se u skladu s Planom i programom osnovnih i dodatnih edukacija. (2) Plan i program osnovnih i dodatnih edukacija udomitelja iz stavka (1) ovoga članka donosi federalni ministar nakon provedenih konzultacija s kantonalnim ministarstvima. (3) Osnovne edukacije za osobe koje žele biti udomitelji organizirat će se najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće. (4) Dodatne edukacije udomitelja obavljat će se dva ili više puta godišnje u skladu s potrebama. (5) Federalno ministarstvo organizira i provodi obvezno osposobljavanje i propisane edukacije udomitelja. (6) Sredstva potrebna za edukaciju udomitelja osiguravaju se u proračunu Federacije. (7) Edukacija udomitelja vrši se na jednoj lokaciji za cijeli kanton ili za više kantona ukoliko se u nekom kantonu ne može formirati edukativna grupa.	**Članak 19.** Članak 48. mijenja se i glasi: "Članak 48. (Edukacija udomitelja) (1) Osposobljavanje i edukacija udomitelja u Federaciji provodi se sukladno pravilniku o edukaciji udomitelja koji donosi federalni ministar. (2) Pravilnikom iz stavka (1) ovoga članka uređuju se sadržaj, trajanje i način provođenja osnovnih i dodatnih edukacija udomitelja, način organiziranja edukacija, način stručnog vrednovanja provedenih edukacija, način angažiranja edukatora koji su stekli zvanje edukatora u oblasti udomiteljstva sukladno odredbama ovoga Zakona, vođenje odgovarajućih evidencija, te druga pitanja od značaja za organiziranje i provođenje edukacija udomitelja. (3) Osnovne edukacije organiziraju se za osobe koje žele biti udomitelji nakon što nadležni centar, na temelju provedene stručne procjene podobnosti za obavljanje udomiteljstva, utvrdi ispunjenost pretpostavki za uključivanje u postupak osposobljavanja i Federalnom ministarstvu podnese zahtjev za organiziranje edukacije.	Predloženom izmjenom članka 48. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine cjelovito se uređuje sustav osposobljavanja i edukacije udomitelja s ciljem njegovog jasnijeg normativnog uređenja, bolje povezanosti s postupkom procjene podobnosti za obavljanje udomiteljstva, te usklađivanja s novim modelom stručne podrške udomiteljskim obiteljima. Predložena rješenja polaze od potrebe jasnijeg razgraničenja osnovnih i dodatnih edukacija, preciznijeg definiranja nadležnosti pojedinih sudionika sustava, te osiguravanja jedinstvenih stručnih standarda u provedbi edukacija na području Federacije Bosne i Hercegovine. Polazeći od navedenih ciljeva, stavcima (1) i (2) uspostavlja se novi normativni okvir za provedbu edukacija udomitelja. Umjesto dosadašnjeg plana i programa osnovnih i dodatnih edukacija, predviđa se donošenje pravilnika o edukaciji udomitelja kojim će se detaljnije urediti sadržaj, trajanje i način provođenja osnovnih i dodatnih edukacija, način njihove organizacije, stručnog vrednovanja, angažiranja edukatora koji su stekli zvanje edukatora u oblasti udomiteljstva sukladno odredbama ovoga Zakona, vođenje odgovarajućih evidencija, kao i druga pitanja od značaja za organiziranje i provođenje edukacija. Takvim se rješenjem uspostavlja jedinstven i cjelovit provedbeni okvir kojim se omogućuje fleksibilnije uređivanje organizacijskih i stručnih pitanja bez potrebe za čestim izmjenama zakonskog teksta.

	(4) Dodatne edukacije organiziraju se za postojeće udomitelje sukladno pravilniku iz stavka (1) ovoga članka, te na temelju zahtjeva nadležnog centra kojim se utvrđuju potrebe za organiziranjem dodatnih edukacija na području njegove mjesne nadležnosti. (5) Federalno ministarstvo osigurava organiziranje obveznog osposobljavanja i propisanih edukacija udomitelja sukladno pravilniku iz stavka (1) ovoga članka. (6) Sredstva potrebna za edukaciju udomitelja osiguravaju se u proračunu Federacije. (7) Edukacije udomitelje organiziraju se na jednoj lokaciji za cijeli kanton ili za više kantona ako se u pojedinom kantonu ne može formirati edukativna skupina. (8) Iznimno od odredbi stavaka (5) i (6) ovoga članka, obvezno osposobljavanje i propisane edukacije udomitelja mogu organizirati i provoditi pružatelji usluge stručne podrške i savjetovanja sukladno pravilniku iz stavka (1) ovoga članka, na prijedlog nadležnog centra utemeljen na stručnoj procjeni potrebe za edukacijom, uz prethodnu suglasnost Federalnog ministarstva, te uz angažiranje edukatora koji su stekli zvanje edukatora u oblasti udomiteljstva sukladno odredbama ovoga Zakona. (9) Sredstva za troškove obveznog osposobljavanja i propisanih edukacija iz stavka (8) ovoga članka osiguravaju pružatelji usluge stručne podrške i savjetovanja. (10) Federalno ministarstvo prati provedbu edukacija iz stavka (8) ovoga članka.".	Stavkom (3) uređuje se organiziranje osnovnih edukacija za osobe koje žele prvi put postati udomitelji. Propisuje se da se osnovne edukacije organiziraju tek nakon što nadležni centar, na temelju provedene stručne procjene podobnosti za obavljanje udomiteljstva, utvrdi da kandidat ispunjava pretpostavke za uključivanje u postupak osposobljavanja, te Federalnom ministarstvu podnese zahtjev za organiziranje edukacije. Time se osigurava da se edukacijski kapaciteti usmjeravaju isključivo na osobe koje ispunjavaju zakonom propisane uvjete, čime se racionalizira organizacija edukacija i učinkovitije koriste raspoloživi stručni i financijski resursi. Stavkom (4) uređuje se organiziranje dodatnih edukacija za postojeće udomitelje. Za razliku od dosadašnjeg zakonskog rješenja kojim je dinamika njihovog održavanja bila unaprijed određena, predloženo rješenje polazi od stvarnih potreba sustava udomiteljstva koje na području svoje mjesne nadležnosti utvrđuje nadležni centar i iskazuje ih Federalnom ministarstvu kroz zahtjev za organiziranje dodatnih edukacija. Time se organizacija edukacija usklađuje sa stvarnim potrebama u praksi, omogućuje racionalnije planiranje edukacijskih aktivnosti, te osigurava pravodobna stručna podrška postojećim udomiteljima. Stavcima (5), (6) i (7) zadržavaju se temeljna rješenja koja se odnose na organizacijsku ulogu Federalnog ministarstva, financiranje edukacija iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, te teritorijalnu organizaciju edukacijskih skupina. Istodobno se precizira da Federalno ministarstvo osigurava organiziranje obveznog osposobljavanja i propisanih edukacija udomitelja sukladno pravilniku iz stavka (1) ovoga članka, dok se edukacije organiziraju za jedan ili više kantona kada je to potrebno radi učinkovitijeg korištenja raspoloživih edukacijskih kapaciteta. Posebno značajnu novinu predstavljaju stavci (8), (9) i (10), kojima se omogućuje da, uz Federalno ministarstvo, obvezno osposobljavanje i propisane edukacije udomitelja iznimno mogu organizirati i provoditi pružatelji usluge stručne podrške i savjetovanja. Takva mogućnost predviđena je isključivo na prijedlog nadležnog centra, uz prethodnu suglasnost Federalnog ministarstva, te uz angažiranje edukatora koji su stekli zvanje edukatora u oblasti udomiteljstva sukladno odredbama ovoga Zakona.

		Time se omogućuje veća dostupnost edukacijskih programa, uz istodobno očuvanje jedinstvenih stručnih standarda, odgovarajuće koordinacije sustava i kontrole kvalitete edukacija. Istodobno se propisuje da troškove edukacija koje organiziraju pružatelji usluge stručne podrške i savjetovanja snose sami pružatelji usluge, dok Federalno ministarstvo prati provedbu tih edukacija radi osiguravanja njihove usklađenosti s pravilnikom i zakonskim standardima. Sveukupno promatrano, predložena izmjena članka 48. uspostavlja suvremeniji, funkcionalniji i sustavniji model osposobljavanja i edukacije udomitelja, u kojem su jasno razgraničena nadležnosti Federalnog ministarstva, nadležnih centara, pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja, te edukatora u oblasti udomiteljstva. Time se stvaraju kvalitetnije pretpostavke za kontinuirano unapređenje stručnih kompetencija udomitelja, učinkovitije planiranje edukacijskih aktivnosti i daljnji razvoj sustava udomiteljstva u Federaciji Bosne i Hercegovini.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 50. **(Područja edukacije)** (1) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje udomiteljstva koje mora završiti udomitelj za djecu, izuzev srodničkog udomitelja, prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva, obuhvaća sljedeća područja: a) pojam i značaj udomiteljstva, b) uloga i odgovornost udomitelja, c) odgojni postupci, načini odgoja i osnovne zadaće roditeljstva, d) životne krize i načini funkcioniranja obitelji, e) razvojne potrebe djeteta, odvajanje djeteta iz primarne obitelji i stvaranje bliskih veza, f) prava, interesi i dobrobit djeteta, g) emocionalna inteligencija kod djece, h) zaštita djece od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika, i) partnerski odnosi između pružatelja zaštite, pružatelja podrške udomiteljima i vlastite obitelji i smještenog djeteta, j) komunikacijske vještine u brizi za djecu i mlađe punoljetne osobe i	**Članak 20.** Članak 50. mijenja se i glasi: "Članak 50. (Obveza pohađanja edukacija) (1) Osoba koja želi obavljati nesrodničko udomiteljstvo dužna je prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva završiti osnovnu edukaciju sukladno odredbama ovoga Zakona. (2) Srodnički udomitelj dužan je završiti osnovnu edukaciju nakon izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva, na način propisan ovim Zakonom i pravilnikom iz članka 48. stavka (1) ovoga Zakona. (3) Nesrodnički udomitelj dužan je najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće, sudjelovati u dodatnim edukacijama organiziranim sukladno ovome Zakonu i pravilniku iz članka 48. stavka (1) ovoga Zakona. (4) Srodnički udomitelj sudjeluje u dodatnim edukacijama kada nadležni centar, na temelju praćenja udomiteljstva,	Predloženom izmjenom članka 50. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine pristupa se cjelovitom preuređenju odredbi koje uređuju obvezu pohađanja edukacija udomitelja. Umjesto dosadašnjeg pristupa kojim su se u samom zakonskom tekstu detaljno propisivala područja edukacije, predloženim rješenjem jasno se razgraničuju obveze pohađanja osnovnih i dodatnih edukacija ovisno o statusu i vrsti udomiteljstva, dok se sadržaj i način provođenja edukacija prepuštaju pravilniku o edukaciji udomitelja. Time se ostvaruje jasnije razgraničenje između zakonskog uređivanja temeljnih prava i obveza, te provedbenog normiranja stručnih i organizacijskih pitanja. Polazeći od navedenoga, stavkom (1) propisuje se da je osoba koja želi obavljati nesrodničko udomiteljstvo dužna prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva završiti osnovnu edukaciju sukladno odredbama ovoga Zakona. Time se potvrđuje načelo da kandidati za nesrodničko udomiteljstvo prije stjecanja statusa udomitelja moraju steći temeljna znanja i kompetencije potrebne za kvalitetno pružanje udomiteljske skrbi.

k) samoprocjena udomitelja. (2) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje udomiteljstva koje mora završiti udomitelj za odrasle osobe, izuzev srodničkog udomitelja, prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva, obuhvaća sljedeća područja: a) pojam i značaj udomiteljstva, b) uloga i odgovornost udomitelja, c) životne krize i načini funkcioniranja obitelji, d) metode poticanja i podrške, sposobnosti i vještine odrasle osobe za samostalnu brigu o sebi, e) zaštita od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika, f) zaštita od nasilja nad odraslim osobama u stanju socijalne potrebe, g) komunikacijske vještine u brizi za odraslu osobu, h) integracija smještenih odraslih osoba u lokalnu sredinu, i) prepoznavanje i praćenje promjena vezanih uz proces starenja, j) partnerski odnosi između pružatelja zaštite, pružatelja podrške udomiteljima i vlastite obitelji i smještene odrasle osobe. (3) Nakon izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva, centar će srodničkom udomitelju odrediti rok u kojemu mora izvršiti osposobljavanje i sudjelovanje u edukaciji odnosno obuci za obavljanje udomiteljstva u područjima iz st. (1) i (2) ovoga članka. (4) Osim područja iz st. (1) i (2) ovoga članka, program za osposobljavanje udomitelja za djecu s poteškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom sadrži i dodatna područja. (5) Udomitelj mora najmanje jedanput godišnje sudjelovati u propisanim edukacijama, a u skladu s procjenom stručnog tima nadležnog centra. (6) Obveza osposobljavanja i sudjelovanja u edukacijama iz stavka (4) ovoga članka odnosi se i na srodničkog udomitelja.	procjene potreba udomljenika ili udomiteljske obitelji, preporuke pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja ili iskazane potrebe srodničkog udomitelja, ocijeni da je to potrebno. (5) Udomitelji koji obavljaju specijalizirano udomiteljstvo dužni su, uz edukacije iz st. (1) do (4) ovoga članka, sudjelovati i u dodatnim edukacijama kojima se stječu posebna znanja i vještine potrebne za pružanje skrbi korisnicima specijaliziranog udomiteljstva.".	Stavkom (2) uređuje se poseban režim koji se odnosi na srodničke udomitelje. Za razliku od nesrodničkog udomiteljstva, propisuje se da srodnički udomitelj osnovnu edukaciju završava nakon izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva, na način propisan ovim Zakonom i pravilnikom iz članka 48. stavka (1) ovoga Zakona. Ovakvim se rješenjem uvažavaju posebnosti srodničkog udomiteljstva, koje se u pravilu uspostavlja radi osiguravanja kontinuiteta skrbi za člana vlastite obitelji i zahtijeva žurno postupanje, uz istodobno zadržavanje obveze stjecanja potrebnih znanja kroz naknadno pohađanje osnovne edukacije. Time se ujedno otklanja kolizija između potrebe za pravodobnim zbrinjavanjem udomljenika i obveze prethodnog završetka edukacije. Stavcima (3) i (4) uređuje se sustav dodatnih edukacija. Za nesrodničke udomitelje propisuje se obveza sudjelovanja u dodatnim edukacijama najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće, čime se osigurava kontinuirano stručno usavršavanje osoba koje trajno obavljaju udomiteljsku djelatnost. Nasuprot tome, za srodničke udomitelje predviđa se fleksibilniji pristup, prema kojem se dodatne edukacije organiziraju kada nadležni centar, na temelju praćenja udomiteljstva, procjene potreba udomljenika ili udomiteljske obitelji, preporuke pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja ili iskazane potrebe samog srodničkog udomitelja, ocijeni da je njihovo pohađanje potrebno. Na taj se način uvažava činjenica da srodnički udomitelji u pravilu ne obavljaju udomiteljstvo kao trajnu djelatnost, nego prvenstveno radi skrbi o članu vlastite obitelji, zbog čega se dodatne edukacije usmjeravaju na slučajeve u kojima za njima postoji stvarna stručna potreba. Stavkom (5) propisuje se dodatna obveza za udomitelje koji obavljaju specijalizirano udomiteljstvo. Uz osnovne i dodatne edukacije propisane prethodnim stavcima, oni su dužni sudjelovati i u posebnim edukacijama kojima stječu dodatna znanja i vještine potrebne za pružanje skrbi korisnicima specijaliziranog udomiteljstva. Time se osigurava da udomitelji koji skrbe o osobama s kompleksnijim razvojnim, zdravstvenim ili psihosocijalnim potrebama raspolažu odgovarajućim stručnim kompetencijama koje nadilaze sadržaj redovitih edukacija. Sveukupno promatrano, predložena izmjena članka 50. uspostavlja jasniji i sustavniji model obveznog stručnog

		usavršavanja udomitelja, prilagođen različitim oblicima udomiteljstva i stvarnim potrebama sustava. Jasnim razgraničenjem obveza nesrodničkih i srodničkih udomitelja, uvođenjem posebnih obveza za specijaliziranog udomiteljstvo, te prepuštanjem sadržaja edukacija provedbenom propisu, stvaraju se pretpostavke za kvalitetnije osposobljavanje udomitelja, kontinuirano unapređenje njihovih stručnih kompetencija i daljnje jačanje sustava udomiteljstva u Federaciji Bosne i Hercegovine.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene ili dopune**
Članak 51. **(Registar udomitelja)** (1) Ministarstvo vodi središnji registar potencijalnih udomitelja i udomitelja u Federaciji, a koji sadrži i evidenciju o korisnicima udomiteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u udomiteljsku obitelj. (2) Registar iz stavka (1) ovoga članka Ministarstvo vodi temeljem podataka dostavljenih od strane centara. (3) Centar podatke o donošenju rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva odnosno zaključivanju ugovora o udomiteljstvu za područje svoje mjesne nadležnosti dostavlja kantonalnom ministarstvu i Ministarstvu u roku od osam dana od dana donošenja rješenja odnosno zaključenja ugovora u skladu s ovim zakonom. (4) Sadržaj i način vođenja registra i evidencije iz stavka (1) ovoga članka propisuje federalni ministar. (5) Podaci u registru i evidencijama iz ovoga članka razvrstavaju se po spolu.	**Članak 21.** Članak 51. mijenja se i glasi: "Članak 51. (Registar udomitelja i licenciranih pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja) (1) Federalno ministarstvo vodi središnji registar potencijalnih udomitelja i udomitelja u Federaciji, a koji sadrži i evidenciju o korisnicima udomiteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u udomiteljsku obitelj. (2) Registar iz stavka (1) ovoga članka Federalno ministarstvo vodi temeljem podataka dostavljenih od strane nadležnog centra. (3) U roku od osam dana od dana donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva, odnosno zaključenja ugovora o udomiteljstvu sukladno odredbama ovoga zakona nadležni centar dostavlja Federalnom ministarstvu i nadležnom kantonalnom ministarstvu podatke o donesenom rješenju i zaključenom ugovoru. (4) Pored središnjeg registra iz stavka (1) ovoga članka, Federalno ministarstvo vodi i središnji registar licenciranih pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja, kao i registar fizičkih osoba koje su stekle zvanje edukatora u oblasti udomiteljstva sukladno odredbama članka 49. ovoga zakona. (5) Sadržaj i način vođenja registara iz st. (1) i (4) ovoga članka propisuje federalni ministar.".	Predloženim izmjenama članka 51. Zakona o udomiteljstvu pristupa se unapređenju sustava evidencija koje se vode u oblasti udomiteljstva, s ciljem osiguravanja cjelovitijeg, preglednijeg i učinkovitijeg upravljanja podacima od značaja za provedbu ovoga Zakona. Predložena rješenja proizlaze iz potrebe usklađivanja postojećeg sustava registara s novim institutima koji se uvode ovim izmjenama i dopunama Zakona, osobito u dijelu koji se odnosi na pružatelje usluge stručne podrške i savjetovanja, te sustav edukacije udomitelja. U tom smislu predlaže se izmjena naziva i sadržaja članka 51. na način da se, uz postojeći središnji registar potencijalnih udomitelja i udomitelja, uspostavljaju i dodatni registri koji će omogućiti sustavnije praćenje svih ključnih sudionika uključenih u sustav udomiteljstva. Nadalje se propisuje da središnji registar potencijalnih udomitelja i udomitelja vodi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, te da on, uz podatke o potencijalnim udomiteljima i udomiteljima, sadrži i evidenciju o korisnicima udomiteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u udomiteljsku obitelj. Istodobno se terminološki i nomotehnički preciziraju odredbe kojima se uređuje način vođenja registra i dostavljanja podataka. Propisuje se da Federalno ministarstvo registar vodi na temelju podataka koje dostavljaju nadležni centri, dok su nadležni centri obvezni u roku od osam dana od dana donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje udomiteljstva, odnosno zaključenja ugovora o udomiteljstvu, dostaviti odgovarajuće podatke Federalnom ministarstvu i nadležnom kantonalnom ministarstvu. Time se dodatno osigurava ažurnost registara i pravodobna razmjena podataka između tijela uključenih u provedbu ovoga Zakona.

		Najznačajnija novina odnosi se na uspostavu središnjeg registra licenciranih pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Uvođenjem ovoga registra osigurava se jedinstvena evidencija svih pravnih osoba koje su stekle licencu za pružanje ove socijalne usluge, čime se povećavaju transparentnost sustava, pravna sigurnost korisnika i učinkovitost upravnog nadzora nad pružanjem usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva. Uz navedeno, predviđa se i vođenje registra fizičkih osoba koje su stekle zvanje edukatora u oblasti udomiteljstva sukladno odredbama članka 49. ovoga Zakona. Uspostavom ovoga registra osigurava se sustavna evidencija stručnih osoba ovlaštenih za provođenje osposobljavanja i edukacija udomitelja, čime se dodatno jačaju pretpostavke za osiguravanje kvalitete, ujednačenosti i kontinuiteta edukacijskih programa u cijeloj Federaciji Bosne i Hercegovine. Na koncu se propisuje da sadržaj i način vođenja registara iz ovoga članka detaljnije uređuje federalni ministar. Takvim se rješenjem omogućuje da se tehnička, organizacijska i metodološka pitanja vođenja registara razrade podzakonskim propisom, uz mogućnost njihove prilagodbe budućem razvoju informacijskih sustava i potrebama provedbe Zakona. Sveukupno promatrano, predložene izmjene članka 51. doprinose modernizaciji i daljnjem razvoju sustava evidencija u oblasti udomiteljstva. Uspostavom dodatnih registara osigurava se potpunije praćenje udomitelja, korisnika udomiteljstva, licenciranih pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja, te edukatora u oblasti udomiteljstva, čime se unapređuju transparentnost, pravna sigurnost, kvaliteta upravljanja sustavom udomiteljstva i učinkovitost provedbe ovoga Zakona.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 52. **(Stručni i inspekcijski nadzor)** (1) Stručni nadzor nad provođenjem ovoga zakona i podzakonskih akata donesenih temeljem ovoga zakona vrše kantonalna ministarstva.	**Članak 22.** Članak 52. mijenja se i glasi: "Članak 52. (Nadzor nad provedbom Zakona)	Predloženim izmjenama članka 52. Zakona o udomiteljstvu pristupa se preciznijem i cjelovitijem uređenju sustava nadzora nad provedbom ovoga Zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega. Cilj predloženih izmjena je jasnije razgraničiti nadležnosti pojedinih tijela u postupku nadzora, uskladiti zakonski tekst s novim

(2) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovoga zakona i podzakonskih akata donesenih temeljem ovoga zakona vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne skrbi u okviru svoje mjesne nadležnosti utvrđene zakonom i podzakonskim aktima. (3) Nadzor iz stavka (2) ovoga članka vrši se u centru, a temeljem uvida u dokumentaciju kojom raspolaže centar.	(1) Nadzor nad provedbom ovoga zakona i podzakonskih akata donesenih temeljem ovoga zakona vrše kantonalna ministarstva. (2) Nadzor nad zakonitošću rada pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja vrši Federalno ministarstvo. (3) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga zakona i podzakonskih akata donesenih temeljem ovoga zakona vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne skrbi u okviru svoje mjesne nadležnosti utvrđene zakonom i podzakonskim aktima. (4) Nadzor iz stavka (3) ovoga članka vrši se uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolaže nadležni centar. (5) S ciljem zaštite najboljeg interesa udomljenika i osiguranja nadzora nad uvjetima u kojima se pruža usluga udomiteljstva, nadležni inspektor može obaviti i posjet udomitelju kod kojega je izvršen smještaj sukladno odredbama ovoga zakona.".	institutima koji se uvode ovim Zakonom, te dodatno osnažiti mehanizme kontrole zakonitosti i kvalitete pružanja usluge udomiteljstva. U tom se smislu predlaže izmjena naziva članka, koji se umjesto dosadašnjeg naziva "Stručni i inspekcijski nadzor" mijenja u naziv "Nadzor nad provedbom Zakona". Takvo rješenje odražava cjelovitiji pristup nadzoru, budući da obuhvaća različite oblike nadzornih ovlasti koje obavljaju nadležna tijela, bez potrebe njihova zasebnog normativnog razdvajanja. Predloženim stavkom (1) zadržava se postojeće rješenje prema kojem nadzor nad provedbom ovoga Zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega obavljaju nadležna kantonalna ministarstva. Time se osigurava kontinuitet postojećeg sustava upravnog nadzora nad provedbom propisa iz oblasti udomiteljstva na području pojedinog kantona. Istodobno se novim stavkom (2) uvodi nadležnost Federalnog ministarstva za nadzor nad zakonitošću rada pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja. Budući da se ovim Zakonom prvi put uređuje licenciranje pružatelja ove socijalne usluge na razini Federacije Bosne i Hercegovine, te da Federalno ministarstvo vodi njihov središnji registar i obavlja poslove vezane uz izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence, ocijenjeno je opravdanim da upravo ono bude nadležno i za nadzor nad zakonitošću njihova rada. Time se osigurava jedinstvena primjena propisanih standarda, ujednačena praksa nadzora, te učinkovitija kontrola kvalitete pružanja usluge stručne podrške i savjetovanja. Predloženim izmjenama dodatno se preciziraju i odredbe koje se odnose na inspekcijski nadzor. Zadržava se rješenje prema kojem inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i podzakonskih propisa provodi kantonalni inspektor za oblast socijalne skrbi u okviru svoje mjesne nadležnosti, dok se istodobno precizira da se nadzor provodi uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolaže nadležni centar. Time se postiže veća nomotehnička preciznost, bez izmjene sadržaja postojećih nadležnosti. Posebno značajnu novinu predstavlja novi stavak (5), kojim se izričito propisuje mogućnost da nadležni inspektor, kada

		je to potrebno radi zaštite najboljeg interesa udomljenika i nadzora nad uvjetima u kojima se pruža usluga udomiteljstva, obavi i neposredan posjet udomiteljskoj obitelji u kojoj je izvršen smještaj. Time se inspekcijskim tijelima omogućuje neposredan uvid u uvjete života i skrbi o udomljeniku, što može biti od osobite važnosti u slučajevima kada postoje indicije o mogućim nepravilnostima ili kada okolnosti konkretnog slučaja zahtijevaju provjeru činjenica koje nije moguće u potpunosti utvrditi samo uvidom u službenu dokumentaciju. Takvim se rješenjem dodatno jačaju mehanizmi zaštite prava i dobrobiti udomljenika, uz poštivanje načela razmjernosti i svrhovitosti u provođenju inspekcijskog nadzora. Sveukupno promatrano, predložene izmjene članka 52. doprinose jasnijem razgraničenju nadležnosti nadzornih tijela, usklađivanju sustava nadzora s novim institutima koje uvode ove izmjene i dopune Zakona, te jačanju mehanizama kojima se osiguravaju zakonitost, kvaliteta i sigurnost pružanja usluge udomiteljstva. Time se dodatno unapređuje transparentnost sustava, odgovornost svih sudionika i zaštita prava, te najboljeg interesa udomljenika.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 53. **(Praćenje primjene)** (1) Za potrebe praćenja implementacije ovoga zakona i provedbenih propisa donesenih u skladu s ovim zakonom uspostavlja se radno tijelo u čiji se sastav imenuju predstavnici Ministarstva i kantonalnih ministarstava. (2) Mandat, pitanja kvoruma za održavanje sastanaka, metoda donošenja odluka i druga pitanja od značaja za rad Radnog tijela iz stavka (1) ovoga članka definirat će se Poslovnikom o radu Radnog tijela, koji će se donijeti na konstituirajućem sastanku. (3) Radno tijelo iz stavka (1) ovoga članka vrši objedinjavanje podataka i informacija prikupljenih kroz pojedinačne izvještaje resornih kantonalnih i općinskih tijela, vrši njihovu analizu i sačinjava jedinstvene polugodišnje izvještaje o provedbi ovoga zakona koje dostavlja Ministarstvu i kantonalnim ministarstvima. **Članak 54.**	**Članak 23.** Članci 53. i 54. se brišu.	Predloženim izmjenama Zakona o udomiteljstvu predviđa se brisanje članaka 53. i 54. važećega Zakona. Riječ je o odredbama koje uređuju praćenje primjene Zakona putem posebnog radnog tijela, te načelo rodne ravnopravnosti prilikom imenovanja članova toga radnog tijela i stručnih timova u centrima. Prije svega, predlaže se brisanje članka 53. Zakona, kojim je bilo propisano osnivanje radnog tijela sastavljenog od predstavnika Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i kantonalnih ministarstava, zaduženog za prikupljanje i objedinjavanje podataka o provedbi Zakona, analizu prikupljenih informacija, te izradu periodičnih izvješća o njegovoj provedbi. Razlog za brisanje ove odredbe proizlazi iz kasnijih izmjena zakonodavnog okvira Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, člankom 49. Zakona o materijalnoj potpori obiteljima s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 52/22 i 58/24) izričito je propisan prestanak primjene članka 53. Zakona o udomiteljstvu. Budući da navedena odredba više ne proizvodi pravne

(Načelo rodne ravnopravnosti) Prilikom formiranja stručnih timova u centrima i Radnog tijela iz članka 53. ovoga zakona, vodit će se računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba spola.		učinke, ocijenjeno je potrebnim njezino formalno brisanje iz teksta Zakona kako bi se osigurala usklađenost normativnog teksta s važećim pravnim stanjem. Slijedom brisanja članka 53. predlaže se i brisanje članka 54. Zakona, kojim je bilo propisano da se prilikom formiranja stručnih timova u centrima i radnog tijela iz članka 53. vodi računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba spola. Budući da se radno tijelo iz članka 53. briše iz Zakona, prestaje potreba za zadržavanjem posebne odredbe koja se na njega izravno odnosi. Osim toga, načelo ravnopravnosti spolova predstavlja opće načelo pravnog poretka Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine, te je uređeno posebnim propisima kojima se uređuje zabrana diskriminacije i ravnopravnost spolova, zbog čega njegovo izostavljanje iz ovoga Zakona ne dovodi u pitanje obvezu njegove primjene. Sveukupno promatrano, predložene izmjene imaju isključivo normativno-tehnički karakter, te su usmjerene na usklađivanje teksta Zakona s važećim zakonodavnim okvirom i uklanjanje odredbi koje više ne proizvode pravne učinke. Time se doprinosi većoj preglednosti, unutarnjoj dosljednosti i pravnoj sigurnosti u primjeni Zakona o udomiteljstvu.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
	Članak 24. Dosadašnji članci 55., 56., 57., 58., 59., 60. i 61. postaju člancima 53., 54., 55., 56., 57., 58. i 59.	Predloženom odredbom članka 24. vrši se tehničko-normativno usklađivanje numeracije odredbi Zakona o udomiteljstvu, koje proizlazi iz prethodno predloženog brisanja članaka 53. i 54. temeljnoga teksta Zakona. Budući da se navedenim izmjenama iz zakonskog teksta uklanjaju dvije odredbe, bilo je potrebno izvršiti odgovarajuću prilagodbu numeracije svih članaka koji slijede nakon njih. Slijedom toga predlaže se da dosadašnji članci 55, 56, 57, 58, 59, 60. i 61. postanu članci 53, 54, 55, 56, 57, 58. i 59. Na taj se način osigurava kontinuitet numeracije zakonskih odredbi, te izbjegava postojanje praznina u redoslijedu članaka nakon brisanja navedenih odredbi. Riječ je o standardnom nomotehničkom postupku koji se primjenjuje prilikom izmjena i dopuna zakona kada se pojedine odredbe brišu iz važećeg teksta propisa. Takvim se rješenjem zadržava logična struktura i preglednost

		zakona, olakšava njegovo korištenje u praksi, te osigurava veća jasnoća i unutarnja dosljednost normativnog teksta. Sveukupno promatrano, predložena odredba ima isključivo nomotehnički karakter i ne utječe na sadržaj materijalnopravnih odredbi Zakona, nego služi usklađivanju njegove strukture nakon izvršenih izmjena i dopuna, te doprinosi većoj preglednosti i pravnoj sigurnosti u njegovoj primjeni.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena i/ili dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene i/ili dopune**
Članak 58. **(Provedbeni akti)** (1) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti propis iz članka 17. stavak (1) točka i) ovoga zakona. (2) Federalni ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona propisati obrazac prijave za obavljanje udomiteljstva iz članka 23. stavak (1) ovoga zakona. (3) Federalni ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona propisati obrazac za izvještavanje iz članka 36. stavak (4) ovoga zakona. (4) Federalni ministar će donijeti plan i program osnovnih i dodatnih edukacija udomitelja iz članka 48. stavak (1) ovoga zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona, a za svaku narednu godinu najkasnije do 01. ožujka tekuće godine. (5) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija iz članka 51. stavak (4) ovoga zakona.	**Članak 25.** Članak 58. koji je ovim izmjenama postao članak 56. mijenja se i glasi: "Članak 56. (Podzakonski akti) (1) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti: a) podzakonski akt iz članka 17. stavka (1) točke i) ovoga zakona; b) podzakonski akt iz članka 45b. stavka (3) ovoga zakona; c) podzakonski akt iz članka 45c. stavka (7) ovoga zakona; d) podzakonski akt iz članka 45e. stavka (5) ovoga zakona; e) podzakonski akt iz članka 48. stavka (1) ovoga zakona; f) podzakonski akt iz članka 51. stavka (5) ovoga zakona. (2) Federalni ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti: a) obrazac prijave za obavljanje udomiteljstva iz članka 23. stavak (1) ovoga zakona; b) obrazac za izvještavanje iz članka 36. stavak (4) ovoga zakona.".	Predloženim izmjenama članka 58. Zakona o udomiteljstvu pristupa se sadržajnom i nomotehničkom usklađivanju odredbi kojima se uređuje donošenje podzakonskih akata potrebnih za provedbu ovoga Zakona. Budući da se brisanjem članaka 53. i 54. mijenja numeracija odredbi Zakona, dosadašnji članak 58. postaje članak 56. pri čemu se istodobno vrši i njegovo sadržajno usklađivanje s novim zakonskim rješenjima uvedenim ovim izmjenama i dopunama Zakona. Predloženim člankom sustavnije se uređuju obveze federalnog ministra u pogledu donošenja podzakonskih akata, njihovih rokova i područja koja se njima uređuju. Umjesto pojedinačnog uređivanja rokova za donošenje svakog provedbenog propisa kroz različite odredbe Zakona, sve obveze objedinjene su u jednoj završnoj odredbi, čime se postiže veća preglednost zakonskog teksta i olakšava praćenje rokova za donošenje podzakonskih akata. Stavkom (1) propisuje se obveza federalnog ministra da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donese podzakonske akte za sva pitanja za koja je ovim Zakonom izričito propisano donošenje provedbenih propisa. To se, uz podzakonski akt kojim se uređuju minimalni stambeni i materijalni uvjeti za obavljanje udomiteljstva, odnosi i na podzakonske akte kojima će se urediti minimalni uvjeti za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti udomiteljstva, postupak ocjenjivanja ispunjenosti tih uvjeta, način rada tijela koje provodi postupak ocjenjivanja, metodologija utvrđivanja naknade za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja, edukacija udomitelja, te sadržaj i način vođenja registara u oblasti udomiteljstva. Time se stvaraju normativne pretpostavke za

		pravodobnu i ujednačenu provedbu novih instituta uvedenih ovim izmjenama i dopunama Zakona. Stavkom (2) zadržava se obveza donošenja obrazaca koji su nužni za neposrednu provedbu Zakona, i to obrasca prijave za obavljanje udomiteljstva, te obrasca za izvještavanje iz članka 36. ovoga Zakona. Zadržavanjem roka od 60 dana osigurava se da navedeni obrasci budu pravodobno dostupni nadležnim centrima i drugim tijelima koja sudjeluju u provedbi Zakona, čime se omogućava neometana primjena zakonskih odredbi odmah nakon početka njihove primjene. Sveukupno promatrano, predložene izmjene članka 56. doprinose sustavnijem uređenju pitanja donošenja podzakonskih akata, usklađivanju Zakona s novim institutima uvedenima ovim izmjenama i dopunama, te stvaranju jasnog i preglednog normativnog okvira za njihovu pravodobnu provedbu. Time se osiguravaju pretpostavke za učinkovitu, dosljednu i ujednačenu primjenu Zakona o udomiteljstvu na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine.
Trenutna važeća odredba	**Predložena izmjena I/III dopuna**	**Svrha i cilj predložene izmjene I/III dopune**
	Članak 26. Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a početi će se primjenjivati od 01. siječnja 2027. godine.	Predloženom odredbom članka 26. uređuje se pitanje stupanja na snagu i početka primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine. U tom smislu propisano je da ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH". Takvo je rješenje u skladu s općim pravilima zakonodavne tehnike i uobičajenom zakonodavnom praksom u Federaciji Bosne i Hercegovine, prema kojoj zakoni, u pravilu, stupaju na snagu osmoga dana od dana objave u službenom glasilu, čime se osigurava primjereno razdoblje za upoznavanje nadležnih tijela i drugih subjekata s novim zakonskim rješenjima. Istodobno je predviđeno da će se odredbe ovoga Zakona početi primjenjivati od 01. siječnja 2027. godine. Odgođena primjena Zakona ocijenjena je nužnom kako bi se osiguralo dovoljno vremena za provedbu svih organizacijskih, administrativnih i normativnih aktivnosti koje predstavljaju preduvjet njegove pune primjene. To se osobito odnosi na donošenje provedbenih propisa, uspostavu sustava

		licenciranja pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja, uspostavu novih registara, pripremu podzakonskog akta o edukaciji udomitelja, prilagodbu informacijskih i administrativnih sustava, kao i osiguravanje potrebnih financijskih i organizacijskih pretpostavki za provedbu novih zakonskih rješenja. Odgođeni početak primjene omogućit će i federalnim, kantonalnim i lokalnim tijelima, kao i svim drugim sudionicima sustava udomiteljstva, da pravodobno usklade svoje postupanje s novim zakonskim rješenjima, pripreme potrebne interne procedure, te osiguraju odgovarajuće kadrovske i organizacijske kapacitete za njihovu učinkovitu provedbu. Na taj će se način izbjeći poteškoće koje bi mogle nastati u slučaju neposredne primjene svih novih instituta odmah nakon stupanja Zakona na snagu. Sveukupno promatrano, predloženo razgraničenje između stupanja Zakona na snagu i početka njegove primjene predstavlja uravnoteženo normativno rješenje kojim se, s jedne strane, osigurava pravodobno stupanje Zakona u pravni poredak, a s druge strane ostavlja dovoljno vremena za stvaranje svih pretpostavki potrebnih za njegovu dosljednu, učinkovitu i ujednačenu provedbu na području Federacije Bosne i Hercegovine.

d) odbije primiti hraniteljka na smještaj bez valjanog razloga iako je učestvovao u donošenju individualnog plana hranjenika i bio saglasan sa smještajem tog hranjenika,

e) izvrši samovoljan premještaj hranjenika iz stambenog prostora navedenog u ugovoru o hraniteljstvu u drugi stambeni prostor bez odobrenja mjesno nadležnog centra,

f) ne pruža sve vrste usluga hranjeniku ili usluge ne pruža u obimu propisanom zakonom ili podzakonskim aktom u skladu s utvrđenim obavezama iz ugovora o hraniteljstvu,

g) u određenom roku ne preduzme mjere utvrđene promjenom individualnog plana hranjenika,

h) ne vodi na propisan način evidenciju i dokumentaciju o hranjeniku,

i) ne izvještava mjesno nadležni centar o svim važnim životnim okolnostima hranjenika,

j) onemogućava kontakte hranjenika s bliskim porodicom, drugim srodnicima te ostalim bliskim licima,

k) postupa suprotno individualnom planu i odlukama nadležnih tijela,

l) ne obezbijedi povjerljivost podataka i lični integritet i dostojanstvo hranjenika.

Član 56.

(Kazne za prekršaj centra)

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM biće kažnjen za prekršaj centar ako:

a) inspektoru onemogući rad, odnosno ne obezbijedi uslove za nesmetan rad ili znatno otežava inspekcijski nadzor ili mu ne dostavi ili ne pripremi podatke, obavijesti i materijale na njegov zahtjev u određenom roku ili mu ne dostavi ili pripremi netačne i nepotpune podatke, obavijesti i materijale,

b) ne izvrši pravosnažno rješenje inspektora socijalne zaštite.

(2) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.500,00 KM za prekršaj iz stava (1) ovog člana biće kažnjeno i odgovorno lice u centru.

TREĆI DIO
POGLAVLJE XIV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57.

(Regulisanje statusa hranitelja koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavlja hraniteljstvo)

(1) Hranitelj koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavlja hraniteljstvo može i dalje obavljati hraniteljstvo i brinuti o zatečenim hranjenicima dok ti korisnici ostvarују pravo na smještaj u hraniteljsku porodicu, a najduže godinu dana od dana početka primjene ovog zakona.

(2) Hranitelj iz stava (1) ovog člana koji i dalje želi da obavlja hraniteljstvo podnijeće prijavu za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. ovog zakona u roku šest mjeseci od dana početka primjene ovog zakona.

Član 58.

(Provedbeni akti)

(1) Federalni ministar će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti propis iz člana 17. stav (1) tačka u) ovog zakona.

(2) Federalni ministar će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati obrazac prijave za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. stav (1) ovog zakona.

(3) Federalni ministar će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati obrazac za izvještavanje iz člana 36. stav (4) ovog zakona.

(4) Federalni ministar će donijeti plan i program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz člana 48. stav (1) ovog zakona u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, a za svaku narednu godinu najkasnije do 1. marta tekuće godine.

(5) Federalni ministar će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija iz člana 51. stav (4) ovog zakona.

Član 59.

(Prestanak primjene odredbi Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom)

Danom početka primjene ovog zakona prestaju se primjenjivati odredbe člana 19. stav (1) tačka 3. i čl. od 31. do 40. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom.

Član 60.

(Usklađivanje kantonalnih propisa)

Do dana početka primjene ovog zakona kantoni su dužni uskladiti svoje propise sa ovim zakonom.

Član 61.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a početi će se primjenjivati nakon 12 mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona, osim čl. 48. i 49. ovog zakona.

Predsjedavajuća	Predsjedavajući
Doma naroda	Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH	Parlamenta Federacije BiH
Lidija Bradara, s. r.	**Edin Mušić**, s. r.

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma od 15.02.2017. godine i na sjednici Doma naroda od 09.02.2017. godine.

Broj 01-02-147-01/17
10. marta 2017. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, s. r.

ZAKON
O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI
POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Član 1.

(Predmet Zakona)

(1) Ovim zakonom uređuju se: principi hraniteljstva, pojam i vrste hraniteljstva, uvjeti za obavljanje hraniteljstva, vrste i broj hranjenika, podobnost za obavljanje hraniteljstva, ugovor o hraniteljstvu, hraniteljska naknada i naknada za izdržavanje hranjenika, obaveze, odgovornosti i prava hranitelja i centra za socijalni rad (u daljnjem tekstu:

centar), prava i obaveze hranjenika, osposobljavanje i edukacija, registar i evidencija podataka, upravni nadzor, te druga pitanja iz oblasti hraniteljstva.

(2) Djeci i odraslim licima koja su privremeno ili trajno bez roditeljskog, odnosno porodičnog staranja omogućit će se zaštita u porodičnom okruženju.

(3) Izrazi koji se koriste u ovom zakonu a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod.

Član 2.

(Značenje pojedinih izraza)

U smislu ovog zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

a) **hranitelj** je predstavnik hraniteljske porodice ili samac koji ima sklopljen ugovor o hraniteljstvu i pruža usluge zaštite hranjeniku u skladu sa ovim zakonom;

b) **hraniteljska naknada** je naknada hranitelju za njegov rad, pruženu zaštitu i uložen trud u zbrinjavanju hranjenika na smještaju u skladu sa rješenjem centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu i individualnim planom zaštite hranjenika;

c) **hraniteljska porodica** je porodica koju čine hranitelj, njegov bračni ili vanbračni partner i drugi srodnici sa kojima hranitelj živi u zajedničkom domaćinstvu;

d) **hraniteljstvo** je oblik zaštite izvan vlastite porodice kojom se djetetu ili odraslom licu osigurava odgovarajući porodični smještaj i zaštita u hraniteljskoj porodici;

e) **hranjenik** je dijete, mlađe punoljetno lice do završetka redovnog školovanja i najduže godinu dana nakon završetka redovnog školovanja ako se ne može zaposliti, a najduže do 26. godine i odraslo lice koje je ostvarilo pravo na usluge zaštite izvan vlastite porodice i smješteno je u hraniteljsku porodicu na osnovu rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu;

f) **individualni plan zaštite hranjenika** (u daljnjem tekstu: individualni plan) je dokument koji izrađuju stručni radnici centra u saradnji sa hranjenikom, članovima njegove porodice, starateljem ili zastupnikom, a koji sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje svrha smještaja u hraniteljsku porodicu, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana;

g) **naknada za izdržavanje hranjenika** je naknada kojom se podmiruju troškovi smještaja i druge potrebe hranjenika;

h) **potencijalni hranitelj** je lice za koje je centar utvrdio da ispunjava uvjete za bavljenje hraniteljstvom i nema sklopljen ugovor o hraniteljstvu u skladu sa ovim zakonom;

i) **ugovor o hraniteljstvu** je ugovor o međusobnim pravima i obavezama koji sklapaju centar i potencijalni hranitelj, odnosno hranitelj, a nakon donošenja rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu;

j) **voditelj individualnog plana** je stručni radnik centra koji planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć hranitelju, te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici.

DIO DRUGI
POGLAVLJE II. PRINCIPI HRANITELJSTVA

Član 3.

(Principi hraniteljstva)

Hraniteljstvo se provodi u skladu sa osnovnim principima socijalne zaštite i principima porodičnog okruženja, održivosti socijalnih veza, uključenosti hranjenika i najboljeg interesa hranjenika, te poštivanje ravnopravnosti spolova.

Član 4.

(Princip porodičnog okruženja)

(1) Hranjenik ostvaruje osnovnu i specifičnu zaštitu i pomoć u hraniteljskoj porodici koja je njemu poticajno i pozitivno porodično okruženje.

(2) Smještajem hranjenika u hraniteljsku porodicu hranjenik postaje ravnopravni član hraniteljske porodice.

Član 5.

(Princip održivosti socijalnih veza)

Hranjenik se upućuje na smještaj u hraniteljsku porodicu u njegovoj lokalnoj zajednici radi održivosti porodičnih i drugih socijalnih veza i očuvanja postignutog nivoa njegove socijalne uključenosti, osim ako to nije u njegovom interesu ili na tom području nema hraniteljske porodice.

Član 6.

(Princip uključenosti)

Hranjenik ima aktivnu ulogu u zadovoljavanju svojih potreba u planiranju i realizaciji aktivnosti za poboljšanje svog položaja, a potrebne usluge mu osiguravaju međusobno povezani i koordinirani pružaoci usluga u jedinici lokalne samouprave.

Član 7.

(Princip najboljeg interesa)

Pri utvrđivanju potrebe i okolnosti za smještaj hranjenika u hraniteljsku porodicu vodi se računa o potrebama hranjenika, odnosno ciljevima njegovog individualnog plana.

POGLAVLJE III. VRSTE HRANITELJSTVA

Član 8.

(Hraniteljstvo prema potrebama hranjenika)

Hraniteljstvo prema potrebama hranjenika može biti:

a) tradicionalno hraniteljstvo,

b) specijalizovano hraniteljstvo,

c) hitno hraniteljstvo i

d) povremeno hraniteljstvo.

Član 9.

(Tradicionalno hraniteljstvo)

Tradicionalno hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se pružaju usluge zaštite:

a) djetetu i mlađem punoljetnom licu bez odgovarajućeg roditeljskog staranja čiji psihofizički razvoj i nivo funkcioniranja ne odstupaju značajnije od razvoja i odrastanja djeteta iste životne dobi, a za koje je procijenjeno da je primjena hraniteljstva u njegovom najboljem interesu,

b) djetetu čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama,

c) odraslom licu za zadovoljavanje svakodnevnih životnih potreba povezanih uz njegovu životnu dob ili zdravstveno stanje i

d) samohranom roditelju sa djetetom dobi do godinu dana starosti ako nema sredstava za izdržavanje ili kojem je usljed neriješenog stambenog pitanja ili poremećenih porodičnih odnosa potreban privremeni smještaj u hraniteljskoj porodici.

Član 10.

(Specijalizovano hraniteljstvo)

(1) Specijalizovano hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se hranjeniku pružaju specijalizovane usluge zaštite zadovoljavanjem njegovih osnovnih i dodatnih životnih potreba, povezanih uz njegov psihofizički razvoj i nivo funkcioniranja koji odstupaju značajnije od odrastanja i razvoja lica iste životne dobi, ili uz veće probleme u ponašanju, teže zdravstveno stanje ili invaliditet, a hranjeniku potrebnu zaštitu pruža specijalizovani hranitelj koji ima posebna znanja i vještine, te članovi njegove porodice.

(2) Specijalizovani hranitelj pruža usluge zaštite iz stava (1) ovog člana sljedećim kategorijama djece:
   a) djetetu sa invaliditetom,
   b) odgojno zanemarenom djetetu,
   c) djetetu u sukobu sa zakonom,
   d) djetetu žrtvi porodičnog i drugog nasilja,
   e) djetetu žrtvi trgovine ljudima,
   f) djetetu žrtvi zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i drugih oblika ovisnosti,
   g) djetetu sa društveno negativnim ponašanjem,
   h) djetetu kojem je zbog posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite i
   i) maloljetnoj trudnici, maloljetnom roditelju ili maloljetnim roditeljima sa djetetom ako se na taj način osnažuje njihovo roditeljstvo i ako nemaju porodičnu podršku.

(3) Specijalizovani hranitelj pruža usluge zaštite iz stava (1) ovog člana sljedećim odraslim kategorijama hranjenika:
   a) licu sa invaliditetom,
   b) licu sa društveno negativnim ponašanjem,
   c) licu u sukobu sa zakonom,
   d) žrtvi porodičnog i drugog nasilja,
   e) žrtvi trgovine ljudima,
   f) žrtvi zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i drugih oblika ovisnosti za koje je procijenjeno da je njihov smještaj u specijalizovanu hraniteljsku porodicu u njihovom najboljem interesu.

Član 11.

(Hitno hraniteljstvo)

(1) Hitno hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se hranjeniku radi njegove sigurnosti, zaštite ili drugih životnih potreba mora hitno osigurati privremeni smještaj u hraniteljsku porodicu do prestanka rizične, odnosno nepovoljne situacije i stvaranja uvjeta za njegov povratak u vlastitu porodicu ili do osiguravanja drugih oblika zaštite.

(2) Hitnost iz stava (1) ovog člana podrazumijeva situacije u kojima je djetetu potrebno hitno zbrinjavanje:
   a) kada je dijete napušteno od roditelja,
   b) kada ga roditelji grubo ili u većoj mjeri zanemaruju ili zlostavljaju,
   c) kada su roditelji spriječeni brinuti o djetetu zbog teške bolesti ili smrti,
   d) u drugim situacijama kada je dijete potrebno hitno zbrinuti.

(3) Hitnost iz stava (1) ovog člana podrazumijeva situacije u kojima je odraslom licu potrebno hitno zbrinjavanje:
   a) jer je staro, nemoćno, napušteno, a ovisno je o pomoći i njezi drugog lica,
   b) zbog elementarne nepogode usljed koje je ostalo bez vlastitog doma,
   c) jer je žrtva nasilja,
   d) u slučaju kada umre roditelj koji se starao o licu sa invaliditetom, a o njemu se nema ko nastaviti starati,
   e) jer je na drugi način ugrožen njegov životni interes.

(4) Hitno hraniteljstvo može trajati najduže mjesec dana u neprekidnom trajanju, a može ga obavljati hranitelj koji obavlja tradicionalno i specijalizovano hraniteljstvo kao nesrodnički ili srodnički hranitelj u skladu sa ovim zakonom.

Član 12.

(Povremeno hraniteljstvo)

(1) Povremeno hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se djetetu ili odraslom licu pruža usluga zaštite na privremenom smještaju tokom pripreme za stalni smještaj u tu hraniteljsku porodicu, ili za dijete ili odraslo lice koje je na dužem smještaju u ustanovi socijalne zaštite radi njegovog prilagođavanja na porodični način života, odnosno pripreme za samostalan život.

(2) Povremeno hraniteljstvo je i hraniteljstvo za dijete sa razvojnim ili zdravstvenim teškoćama, za dijete čija porodica ima različite teškoće u funkcioniranju ili za odraslo lice sa invaliditetom koje živi u vlastitoj ili hraniteljskoj porodici, pa se upućuju na smještaj u drugu hraniteljsku porodicu na kraće vrijeme (vikend, praznici ili tokom dana) radi očuvanja kapaciteta vlastite ili hraniteljske porodice i sprečavanja nepovoljnih situacija koje bi mogle privremeno ugroziti funkcioniranje porodice i dobrobit djeteta, odnosno odraslog lica.

(3) Osim u izuzetnim situacijama, povremeno hraniteljstvo može trajati najduže do tri mjeseca u neprekidnom trajanju, a može ga obavljati hranitelj koji obavlja tradicionalno ili specijalizovano hraniteljstvo, kao nesrodnički ili srodnički hranitelj u skladu sa ovim zakonom.

Član 13.

(Hraniteljstvo prema statusu)

Hraniteljstvo prema statusu može biti:
   a) nesrodničko hraniteljstvo i
   b) srodničko hraniteljstvo.

Član 14.

(Nesrodničko hraniteljstvo)

Nesrodničko hraniteljstvo je hraniteljstvo koje obavlja hranitelj koji nije u krvnom ili tazbinskom srodstvu sa hranjenikom, a može biti tradicionalno, specijalizovano, hitno i povremeno hraniteljstvo.

Član 15.

(Srodničko hraniteljstvo)

(1) Srodničko hraniteljstvo je hraniteljstvo koje obavlja hranitelj koji je u krvnom, odnosno tazbinskom srodstvu sa hranjenikom kada je takav oblik zaštite u njegovom najboljem interesu.

(2) Srodnik u pravoj i srodnik do četvrtog stepena krvnog srodstva pobočne linije i njegov bračni ili vanbračni partner može obavljati srodničko hraniteljstvo.

(3) Izuzetno, srodnički hranitelj može biti i drugi srodnik hranjenika ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.

(4) Srodnički hranitelj može obavljati sve vrste hraniteljstva utvrđene ovim zakonom u skladu sa procjenom stručnog tima centra i propisanim uvjetima.

Član 16.

(Staranje o hranjeniku u njegovom stambenom prostoru)

Hranitelj se stara o hranjeniku u svom stambenom prostoru, a izuzetno u stambenom prostoru hranjenika kada je to u najboljem interesu hranjenika.

POGLAVLJE IV. UVJETI ZA OBAVLJENJE HRANITELJSTVA

Član 17.

(Uvjeti koje moraju ispunjavati hranitelj i hraniteljska porodica)

(1) Lice koje želi biti hranitelj mora:
   a) biti državljanin Bosne i Hercegovine,
   b) biti punoljetno,
   c) imati prebivalište u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija),
   d) imati poslovnu sposobnost,
   e) imati zdravstvenu sposobnost,
   f) imati završeno najmanje srednjoškolsko obrazovanje,
   g) imati dokaz da članovi hraniteljske porodice nemaju neizmirenih poreskih obaveza,
   h) imati kompetencije za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba prema stručnoj procjeni centra i
   i) imati stambene i materijalne uvjete za obavljanje hraniteljstva koje će propisati federalni ministar rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

(2) Izuzetno od stava (1) tačka a) ovog člana, hranitelj može biti i strani državljanin sa stalnim boravkom u Federaciji koji ispunjava uvjete propisane ovim zakonom, ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.

(3) Izuzetno, hranitelj može biti i lice koje ima niži stepen obrazovanja od propisanog u stavu (1) tačka f) ovog člana, ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.

(4) U slučaju iz stava (2) ovog člana centar je dužan pribaviti saglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(5) Hranitelj i članovi hraniteljske porodice moraju ostvarivati mjesečne prihode za izdržavanje po članu domaćinstva u iznosu od najmanje 15% prosječne isplaćene neto-plaće u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

(6) Izuzetno od stava (5) ovog člana, hranitelj samac mora ostvarivati mjesečne prihode u iznosu od najmanje 50% prosječne isplaćene neto-plaće u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

(7) U pogledu ispunjavanja uvjeta iz st. (5) i (6) ovog člana u obzir se uzimaju mjesečni prihodi ostvareni u posljednja tri mjeseca.

(8) Srodnički hranitelj, odnosno članovi srodničke hraniteljske porodice ne moraju ispunjavati uvjete iz st. (5) i (6) ovog člana ako centar procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.

Član 18.

(Smetnje za obavljanje hraniteljstva)

(1) Hraniteljstvo ne može obavljati porodica:
   a) u kojoj su poremećeni porodični odnosi,
   b) u kojoj je hranitelju ili drugom članu hraniteljske porodice izrečena mjera porodično-pravne zaštite u pogledu ličnih prava djeteta,
   c) u kojoj su interesi hranitelja ili drugog člana hraniteljske porodice u suprotnosti sa interesima hranjenika,
   d) u kojoj hranitelj ili član hraniteljske porodice ima zaključen ugovor o doživotnom izdržavanju sa hranjenikom,
   e) u kojoj hranitelj ili drugi član hraniteljske porodice ispoljava društveno neprihvatljivo ponašanje u smislu važećeg zakona iz oblasti socijalne zaštite,
   f) u kojoj bi zbog bolesti hranitelja ili člana hraniteljske porodice moglo biti ugroženo zdravlje ili drugi interesi hranjenika,
   g) u kojoj se protiv hranitelja ili drugog člana hraniteljske porodice vodi krivični postupak, odnosno u kojoj je hranitelju ili drugom članu hraniteljske porodice pravomoćnom sudskom presudom izrečena kazna zatvora, novčana kazna ili određena uvjetna osuda za krivično djelo propisano Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine ili Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine, ili je izrečena neka od zaštitnih mjera prema učiniocu nasilja u porodici, koje su propisane Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici Federacije Bosne i Hercegovine,
   h) u kojoj hranitelj ima više od dvoje djece mlađe od 15 godina, izuzev ako se radi o srodničkoj hraniteljskoj porodici.

(2) Centar po službenoj dužnosti prikuplja dokaze iz stava (1) tačka g) ovog člana za hranitelja i članove hraniteljske porodice.

Član 19.

(Dobna razlika između hranitelja i hranjenika)

(1) Dobna razlika između hranitelja i hranjenika djeteta ne može biti manja od 25 i veća od 50 godina života.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, dobna razlika između hranitelja i hranjenika djeteta može biti manja od 25 i veća od 50 godina života, ako je to u najboljem interesu djeteta što procjenjuje stručni tim centra.

(3) Hranitelj ne može biti osoba mlađa od 25 i starija od 65 godina života, izuzev kod srodničkog hraniteljstva, ili ako je to u najboljem interesu hranjenika.

POGLAVLJE V. VRSTE I BROJ HRANJENIKA

Član 20.

(Vrste hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)

(1) Hraniteljska porodica se, po pravilu, stara o istoj grupi hranjenika, posebno o djeci, a posebno o odraslim licima, izuzev kada postoji potreba za zajedničkim staranjem o roditelju sa djetetom, braći i sestrama, maloljetnom roditelju ili bračnim, odnosno vanbračnim partnerima.

(2) Hraniteljska porodica koja se stara o djeci može se istovremeno starati o djeci bez roditelja, djeci koju roditelji zanemaruju ili zloupotrebljavaju svoje roditeljske dužnosti, djeci sa problemima u ponašanju, djeci sa invaliditetom i djeci žrtvama porodičnog i drugog nasilja, ako je to u najboljem interesu djece i ako ispunjava za to potrebne uvjete.

(3) Hraniteljska porodica koja se stara o odraslim licima može se istodobno starati o odraslim licima sa različitom vrstom invaliditeta.

(4) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u slučaju kada tokom smještaja kod hranjenika nastanu takve promjene da više ne pripada istoj vrsti hranjenika, hraniteljska porodica, uz procjenu potreba hranjenika i saglasnost centra, može se i dalje starati o hranjeniku, ako to nije suprotno interesima drugih smještenih hranjenika.

Član 21.

(Broj djece hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)

(1) U hraniteljskoj porodici može biti smješteno najviše troje djece, s tim da ukupan broj djece koja žive u hraniteljskoj porodici, računajući i djecu hranitelja, ne može biti veći od petero.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u hraniteljskoj porodici može biti smješteno više od troje djece ako se radi o braći i sestrama ili o hranjenicima hitnog i povremenog

hraniteljstva ili roditelju sa djetetom dobi do godinu dana starosti.

(3) Ako se hraniteljska porodica stara o djeci sa invaliditetom, samo jedno dijete može biti dijete sa težim tjelesnim, intelektualnim, senzoričkim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđen takav nivo funkcioniranja koji zahtijeva veću stručnu pomoć.

(4) Hranitelj samac može se starati o najviše dvoje djece, odnosno o jednom djetetu sa težim tjelesnim, intelektualnim, senzoričkim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđen takav nivo funkcioniranja koji zahtijeva veću stručnu pomoć.

(5) Izuzetno od stava (4) ovog člana, samac koji je srodnički hranitelj može se starati o većem broju djece, ako je to u njihovom najboljem interesu i ako za to ispunjava uvjete iz člana 17. ovog zakona.

Član 22.

(Broj odraslih hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)

(1) U hraniteljskoj porodici mogu biti smještena najviše tri odrasla hranjenika.

(2) Izuzetno, u hraniteljskoj porodici može biti smješteno i više od tri odrasla hranjenika ako se radi o odraslom hranjeniku korisniku hitnog ili povremenog hraniteljstva, a porodica ispunjava uvjete iz člana 17. ovog zakona.

(3) Hranitelj samac može imati na smještaju najviše dva odrasla hranjenika, odnosno samo jednog odraslog hranjenika sa težim invaliditetom.

(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, samac koji je srodnički hranitelj može se starati o većem broju odraslih lica, ako ispunjava uvjete iz člana 17. ovog zakona i ako je to u njihovom najboljem interesu.

POGLAVLJE VI. UTVRĐIVANJE PODOBNOSTI ZA OBAVLJANJE HRANITELJSTVA

Odjeljak A. Stručna procjena podobnosti za obavljanje hraniteljstva

Član 23.

(Prijava za obavljanje hraniteljstva)

(1) Svako lice koje želi biti hranitelj podnosi prijavu za obavljanje hraniteljstva centru prema mjestu svog prebivališta, odnosno boravišta na obrascu prijave za obavljanje hraniteljstva koju propisuju federalni ministar.

(2) Uz prijavu iz stava (1) ovog člana prilaže se pisana saglasnost članova porodice za obavljanje hraniteljstva i druga dokumentacija koju centar ne može pribaviti po službenoj dužnosti.

(3) U roku 30 dana od dana prijema prijave iz stava (1) ovog člana centar utvrđuje da li podnosilac prijave iz stava (1) ovog člana i članovi njegove porodice ispunjavaju uvjete iz čl. 17. i 19. ovog zakona, te postoji li neka od smetnji iz člana 18. ovog zakona.

Član 24.

(Stručna procjena)

(1) Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja centar daje stručnu procjenu o ispunjavanju uvjeta propisanih ovim zakonom za podnosioca prijave iz stava (1) član 23. ovog zakona i za članove njegove porodice.

(2) Kod davanja stručne procjene iz stava (1) ovog člana centar na osnovu intervjua i drugih odgovarajućih metoda razmatra i procjenjuje motive lica i članova njegove porodice za obavljanje hraniteljstva, odnose u porodici i njihov utjecaj na prihvaćanje hranjenika u porodicu kao zamjensku porodicu, te njihove psihofizičke sposobnosti, vodeći računa o svim činjenicama koje bi mogle utjecati na zadovoljavanje potreba i najbolji interes hranjenika.

(3) Tokom postupka procjene centar utvrđuje i primjerenost životnih uvjeta porodice, a posebno prostora i opreme namijenjene hranjeniku u skladu sa propisom iz člana 17. stav (1) tačka i) ovog zakona.

(4) Tokom postupka stručne procjene centar, po potrebi, uzima u obzir i potvrde, mišljenja ili preporuke drugih institucija, ustanova, nevladinih organizacija i drugih tijela.

Član 25.

(Postupak nakon izvršene stručne procjene)

(1) Nakon dobijanja pozitivne stručne procjene iz člana 24. stav (1) ovog zakona podnositelj prijave iz člana 23. stav (1) ovog zakona i njegov bračni, odnosno vanbračni partner imaju obavezu proći edukaciju iz člana 49. ovog zakona.

(2) U roku 10 dana od dana izvršene edukacije iz stava (1) ovog člana, edukator dostavlja stručno mišljenje o izvršenoj edukaciji podnositelja prijave i njegovom bračnom, odnosno vanbračnom partneru i mjesno nadležnom centru.

(3) U roku osam dana od dana pribavljanja pozitivnog stručnog mišljenja edukatora iz stava (2) ovog člana, centar podnosiocu prijave iz člana 23. stav (1) ovog zakona izdaje rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva.

(4) Rješenje iz stava (3) ovog člana obavezno sadrži podatke o vrsti hraniteljstva i broju hranjenika koji mogu biti zbrinuti.

(5) Licu iz člana 23. stav (1) ovog zakona koje nije dobilo pozitivnu stručnu procjenu iz člana 24. stav (1) ovog zakona ili nije dobilo pozitivno stručno mišljenje edukatora iz stava (2) ovog člana, centar donosi rješenje o ne ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva.

(6) Na rješenja iz st. (3) i (5) ovog zakona može se izjaviti žalba kantonalnom ministarstvu nadležnom za oblast socijalne zaštite (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) u roku osam dana od dana prijema rješenja.

Odjeljak B. Revizija stručne procjene podobnosti za obavljanje hraniteljstva

Član 26.

(Revizija stručne procjene)

(1) Reviziju stručne procjene vrši nadležni centar najmanje jednom u dvije godine od dana donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva, odnosno od urađene prethodne revizije.

(2) U slučaju promjene okolnosti koje bi mogle biti bitne za obavljenje hraniteljstva, hranitelj, odnosno potencijalni hranitelj dužan je najkasnije u roku pet dana od nastanka, odnosno saznanja za promjenu okolnosti obavijestiti nadležni centar koji će provesti postupak revizije stručne procjene.

(3) Revizija iz stava (1) ovog člana provodi se na način utvrđen članom 24. ovog zakona.

(4) U skladu sa izvršenom revizijom stručne procjene centar po službenoj dužnosti evidentira izvršenu reviziju u registar hranitelja.

(5) U slučaju da se u toku postupka revizije stručne procjene utvrdi da je došlo do promjene uvjeta za obavljanje hraniteljstva ili do promjene okolnosti vezanih uz podatke o vrsti hraniteljstva i broju hranjenika koji mogu biti zbrinuti, centar izdaje novo rješenje u skladu sa promijenjenim okolnostima.

(6) U zavisnosti od rješenja iz stava (4) ovog člana centar poduzima i sve druge potrebne radnje, a posebno u pogledu donesenog rješenja o pravu na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu, odnosno registar hranitelja.

Odjeljak C. Prestanak ispunjavanja uvjeta za obavljanje hraniteljstva

Član 27.

(Prestanak važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva)

(1) Rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva prestaje važiti po sili zakona smrću hranitelja.

(2) Rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva prestaje važiti i danom pravomoćnosti rješenja o ne ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva.

(3) Centar donosi rješenje o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva ako:
   a) hranitelj podnese zahtjev za prestanak obavljanja hraniteljstva,
   b) hranitelj obavlja hraniteljstvo suprotno interesima hranjenika,
   c) potencijalni hranitelj ili hranitelj bez opravdanih razloga ne primi na smještaj hranjenika kojeg mu je upatio centar, iako se saglasio sa njegovim smještajem,
   d) prestane potreba za smještajem hranjenika u srodničku hraniteljsku porodicu, ako ta porodica obavlja samo srodničko hraniteljstvo.

(4) Centar može donijeti privremeno rješenje za obavljanje hraniteljstva odraslom članu hraniteljske porodice umrlog hranitelja iz stava (1) ovog člana na njegov zahtjev kojim se uređuju njegova prava i obaveze za obavljanje hraniteljstva do konačnog rješavanja po tom zahtjevu, a najduže šest mjeseci.

Član 28.

(Hranitelj koji više ne želi da se bavi hraniteljstvom)

Ako hranitelj ne želi više da se bavi hraniteljstvom, obavezan je o tome obavijestiti centar najkasnije 60 dana prije datuma kada namjerava prestati baviti se hraniteljstvom kako bi zajedno osigurali optimalne uvjete za premještaj hranjenika ili njegovo zbrinjavanje na drugi način, u skladu sa individualnim potrebama hranjenika.

Član 29.

(Brisanje iz registra hranitelja)

U slučajevima donošenja rješenja o ne ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva, odnosno rješenja o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za bavljenje hraniteljstvom, centar po službenoj dužnosti obavještava kantonalno i federalno ministarstvo, koji će u roku tri dana od dana prijema obavijesti izvršiti brisanje potencijalnog hranitelja ili hranitelja iz registra hranitelja.

POGLAVLJE VII. UGOVOR O HRANITELJSTVU

Član 30.

(Ugovorni odnos)

(1) Ugovor o hraniteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obavezama između centra i potencijalnog hranitelja, odnosno hranitelja koji se sklapa u pisanom obliku za svakog hranjenika pojedinačno, a nakon donošenja rješenja centra o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu.

(2) Za rješavanje o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, kao i zaključivanje ugovora o hraniteljstvu mjesno je nadležan centar prebivališta hranjenika.

(3) Rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu donosi se uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva u pogledu hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika.

(4) O žalbi na rješenje kojim se rješava o pravu na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu odlučuje kantonalno ministarstvo.

(5) Ugovorom o hraniteljstvu uređuje se:
   a) dan otpočinjanja smještaja,
   b) uvjeti i način zadovoljavanja osnovnih i specifičnih potreba podrške hranjenika i hranitelju,
   c) vrsta hraniteljstva za koju je ugovor sklopljen,
   d) vrsta i obim usluga koje su hranitelj i hraniteljska porodica obavezni osigurati smještenom hranjeniku,
   e) moguće druge socijalne usluge podrške hranjeniku,
   f) prava i obaveze ugovornih strana,
   g) kontaktiranje hranjenika sa biološkim roditeljima i srodnicima,
   h) visina naknade za izdržavanje hranjenika i način plaćanja,
   i) hraniteljska naknada,
   j) uvjeti za otkaz ugovora,
   k) dužina otkaznog roka ugovora o hraniteljstvu i
   l) druga prava i obaveze ugovornih strana.

Član 31.

(Prestanak ugovora o hraniteljstvu)

Ugovor o hraniteljstvu iz člana 30. ovog zakona prestaje:
   a) smrću hranitelja ili smrću hranjenika,
   b) usvojenjem hranjenika,
   c) stupanjem u brak hranjenika,
   d) istekom roka, ako je ugovor zaključen na određeno vrijeme,
   e) otkazom ugovora,
   f) zbog neizvršavanja zakonskih i ugovornih obaveza, te
   g) drugih razloga zbog kojih se ugovorne obaveze više ne mogu izvršavati.

POGLAVLJE VIII. HRANITELJSKA NAKNADA I NAKNADA ZA IZDRŽAVANJE HRANJENIKA

Član 32.

(Hraniteljska naknada)

(1) Visina hraniteljske naknade ovisi o broju i vrsti smještenih hranjenika.

(2) Osnovica za utvrđivanje iznosa hraniteljske naknade je prosječna neto-plaća isplaćena u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

(3) Mjesečna naknada hranitelju po jednom hranjeniku iznosi najmanje 15% od osnovice iz stava (2) ovog člana i uvećava se za 15% za svakog narednog hranjenika.

(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, mjesečna naknada hranitelju koji obavlja specijalizovano hraniteljstvo iznosi najmanje 30% od osnovice iz stava (2) ovog člana i uvećava se za 20% za svakog narednog hranjenika.

(5) Mjesečna naknada za hranitelja koji istovremeno obavlja tradicionalno i specijalizovano hraniteljstvo utvrđuje se na način da se kao polazna osnovica uzima mjesečna naknada za specijalizovano hraniteljstvo iz stava (4) ovog člana i uvećava se za 15% za hranjenika korisnika tradicionalnog hraniteljstva, odnosno za 20% za hranjenika korisnika specijalizovanog hraniteljstva.

(6) Hranitelj koji obavlja srodničko hraniteljstvo ima pravo na hraniteljsku naknadu, pod uvjetom da između hranjenika i hranitelja ne postoji obaveza izdržavanja prema Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 33.

(Isplata hraniteljske naknade)

(1) Hraniteljska naknada obračunava se od dana početka smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu u skladu sa

ugovorom o hraniteljstvu, a pri izračunu se smatra da mjesec ima 30 dana.

(2) Hraniteljska naknada prestaje se obračunavati posljednjim danom smještaja hranjenika.

(3) Izuzetno od st. (1) i (2) ovog člana, hranitelju koji pruža usluge hitnog ili povremenog hraniteljstva za najviše 30 dana hraniteljstva, naknada se isplaćuje za svaki provedeni dan smještaja hranjenika.

(4) Isplata naknade hranitelju u slučajevima kada hranjenik opravdano odsustvuje iz hraniteljske porodice duže od 15 dana za taj mjesec isplaćuje se u skladu sa stavom (3) ovog člana.

(5) Hraniteljsku naknadu obračunava centar koji je donio rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu.

Član 34.

(Naknada za izdržavanje hranjenika)

(1) Naknada za izdržavanje hranjenika odnosi se na troškove smještaja i izdržavanje hranjenika, te njegove lične potrebe u skladu sa njegovim individualnim planom.

(2) Osnovica za utvrđivanje iznosa naknade za izdržavanje hranjenika je prosječna isplaćena neto-plaća u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

(3) Iznos mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika za tradicionalno hraniteljstvo iznosi najmanje 30% a za specijalizovano najmanje 50% od osnovice iz stava (2) ovog člana.

(4) Naknadu za izdržavanje hranjenika obračunava centar koji je donio rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanje u hraniteljsku porodicu.

(5) Naknada za izdržavanje hranjenika obračunava se prvim danom smještaja i prestaje sa posljednjim danom smještaja hranjenika, a pri izračunu se smatra da mjesec ima 30 dana.

Član 35.

(Sredstva za finansiranje naknada)

(1) Troškove hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika plaća lice koje je smješteno u hraniteljsku porodicu, roditelj, usvojitelj ili srodnik koji je, prema odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, dužan izdržavati to lice ili drugo pravno ili fizičko lice koje je preuzelo obavezu plaćanja troškova.

(2) Sredstva za finansiranje naknada iz stava (1) ovog člana osiguravaju se u budžetu kantona ako je rješenjem o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu određeno da kantonalno ministarstvo potpuno ili djelimično snosi plaćanje hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika.

(3) Isplatu hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika vrši kantonalno ministarstvo.

(4) Kantonalno ministarstvo ima pravo na potpunu ili djelimičnu naknadu troškova iz imovine i prihoda smještenog lica ili lica koje je u skladu sa odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine dužno izdržavati lice smješteno u hraniteljsku porodicu.

(5) U postupku utvrđivanja i obračunavanja prihoda i imovine hranjenika, odnosno drugih lica koja su prema zakonu obavezna učestvovati u troškovima smještaja u hraniteljsku porodicu, a koji se uzimaju u obzir pri obračunavanju hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika, primjenjuje se propis o socijalnoj zaštiti kantona.

POGLAVLJE IX. OBAVEZE I PRAVA HRANITELJA I OBAVEZE I ODGOVORNOSTI CENTRA

Odjeljak A. Obaveze i prava hranitelja

Član 36.

(Opće obaveze hranitelja)

(1) Hranitelj i hraniteljska porodica pružaju djetetu ili odraslom licu koje im je upućeno na smještaj usluge prihvata, stanovanja, prehrane, nabavke odjeće i obuće, održavanja lične higijene, brige o zdravlju i njege, čuvanja, odgoja, obrazovanja, organiziranja slobodnog vremena, prijevoza, te druge usluge ovisno od potreba djeteta ili odraslog lica.

(2) Hranitelj je obavezan:

a) pripremiti sebe i porodicu za prihvat hranjenika, u saradnji sa centrom,

b) učestvovati u izradi individualnog plana prije i za vrijeme smještaja hranjenika,

c) omogućiti da prilagođavanje hranjenika u porodici bude uspješno i što kraće, te da ponašanje svih članova hraniteljske porodice prema hranjeniku bude odgovarajuće i brižno,

d) pružati hranjeniku pomoć u prilagođavanju na novu zajednicu,

e) pružati hranjeniku sve vrste usluga u skladu sa ugovornim obavezama iz ugovora o hraniteljstvu,

f) hranjenika pravilno njegovati i pružati mu primjeren smještaj, prehranu, odjeću i obuću, te potrebne lične i druge potrepštine,

g) osigurati hranjeniku pristup obrazovnim, zdravstvenim, kulturnim i sportskim aktivnostima,

h) starati se za očuvanje i unapređenje zdravlja hranjenika, te mu osigurati odgovarajuću zdravstvenu zaštitu u okviru primarne i specijalističke zdravstvene zaštite, te prema potrebi i uputi stručnjaka omogućiti uključivanje u programe psihosocijalne rehabilitacije,

i) starati se da hranjenik stekne radne sposobnosti i razvije životne vještine za samostalno funkcioniranje, te mu pomoći u traženju odgovarajućeg zaposlenja,

j) pripremiti hranjenika za povratak u vlastitu porodicu ili za odlazak kod drugog pružaoca smještaja ili za samostalan život.

(3) Hranitelj postupa prema uputama staratelja, centra i drugih nadležnih pružaoca socijalnih i drugih usluga, te poduzima mjere utvrđene individualnim planom.

(4) Hranitelj vodi evidenciju i dokumentaciju o svim važnim životnim okolnostima hranjenika, te redovno i, po potrebi, izvještava centar najmanje dva puta godišnje, te, po potrebi, i druge pružaoce socijalnih usluga na način i u skladu sa obrascem čiji sadržaj propisuje federalni ministar.

(5) Hranitelj omogućava i potiče kontakte hranjenika sa vlastitom porodicom, drugim srodnicima te ostalim bliskim licima u skladu sa individualnim planom, odlukama nadležnih tijela i u skladu sa najboljim interesom hranjenika.

(6) Hranitelj osigurava zaštitu dostojanstva, lični integritet i tajnost podataka o hranjeniku.

(7) Hranitelj kao i njegov bračni, odnosno vanbračni partner najmanje jedanput godišnje, a na prijedlog centra po potrebi i češće učestvuje u edukacijama.

Član 37.

(Prava hranitelja)

Hranitelj ima pravo:

a) na lični dignitet i privatnost,

b) biti uključen kao ravnopravni član stručnog tima,

c) biti upoznat sa svim informacijama o hranjeniku i njegovom ranijem porodičnom životu,

d) učestvovati u izradi individualnog plana i imati saznanja o ciljevima plana za hranjenika,
e) na sigurnost članova vlastite porodice,
f) na stručnu pomoć u savladavanju poteškoća pri prijemu i odlasku hranjenika koji je bio smješten u njegovu porodicu,
g) biti upoznat sa svim postupcima vezanim uz njegovu ulogu hranitelja,
h) na pomoć u radu hranitelja putem redovnog praćenja,
i) na osposobljavanje i edukacije koje organizira centar ili drugi pružaoci usluga,
j) na pristup drugim oblicima podrške u staranju za hranjenika u njegovom domu, uključujući pravovremenu pomoć stručnih radnika centra ili drugih pružaoca usluga,
k) na evaluaciju i povratnu informaciju o njegovoj ulozi.

Član 38.

(Posebne odredbe o hraniteljstvu za djecu)

(1) Centar ili drugi pružalac socijalnih usluga priprema dijete za hraniteljstvo i njegovu porodicu za zaštitu izvan vlastite porodice, u skladu sa njegovim individualnim planom, osim u slučaju hitnog hraniteljstva kada utvrđuje plan najkasnije u roku osam dana od dana smještaja hranjenika.
(2) Dijete do treće godine smješta se u hraniteljsku porodicu.
(3) Dijete koje se izmješta iz biološke ili druge hraniteljske porodice smješta se u hraniteljsku porodicu.
(4) Izuzetno od st. (2) i (3) ovog člana, uz postojanje opravdanih razloga i ako je to u najboljem interesu djeteta, dijete se može smjestiti u ustanovu socijalne zaštite.
(5) Djetetu koje je smješteno u ustanovu socijalne zaštite nastoji se osigurati smještaj u hraniteljsku porodicu što je prije moguće, osim ako to nije u njegovom najboljem interesu.
(6) Izbor hraniteljske porodice mora odgovarati djetetovim potrebama i karakteristikama.
(7) Centar u saradnji sa roditeljima, odnosno starateljima i djetetom prvenstveno bira hranitelja iz kruga srodnika ili drugih osoba bliskih djetetu, u njegovom mjestu prebivališta uvijek kada je to moguće, osim ako to nije u najboljem interesu djeteta.
(8) Djetetu ili mlađem punoljetnom licu na redovnom školovanju centar, po potrebi, osigurava neophodnu stručnu pomoć u skladu sa utvrđenim potrebama u individualnom planu.
(9) Djetetu sa poteškoćama u razvoju ili problemima u ponašanju hranitelj osigurava potrebnu zaštitu i omogućava pružanje specijalizovanih usluga kod drugih pružaoca usluga na osnovu rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge.
(10) Stručni radnici centra i hranitelj zajedno planiraju i pripremaju odlazak djeteta iz hraniteljske porodice radi povratka u vlastitu porodicu radi usvojenja, za samostalan život, za smještaj u drugu hraniteljsku porodicu ili kod drugog pružaoca usluga smještaja radi postepenog prilagođavanja na nove uvjete života.

Član 39.

(Posebne obaveze hranitelja za djecu)

(1) Hranitelj djeteta obavezan je:
a) dijete pravilno njegovati, odgajati i pružati mu primjeren smještaj, osigurati mu primjerenu prehranu, odjeću i obuću, te se starati o djetetovom zdravlju,
b) djetetu osigurati školske i lične potrepštine, primjerene igračke, osnovnu sportsku i drugu opremu prosječne vrijednosti za različite aktivnosti,
c) starati se za pravilan odnos djeteta prema učenju i radu, poticati ga na rad i sticanje radnih navika te se starati da dijete stekne određeno stručno zvanje,
d) pomoći djetetu kod oblikovanja vlastitog identiteta, poticati razvoj njegovih sposobnosti i organizirati provođenje slobodnog vremena,
e) uključivati dijete u život lokalne zajednice u skladu sa njegovim potrebama i interesima,
f) omogućiti i poticati kontakte te susrete i druženja između djeteta i roditelja te drugih članova njegove vlastite porodice, u skladu sa odlukom nadležnog tijela i najboljim interesom djeteta.

(2) Sva važnija pitanja u vezi sa staranjem i odgojem djeteta hranitelj uređuje sporazumno sa njegovim roditeljima, starateljem ili zakonskim zastupnikom, centrom i pružaocem drugih usluga.

Član 40.

(Posebne obaveze hranitelja za odrasla lica)

(1) Hranitelj odraslog lica obavezan je:
a) osigurati odraslom licu zadovoljavanje svakodnevnih i posebnih potreba, te ga poticati na usvajanje određenih vještina, s obzirom na njegove preostale sposobnosti a radi njegovog samostalnog zbrinjavanja,
b) poticati radno-okupacione aktivnosti u skladu sa nivoom funkcioniranja i interesima odraslog lica, poticati rekreacijske aktivnosti te kulturno-zabavne aktivnosti,
c) uključivati odraslo lice u život lokalne zajednice u skladu sa njegovim potrebama i mogućnostima,
d) omogućiti i poticati kontakte, susrete i druženja između odraslog lica i članova njegove porodice, te drugih srodnika i prijatelja.

(2) Odraslom licu koje je smješteno u ustanovu socijalne zaštite nastoji se osigurati smještaj u hraniteljsku porodicu što je prije moguće, osim kad to nije u njegovom najboljem interesu.
(3) Sva važnija pitanja u vezi sa staranjem za smješteno lice hranitelj uređuje sporazumno sa centrom, drugim pružaocima usluga, te članovima vlastite porodice hranjenika.

Član 41.

(Stručna podrška hraniteljstvu)

(1) Hraniteljskoj porodici i hranjeniku usluge stručne pomoći pružaju: centar, ustanove socijalne zaštite, odgojno-obrazovne i zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva, vjerske zajednice i druga pravna i fizička lica koja pružaju usluge stručne pomoći porodici.
(2) Pružaoci usluga stručne podrške hraniteljskim porodicama i hranjenicima po potrebi pohađaju edukaciju propisanu ovim zakonom.

Odjeljak B. Obaveze i odgovornosti centra

Član 42.

(Podrška hraniteljima)

(1) Stručni radnici centra aktivno promovišu razvoj hraniteljstva u skladu sa utvrđenim potrebama na području svoje mjesne nadležnosti.
(2) U promovisanju hraniteljstva, u saradnji sa centrom, mogu učestvovati ustanove socijalne zaštite, odgojno-obrazovne i zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva, vjerske zajednice i druga pravna i fizička lica.
(3) Stručni radnici centra svim licima zainteresiranim za obavljanje hraniteljstva daju informacije o svrsi, uvjetima i načinu obavljanja hraniteljstva, te pravima i obavezama hranitelja.

(4) Centar informira sve hranitelje na području svoje mjesne nadležnosti o obavezi edukovanja, te o terminima održavanja bazičnih i dodatnih edukacija iz oblasti hraniteljstva.

(5) Centar procjenjuje potencijalne hranitelje, donosi odluku o njihovoj podobnosti, priprema i prati pružanje usluge i osposobljavanje hranitelja, te pruža stručnu podršku hraniteljima na području svoje mjesne nadležnosti.

(6) Centar potiče i organizira grupni rad za hranitelje, te pruža pomoć u njihovom udruživanju i zajedničkom djelovanju.

Član 43.

(Obaveze centra)

(1) Centar koji je uputio na smještaj hranjenika obavezan je:

a) u izradu individualnog plana uključiti izabranog hranitelja te hranjenika, roditelja, staratelja, a, po potrebi, i druge članove porodice hranjenika,

b) upoznati hraniteljsku porodicu tokom izrade individualnog plana sa osobinama hranjenika koji će biti smješten, njegovim dotadašnjim životom, zdravstvenim stanjem i potrebama, problemima koji postoje i koji se mogu očekivati te sa ciljevima koji se žele postići individualnim planom,

c) pravovremeno osigurati hranitelju dokumente u vezi sa prijavom boravišta i ostvarivanja zdravstvene zaštite hranjenika,

d) podržavati kontakte hranjenika sa roditeljima i članovima biološke porodice,

e) pratiti ispunjavanje obaveza hranitelja utvrđenih individualnim planom i redovno obilaziti hraniteljsku porodicu i kontaktirati sa hranjenikom, uz obavezu izrade izvještaja o utvrđenom stanju na terenu koji se ulaže u spis predmeta hranjenika.

(2) Ako na području svoje mjesne nadležnosti centar ne može naći odgovarajućeg hranitelja ili ako smještaj hranjenika na tom području ne bi bio u njegovom interesu, centar će uputiti hranjenika na smještaj kod hranitelja na području najbližeg centra koji ima na raspolaganju odgovarajućeg hranitelja od kojeg će prethodno zatražiti pisano mišljenje o upućivanju hranjenika na smještaj.

(3) Mjesna nadležnost centra ne mijenja se smještajem lica u hraniteljsku porodicu čije je prebivalište na području druge općine. Za dijete čiji roditelji žive odvojeno mjesna nadležnost centra određuje se prema prebivalištu roditelja kojem je dijete povjereno odlukom suda ili organa starateljstva. Do donošenja odluke mjesno je nadležan centar prema prebivalištu roditelja kod kojeg dijete živi.

(4) Sve indicije ili dokaze zloupotrebe, nasilja, zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja, diskriminacije i drugih kršenja prava hranjenika centar je dužan prijaviti nadležnim organima.

Član 44.

(Individualni plan)

(1) Centar je obavezan postupati tako da se u svim slučajevima i na najbolji način ostvaruje najbolji interes hranjenika i svrha hraniteljstva.

(2) Voditelj individualnog plana planira i predlaže odgovarajuće postupanje i stručnu pomoć hranjeniku te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici, uz pomoć članova stručnog tima.

(3) Individualni plan sastavlja se u pisanom obliku i sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje svrha smještaja u hraniteljsku porodicu, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana na osnovu čega se dopunjava i po potrebi mijenja najmanje jedanput godišnje.

(4) Nakon smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu voditelj individualnog plana koordinira provođenje plana u saradnji sa hranjenikom i njegovom porodicom, a po potrebi i sa drugim pravnim i fizičkim licima.

(5) Lica iz stava (4) ovog člana učestvuju u provođenju i praćenju individualnog plana i po potrebi se sastaju, preispituju plan i utvrđuju nove ciljeve i buduće aktivnosti za smještenog hranjenika.

(6) Stručni radnik centra prati prilike smještenog djeteta putem posjeta najmanje jedanput sedmično u prvom mjesecu smještaja, zatim jedanput mjesečno u naredna tri mjeseca smještaja, te nadalje najmanje jedanput u tri mjeseca tokom smještaja, putem razgovora u centru i domu hranitelja, posjeta školi i saradnjom sa drugim pravnim, odnosno fizičkim licima koja učestvuju u ostvarivanju njegovog individualnog plana.

(7) Stručni radnik centra prati prilike smještenog odraslog lica putem posjeta najmanje jedanput u prvom mjesecu smještaja, te nadalje jedanput u četiri mjeseca tokom smještaja, a po potrebi i češće.

(8) Ako centar ili druga lica iz stava (4) ovog člana utvrde da hranitelj postupa u suprotnosti sa interesima smještenog hranjenika, centar je obavezan po službenoj dužnosti pokrenuti postupak utvrđivanja činjeničnog stanja, te na osnovu utvrđenog eventualno donijeti odluku o raskidu ugovora o hraniteljstvu.

(9) Centar prati obavljanje hraniteljstva na području svoje mjesne nadležnosti u skladu sa članom 43. stav (3) ovog zakona.

Član 45.

(Podrška hranjeniku)

(1) Centar i hraniteljska porodica zajednički pripremaju hranjenika za povratak u vlastitu porodicu, za drugi oblik zaštite ili za samostalan život.

(2) U slučaju da centar utvrdi da je hranjenika potrebno uputiti na smještaj u drugu hraniteljsku porodicu, u skladu sa promjenama u individualnom planu hranjenika, zajedno sa hraniteljem priprema hranjenika na odlazak iz porodice i prihvat u novoj hraniteljskoj porodici.

(3) Ako je hranjeniku nakon navršene 18. godine, radi školovanja i najduže godinu dana nakon završetka školovanja ako se ne može zaposliti, potrebno osigurati ostanak na smještaju u hraniteljskoj porodici, centar zajedno sa hraniteljem i hranjenikom preispituje planirane ciljeve te da li je daljnji ostanak u hraniteljskoj porodici u njegovom najboljem interesu.

(4) Mlađim punoljetnim licima na smještaju u hraniteljskim porodicama centar je obavezan, zajedno sa hraniteljem, pružiti pomoć za osamostaljivanje i samostalan život.

(5) Nakon prestanka smještaja u hraniteljskoj porodici mlađim punoljetnim licima centar će u roku godinu dana od dana prestanka smještaja u hraniteljsku porodicu osigurati praćenje i pomoć, kao i kontakt sa hraniteljskom porodicom i pomoć za uključivanje u lokalnu zajednicu.

POGLAVLJE X. PRAVA I OBAVEZE HRANJENIKA

Član 46.

(Obaveze hranjenika)

(1) Hranjenik u skladu sa individualnim planom aktivno učestvuje u ostvarivanju planiranih i dogovorenih ciljeva, izvršava utvrđene obaveze i inicira preispitivanje svog individualnog plana u slučaju novih okolnosti koje utječu na njegovo provođenje.

(2) Hranjenik je obavezan poštovati pravila porodičnog života u hraniteljskoj porodici i pravila ponašanja prema hranitelju i drugim hranjenicima.

(3) Ako nastanu problemi u odnosima hranjenika sa hraniteljem u vezi sa svakodnevnim obavezama, načinom korištenja slobodnog vremena, u komunikaciji sa članovima vlastite porodice, brizi hranjenika o svom zdravlju, u kontaktima sa lokalnom zajednicom i slično, hranjenik je obavezan uspostaviti saradnju sa hraniteljem i sporazumno sa njim i voditeljem njegovog individualnog plana nastojati riješiti nastale probleme.

Član 47.

(Prava djeteta i odraslog lica)

(1) Dijete koje se nalazi kod hranitelja ima pravo:
a) u skladu sa svojom dobi biti informirano o svim fazama zbrinjavanja, te biti pripremljeno na smještaj u hraniteljsku porodicu,
b) učestvovati u donošenju odluka koje utječu na njegov život,
c) primati kontinuiranu emocionalnu podršku hranitelja usmjerenu na razumijevanje i prihvatanje razloga trenutne ili trajne nemogućnosti njegovih roditelja da se staraju o njemu,
d) na odgoj, obrazovanje, razvijanje vještina, te profesionalno usmjerenje koje će ga pripremiti za kvalitetan život,
e) na dostupnost usluga i programa podrške, uključujući dostupnost specijalizovanih edukacija za unapređenje znanja i vještina kako bi moglo ostvariti svoje pune potencijale,
f) na kontinuiranu brigu, pažnju, prihvaćanje i poštovanje kao jedinstvenog ljudskog bića, te pomoć u razvijanju vlastitog identiteta i povjerenja u vlastitu vrijednost,
g) živjeti i praktikovati običaje u skladu sa svojim porijeklom, kulturom, nacionalnom i vjerskom pripadnošću,
h) na privatnost i pristup službenim informacijama i dokumentaciji vezanoj uz njegovu porodicu,
i) na poštovanje dostojanstva i sigurnosti, te zaštitu od povreda, svih oblika nasilja i drugih oblika zlostavljanja i iskorištavanja,
j) na kontakte i održavanje trajne i redovne veze sa članovima vlastite porodice, ako to nije u suprotnosti sa njegovim najboljim interesom,
k) biti informirano i pripremljeno na prestanak smještaja, uključujući savjetovanje i podršku,
l) na prigovor voditelja njegovog individualnog plana ili centru.

(2) Odraslo lice koje se smješta u hraniteljsku porodicu ima pravo:
a) biti informirano o svim fazama zbrinjavanja i pripremljeno na smještaj u hraniteljsku porodicu,
b) na dostupnost usluga i programa podrške u lokalnoj zajednici,
c) na kontinuirano starenje, prihvatanje i poštovanje dostojanstva od hranitelja i članova hraniteljske porodice,
d) na sigurnost, te zaštitu od povreda, svih oblika nasilja i drugih oblika zlostavljanja i iskorištavanja,
e) živjeti i praktikovati običaje u skladu sa svojim porijeklom, kulturom, nacionalnom i vjerskom pripadnošću,
f) na privatnost i pristup ličnoj dokumentaciji te informacijama vezanim uz vlastitu porodicu,
g) na kontakte i održavanje trajne i redovne veze sa članovima vlastite porodice te drugim licima važnim u njegovom životu, ako to nije u suprotnosti sa njegovim najboljim interesom,
h) na prigovor voditelju njegovog individualnog plana ili centru.

POGLAVLJE XI. OSPOSOBLJAVANJE I EDUKACIJA

Član 48.

(Edukacija hranitelja)

(1) Osposobljavanje i edukacija hranitelja u Federaciji provodi se u skladu sa planom i programom osnovnih i dodatnih edukacija.

(2) Plan i program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar nakon izvršenih konsultacija sa kantonalnim ministarstvima.

(3) Osnovne edukacije za osobe koje žele biti hranitelji organizirat će se najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće.

(4) Dodatne edukacije hranitelja obavljat će se dva ili više puta godišnje u skladu sa potrebama.

(5) Federalno ministarstvo organizira i provodi obavezno osposobljavanje i propisane edukacije hranitelja.

(6) Sredstva potrebna za edukaciju hranitelja osiguravaju se u budžetu Federacije.

(7) Edukacija hranitelja vrši se na jednoj lokaciji za cijeli kanton ili za više kantona ako se u nekom kantonu ne može formirati edukativna grupa.

Član 49.

(Edukatori u oblasti hraniteljstva)

(1) Ministarstvo organizira edukacije za stjecanje zvanja edukatora u oblasti hraniteljstva.

(2) Edukacija iz stava (1) ovog člana organizira se za službenike Ministarstva, kantonalnih ministarstava i zaposlenike centara koji se bave poslovima hraniteljstva.

(3) Na edukaciju iz stava (1) ovog člana mogu se prijaviti i druga pravna ili fizička lica sa područja Federacije koja se bave hraniteljstvom, s tim da ta pravna i fizička lica snose troškove edukacije.

(4) Po uspješno završenoj edukaciji iz st. (2) i (3) ovog člana uvjerenje o stjecanju zvanja edukatora izdaje Ministarstvo.

Član 50.

(Područja edukacije)

(1) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje hraniteljstva koje mora završiti hranitelj za djecu, izuzev srodničkog hranitelja, prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva obuhvata sljedeća područja:
a) pojam i značaj hraniteljstva,
b) uloga i odgovornost hranitelja,
c) odgojni postupci, načini odgoja i osnovne zadaće roditeljstva,
d) životne krize i načini funkcioniranja porodice,
e) razvojne potrebe djeteta, odvajanje djeteta iz primarne porodice i stvaranje bliskih veza,
f) prava, interesi i dobrobit djeteta,
g) emocionalna inteligencija kod djece,
h) zaštita djece od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika,
i) partnerski odnosi između pružaoca zaštite, pružaoca podrške hraniteljima i vlastite porodice i smještenog djeteta,
j) komunikacijske vještine u brizi za djecu i mlada punoljetna lica i
k) samoprocjenu hranitelja.

(2) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje hraniteljstva koje mora završiti hranitelj za odrasla lica, izuzev srodničkog hranitelja, prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva obuhvata sljedeća područja:
a) pojam i značaj hraniteljstva,
b) uloga i odgovornost hranitelja,

c) životne krize i načini funkcioniranja porodice,
d) metode poticanja i podrške, sposobnosti i vještine za samostalnu brigu o sebi odraslog lica,
e) zaštita od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika,
f) zaštita od nasilja nad odraslim licima u stanju socijalne potrebe,
g) komunikacijske vještine u brizi za odraslo lice,
h) integracija odraslih smještenih lica u lokalnu sredinu,
i) prepoznavanje i praćenje promjena vezanih uz proces starenja,
j) partnerski odnosi između pružaoca zaštite, pružaoca podrške hraniteljima i vlastite porodice i smještenog odraslog lica.

(3) Nakon izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva centar će srodničkom hranitelju odrediti rok u kojem mora izvršiti osposobljavanje i učestvovanje u edukaciji, odnosno obuci za obavljanje hraniteljstva u područjima iz st. (1) i (2) ovog člana.

(4) Osim područja iz st. (1) i (2) ovog člana, program za osposobljavanje hranitelja za djecu sa poteškoćama u razvoju i lica sa invaliditetom sadrži i dodatna područja.

(5) Hranitelj mora najmanje jedanput godišnje učestvovati u propisanim edukacijama, a u skladu sa procjenom stručnog tima nadležnog centra.

(6) Obaveza osposobljavanja i učestvovanja u edukacijama iz stava (4) ovog člana odnosi se i na srodničkog hranitelja.

POGLAVLJE XII. REGISTAR I EVIDENCIJA PODATAKA, NADZOR I PRAĆENJE PRIMJENE OVOG ZAKONA

Član 51.

(Registar hranitelja)

(1) Ministarstvo vodi centralni registar potencijalnih hranitelja i hranitelja u Federaciji, a koji sadrži i evidenciju o korisnicima hraniteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u hraniteljsku porodicu.

(2) Registar iz stava (1) ovog člana Ministarstvo vodi na osnovu podataka koje dostavlja centar.

(3) Centar podatke o donošenju rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva, odnosno zaključivanju ugovora o hraniteljstvu za područje svoje mjesne nadležnosti dostavlja kantonalnom ministarstvu i Ministarstvu u roku osam dana od dana donošenja rješenja, odnosno zaključenja ugovora u skladu sa ovim zakonom.

(4) Sadržaj i način vođenja registra i evidencije iz stava (1) ovog člana propisuje federalni ministar.

(5) Podaci u registru i evidencijama iz ovog člana razvrstavaju se prema spolu.

Član 52.

(Stručni i inspekcijski nadzor)

(1) Stručni nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrše kantonalna ministarstva.

(2) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite u okviru svoje mjesne nadležnosti utvrđene zakonom i podzakonskim aktima.

(3) Nadzor iz stava (2) ovog člana vrši se u centru, a na osnovu uvida u dokumentaciju kojom raspolaže centar.

Član 53.

(Praćenje primjene)

(1) Za potrebe praćenja implementacije ovog zakona i provedbenih propisa donesenih u skladu sa ovim zakonom uspostavlja se radno tijelo u čiji sastav se imenuju predstavnici Ministarstva i kantonalnih ministarstava.

(2) Mandat, pitanje kvoruma za održavanje sastanaka, metode donošenja odluka i druga pitanja od značaja za rad radnog tijela iz stava (1) ovog člana definirat će se poslovnikom o radu radnog tijela, koji će se donijeti na konstituirajućem sastanku.

(3) Radno tijelo iz stava (1) ovog člana vrši objedinjavanje podataka i informacija prikupljenih putem pojedinačnih izvještaja resornih kantonalnih i općinskih organa, vrši njihovu analizu i sačinjava jedinstvene polugodišnje izvještaje o provedbi ovog zakona, koje dostavlja Ministarstvu i kantonalnim ministarstvima.

Član 54.

(Princip rodne ravnopravnosti)

Prilikom formiranja stručnih timova u centrima i radnog tijela iz člana 53. ovog zakona, vodit će se računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba spola.

POGLAVLJE XIII. KAZNENE ODREDBE

Član 55.

(Kaznene odredbe za prekršaj hranitelja)

Novčanom kaznom od 1.200,00 KM do 4.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj hranitelj ako:

a) obavlja hraniteljstvo mimo propisanih uvjeta za obavljanje hraniteljstva iz člana 17. ovog zakona ili suprotno odredbi člana 18. ovog zakona,
b) obavlja hraniteljstvo bez važećeg rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva iz člana 25. ovog zakona,
c) ne prijavi promijenjene okolnosti iz člana 26. stav (2) ovog zakona,
d) odbije primiti hranjenika na smještaj bez valjanog razloga, iako je učestvovao u donošenju individualnog plana hranjenika i bio saglasan sa smještajem tog hranjenika,
e) izvrši samovoljan premještaj hranjenika iz stambenog prostora navedenog u ugovoru o hraniteljstvu u drugi stambeni prostor bez odobrenja mjesno nadležnog centra,
f) ne pruža sve vrste usluga hranjeniku ili usluge ne pruža u obimu propisanim zakonom ili podzakonskim aktom u skladu sa ugovorenim obavezama iz ugovora o hraniteljstvu,
g) u određenom roku ne poduzme mjere utvrđene promjenom individualnog plana hranjenika,
h) ne vodi na propisan način evidenciju i dokumentaciju o hranjeniku,
i) ne izvještava mjesno nadležni centar o svim važnim životnim okolnostima hranjenika,
j) onemogućava kontakte hranjenika sa vlastitom porodicom, drugim srodnicima te ostalim bliskim osobama,
k) postupa suprotno individualnom planu i odlukama nadležnih tijela,
l) ne osigura povjerljivost podataka i štiti integritet i dostojanstvo hranjenika.

Član 56.

(Kaznene odredbe za prekršaj centra)

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj centar ako:

a) inspektoru onemogući rad, odnosno ne osigura uvjete za neometan rad ili znatno otežа inspekcijski nadzor, ili mu ne dostavi, ili ne pripremi podatke, obavijesti i materijale na njegov zahtjev u određenom roku, ili mu

ne dostavi ili pripremi netačne i nepotpune podatke, obavijesti i materijale,

b) ne izvrši pravomoćno rješenje inspektora socijalne zaštite.

(2) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.500,00 KM za prekršaj iz stava (1) ovog člana bit će kažnjeno i odgovorno lice u centru.

TREĆI DIO
POGLAVLJE XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57.

(Regulisanje statusa hranitelja koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavlja hraniteljstvo)

(1) Hranitelj koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavlja hraniteljstvo može i dalje obavljati hraniteljstvo i staruti se o zatečenim hranjenicima dok ti korisnici ostvaruju pravo na smještaj u hraniteljsku porodice, a najduže godinu dana od dana početka primjene ovog zakona.

(2) Hranitelj iz stava (1) ovog člana koji i dalje želi obavljati hraniteljstvo podnijet će prijavu za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. ovog zakona u roku šest mjeseci od dana početka primjene ovog zakona.

Član 58.

(Provedbeni akti)

(1) Federalni ministar će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis iz člana 17. stav (1) tačka i) ovog zakona.

(2) Federalni ministar će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati obrazac prijave za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. stav (1) ovog zakona.

(3) Federalni ministar će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati obrazac za izvještavanje iz člana 36. stav (4) ovog zakona.

(4) Federalni ministar donijet će plan i program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz člana 48. stav (1) ovog zakona u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, a za svaku narednu godinu najkasnije do 1. marta tekuće godine.

(5) Federalni ministar u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijet će pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija iz člana 51. stav (4) ovog zakona.

Član 59.

(Prestanak primjene odredbi Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom)

Danom početka primjene ovog zakona prestaju se primjenjivati odredbe člana 19. stav (1) tačka 3. i čl. od 31. do 40. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.

Član 60.

(Usklađivanje kantonalnih propisa)

Do dana početka prienjene ovog zakona kantoni su dužni uskladiti svoje propise sa ovim zakonom.

Član 61.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a početi će se primjenjivati nakon 12 mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona, osim čl. 48. i 49. ovog zakona.

Predsjedavajuća	Predsjedavajući
Doma naroda	Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH	Parlamenta Federacije BiH
Lidija Bradara, s. r.	**Edin Mušić**, s. r.

379

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ISTRAŽIVANJU I EKSPLOATACIJI NAFTE I PLINA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o istraživanju i eksploataciji nafte i plina u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma od 14.12.2016. godine i na sjednici Doma naroda od 9.2.2017. godine.

Broj 01-02-149-01/17
10. ožujka 2017. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, v. r.

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ISTRAŽIVANJU I EKSPLOATACIJI NAFTE I PLINA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

U Zakonu o istraživanju i eksploataciji nafte i plina u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 77/13) u članku 10. iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi:

"(3) Vlada Federacije svojim rješenjem imenuje stručni tim za vođenje pregovora i izradu ugovornog modaliteta, čiji članovi moraju biti stručne osobe iz oblasti geologije, rudarstva, energetike, ekologije, prava i ekonomije.".

Dosadašnji st. (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11) postaju st. (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12).

U stavku (4) riječi: "angažirat će" zamjenjuju se riječima: "može angažirati".

Stavak (10) mijenja se i glasi:

"Stručnom timu iz stavka (3) ovoga članka i stručnom konzultanta iz stavka (4) ovoga članka pripada naknada za pružanje usluga, što se definira rješenjem o formiranju stručnog tima i ugovorom sklopljenim između stručnog konzultanta i Vlade Federacije.".

Stavak (11) mijenja se i glasi:

"Naknade za izvršene usluge iz stavka (10) ovoga članka isplaćuju se iz Proračuna Federacije.".

Članak 2.

Članak 70. mijenja se i glasi:

(1) "Novčanom kaznom od 20.000,00 KM do 200.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj pravna osoba ako:

a. ne osiguta obuku domaćeg stručnog kadra iz članka 64. stavka (1).

(2) Novčanom kaznom od 50.000,00 KM do 200.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj pravna osoba ako:

a. u roku šest mjeseci od završetka faze istraživanja tijelu uprave ne dostavi elaborat o rezultatima izvršenih istraživanja iz članka 24. stavak (2);

b. u roku utvrđenom u ugovoru o koncesiji ne ukloni postrojenja koja je koristio tijekom razdoblja istraživanja, ukoliko nisu neophodna za daljnju fazu razvitka, i ne konzervira bušotine i dovede cjelokupan istražni prostor u stanje prije početka istražnih aktivnosti iz članka 46.;

c. ne vrši istraživanje sukladno dinamici utvrđenoj ugovorom o koncesiji iz neopravdanih razloga i ne